

CONSTRUIR NOUS CAMINS PER A TRANSFORMAR VIDES

La missió lasal·liana s'està expandint en molts àmbits de l'Institut, així com la comprensió de la vocació lasal·liana. Com Germans continuem aprofundint la nostra resposta a la crida de Déu per a transformar vides en associació com a comunitat lasal·liana. Junts proclamem l'Evangelí a través de l'educació i la promoció de la justícia.

Convocatòria del 46è Capítol General

SOMIAR I TELXIR FRATERNITATS

El carisma lasal·lià està donat a tots. No és exclusivitat dels Germans. Tots, lasal·lians, Germans i Seglars, en comunió, som hereus d'una gran història carismàtica i que avui es fa visible (garantia, cor memòria) en la seva expressió complementària com a fraternitat ministerial.

Document III Capítol, pàg. 18

PAX * 260

Maig 2022

En Sinodalitat
TOTS SOM ESGLÉSIA

EDITORIAL

US PRESTEM EL NÚMERO 260 DE PAX, MAIG 2022

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...
ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

PAX VOL SER UN MITJÀ D'EXPRESSION I DE COMUNICACIÓ ENTRE ELS GERMANS

Estem en clima de procés de sinodalitat: El més d'abril passat es van enviar a Roma les conclusions de la fase diocesana. El proper mes de setembre es farà públic *l'Instrumentum laboris* que servirà d'orientació per a la fase continental, des del setembre del 2022 al març del 2023, i seguidament s'enviaran els seus informes a Roma. Finalment, a l'octubre del 2023 hi haurà la *XVI Assemblea General del Sínode de Bisbes*, d'on el Papa en traurà les conclusions en línia de renovació de l'Església.

També en aquest PAX es fa recordatori de la Carta Pastoral del G. Superior General, de la posada en pràctica del ministeri laical del Catequista, es reitera el clam del Papa de tants que moren en el Mediterrani del que en diu "Mare Mortuum"; també el Papa fa un advertiment a la vida consagrada que podria estar afectada pel virus del narcisisme o l'obsessió de protagonisme. Amb motiu de la campanya contra la fam, Càritas ens recorda els 811 milions de persones que en són afectades. I un gran etcètera d'inquietuds suscidades pels nostres temps en accelerada evolució.

Segueix la crònica del nostre Districte de Catalunya que ens presenta el G. Ramon Font, l'entrevista al Germà Raül Calvo, la crònica del Joan March de Vielha del G. Francisco Fuertes. Es fa memòria del G. Manuel Fariñas i de Vicenç Fortunato, dels GG. que en el curs del 2022 compliran els 90 anys, i etc..

Llegint-lo també rebrem un retoc d'oració amb alguns articles al voltant del salm 116 presentat pel nostre G. Ramon Grau (epd). Taizé ens recorda sempre pregària i ecumenisme, i amb motiu de la inauguració de la torre de Maria, s'ha celebrat una trobada de dues hores a la Basílica de la Sagrada Família de Barcelona. Però la gran trobada anual serà a Torí del proper 7 al 10 de juliol.

Com en cada PAX seguim amb els breus punts de reflexió, orientació de lectures per anar posant-nos al dia, amb les anècdotes lasal-lianes i la recomanació d'un film d'actualitat.

Però, a més, voldria fer referència a les pàgines de LINKS que figuren al final del PAX. Es tracta d'articles que ens poden ajudar a una millor percepció de la realitat present i entreveure un nou futur, tant a nivell humà com cristià. Només cal clicar per llegir-ne el contingut. En el nostre Institut: tant el Capítol de l'ARLEP com el CAPÍTOL GENERAL ens signifiquen una nova etapa. Per aquest motiu hem situat el recordatori dels dos CAPÍTOLS en portada.

Tampoc hem oblidat d'apropar-vos sobretot en els LINKS a la guerra d'Ucraïna, que ens preocupa i afligeix a tantes persones. Ja sabem com el Papa hi intervé activament entre d'altres, amb la Consagració de Rússia i Ucraïna a l'Immaculat Cor de Maria, pel restabliment d'una pau i reconciliació justes. Tot plegat són motius per a la nostra pregària i accions possibles.

Desitjant sempre el bé en el present i en el futur personal, comunitari i institucional.

El Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons, Carles Giol, Jaume Palom, i Jaume Pujol

CINC PETICIONS PER AL SÍNODE SOBRE LA SINODALITAT

El bisbe Nicolás Castellanos té moltes esperances dipositades en el Sínode sobre la sinodalitat que culmina en 2023 i confia en que aquesta nova citació de l'Església universal, ja en curs, doni resposta a les següents peticions.

Bisbe Nicolás Castellanos

1. Superar la marginació de la dona a l'Església, que les dones participin en forma de decisions, perquè totes les decisions les prenen homes i, a més, grans. El bisbe de Roma ja ha començat.
2. Ser l'Església en sortida, present en les perifèries humanes i geogràfiques, l'Església de la sinodalitat samaritana, natzarena, experta en humanitat.
3. Ser l'Església del Concili Vaticà II, que converteix la religiositat popular, recrea i forma comunitats, on neixen, es presenten i es formen el futurs servidors, els preveres, cèlibes, casats, joves, adults gent gran, dones i homes. Seria portar a la pràctica les inspirades conclusions de tot el Poble de Déu en el Sínode de la l'Amazònia (2019).
4. Seguir i practicar el missatge alliberador evangèlic i profètic del bisbe de Roma, Francesc, que és reflex fidel del projecte d'humanització de Jesús de Natzaret, que es basa en l'amor, en la dignitat i llibertat de la persona humana. No podem traïr el missatge de Francesc.
5. Afirmar i mostrar el camí que ha de seguir l'Església en línia profètica per a fer-se present en el món de la cultura i de la política. I també la trobada de l'Església amb els joves, doncs els joves no troben espai en l'Església, ni l'Església s'ubica en el món dels joves. Crec que l'Assemblea Eclesial d'Amèrica Llatina i el Carib, que és un encert genial, assenjala les línies per aquesta trobada amb els joves i aquesta presència profètica en el món de la cultura i de la política. Moure's entre la interculturalitat i la interreligiositat.

La sinodalidad, una exigencia en la que la Iglesia está llamada a realizarse

El pasado octubre fue convocado por el papa Francisco el Sínodo “Por una Iglesia sinodal”, que sin duda será un gran acontecimiento para el futuro de la Iglesia

Desde Editorial Verbo Divino queremos destacar el número 390 de CONCILIUM, Revista Internacional de Teología, titulado Sinodalidades, ya que puede ser un gran aporte y apoyo para la preparación de esta gran iniciativa eclesial

Contiene relatos de experiencias en prácticas sinodales, enfoques bíblicos, antropológicos y prácticas de la realidad sinodal, y perspectivas concretas para establecer y mantener la vida y práctica de una Iglesia Católica sinodal

Editorial Verbo Divino

El pasado octubre fue convocado por el papa Francisco el **Sínodo “Por una Iglesia sinodal”**, que sin duda será un gran acontecimiento para el futuro de la Iglesia. En este momento somos muchísimas las personas convocadas e inmersas en este “caminar juntos”. Todo ello está siendo roca y estímulo para las diócesis, que han tenido que animar y organizar el proceso sinodal con la formación de grupos, la elaboración de materiales que sirvan de guía y otras recomendaciones para el desarrollo de las reuniones donde se favorezca la escucha, el diálogo y el discernimiento comunitario.

En esa línea, desde Editorial Verbo Divino queremos **destacar el número 390 de CONCILIUM**, Revista Internacional de Teología, titulado Sinodalidades, ya que **puede ser un gran aporte** y apoyo para

la preparación de esta gran iniciativa eclesial.

El Sínodo **es un amplio proceso de consulta** en el que puede participar todo el Pueblo de Dios, incluyendo también a quienes se encuentren en situación de marginalidad; brindará descubrir y aprovechar la diversidad, los diferentes carismas; facilitará la importancia de ser conscientes de la importancia de escuchar y discernir en ese “caminar juntos”.

Tal como se indica en la presentación de la revista, **“Esto requiere una Iglesia que escuche al mundo y escuche a las personas que la constituyen**, y que se convierten en sujeto de su historia, es decir de cada uno de sus miembros, sin excluirlos, empezando por los más pobres, los más humildes, los olvidados, protegiéndonos de las presiones que ejercen sobre ellos los poderosos”.

Son **tres partes** las que **componen este número dedicado a Sinodalidades**: una en la que se relatan experiencias en prácticas sinodales en el mundo; otra en la que se ponen de relieve los enfoques bíblicos, antropológicos y prácticas de la realidad sinodal; y una final en la que se ofrecen perspectivas concretas para establecer y mantener la vida y práctica de una Iglesia Católica sinodal.

Desde Editorial Verbo Divino, **os invitamos a leer las primeras páginas como anticipo de todos estos contenidos** con el deseo de que sirvan a cuantos participan de este proceso sinodal. Más información en la [página web de Verbo Divino](#).

La teóloga española reclama "esperanza, decisión y hambre de conversión"

Cristina Inogés abre el Sínodo: "Es bueno y saludable corregir los errores, pedir perdón por los delitos cometidos, y aprender a ser humildes"

"Los mejores puestos en la Iglesia no son los exclusivos y los que separan, sino los que, desde el servicio, inducen al perdón, la reconciliación, y el encuentro"

"Es bueno y saludable corregir los errores, pedir perdón por los delitos cometidos, y aprender a ser humildes. Seguramente viviremos momentos de dolor, pero el dolor forma parte del amor. Y nos duele la Iglesia porque la amamos"

"Todo el pueblo de Dios está convocado, por primera vez, a participar en un Sínodo de los obispos"

El jesuita señaló las voces que "nos revelarán a Cristo presente en medio de nosotros y su voluntad para con nosotros", especialmente "aquellos miembros de la familia humana que están sin aliento, rotos, agotados y a menudo aplastados y amurallados en su grito silencioso"

Jesús Bastante

Que las cosas están cambiando en la Iglesia es algo que ya no niega nadie. Pero, cuando se visibiliza a todo el mundo, ya no hay marcha atrás. Algo así ha debido sentir la teóloga española **Cristina Inogés**, cuyas palabras -junto a las del jesuita de Burkina Faso **Paul Beré**- han servido para abrir todo un Sínodo de Obispos. Una mujer, inaugurando la mayor asamblea de la Iglesia católica. Y en castellano. Algunos, todavía hoy, estarán rasgando sus vestiduras.

Inogés ha comenzado su intervención recordando que la sinodalidad "es un proceso espiritual" que hay que afrontar **"con esperanza, decisión, y hambre de conversión** para aprender a vivir, de verdad y

humildemente, que los mejores puestos en la Iglesia no son los exclusivos y los que separan, sino los que, desde el servicio, inducen al perdón, la reconciliación, y el encuentro".

Cristina Inogés ante el Sínodo

"Una Iglesia profundamente herida"

"Somos heridos caminantes llenos de esperanza, confianza y amor en el Dios que no nos abandona y ajusta su paso al nuestro al ritmo de la acogida, del perdón, y de la gracia", subrayó la española, que presentó a Dios **"una Iglesia herida, profundamente herida"**. "Hemos hecho mucho daño a muchas personas, y nos lo hemos hecho a nosotros mismos. Venimos desde hace siglos confiando más en nuestros egos que en tu Palabra. Hace tiempo olvidamos que,

cada vez que no te dejamos caminar a nuestro lado, somos incapaces de mantener el rumbo adecuado". Un aldabonazo a las conciencias, y una llamada a la conversión.

"Hemos hecho mucho daño a muchas personas, y nos lo hemos hecho a nosotros mismos. Venimos desde hace siglos confiando más en nuestros egos que en tu Palabra. Hace tiempo olvidamos que, cada vez que no te dejamos caminar a nuestro lado, somos incapaces de mantener el rumbo adecuado"

"No tenemos que tener miedo a reconocer los errores cometidos", señaló Cristina, recordando que el mismo **Pedro "no comenzó bien su misión. Te negó tres veces"**. Pero el miedo "se tornó decisión, fuerza y fe para cumplir el mandato que le habías dado cuando recibió la fuerza del Espíritu Santo".

Y es que, añadió, "es bueno y saludable corregir los errores, pedir perdón por los delitos cometidos, y aprender a ser humildes. Seguramente viviremos momentos de dolor, pero el dolor forma parte del amor. Y nos duele la Iglesia porque la amamos".

El cambio, y la revolución

Cristina Inogés a la derecha

Eso también es fidelidad, que en ocasiones "exige cambiar", proclamó la teóloga española, advirtiendo que dicho cambio **"puede suponer una revolución"**, citando al teólogo ortodoxo Olivier Clément quien señaló que "a lo largo de la historia las revoluciones que han resultado más creativas, son las que nacieron de la transformación del corazón".

"Todo el pueblo de Dios está convocado, por primera vez, a

participar en un Sínodo de los obispos", recordó. "También están invitados a hacernos llegar su voz, su reflexión, sus preocupaciones, y su dolor, todos aquellos a los que un día no supimos escuchar y se fueron y no los echamos de menos. **¡Enseñadnos a ser mejores cristianos! ¡Enseñadnos a recuperar la esencia de la comunidad cristiana que es la comunión, no la exclusión!"**

Una Iglesia-hogar que todos añoramos

"Ese mismo Jesús que no nos dejó normas ni estructuras sobre cómo ser Iglesia, sí nos dejó una forma de vida con la que construir esa Iglesia llamada a ser refugio seguro para todos; lugar de encuentro y diálogo intercultural, espacio de creatividad teológica y pastoral con la que afrontar

los desafíos a los que nos enfrentamos. **En definitiva ser la Iglesia-Hogar que todos añoramos**", concluyó Inogés, recalcando que Jesús sigue "vivo y camina a nuestro lado para aprender de Él y con Él a ser servidores unos de otros, porque servicio y sinodalidad van de la mano. Servir para ser comunión en el ser; sinodalidad para ser comunión en el caminar juntos. Comunión, en definitiva, para obrar todos juntos según lo que nos diga, indique, y sugiera el Espíritu".

Todas las iglesias del mundo

Por su parte, Paul Béret, sí subrayó que **"las siete iglesias del mundo están representadas aquí**, hoy como en el pasado, para ser enviadas a los confines de la tierra, a las islas más lejanas de la familia humana". Porque "estamos invitados a escuchar lo que el Espíritu Santo dice a través de nuestras hermanas y hermanos, compañeros de prueba, de dignidad y de perseverancia".

Siguiendo el paralelismo de Juan en el Apocalipsis, el jesuita contempló cómo "en medio del sufrimiento y la prueba, el Espíritu Santo nos revela el rostro glorioso y triunfante de Cristo". Señalando al lienzo de Cristo vivo presente en la sala, Beré incidió en que **"este es el camino sinodal en el que está comprometida toda la Iglesia"**, señalando las voces que "nos revelarán a Cristo presente en medio de nosotros y su voluntad para con nosotros", especialmente "aquellos miembros de la familia humana que están sin aliento, rotos, agotados y a menudo aplastados y amurallados en su grito silencioso".

"Abre nuestros ojos Señor, **para que toda tu Iglesia te vea caminar delante y te siga**. Que te sienta detrás de ella y siga adelante con confianza, segura de que la estás cuidando. Abre nuestros oídos, para que podamos oírte hablar a través de las hermanas y los hermanos. Sin miedo a la lengua de doble filo. Sin impaciencia con el tartamudo. **Abre nuestros corazones y te escucharemos**", culminó.

‘Praedicate Evangelium’: las 7 claves de la nueva Constitución Apostólica del papa Francisco

Para la reforma de la Curia Romana y su servicio a la Iglesia y al mundo
Entrará en vigor en la solemnidad de Pentecostés, 5 de junio

Elena Magariños, 19-03.2022

Más de 240 artículos en 11 capítulos componen la nueva constitución apostólica ‘Praedicate Evangelium’. En este documento, publicado por la Santa Sede hoy, solemnidad de San José, el papa Francisco promulga su reforma sobre la Curia romana y su servicio a la Iglesia en el mundo. Entrará en vigor el 5 de junio de 2022, solemnidad de Pentecostés, perdiendo así vigencia la constitución apostólica ‘Pastor bonus’, de Juan Pablo II

Este es el documento que consolida la organización que Francisco ha puesto en marcha durante los últimos años, con cambios en los organismos esenciales del funcionamiento de la Santa Sede. A continuación, las 7 claves de la nueva constitución apostólica que regirá la Iglesia durante los próximos años:

1. Cualquier fiel puede dirigir un Dicasterio

En el texto se detalla no solo el funcionamiento de la Curia y de los organismos del Vaticano, sino que se da una especial importancia a la sinodalidad como medio de evangelización y de crear conexiones más fuertes en la vida de la Iglesia. Tanto es así que, entre los principios generales de ‘Praedicate Evangelium’ se especifica que “todos”, lo cual incluye a los laicos y laicas, pueden ser nombrados para llevar a cabo funciones de gobierno y responsabilidad de la Curia romana.

2. Gran importancia a la protección de menores

El documento traspasa la Comisión Pontificia para la Protección de Menores al seno de la Curia, uniéndola al Dicasterio para la Doctrina de la Fe: “La tarea es asesorar y aconsejar al Romano Pontífice y también proponer las iniciativas más adecuadas para la protección de los menores y de las personas vulnerables”.

3. Reforma de la Curia La Curia

La Curia romana ya no estará únicamente al servicio del Papa, sino que pasa a estarlo de todas las diócesis –no solo para comprobar su funcionamiento–. Asimismo, el texto insiste en la necesidad de crear mecanismos de colaboración y trabajo en red entre los dicasterios. Por último, se exige a los miembros de la Curia, así como a quienes trabajen en los distintos dicasterios, “integridad personal y profesionalidad”.

4. Reducción de dicasterios

La nueva Constitución Apostólica reduce el número de Dicasterios, uniendo aquellos cuya finalidad fuera muy similar o que se complementaban entre sí con el objetivo de hacer más eficaz el trabajo. Al mismo tiempo, se suprimen los Consejos Pontificios y las Congregaciones para pasar a llamarse, todos ellos, Dicasterios.

5. Dicasterio al Servicio de la Caridad

Nace el nuevo Dicasterio para el Servicio de la Caridad (Limosna Apostólica), que “ejerce en cualquier parte del mundo la obra de asistencia y ayuda” hacia los necesitados en nombre del Papa.

6. Dicasterio para la Evangelización

La Constitución Apostólica crea, asimismo, un gran ‘ministerio’ para la Evangelización en el que se unifica la labor que hacen hoy la Congregación para la Evangelización de los Pueblos (Propaganda Fide) y el Consejo Pontificio para la Promoción de la Nueva Evangelización. Ambos se fusionan y pasan a ser el Dicasterio para la Evangelización, presidido directamente por el Papa.

7. Un gran ‘Ministerio de Cultura’

Por otro lado, la Constitución Apostólica fusiona también el Consejo Pontificio para la Cultura y la Congregación para la Educación Católica, que pasan a ser el Dicasterio para la Cultura y la Educación. Estará dividido en dos secciones: una dedicada a la promoción cultural y la animación pastoral; y la otra para desarrollar los principios de la educación en los centros de estudio católicos.

Presentació de la Carta Pastoral del G. Superior General, Nadal 2021

G. Jaume Pujol i Bardolet

En la Carta Pastoral de Nadal 2021, el G. Superior és molt oportú animant-nos a obrir-nos a l'esperança. I ho fa des de la realitat que estem vivint. Si per una part hi ha un progrés tecnològic i científic, no amaga que hi ha signes que amenacen la nostra esperança: una època marcada per la violència, guerres, immigrants, sepultats en el Mediterrani (que el Papa qualifica de "Mare Nostrum – Mare Mortuum" i de "gran cementiri sense làpides"), nens refugiats ensagnats per la guerra, la situació de pandèmia amb totes les seves conseqüències... La situació de l'Església, de la Societat actual arreu del món, de l'Institut on "el 99% dels professors, empleats i directius de les nostres 1.100 comunitats educatives són seglars. Aquestes situacions podrien portar-nos a una esperança debilitada i desencaminada, a una actitud de conformisme i passivitat davant la situació actual. Podem no veure-hi clar, però precisament la virtut de l'esperança es viu des de la foscor i de la confiança en la Providència, com ho feu sant Joan B. de La Salle i tants

i tants Fundadors. "El nostre és un temps que ens invita una vegada més , a un acte de FE I ESPERANÇA en el nostre futur col·lectiu" (Circular 461). Però precisament considerant la situació que vivim, ens diu el G. Superior que a partir d'ella ha de néixer la "joia d'una ferma esperança". "Dos fonts d'esperança per avui són: l'atenció preferencial per l'educació dels pobres i de les classes treballadores i la promoció de l'Associació Lasal·liana entre els Germans i milers d'homes i dones inspirats pel carisma confiat a Joan B. de La Salle i als primers Germans. Avui el desenvolupament de l'Associació amb homes i dones que caminen amb els Germans és un signe dels temps que ens omple d'esperança". Es constitueixen així comunitats educatives lasal·lianes en les que La Salle esdevé la seva inspiració. Per aquest motiu hi ha arreu freqüents i ben estructurats plans de formació lasal·liana.

També, el G. Superior considera com fonts d'esperança: els joves que entren en les nostres cases de formació i el testimoni de fidelitat dels Germans Grans, que veu com experiències de Pentecosta per a tothom. També els Germans de mitjana edat que exerceixen l'animació de les obres, i altres inspirant als nostres Col·laboradors "un zel ardent per a procurar la glòria de Déu".

Se'ns insisteix que una ardent esperança neix d'una intensa vida de fe, d'una autèntica vida interior, de la interiorització del carisma i d'una vida comunitària expressada en fraternitat, que per ella mateixa esdevé testimonial. Ens cal una renovació personal i comunitària, guiada per l'Esperit Sant i serà realitzada per homes d'esperança. Una esperança nascuda des de la fe i l'oració a la que cal dedicar-li temps, esdevenen la principal font de renovació, ens nodreix i ens enforteix, ens posa atents a l'Esperit Sant. El compartir comunitàriament la pregària suposa un enriquiment personal i de renovació comunitària.

Considera important l'atenció sobretot als 4 últims Capítols Generals en els que hi ha hagut recomanacions per l'Associació, la formació dels seglars i el servei prioritari als pobres. Els Capítols Generals són esperançadors. El 46è Capítol General pretén ser el CAPÍTOL DE L'ESPERANÇA que ha de mirar més cap a un horitzó que cap a un futur immediat. I diu el G. Superior que "els delegats d'aquest 46è Capítol General han de determinar els models de govern i de lideratge que són necessaris per a mantenir la vitalitat i viabilitat de la nostra vida fraterna, la nostra missió compartida i l'Associació Lasal·liana. Els canvis demogràfics entre els Germans i l'extraordinari nombre de Col·laboradors compromesos en les nostres comunitats educatives impulsen a crear noves formes d'organitzar i animar la missió". I espera que es proposin decisions valentes per a renovar el rostre de l'Institut i que siguin signes per a tots nosaltres de que el futur pertany a la propera generació per raons d'esperança". Diu el G. Superior: "L'esperança es el que els Germans del Consell General i jo mateix percebem com a prioritat per al 46è Capítol General".

“Contemplo con alegría vuestra firme esperanza”

CARTA PASTORAL DEL NOSTRE GERMÀ SUPERIOR GENERAL ROBERT SHIELER, NADAL 2021

G. Ramon Font i Serra

En la pau i tranquil·litat dels dies nadalencs, bé... aquí sempre n’hi ha de pau i tranquil·litat, he llegit la Carta Pastoral del nostre Germà Superior General.

D’entrada m’ha agradat molt el títol: “Contemplo con alegría vuestra firme esperanza”. És una invitació a l’optimisme, a no defallir... en uns temps que costa i es fa difícil, això em sembla a mi, viure esperançat, ja que quasi bé tot el que es veu no hi ajuda gaire...

Es pot està d’acord o no, com sempre, amb tot el que comentaré i m’ha cridat l’atenció. A d’altres els cridarà l’atenció altres coses, altres aspectes... Seria bonic que hi hagués més col·laboració per part de tots...

Aquestes són les meves reflexions que comparteixo amb vosaltres en aquest segon PAX de l’any 2022 i a punt de començar, a Roma, el Capítol General.

Plana 6. “Para llegar a ser hombres de esperanza cristiana debemos ser hombres de oración”. Preguem de veritat o només ho fem veure? Som creatius quan ens toca presidir la pregària? Quanta monotonia, sempre el mateix... Tantes i tantes hores com hem passat i passem a la capella, es tradueixen en quelcom positiu a l’hora d’ajudar, estimar als altres?

Plana 8. “Un camino en que los Hermanos seamos más móviles, nos traslademos a lugares más arriesgados con poblaciones vulnerables; innovadores e impulsores..., llevando la educación a quienes están en las periferias de la sociedad”.

Diuen que “mentre hi ha vida hi ha esperança”. Poder viure encara il·lusionats en alguna escola, en contacte amb el jovent, amb la parròquia... ens tanquen abans d’hora en aquestes comunitats per a jubilats, sense cap al·licient, fent-nos sentir bastant inútils, quan encara, gràcies a Déu, hi ha energia, força, vitalitat i il·lusió per fer coses, per treballar...

Plana 12. “No estamos en tiempos de retirarnos a las trincheras, hay que salir a seguir siendo luz, inspiración, propuesta. Implicar a los demás, contagiar entusiasmo, ayudar a descubrir La Salle... Recuperemos las fuerzas, las ganas. Seamos lámparas encendidas”.

Tota la raó del món Germà Superior... però ens han retirat i “atrinxerat”. No comptem gaire per a res. Per a molts és una trista realitat allò de que: “qui dia passa anys empeny”... Vivim sense o amb poques il·lusions, ens han tallat les ales no sé ben bé el per què, quan encara podríem seguir volant... Em sembla que sí que ho sé...

Plana 13. “Damos gracias a Dios por nuestros Colaboradores Lasalianos que constituyen casi el 99% de los profesores, empleados y directivos de nuestras 1.100 comunidades educativas. Les expresamos nuestro agradecimiento por su inestimable contribución a la Misión Lasaliana”.

Un sincer agraïment a tantes i tantes persones que fidels, i vivint el carisma lasal·lià, treballen arreu del món i de casa nostra pel bé dels infants i joves que tenen encomanats.

Quina gran responsabilitat, però, posar en els llocs adequats persones amb carisma, amb idees, amb seny, amb creativitat, amb valors... que no es deixin manipular, que treballin il·lusionats i entusiasmats...

Es dur i difícil treballar avui en l'educació dels infants i joves. Fàcilment es produeix un cert cansament, hi ha desencís, es veu i es palpa... Estan suficientment preparats els directius/directives, per animar les nostres escoles, perquè siguin de qualitat, més humanes, més cristianes, per animar el nostre Professorat, estant atents a les seves necessitats, il·lusions???

Plana 14. *“Espero sinceramente que los delegados del 46º Capítulo General tomen decisiones valientes para renovar el rostro del Instituto y sean signos para todos nosotros de que –el futuro pertenece a quienes transmitan a la próxima generación razones para la esperanza–”.*

El nostre Institut ha estat i és bonic. Ara, és vell i ple d'arrugues. Però les arrugues en les persones grans són boniques, penso ara en les de la meva mare i en les dels Germans més grans. Mirant-les t'adones de l'esforç, del treball, de la il·lusió de tota una vida...

Les arrugues d'aquests Germans, les arrugues lasal·lianes estan plenes de llum i ens han de motivar

per fer-nos veure l'esforç, el treball, la il·lusió amb que ho han donat i donen tot...

Les arrugues lasal·lianes no ens han d'arrugar ni rovellar la ment, el cor, i les ganes de viure, veure i creure en un món lasal·lià més dinàmic, més creatiu, més motivador...

L'Institut s'ha de renovar, sí... però no amb experiments que no porten enlloc. S'ha de renovar essent fidel als orígens, a allò pel qual vam ser creats... i que per desgràcia, em sembla, que hem anat oblidant una mica tots plegats...

Plana 15. *“El Instituto ha contado con varios grandes catequistas en ciertas épocas de la historia; ha ejercido un cierto liderazgo en la reflexión catequética en la Iglesia, ha contado con instituciones prestigiosas para la formación de catequistas, pero, al mismo tiempo, ha tenido épocas de olvido de su principal función”.*

Potser sí que estem oblidant una mica quina és la nostra principal funció: educació humana i cristiana. Llegint i veient el que fan altres congregacions religioses no ens quedem, nosaltres, un xic enrere? Em sembla que hauríem de ser més agosarats, més dinàmics, més fermes, més convincents, més creatius... En èpoques, no gaire llunyanes, ho érem...

Plana 16 i darrera. Ve a ser com un missatge que ens deixa a les portes d'un nou Capítol General i ens diu: *“Con la ternura de una madre y un padre amorosos les hemos educado en la verdad. Su fiel acogida a la palabra de Dios nos llena de una alegre gratitud. Su fe en medio de las pruebas es asombrosa...”*

Si no retienen nada más de la Buena Nueva que se les ha proclamado, recuerden esto: Son amados, queridos por Dios y por los que les han dado estas palabras de vida. Ustedes son nuestra gloria y nuestra alegría... Sigán viviendo ungidos con la palabra de Dios. No olviden nunca lo amados que son”.

Molt bé! Sí senyor! Estimar i sentir-nos estimats! Estimem? Ens estimen? Ens sentim realment estimats, acompanyats, encoratjats, animats? Sincerament crec que hauríem, tots, els de dalt, els del mig i els de baix, millorar aquest important aspecte en les nostres vides.

Així és el nou ritu d'institució de catequistes

Fotografia: Parròquia de Sant Sadurní d'Anoia.

Laura Mor –CR

Lliurant un crucifix als catequistes:

“Rep aquest signe de la nostra fe, càtedra de la veritat i la caritat de Crist, i anuncia'l amb la vida, els costums i la paraula”.

“Rep aquest signe de la nostra fe, càtedra de la veritat i la caritat de Crist, i anuncia'l amb la vida, els costums i la paraula”. Aquesta és la fórmula del nou ritu per a instituir catequistes que es podrà fer servir a partir de l'1 de gener. Unes paraules que pronunciarà el bisbe de cada diòcesi –o algú que actuï en el seu nom– per reconèixer de forma estable i oficial el ministeri de la catequesi en dones i homes laics.

Es tracta d'un ritual que se celebra una sola vegada, que es podrà fer durant una missa o una celebració de la Paraula i que ja té un esquema precís: comença amb una exhortació, es convida a la pregària, es llegeix el text de benedicció i es lliura un crucifix als catequistes. El **papa Francesc** va formalitzar al maig el ministeri de catequista amb el *Motu Proprio Antiquum ministerium*. Aquest mes de desembre, ha aprovat i publicat

una *Editio typica* amb el Ritu d'Institució de Catequistes. Es tracta d'un text bàsic que després serà traduït i adaptat per les diferents conferències episcopals del món.

Un servei que demana discerniment

El director del Secretariat Interdiocesà de Catequesi de Catalunya i Balears, **Joan Àguila**, recorda que el ministeri de catequista és un ministeri laïcal que exigeix “un discerniment, una formació i una vocació molt específica”. I ho diferencia de l'enviament que fan les diòcesis als equips de catequistes a inici de curs. Com a ministeri, aclareix, no està pensat “per a una persona que aparegui del no-res”, sinó per a “una persona ben integrada a la comunitat parroquial i amb un itinerari consolidat de servei que l'avalii”.

Àguila assenyala que el catequista instituït “pot convocar per escoltar la paraula, donar la comunió i acompanyar infants, adolescents i adults en el creixement en la fe”. Per això “és una figura que pot emergir” en l'actual context eclesial. En aquest sentit considera que cada vegada “és més urgent i més necessària la presència del laic catequista referent de la comunitat”.

Aquest mes de desembre, el papa Francesc també ha dedicat als catequistes la seva intenció de pregària en vídeo: “Calen bons catequistes que siguin alhora acompanyants i pedagogs”, ha dit.

Tots els catequistes s'han d'instituir?

El prefecte de la Congregació per al Culte Diví i la Disciplina dels Sagraments, **Arthur Roche**, ha adreçat una carta als presidents de les Conferències Episcopals que acompanya la publicació de l'*Editio typica*.

Roche distingeix dues tipologies principals del ministeri: els catequistes amb la tasca específica de la catequesi, i els que dirigeixen la pregària de la comunitat, assisteixen malalts, celebren funerals, formen altres catequistes, coordinen iniciatives pastorals i ajuden els pobres.

La carta especifica que no s'ha d'instituir tots els “catequistes”. I, en concret, assenyala que no s'han instituir els candidats al diaconat i al sacerdoci; els religiosos i religioses, independentment que pertanyin a Instituts el carisma dels quals sigui la catequesi; els professors de religió a les escoles i els que prestin un servei dirigit exclusivament als membres d'un moviment eclesial.

Pel que fa als acompanyants de la iniciació de nens i adults, tampoc han de ser necessàriament instituïts al ministeri específic, sinó que han de rebre al començament de cada any catequètic “un mandat eclesial públic amb el qual se'ls confia aquesta funció indispensable”.

Una figura de col·laboració

Roche aclareix en la carta que aquest ministeri “es tracta d'un servei estable prestat a l'Església local” i, sobretot, que és “essencialment diferent” del ministeri ordenat. Per això parla de coresponsabilitat en “l'anunci i la transmissió de la fe” en aquesta funció “en col·laboració amb els ministres ordenats i sota la seva guia”.

És tasca de cada Conferència Episcopal aclarir el perfil, el paper i les formes més coherents per a l'exercici del ministeri de catequista. El Dret Canònic preveu la possibilitat de confiar a un laic “una participació en l'exercici de la pastoral en una parròquia”, però cal “formar la comunitat perquè no vegi al catequista un substitut” del sacerdot o del diaca, sinó un fidel laic que col·labora amb els ministres ordenats “perquè la seva atenció pastoral arribi a tothom”, recorda en la carta.

El Papa reivindica el poder de la Palabra, "que se ha hecho carne y quiere encarnarse en nosotros"

Francisco: "¿Qué rostro de Dios anunciamos en la Iglesia, el Salvador que libera y cura o el Temible que aplasta bajo los sentimientos de culpa?"

Los nuevos catequistas con Francisco

"¿Somos una Iglesia dócil a la Palabra; una Iglesia con capacidad de escuchar a los demás, que se compromete a tender la mano para aliviar a los hermanos y hermanas de aquello que los oprime, para desatar los nudos de los temores, liberar a los más frágiles de las prisiones de la pobreza, del cansancio interior y de la tristeza que apaga la vida?"

"Esta es también la misión de cada uno de nosotros: ser anunciadores creíbles, profetas de la Palabra en el mundo. Por eso, apasionémonos por la Sagrada Escritura"

"Cuando descubrimos que Dios es amor compasivo, vencemos la tentación de encerrarnos en una religiosidad sacra, que se reduce a un culto exterior, que no toca ni transforma la vida"

"Dios no nos deja tranquilos, si quien paga el precio de esta tranquilidad es un mundo desgarrado por la injusticia y quienes sufren las consecuencias son siempre los más débiles"

"La Palabra que se ha hecho carne quiere encarnarse en nosotros. No nos aleja de la vida, sino que nos introduce en la vida, en las situaciones de todos los días, en la escucha de los sufrimientos de los hermanos, del grito de los pobres, de la violencia y las injusticias que hieren la sociedad y el planeta, para no ser cristianos indiferentes sino laboriosos, creativos, proféticos"

Jesús Bastante

Domingo de la Palabra de Dios en el Vaticano. El Papa Francisco 'consagra' en los ministerios de lectores y catequistas a laicos y, por primera vez, mujeres (una de ellas, Rosa María Abad, española), y hace un llamamiento a no olvidar que la Palabra se hizo carne, también, para sufrir con los que sufren. "Habitó entre nosotros, y quiere hacernos su morada, para colmar nuestras expectativas y sanar nuestras heridas", explicó Bergoglio en su homilía.

Francisco en el Domingo de la Palabra

Teniendo en cuenta dos aspectos, "unidos entre sí: la Palabra revela a Dios y la Palabra nos lleva al hombre", recalcó, y exigiendo retornar a los orígenes, menos clericales, del movimiento de Jesús. "¿Qué rostro de Dios anunciamos en la Iglesia, el Salvador que libera y cura o el Temible que aplasta bajo los sentimientos de culpa?", se preguntó el Papa, quien pidió **"ser anunciadores creíbles, profetas de la Palabra en el mundo"**.

Todo comenzó con la Palabra

Comentando las lecturas del día, Bergoglio los vinculó a "una realidad fundamental: en el centro de la vida del pueblo santo de Dios y del camino de la fe no estamos nosotros, con nuestras palabras; en el centro está Dios con su Palabra". Porque "todo comenzó con la Palabra que Dios nos dirigió", desde la Creación, pasando por los profetas y culminando con la llegada de Jesús.

"Esta lectura se ha cumplido hoy", se lee en el Evangelio. El Papa lo confirmó: "Se ha cumplido; la Palabra de Dios ya no es una promesa, sino que se ha realizado".

"Hermanos y hermanas, **tengamos la mirada fija en Jesús**, como la gente en la sinagoga de Nazaret, y acojamos su Palabra". Aunque, como en Nazaret, a veces no seamos profetas en nuestra tierra.

Dios no es un tirano que se encierra en el cielo, sino un Padre que sigue nuestros pasos. No es un frío observador indiferente e imperturbable, sino Dios con nosotros, que se apasiona con nuestra vida y se identifica hasta llorar nuestras mismas lágrimas

Sabiendo que, en primer lugar, "la Palabra revela a Dios", que **"se hace cargo de nuestra pobreza y le preocupa nuestro destino"**. "No es un tirano que se encierra en el cielo, sino un Padre que sigue nuestros pasos. No es un frío observador indiferente e imperturbable, sino Dios con nosotros, que se apasiona con nuestra vida y se identifica hasta llorar nuestras mismas lágrimas", añadió Bergoglio.

Los nuevos lectores y catequistas en primera fila

Dios quiere cuidar de ti, se involucra

Porque Dios **"no es un dios neutral e indiferente**, sino el Espíritu amante del hombre, que nos defiende, nos aconseja, toma partido a nuestro favor, se involucra y se compromete con nuestro dolor", un "Dios cercano" que **"quiere cuidar de mí, de ti, de todos. Quiere aliviarte de las cargas que te aplastan, quiere caldear el frío de tus inviernos, quiere iluminar tus días oscuros, quiere sostener tus pasos inciertos"**.

Y lo hace "con su Palabra, con la que te habla para volver a encender la esperanza en medio de las cenizas de tus miedos, para hacer que vuelvas a encontrar la alegría en los laberintos de tus tristezas, para llenar de esperanza la amargura de tus soledades".

¿Dios riguroso y aduanero?

Ante esta realidad, las preguntas de Bergoglio: "¿Llevamos en el corazón esta imagen liberadora de Dios, o

pensamos que sea un juez riguroso, un rígido aduanero de nuestra vida? **¿Nuestra fe genera esperanza y alegría o está todavía determinada por el miedo?** ¿Qué rostro de Dios anunciamos en la Iglesia, el Salvador que libera y cura o el Temible que aplasta bajo los sentimientos de culpa?".

"Para convertirnos al Dios verdadero, Jesús nos indica de dónde debemos partir: de la Palabra", subrayó el Papa. Una Palabra "que nos libera de los

miedos y de los conceptos erróneos sobre Él, que apagan la alegría de la fe". **"La Palabra derriba los falsos ídolos, desenmascara nuestras proyecciones,** destruye las representaciones demasiado humanas de Dios y nos muestra su rostro verdadero, su misericordia. La Palabra de Dios nutre y renueva la fe, ¡volvamos a ponerla en el centro de la oración y de la vida espiritual!", resaltó.

Francisco escucha la Palabra

En segundo lugar, añadió Francisco, **"la Palabra nos lleva al hombre"**. Con una clara advertencia: "Justamente cuando descubrimos que Dios es amor compasivo, vencemos la tentación de encerrarnos en una religiosidad sacra, que se reduce a un culto exterior, que no toca ni transforma la vida".

Jesús no vino a entregar una serie de normas o a officiar alguna ceremonia religiosa, sino que descendió a las calles del mundo para encontrarse con la humanidad herida, para acariciar los rostros marcados por el sufrimiento, para sanar los corazones quebrantados, para liberarnos de las cadenas que nos aprisionan el alma

Y es que "la Palabra nos impulsa a salir fuera de nosotros mismos para ponernos en camino al encuentro de los hermanos con la única fuerza humilde del amor liberador de Dios". Jesús lo proclama en la sinagoga de Nazaret: "Él es **enviado para ir al encuentro de los pobres -que somos todos nosotros- y liberarlos.** No vino a entregar una serie de normas o a officiar alguna ceremonia religiosa, sino

que descendió a las calles del mundo para encontrarse con la humanidad herida, para acariciar los rostros marcados por el sufrimiento, para sanar los corazones quebrantados, para liberarnos de las cadenas que nos aprisionan el alma".

El prójimo, el mejor culto a Dios

"De este modo nos revela cuál es el culto que más agrada a Dios: hacernos cargo del prójimo", sostuvo el Papa. Una Palabra que nos revela el rostro de Dios, "por otra parte provoca y sacude, mostrándonos nuestras contradicciones".

"No nos deja tranquilos, si quien paga el precio de esta tranquilidad es un mundo desgarrado por la injusticia y quienes sufren las consecuencias son siempre los más débiles", insistió. "La Palabra pone en crisis esas justificaciones nuestras que siempre hacen depender aquello que no funciona del otro o de los otros. Nos invita a salir al descubierto, a no escondernos detrás de la complejidad de los problemas, detrás del "no hay nada que hacer" o del "¿qué puedo hacer yo?"".

"Nos exhorta a actuar, a unir el culto a Dios y el cuidado del hombre. Porque la Sagrada Escritura no nos ha sido dada para entretenernos, para mimarnos en una espiritualidad angélica, sino para salir al encuentro de los demás y acercarnos a sus heridas", apuntó el Papa.

La palabra se encarna en nosotros

Porque "la Palabra que se ha hecho carne quiere encarnarse en nosotros. No nos aleja de la vida, sino que nos introduce en la vida, en las situaciones de todos los días, en la escucha de los sufrimientos de los hermanos, del grito de los pobres, de la violencia y las injusticias que hieren la sociedad y el planeta, para no ser cristianos indiferentes sino laboriosos, creativos, proféticos".

"La Palabra quiere encarnarse hoy, en el tiempo que vivimos, no en un futuro ideal", culminó Bergoglio, quien retornó a las preguntas: "¿Somos una Iglesia dócil a la Palabra; una Iglesia con capacidad de escuchar a los demás, que se compromete a tender la mano para aliviar a los hermanos y las hermanas de aquello que los oprime, para desatar los nudos de los temores, liberar a los más frágiles de las prisiones de la pobreza, del cansancio interior y de la tristeza que apaga la vida?".

Animando a los nuevos lectores y catequistas, que "están llamados a la tarea importante de servir el Evangelio de Jesús, de anunciarlo para que su consuelo, su alegría y su liberación lleguen a todos", el Papa recordó que todos estamos llamados a "ser anunciadores creíbles, profetas de la Palabra en el mundo. Por eso, apasionémonos por la Sagrada Escritura. **Dejémonos escrutar interiormente por la Palabra, que revela la novedad de Dios y nos lleva a amar a los demás sin cansarse.** ¡Volvamos a poner la Palabra de Dios en el centro de la pastoral y de la vida de la Iglesia!".

Francisco es la voz que clama en el frío cementerio sin lápidas del Mediterráneo

Es este el tiempo de la compasión y la misericordia, de la hospitalidad.

Hoy ser cristiano significa reconocer el ellos que están desnudos, que tienen hambre, que piden un techo, al mismo Jesús que es a la puerta y llama

Sólo puede mantener la mirada de las víctimas inocentes que

viven y mueren sufriendo, quien es libre y a quien su conciencia no le acusa de cómplice y sangrienta irresponsabilidad. Francisco caminó hacia ellos con la dignidad de quien no tiene nada que perder porque ya lo entregó todo por los preferidos del Evangelio: Los más empobrecidos y olvidados

Sor Lucía Caram

Imágenes conmovedoras de un Papa que sale al encuentro de sus hermanos que sufren en campos de refugiados en Lesbos y que son víctimas del olvido, los negocios y la indiferencia de gobiernos y personas e intereses ideológicos, que miran para otro lado porque en su cobardía son incapaces de sostener la mirada a los inocentes y a los más débiles, -a los que como Herodes- temen y quieren matar.

Francisco salió al encuentro de los refugiados de Lesbos y se acercó, en esta mañana, a cada uno de ellos para ver sus rostros y para mirarle a los ojos, y lo hizo porque sólo puede mantener la mirada de las víctimas inocentes que viven y mueren sufriendo, quien es libre y a quien su conciencia no le acusa de cómplice y sangrienta irresponsabilidad. Francisco caminó hacia ellos con la dignidad de quien no tiene nada que perder porque ya lo entregó todo por los preferidos del Evangelio: Los más empobrecidos y olvidados.

Francisco nos dijo esta mañana que fue al encuentro de los Refugiados, sus hermanos, para mirarles a los ojos y decirles que está cerca de cada uno de ellos y que no les olvida. Y en sus ojos, surcados de

lágrimas amargas de dolor, que han visto la violencia y la pobreza, la crueldad, pudo ver miradas cargadas de miedos y esperanzas.

Una vez más, como lo hiciera en Lampedusa, acercándose a los niños y a sus padres, **“tocando las llagas del dolor que les atenaza y a la vez les empuja a no desesperar”**, Francisco, citando al Patriarca Bartolomé, desnudó la negra conciencia de nuestras opulentas sociedades y sus gobernantes, que deberían avergonzarse del genocidio que están perpetrando y dejó en evidencia su ceguera y su mediocre cobardía:

«El que les tiene miedo no los ha mirado a los ojos. El que les tiene miedo no ha visto sus rostros. El que les tiene miedo no ve a sus hijos. Olvida que la dignidad y la libertad trascienden el miedo y la división. Olvida que la migración no es un problema del Oriente Medio y del África septentrional, de Europa y de Grecia. Es un problema del mundo»

Estamos todos en la misma barca, reconozcamos que tenemos los mismos miedos y que es el momento de buscar juntos soluciones a los grandes y graves problemas que azotan a la humanidad: No podemos seguir dando soluciones fragmentadas porque son ineficaces e inadecuadas.

Está en juego la vida de muchas PERSONAS. No podemos seguir ignorando a los más débiles y menos instrumentalizándolos, como lo hacen aquellos que manipulan a la opinión pública fomentando el miedo al otro, al diferente, al extranjero, al desconocido -aunque sea un niño indefenso-.

Solo avanzaremos al puerto de la paz y la justicia si ponemos nombre a nuestra actitudes: ¿por qué no hablamos de la explotación de los más pobres y de las guerras olvidadas y “generosamente financiadas” por los países poderosos, o de los acuerdos económicos -manchados con sangre- que se hacen a costa de las personas, o de la fabricación y venta de armamento.

Basta de echarnos culpas y de mirar para otro lado. Es la hora y el momento de asumir responsabilidades y de mirarnos a los ojos, de mirar el rostro de los niños. Seguramente no les miramos porque nos avergonzaríamos de nuestra tibia mediocridad. Ellos interpelan nuestras conciencias y nos preguntan “¿Qué mundo nos queréis dar?”

Qué rápido nos olvidamos de la imagen del pequeño Aylan Kurdi que nos permitió por un momento ver como en un espejo la crueldad de nuestra pasiva indiferencia.

Hoy Francisco nos ha avisado y nos ha exhortado a actuar, diciéndonos que dejemos que el “Mare Nostrum se convierta en un desolador mare mortuum”, y nos ha suplicado que **“detengamos este naufragio de civilización”**.

Es este el tiempo de la compasión y la misericordia, de la hospitalidad. Hoy ser cristiano significa reconocer el ellos que están desnudos, que tienen hambre, que piden un techo, al mismo Jesús que es a la puerta y llama.

Que el paso de Francisco, el Papa de la autenticidad y del Evangelio, por Lesbos, nos ayude a tener una mirada materna, que ve en los más débiles a unos hermanos y hermanas que merecen ser acogidos, protegidos e integrados. Que merecen nuestra ternura y nuestro amor.

No antepongamos nada ante las personas que sufren: Salgamos con pasos ágiles a su encuentro.

El Papa saluda a un representante de los refugiados

HISTÓRICO ENCUENTRO TELEMÁTICO ENTRE FRANCISCO Y KIRILL PARA PONER FRENO A LA GUERRA EN UCRANIA

16.03.2022 Jesús Bastante

Ambos líderes "debatieron detalladamente la situación en suelo ucraniano", mostrando "especial atención a los aspectos humanitarios de la crisis actual y a las acciones de la Iglesia Ortodoxa Rusa y la Iglesia Católica Romana para superar sus consecuencias", según apunta el Patriarcado de Moscú.

"La Iglesia -coincidió el Papa con el Patriarca- no debe utilizar el lenguaje de la política, sino el de Jesús". Somos pastores de un mismo Pueblo Santo que cree en Dios, en la Santísima Trinidad, en la Santa Madre de Dios: por eso debemos unirnos en el esfuerzo por ayudar a la paz, por ayudar a los que sufren, por buscar caminos de paz, por detener el fuego"

¿Una oportunidad para la paz? El papa Francisco y el patriarca de la iglesia ortodoxa de Rusia, Kirill, han mantenido a primera hora de la tarde de hoy un videoencuentro, en el que han abordado la invasión rusa a Ucrania. La noticia era primero anunciada por el Patriarcado de Moscú, y posteriormente confirmada por la Santa Sede. "Las guerras son siempre injustas. Porque es el pueblo de Dios el que paga", dijo Francisco.

El encuentro, en el que también participaron el metropolitano Hilarión, y el cardenal Kurt Koch, se produjo por iniciativa de Francisco. En el mismo, apunta Moscú, ambos líderes "debatieron detalladamente la situación en suelo ucraniano", mostrando "especial atención a los aspectos humanitarios de la crisis actual y a las acciones de la Iglesia Ortodoxa Rusa y la Iglesia Católica Romana para superar sus consecuencias".

"Las partes subrayaron la importancia crucial del proceso de negociación en curso, expresando la esperanza de que se pueda alcanzar una paz justa lo antes posible", apunta el comunicado ofrecido por el Patriarcado de Moscú, que añade que Bergolio y Kirill "también discutieron una serie de temas actuales de interacción bilateral".

La versión de Roma - Posteriormente, la Santa Sede emitía un comunicado en el que el portavoz de la Sala Stampa, Matteo Bruni, confirmaba el "encuentro telemático" entre ambos, que "se centró en la guerra de Ucrania y en el papel de los cristianos y sus pastores para hacer todo lo posible para que prevalezca la paz".

"El Papa Francisco agradeció al Patriarca este encuentro, motivado por el deseo de señalar, como pastores de su pueblo, un camino hacia la paz, para rezar por el don de la paz, para que cese el fuego", señala la nota vaticana. "La Iglesia -coincidió el Papa con el Patriarca- no debe utilizar el lenguaje de la política, sino el de Jesús". "Somos pastores de un mismo Pueblo Santo que cree en Dios, en la Santísima Trinidad, en la Santa Madre de Dios: por eso debemos unirnos en el esfuerzo por ayudar a la paz, por ayudar a los que sufren, por buscar caminos de paz, por detener el fuego", constata el comunicado, que añade que tanto Kirill como Francisco "destacaron la importancia excepcional del proceso de negociación en curso" porque, tal y como dijo el Papa, "quien paga la factura de la guerra es el pueblo, son los soldados rusos y es el pueblo el que es bombardeado y muere".

"Como pastores -continuó el Papa- tenemos el deber de estar cerca y ayudar a todas las personas que sufren por la guerra. En una época, incluso en nuestras Iglesias, se hablaba de una guerra santa o de una guerra justa. Hoy no podemos hablar así. Se ha desarrollado una conciencia cristiana de la importancia de la paz". Y, coincidiendo con el Patriarca en que "las Iglesias están llamadas a contribuir a fortalecer la paz y la justicia", el Papa Francisco concluyó: "Las guerras son siempre injustas.

Porque es el pueblo de Dios el que paga. Nuestros corazones no pueden sino llorar ante los niños, las mujeres asesinadas, todas las víctimas de la guerra. La guerra nunca es el camino. El Espíritu que nos une nos pide como pastores que ayudemos a los pueblos que sufren la guerra".

Les altres guerres oblidades

G. Salvador Balart i Altés

Abans que les bombes caiguessin sobre Ucraïna, molts altres fronts de batalla estaven i estan encara oberts en altres racons del planeta. Són les altres guerres oblidades del segle XXI. Així:

1. La guerra civil iemenita

Després del cop d'estat de 2014, dos bàndols es disputen el govern de Iemen. Segons l'ONU, el nombre de morts relacionades amb aquesta guerra sobrepassen les 377.000 (150.000 persones en els combats i altres 227.000 mortes a causa de les conseqüències indirectes del conflicte, com la falta d'aigua potable, la fam i les malalties).

2. El conflicte a Birmània

La violència a Birmània es va iniciar el 1948, tant per motius polítics com ètnics, entre diversos grups armats i el govern d'aquest país. Més de 200.000 persones han mort a causa d'aquest conflicte.

3. El conflicte a l'Afganistan

La guerra civil afganesa és un complex conflicte que es va iniciar en 1978, encadenant guerra rere guerra. Les víctimes superen els 2.000.000.

6. La guerra civil siriana

Després de les protestes antigovernamentals de 2011 es va iniciar una guerra civil a Síria que va derivar en un conflicte internacional. S'estima que les víctimes durant aquesta guerra superen ja les 586.000.

7. I podríem continuar algunes més, perquè en el món es superen les 50, però.... ara sembla que Ucraïna acapara tota l'atenció del món.

I nosaltres... podem fer alguna cosa? Sens dubte demanar a Déu perquè regnin la pau i la justícia. També i com a educadors, hem de fer arribar als nostres alumnes i a les seves famílies la necessitat de fer veure que qualsevol guerra només porta a destrucció, misèria, mort i sobretot, civils innocents (de qualsevol edat) que encara es pregunten el

perquè d'una guerra, el perquè els ha tocat a ells, el perquè els governants no es posen d'acord, el perquè a uns els arriba l'ajuda humanitària i a d'altres no o amb comptagotes, el perquè Déu, Al·là, Jahvé els ha abandonat o – si més no – no es recorden d'ells, el perquè... I ha tantes preguntes i tant poques respostes

que costa imaginar i posar-se en la pell per molt que vulguem de totes aquestes víctimes innocents i a expenses de les decisions dels mandataris que amb excuses territorials, patriòtiques i/o religioses fan de l'abús del seu poder, l'arma per esgrimir i justificar un atac bèl·lic sense precedents posant en risc la vida de milions de persones, i torno a la pedagogia que hem de fer nosaltres els educadors per sensibilitzar als nostres alumnes en la necessitat de que és necessari saber veure el que està passant, que encara que passi lluny del nostre territori ens afecta i indirectament també som part implicada (Espanya és un dels països més importants en la fabricació d'armes bèl·liques) i que no només Ucraïna necessita la nostra ajuda, perquè a la resta del món també hi ha conflictes vigents tant o més durs del que ens està passant a Europa.

L'església pot i deu col·laborar – que ja ho fa – encara més sent “veu dels sense veu”, no oblidant al poble

que sofreix les conseqüències més perniciososes de la guerra. I, si podem actuar directament en auxili dels quals viuen en zones bèl·liques, posar-nos a la feina i fer-ho. Però, com fer-ho? Doncs molt fàcil; hem d'estar oberts a l'acolliment, a l'ajuda (segons possibilitats) que se'ns demana, a ser agraïts del que tenim i no queixant-nos del que ens falta sense necessitar-ho, fugir de la nostra zona de confort, no mirar com passa la vida darrera la finestra

com si res, i el més important, sent conseqüents amb el que hem decidit de fer amb la nostra vida, és a dir, ben “clar i català”, que el nostre testimoni sigui creïble i visible. És molt fàcil dir que ho posem en mans de Déu o que el Bon Déu hi faci més que nosaltres, és molt fàcil parlar de les famílies d'acollida que ja s'estan fent molts esforços, que tothom és molt solidari, que les ONGs se n'ocupen i estan molt ben organitzades, que les nostres pregàries estan amb ells i els que sofreixen (sic), etc... Bé, les intencions son bones, però a vegades queden en això, en bones intencions. Sor Lucia Caram té acollides en el convent de Santa Clara de Manresa a varies famílies d'Ucraïna i troba a faltar convents (d'arreu) oberts i acollidors per atendre les necessitats que ens arriben, ens diu que sembla que faci por obrir les portes a desconeguts, tenim reticència a que estranys es fiquin en les nostres vides i remenin les nostres coses, quan el que és clar és que l'únic que volen és un lloc on sentir-se acollits, estimats i protegits, perquè un cop puguin tornar a casa seva – que és el que volen i quan més aviat millor – sempre els quedarà en el seu cor de que han tingut un altre família tot recordant que *“Perquè tenia fam, i em donàreu de menjar; tenia set, i em donàreu de beure; era foraster, i em vau acollir; anava despullat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm” (Mt 25, 35-36).*

A casa nostra tenim la Comunitat d'Espurnes que fan una gran obra social atenent a un col·lectiu d'immigrants i ajudant-los a integrar-se i poder sortint-se en un país lluny de casa seva, la Fundació Comtal en el barri de Ciutat Vella i la seva gestió en el pis d'acolliment de l'antiga Comunitat de Barceloneta, l'alberg de La Seu que ha acollit a refugiats d'Ucraïna i moltes altres institucions, ONGs, associacions, ajuntaments, casals socials, etc..., ara, més que mai, hem d'agrair aquesta mostra d'altruisme, acolliment i generositat desinteressada envers els necessitats i això ens ha de fer moure els cors, però, si us plau, no ens oblidem dels que ens queden més lluny, dels que sembla que no se'n recorda ningú, ells també pateixen la persecució i els estralls de la guerra, potser no tenen la pell blanca ni venen d'un país desenvolupat com Ucraïna, però tenen el mateix cor i sentiments com nosaltres, ganes de viure, estimar i gaudir d'una vida que, ara per ara, no els garanteix salvar la pell.

Les altres guerres oblidades, víctimes sense veu però que clamen en el silenci de la solitud el retorn de les ajudes que ara semblen més importants en llocs molt més cèntrics i coneguts. El món és de tots i per a tots més enllà dels interessos geopolítics i econòmics.

"¿Y nosotros?, ¿qué ven nuestros ojos? ¿qué visión tenemos de la vida consagrada?"

Francisco advierte a la vida consagrada contra "el virus del narcisismo o la obsesión de protagonismo"

"A veces corremos el riesgo de concebir nuestra consagración en términos de resultados, de metas y de éxito"

"Este es el gran milagro de la fe: que abre los ojos, transforma la mirada y cambia la perspectiva"

"No podemos fingir no verlos y continuar como si nada, repitiendo las cosas de siempre, arrastrándonos por inercia en las formas del pasado, paralizados por el miedo a cambiar"

"No desaprovechemos el presente mirando al pasado, sino que pongámonos ante el Señor, en adoración, y pidámosle una mirada que sepa ver el bien y discernir los caminos de Dios"

"Si a los consagrados nos faltan palabras que bendigan a Dios y a los otros, si nos falta la alegría, si desaparece el entusiasmo, si la vida fraterna es sólo un peso, no es porque seamos víctimas de alguien o de algo, sino porque ya no tenemos a Jesús en nuestros brazos"

Jesús Bastante

"Queridos amigos, renovemos hoy con entusiasmo nuestra consagración. Preguntémonos qué motivaciones impulsan nuestro corazón y nuestra acción, cuál es la visión renovada que estamos llamados a cultivar y, sobre todo, tomemos en brazos a Jesús". Misa en la Jornada de la Vida Consagrada en la basílica de San Pedro. El **Papa Francisco**, acompañado por el prefecto de la CIVCSVA, **Joao Braz de Aviz**, lanza un mensaje de esperanza y una advertencia contra las "falsas nostalgias" y el "miedo a cambiar".

En su homilía, Francisco recordó a Simeón y Ana, los dos ancianos que se encuentran con Jesús en el templo. Especialmente en el caso del anciano, que sigue tres pasos: "él, en un primer momento, es conducido por el Espíritu, luego, ve en el Niño la salvación y, finalmente, lo toma en sus brazos". Las palabras de Bergoglio giraron en torno a estas tres actitudes, y su vinculación con la vida religiosa.

¿Qué es lo que nos mueve?

La primera, **"¿qué es lo que nos mueve?"**. El Espíritu, que es "quien inflama el corazón de Simeón con el deseo de Dios, es Él quien aviva en su ánimo la espera, es Él quien lleva sus pasos hacia el templo y permite que sus ojos sean capaces de reconocer al Mesías, aunque aparezca como un niño pequeño y pobre".

Misa por la vida religiosa en San Pedro

Y es que así actúa el Espíritu Santo, explicó Bergoglio. "Nos hace capaces de percibir la presencia de Dios y su

obra no en las cosas grandes, tampoco en las apariencias llamativas ni en las demostraciones de fuerza, sino en la pequeñez y en la fragilidad". Son esas "**inspiraciones del alma** que sentimos dentro de nosotros y que estamos llamados a escuchar, para discernir si provienen o no del Espíritu Santo", subrayó Francisco.

"¿De quién nos dejamos principalmente inspirar? ¿Del Espíritu Santo o del espíritu del mundo?", preguntó el Papa a los consagrados. "Mientras el Espíritu lleva a reconocer a Dios en la pequeñez

y en la fragilidad de un niño, nosotros a veces corremos el riesgo de concebir nuestra consagración en términos de resultados, de metas y de éxito".

Notoriedad, números... fidelidad y esperanza

"Nos movemos en busca de espacios, de notoriedad, de números", lamentó. "El Espíritu, en cambio, no nos pide esto. Desea que cultivemos la fidelidad cotidiana, que seamos dóciles a las pequeñas cosas que nos han sido confiadas", reclamó, como Simeón y Ana, "que cada día van al templo, cada día esperan y rezan, aunque el tiempo pase y parece que no sucede nada. Esperan toda la vida, sin desanimarse ni quejarse, permaneciendo fieles cada día y alimentando la llama de la esperanza que el Espíritu encendió en sus corazones".

"¿Qué es lo que anima nuestros días? ¿Qué amor nos impulsa a seguir adelante? ¿El Espíritu Santo o la pasión del momento? ¿Cómo nos movemos en la Iglesia y en la sociedad?", inquirió el Papa, quien advirtió del "**virus del narcisismo o la obsesión de protagonismo**" que puede esconderse detrás, incluso, de las buenas obras. "Examinemos hoy nuestras motivaciones interiores, discernamos las mociones espirituales, porque la renovación de la vida consagrada pasa sobre todo por aquí".

En segundo lugar, Simeón reconoce a Cristo con los ojos. "Este es el gran milagro de la fe: que abre los ojos, transforma la mirada y cambia la perspectiva". Y es que, como señala repetidamente el Evangelio, "la fe nace de la mirada compasiva con la que **Dios nos mira, rompiendo la dureza de nuestro corazón**, curando sus heridas y dándonos una mirada nueva para vernos a nosotros mismos y al mundo".

Ver dentro, ver más allá

"Una mirada nueva hacia nosotros mismos, hacia los demás, hacia todas las situaciones que vivimos, incluso las más dolorosas", destacó el Papa, quien aclaró: "No se trata de una mirada ingenua, que huye de la realidad o finge no ver los problemas, sino de **una mirada que sabe "ver dentro" y "ver más allá"**; que no se detiene en las apariencias, sino que sabe entrar también en las fisuras de la fragilidad y de los fracasos para descubrir en ellas la presencia de Dios".

El anciano Simeón vio en Jesús la salvación. "**¿Y nosotros?, ¿qué ven nuestros ojos? ¿qué visión tenemos de la vida consagrada?**", volvió a preguntar. "El mundo la ve muchas veces como un "despilfarro", como una realidad del pasado, inútil; pero nosotros, comunidad cristiana, religiosas y religiosos, ¿qué vemos? ¿tenemos puesta la mirada en el pasado, nostálgicos de lo que ya no existe o somos capaces de una mirada de fe clarividente, proyectada hacia el interior y más allá?".

"El mundo la ve muchas veces como un "despilfarro", como una realidad del pasado, inútil; pero nosotros, comunidad cristiana, religiosas y religiosos, ¿qué vemos? ¿tenemos puesta la mirada en el pasado, nostálgicos de lo que ya no existe o somos capaces de una mirada de fe clarividente, proyectada hacia el interior y más allá?"

"A mí me hace mucho bien ver consagrados y consagradas mayores, que con mirada radiante continúan a sonreír, dando esperanza a los jóvenes. Pensemos en las veces en las que nos hemos encontrado con estas miradas y bendigamos a Dios por ello. **Son miradas de esperanza, abiertas al futuro**", proclamó Francisco.

Con todo, añadió, Dios "no deja de darnos signos para invitarnos a cultivar una visión renovada de la vida consagrada". "No podemos fingir no verlos y continuar como si nada, repitiendo las cosas de siempre, arrastrándonos por inercia en las formas del pasado, paralizados por el miedo a cambiar", advirtió.

"Abramos los ojos: el **Espíritu Santo nos invita a renovar nuestra vida y nuestras comunidades a través de las crisis, de los números que escasean y de las fuerzas que disminuyen**", pidió Bergoglio. "No

desaprovechemos el presente mirando al pasado, sino que pongámonos ante el Señor, en adoración, y pidámosle una mirada que sepa ver el bien y discernir los caminos de Dios".

Finalmente, Simeón toma a Jesús entre sus brazos. "**Dios ha puesto a su Hijo en nuestros brazos porque acoger a Jesús es lo esencial, es el centro de la fe**", instó el Papa. "A veces corremos el riesgo de perdernos y dispersarnos en mil cosas, de fijarnos en aspectos secundarios o de concentrarnos en nuestros asuntos, olvidando que el centro de todo es Cristo, a quien debemos acoger como Señor de nuestra vida".

"A veces corremos el riesgo de perdernos y dispersarnos en mil cosas, de fijarnos en aspectos secundarios o de concentrarnos en nuestros asuntos, olvidando que el centro de todo es Cristo, a quien debemos acoger como Señor de nuestra vida"

Un abrazo que también es una bendición, y una llamada de atención: "Si a los consagrados nos faltan palabras que bendigan a Dios y a los otros, si nos falta la alegría, si desaparece el entusiasmo, si la vida fraterna es sólo un peso, no es porque seamos víctimas de alguien o de algo, sino porque ya no tenemos a Jesús en nuestros brazos", concluyó Francisco.

Tener a Jesús en nuestros brazos

"Entonces el corazón se encierra en la amargura, en la queja por las cosas que no van bien, en un rigor que

nos hace inflexibles, en aires de aparente superioridad. En cambio, si acogemos a Cristo con los brazos abiertos, acogeremos también a los demás con confianza y humildad. De este modo, los conflictos no exasperan, las distancias no dividen y desaparece la tentación de intimidar y de herir la dignidad de cualquier hermana o hermano se apaga. Abramos, pues, los brazos a Cristo y a los hermanos", finalizó.

Rutilio Grande: "Que para todos llegue la mesa, el mantel y el conqué"

Rutilio Grande fue un jesuita salvadoreño, un profeta en su tiempo y contexto, que fiel a la Buena Noticia del Evangelio anunció como Jesús la liberación a la gente más sencilla, los campesinos salvadoreños

que vivían una situación de opresión muy fuerte, en el inicio de una guerra civil.

La muerte de Rutilio fue un punto de inflexión en la vida de Romero, que le impulsó a comprometer su vida con la comunidad a la que servía como pastor, hasta entregar su vida: "Si me matan, resucitaré en el pueblo salvadoreño".

No es fácil encontrar una correlación directa, pero parece clara la influencia de Rutilio y tantas otras personas que siguieron su estela, en la concreción de una de las preferencias apostólicas de los jesuitas para los próximos 10 años: "caminar con los excluidos".

Hay algo de Rutilio y también de Romero que me impresiona enormemente. Ambos eran dos hombres frágiles, física y mentalmente, con periodos de oscuridad y fuerte fragilidad, y es desde esta realidad que Dios los llama. No porque fueran perfectos o con superpoderes, sino porque es a través de esa debilidad que el Señor los hizo "fuertes".

En un mundo a veces agarrotado por el miedo y deseoso de construir muros, Rutilio nos invita a ser generosos y a tender puentes, nos anima a construir comunidad, a caminar juntos,

a crear una mesa común, una mesa inclusiva, donde todos y todas tenemos nuestro lugar, donde nadie se queda fuera.

*Alberto Ares director del Servicio Jesuita a Refugiados
JRS Europe e investigador del Instituto Universitario de Estudios sobre Migraciones*

¿Quién fue Rutilio Grande?

Rutilio Grande fue un jesuita salvadoreño, un profeta en su tiempo y contexto, que fiel a la Buena Noticia del Evangelio anunció como Jesús la liberación a la gente más sencilla, los campesinos salvadoreños que vivían una situación de opresión muy fuerte, en el inicio de una guerra civil. En el camino, acercó todas las nuevas enseñanzas de la Iglesia y las popularizó, construyendo comunidad, como una Iglesia cercana a los más desvalidos, denunciando las injusticias, formando a agentes pastorales y sentándose todos juntos a la mesa. Rutilio Grande García nació en El Paisnal el 5 de julio de 1928 y fue asesinado en Aguilares el 12 de marzo de 1977, a la edad de 48 años.

¿Cuál fue su relación con Monseñor Romero?

Rutilio fue un gran amigo y colaborador de Mons. Romero. Hay un consenso claro en que la conversión de Romero hacia una Iglesia encarnada y cercana a los más pobres fue gracias al testimonio de su amigo Rutilio. La muerte de Rutilio, debido a su compromiso con los desheredados de El Salvador y la denuncia de las injusticias, fue un punto de inflexión en la vida de Romero, que le impulsó a comprometer su vida con la comunidad a la que servía como pastor, hasta entregar su vida: "Si me matan, resucitaré en el pueblo salvadoreño".

¿Y la influencia en los mártires de la UCA y la Compañía de Jesús?

El Vaticano II tuvo una gran influencia en toda la Iglesia, y en especial en la Iglesia Latinoamericana donde desde Medellín se encarnó de una forma especial en el caminar junto a los más pobres. Esas enseñanzas que Rutilio y más tarde Romero hicieron suyas en su vida y ministerio, junto a la de tantas personas y comunidades, influyeron en toda la Iglesia Salvadoreña y nuestros compañeros en la UCA. Dicen las personas que conocieron de primera mano a los compañeros mártires, que un impacto

importante de Rutilio y Romero, fue ver cómo los jesuitas comenzaban a acompañar y salir a las comunidades, y como la vida de las comunidades entraba de lleno en la Universidad.

Asimismo, no es fácil encontrar una correlación directa, pero parece clara la influencia de Rutilio y tantas otras personas que siguieron su estela, en la concreción de una de las preferencias apostólicas de los jesuitas

para los próximos 10 años: “caminar con los excluidos”, es decir, caminar junto a los pobres, los descartados del mundo, los vulnerados en su dignidad en una misión de reconciliación y justicia.

¿Por qué es importante esta beatificación?

La beatificación de Rutilio, junto a Manuel Solórzano y Nelson Lemus, dos miembros de su comunidad, y la del P. Cosme Spessotto, nos anuncia a mi modo de ver dos cosas muy importantes. La primera es que la Iglesia propone como modelos de santidad a unas personas que entregaron su vida, como Jesús, al anuncio de la Buena Noticia a los más pobres por amor. Un amor que los llevó a entregar su vida. Este hecho es de vital importancia para el pueblo salvadoreño y para todo el mundo, que ha vivido durante años oprimido y olvidado. Esta beatificación evidencia que Dios nunca abandona a su pueblo. En segundo lugar, nos invitan a seguir su ejemplo, a construir comunidad, a

sentarnos juntos a la mesa, a proclamar la buena noticia, a sanar los corazones heridos y a anunciar la liberación.

¿Cómo te interpela: personalmente y como jesuita?

Tengo que decir que Rutilio y Romero son dos figuras que animan y alientan mi vocación y me acercan a Jesús. De ellos he aprendido a creer y a animar la comunidad, a estar cerca de la gente sencilla que es portadora de la Buena Noticia, de la importancia de la formación, de proclamar la Palabra y de encarnarla como comunidad. Hay algo de Rutilio y también de Romero que me impresiona enormemente. Ambos eran dos hombres frágiles, física y mentalmente, con periodos de oscuridad y fuerte fragilidad, y es desde esta realidad que Dios los llama. No porque fueran perfectos o con superpoderes, sino porque es a través de esa debilidad que el Señor los hizo “fuertes”. A todos los que no somos perfectos nos consuela ver que el Señor llama y pone como ejemplo a Rutilio. Dios no nos quiere porque hagamos todo bien, sino que nos acoge y nos llama a pesar de nuestras debilidades y limitaciones, confía en nosotros, ayudándonos a partir de donde estamos a dar pasos adelante, a caminar a su lado.

¿Qué mensaje de esperanza podemos encontrar para nuestra realidad actual?

Rutilio pronunció una homilía que fue un hito determinante en su vida, pues su anuncio y denuncia lo llevó a la muerte. En este conocido Sermón de Apopa decía así: “Un mundo material para todos sin fronteras. Una mesa común con manteles largos para todos. Cada uno con su taburete. Que para todos llegue la mesa, el mantel y el conqué.”

En un mundo a veces agarrotado por el miedo y deseoso de construir muros, Rutilio nos invita a ser generosos y a tender puentes. Asimismo, nos anima a construir comunidad, a caminar juntos, a crear una mesa común, con manteles largos que dotan de dignidad a los comensales, una mesa inclusiva, donde todos y todas tenemos nuestro lugar, donde nadie se queda fuera. Una invitación a vivir junto a los desheredados de este mundo, a formarnos, a ser profetas de nuestro tiempo, a zambullirnos en la Biblia y a hacerla carne en la comunidad.

“Una de cada tres persones de la diòcesi de Barcelona viu en exclusió social”

Per Catalunya Religió. Dm, 05/04/2022

(*Càritas Barcelona*) En presència de **Josep Maria Forné**, director general de Serveis Socials de la Generalitat de Catalunya, i de **Sònia Fuertes**, Comissionada d'Acció Social de l'Ajuntament de Barcelona, Càritas Diocesana de Barcelona ha celebrat la 'Jornada Pandèmia i exclusió social: La tempesta perfecta', on s'ha presentat l'[informe FOESSA 2021](#) d'exclusió i desenvolupament social a la diòcesi de Barcelona. Més de 150 persones

s'han reunit a la Sala Oriol Bohigas de l'Ateneu Barcelonès, amb l'objectiu de comprendre i analitzar els factors que situen l'exclusió social a l'àrea de Barcelona per sobre de la de Catalunya i d'Espanya.

“L'exclusió social a la diòcesi de Barcelona se situa 3 punts per sobre de la de Catalunya (29,10%) i gairebé 9 punts per sobre de la del conjunt d'Espanya (23,4%)”. Així ho ha revelat la cap d'anàlisi social i incidència i responsable de l'Observatori de la Realitat Social de Càritas Diocesana de Barcelona, **Miriam Feu**. Una dada "preocupant" que significa que "una de cada tres persones de la diòcesi queda exclosa de la societat", ha advertit.

Miriam Feu ha presentat aquestes xifres amb **Raúl Flores**, coordinador de l'Equip d'Estudis de Càritas Española i secretari tècnic de la Fundació FOESSA, en el marc de l'informe FOESSA 2021 d'exclusió i desenvolupament social a la diòcesi de Barcelona. Els ponents han explicat que l'informe s'ha elaborat a partir de 1.800 enquestes, i per mitjà de 37 indicadors s'ha pogut calcular el percentatge d'exclusió social que hi ha a l'àrea de Barcelona. Feu ha indicat que 885.000 persones de la diòcesi de Barcelona es troben en exclusió social, 300.000 més que l'any 2018.

Feina i Habitatge: Factors d'exclusió

Flores ha argumentat que problemàtiques com l'accés a l'habitatge o una major precarietat laboral situen a Barcelona en un nivell d'exclusió social superior al del conjunt de Catalunya. “97.000 llars tenen tots els seus membres actius a l'atur, 167.000 es troben en inestabilitat laboral greu, i 77.000 llars no disposen de cap ingrés periòdic” ha afirmat. Així mateix, també ha explicat que més d'un milió de persones viuen en exclusió residencial. “Un 26,2% de la població paga una despesa excessiva en habitatge, que implica que es queda en pobresa severa un cop ha fet front a les despeses d'habitatge i subministraments. Això les col·loca en una situació d'incertesa i patiment constant, ja que no saben si el mes vinent podran pagar totes les despeses de la llar o si més endavant els apujaran el lloguer. És molt complicat construir una vida en aquestes condicions” ha explicat el coordinador de l'Equip d'Estudis de Càritas Española.

Feu ha argumentat que tots aquests factors, sumats a les restriccions i l'emergència de la Covid-19 ha fet augmentar l'angoixa i el patiment de moltes famílies. "En només 3 anys, les persones amb un trastorn mental diagnosticat han augmentat 9 punts percentuals, afectant un 17% de la població". En aquesta línia, la responsable d'Anàlisi Social i Incidència de Càritas ha detallat que més de 140.000 llars de la diòcesi de Barcelona no tenen accés a medicaments per problemes econòmics, i que 33.000 famílies on viuen 118.000 persones afirmen haver passat gana en els darrers 10 anys amb freqüència o en passen ara.

Les famílies amb infants, les més exposades a l'exclusió social

Les famílies amb infants i adolescents han rebut amb intensitat les conseqüències de la crisi de la Covid-19. Feu ha exposat que a la diòcesi de Barcelona, l'exclusió social de les llars amb infants i adolescents és del 40%, i que es duplica amb relació a les famílies sense fills. Així mateix, ha apuntat que aquesta exclusió és més intensa en les llars monoparentals i les famílies nombroses, ja que 1 de cada 2 famílies es troba en exclusió social. "Gairebé la meitat de les llars amb menors tenen dificultat per arribar a finals de mes, i el 43% no disposa d'ingressos per a despeses imprevistes. Són un col·lectiu menys protegit a casa nostra que a la resta de països europeus, i la pandèmia ha agreujat la seva situació".

Les famílies manifesten dificultats en tots els àmbits de la vida, però destaca que un 36% han hagut de reduir les despeses en alimentació, i un 52% les despeses en vestit i calçat. A més, un 11% s'han vist obligades a compartir pis amb persones desconegudes, i el 26% han tingut impagaments relacionats amb l'habitatge.

Un nou impuls de l'estat del benestar

El director de Càritas Diocesana de Barcelona, **Salvador Busquets**, ha demanat reimpulsar el model d'estat del benestar. "El repte de la protecció social és evitar que aquestes noves situacions de vulnerabilitat es transformin en cròniques. Calen polítiques públiques decidides i enfocades a reduir l'exclusió social", ha advertit. En aquest sentit, ha demanat augmentar la cobertura de Renda Garantida de Ciutadania (RGC), i implementar una harmonització completa entre l'Ingrés Mínim Vital (IMV) i la RGC. "Resulta inadmissible que la RGC només arribi al 28% de la població catalana en situació de pobresa severa, i l'Ingrés Mínim Vital (IMV) a l'11,8% de la població de la diòcesi de Barcelona en la mateixa situació". Finalment, ha demanat una política decidida d'habitatge social, que faciliti l'accés i el manteniment d'un habitatge digne a la població en situació d'exclusió social. "Celebrem la recent aprovació de la proposició de llei d'ampliació de les mesures urgents per fer front a l'emergència habitacional, però calen, en paral·lel, mesures estructurals que evitin futures emergències habitacionals, i que concentrin els esforços en l'augment del parc d'habitatge social. És incompreensible que només un 1,7% dels habitatges de Catalunya siguin de lloguer social", ha conclòs.

Josep Matías, delegat episcopal de Càritas Diocesana de Barcelona, ha sigut l'encarregat de donar la benvinguda als assistents. Matías ha constatat que les conclusions de l'informe FOESSA són preocupants, i ha fet una crida a replantejar l'ordre de prioritats de l'acció política. "Cal que els governants abordin aquest problema i no ens distreguin ni es distreguin amb temes secundaris. Fer visibles els més vulnerables amb dades objectives i rigoroses és un primer pas per mirar de canviar la realitat en què vivim, però, davant la pandèmia de la desigualtat, hem de ser agosarats, valents i inconformistes", ha indicat. En aquest sentit, el delegat episcopal ha reclamat als governants, als sindicats i als diferents agents socials, un gran pacte per aturar l'increment de la pobresa. "No podem normalitzar el drama de l'exclusió social. Hem d'actuar per construir una societat més cohesionada".

Miriam Feu, Raúl Flores, Càritas Barcelona, FOESSA 2021, Josep Matías, Salvador Busquets, Barcelona, Acció Social, Societat

"Está claro que mantener el compromiso con Putis es para usted más importante que cuidar al pueblo ucraniano"

Epifanio, a Kirill: "Venga a Ucrania y llévese a sus hijos que murieron por la idea de la 'Gran Rusia'"

Epifanio, Jefe de la Ortodoxia ucraniana

Kirill, Jefe de la Ortodoxia rusa

Religión Digital, 28-02.2022

"Está claro que mantener el compromiso de Putin y de los dirigentes rusos es mucho más importante para usted que cuidar del pueblo ucraniano, algunos de los cuales le consideraban su pastor antes de la guerra"

"No tiene sentido pedirte que hagas algo efectivo para que la agresión de Rusia contra Ucrania se detenga inmediatamente"

"Si no puedes alzar la voz contra la agresión, al menos ayuda a retirar los cuerpos de los soldados rusos que pagaron con su vida las ideas de la 'Gran Rusia'"

"Por lo tanto, apelo a usted, jefe de la Iglesia Ortodoxa Rusa, y le pido que al menos muestre misericordia hacia sus conciudadanos y todo su rebaño"

La carta abierta del **arzobispo ortodoxo ucraniano Epifanij**, de la Iglesia Ortodoxa Ucraniana (UO), que desde hace algunos años está en abierta disputa con el Patriarcado de Moscú, dirigida al Patriarca Kirill en el contexto del conflicto armado desencadenado por la agresión de Putin contra Ucrania, es realmente conmovedora, dura y firme. En cierto modo, hay tonos épicos en la carta que recuerdan las palabras de Príamo en Troya cuando pidió que se le permitiera recuperar y enterrar el cuerpo de su hijo Héctor mediante el pago de un rescate (Ilíada, Libro XXIV). El Primado de la OCU confiesa tener una sola gran esperanza: que Kirill encuentre los recursos espirituales para manifestar su humanismo y al menos se ocupe de sus conciudadanos.

Carta de Epiphaniy a Kirill

"Desgraciadamente, ya está claro por tus anteriores declaraciones públicas que mantener el compromiso de Putin y de los dirigentes rusos es mucho más importante para usted que cuidar del pueblo ucraniano, algunos de los cuales le consideraban su pastor antes de la guerra. Por lo tanto, no tiene sentido pedirte que hagas algo efectivo para que la agresión de Rusia contra Ucrania se detenga inmediatamente.

Estamos hablando de más de tres mil soldados rusos muertos, cuyos cuerpos están en el suelo de Ucrania. Los dirigentes de nuestro país ya han hecho un llamamiento a la Cruz Roja Internacional para que facilite la recuperación y el regreso de los cuerpos de los soldados rusos para que los familiares y amigos puedan despedirse de ellos y enterrarlos. Lamentablemente, hasta ahora no se ha recibido ninguna respuesta de la parte rusa.

Por lo tanto, apelo a usted, jefe de la Iglesia Ortodoxa Rusa, y le pido que al menos muestre misericordia hacia sus conciudadanos y todo su rebaño. Si no puede alzar la voz contra la agresión, ayude al menos a retirar los cuerpos de

los soldados rusos que pagaron con su vida las ideas de la "Gran Rusia.

¡Que el Señor os dé fuerza espiritual al menos para esto, especialmente hoy domingo, cuando recordamos el Juicio Final!."

Període de 1884 a 1913

Frère Joseph, dotzè Superior General (1884-1897)

G. Jaume Pujol i Bardolet

FRÈRE JOSEPH (Joseph Marie Josserand) va néixer a Saint Etienne el 30 de març del 1823. Fou molt ben educat pels seus pares i fou alumne de l'escola dels Germans. Tenia maduresa precoç, bella intel·ligència, assenyat, sentiments delicats, encant i era fecund.

Als 12 anys (1823) ingressà al Noviciat Menor de la Casa Mare a París, rue Oudinot, que s'havia obert l'any anterior. En el moment d'anar-hi la seva mare li va dir: "Ves-hi Josep meu i fes-te estimar". És una recomanació que l'ha distingit al llarg de la seva vida. Estimar és la més poderosa manera de fer el bé.

El març de 1838 quan tenia 15 anys va passar al Noviciat que acabà quan encara no tenia 16 anys. Acabat el noviciat el G. Philippe el col·locà a la important casa de Saint-Nicolas-des-Champs, a París. El 1845 fou destinat al semi-internat de Francs-Bougeois recent obert i aquí tingué una bona influència sobre els seus alumnes. El 1852 rep l'obediència de Director de la casa. Tot seguit creà una "Obra de Joventut" i obrí un "Cercle pels antics alumnes" i fundà la "Casa de Família" per rebre alumnes sense parents a París. El 1867 fou nomenat Visitador i el 1873 va fer part del Capítol General i el 1874 fou elegit Assistent. També creà la "Societat de Mestres catòlics" que posteriorment es va unir a l'Institut.

En el Capítol General de 1884 fou elegit Superior General. Serà continuador de les decisions preses pel seu predecessor, el G. Irlide. Però eren de temperament diferent: el G. Irlide era una gran lluitador i el G. Joseph es distingia per la seva bondat, fàcil accés, distinció, puntualitat i sobretot pel seu impuls a l'apostolat.

En el Capítol de 1884 es reafirmen les directrius sobre el llatí preses en el Capítol de 1882. Es treballa per una novena revisió de la Regla que serà publicada el 1889. Es canvia el text sobre la "rendició de comptes". Es decideix que les escoles no tenen obligació de procurar la tinta gratis als alumnes. Malgrat la supressió de l'ensenyança religiosa els Germans continuen dirigint les escoles perquè només així poden conservar la gratuïtat. Al final de l'any escolar els GG. Directors respondran en un foli sobre el que s'ha fet a l'escola per la formació cristiana i religiosa dels alumnes i Obres de perseverança. Es recomana als GG. Directors d'instruir millor als Germans del temporal sobre el vot de pobresa. Es crea el Segon Noviciat.

Va fer transportar les restes dels Superiors Generals anteriors a Athis-Mons en el cementiri de la casa que fou ben preparat i se'n podia tenir record més fàcilment.

En el Capítol General de 1894 es recorden les decisions preses anteriorment sobre el llatí. Els Germans que saben llatí no podran ensenyar-lo. Cal esforçar-se per suprimir el llatí en totes les escoles. Els GG. Visitadors informaran al Règim sobre el llatí en les diferents escoles. Es manté amb força i rigor el capítol 18 de la Regla sobre els vots. Es constata que hi ha escàs nivell d'ensenyament religiós en algunes escoles. No s'assisteix diàriament a la Missa (els escolars). L'estudi de catecisme per a un Germà és de capital importància; els GG.

Directors, encara que estan dispensats de recitar-lo, l'han d'estudiar. Hi ha vot favorable a una nova edició de la Guia de les Escoles. Es refusa una proposta d'introduir elements de psicologia i de lògica al noviciat. Es publiquen normes per a l'admissió als vots.

S'organitzen retirs de 20 i 30 dies en bé de l'espiritualitat dels Germans i presa de més consciència de la vocació. A més, es viu un clima de satisfacció amb motiu de la beatificació del Fundador. I es reben notícies satisfactòries dels districtes de França i amb bons resultats.

El 1895 es publica una llei costosa pels Instituts religiosos que constituí un calvari de 13 anys: persecució de l'Església, laïcització del personal ensenyant, però malgrat això l'institut es desenvolupa i perfecciona.

El G. Joseph contribuí al progrés de l'ensenyament de tres maneres: 1. Fou membre molt escoltat

del Consell Superior d'Institucions públiques. 2. Durant 25 anys representà l'ensenyament lliure en el Consell Superior d'Institucions Públiques i defensà els drets de la moral i la religió. L'encant de la seva persona li donava autoritat inclús sobre els que no tenien idees religioses. 3. El seu èxit s'ha d'atribuir a la seva profunda vida religiosa.

Generalat

Hagué de sofrir dificultats administratives i persecucions. La llei laïcitzant de 1886 posà les escoles dels Germans en situacions precàries. El 1889 es decreta el servei militar obligatori per a tots els preveres i religiosos i fou una amenaça pel reclutament de novicis. Tingué gran preocupació pels Germans joves obligats al servei militar als qui adreçava una carta personal cada mes. I al mateix temps recomanava als GG. Visitadors tenir cura d'aquests Germans. Va organitzar retcessos a Athis-Mons per aquests Germans. Aquesta llei escolar publicada pel Govern dificulta reclutar novicis i no obstant, per contra, va repercutir en menys sortides i augment de Germans titulats.

El 1895 una llei d'excepció que imposava elevats impostos a les institucions religioses i els recalitrants eren amenaçats de confiscació total i supressió radical de les seves obres. El G. Joseph va creure que s'havia de sotmetre a aquesta llei malgrat la seva injustícia, doncs creia que s'havien de salvar les Escoles Cristianes. Aquest criteri no era compartit per tothom i hi hagué persones que es mostraren descontentes, cosa que li produí una sensible pena.

Hi hagué el consol de la beatificació del Fundador amb gran solemnitat a Roma, a la qual el G. Joseph hi assistí i també hi hagueren grans celebracions en més de dues-centes diòcesis. Aquesta efemèride confortà els Germans. També fou de consol l'èxit de les obres de joventut. S'obriren escoles vespertines a les que s'hi arribà a un gran desenvolupament.

Guiat pel Papa Lleó XIII les obres de perseverança foren un gran objectiu del G. Joseph. El 1888 el G. Joseph escrigué una carta autògrafa als GG. Visitadors: "Es tracta d'agrupar els antics alumnes en associacions no solament per qüestions de camaraderia o d'interessos temporals, sinó perquè segueixen penetrats d'un veritable esperit cristià".

Gràcies a les Obres de Perseverança impulsades pel G. Joseph s'amplià el rol dels Germans que van prendre progressivament més consciència apostòlica. Es comprèn que l'educació no està acabada al sortir de l'escola,

sinó que s'ha de continuar en ells la formació religiosa. Els diumenges i dies de festa s'organitzen tallers, els fa prendre contacte amb patronats, conferències de sant Vicenç de Paül, cursos d'aprenents i d'adults, societats d'antics alumnes, obres catequístiques, etc... el seu zel s'adapta a les necessitats dels joves. Tot és segons l'esperit de zel de sant Joan B. de La Salle. Els pobres en aquestes obres reben una educació cristiana que els assegura el seu futur.

Creació d'escoles

El G. Joseph tingué sempre gran preocupació pels infants i els joves. Multiplicà les escoles a França i a l'estranger: de 1281 passaren a existir 1421. Es preocupà dels pensionats on es formen generacions destinades als negocis, al gran comerç, a carreres liberals, generacions amb preponderant influència. Deia: "Pertany als pensionats el propagar el regne de Jesucrist sobre la terra", entenent que aquests joves poden infondre la saba cristiana en els ambients burgesos on viuran".

L'obra pedagògica

Quan encara no era Superior General el G. Joseph ja era reconegut com a bon pedagog. Tingué un rol important en l'organització de l'escola comercial al col·legi de Francs-Bourgeois; per aquest motiu des de 1873 fou designat per fer part del Consell superior d'Instrucció Pública, com representant de l'ensenyament lliure on s'imposà per la seva reconeguda competència i on hi reivindicà en diverses ocasions els drets sagrats de la moral i de la religió, quan no es feia cas dels bisbes. El G. Joseph va fer progressar la ciència pedagògica impulsant la redacció d'excel·lents manuals clàssics tot encoratjant als autors.

El desenvolupament que donà a les obres de la joventut reflecteix el seu mèrit educatiu especial. Fou un bon artesà de bons mètodes i innovacions.

Obra religiosa

El G. Joseph s'inspirava en el seu obrar d'una intensa vida religiosa que volia pels Germans i escolars. Per aquest motiu inspirat pel G. Exupérien va posar en pràctica les intencions del seu predecessor, G. Irlide i del Capítol General de 1875 i 1882 creant un Noviciat especial o Gran Noviciat. Va treballar activament per a gloriificació del Fundador i el dia de la seva beatificació el considerà com un gran dia.

Le Frère Exupérien

Es preocupà per a la redacció d'un curs d'Instrucció religiosa compost especialment per als Germans. Conté sis volums i fou molt apreciat per la seva doctrina i mètode. Ben decididament el G. Joseph es preocupà per portar a Déu Germans i alumnes.

Comprenia les turbulències, les febleses i el candor de la joventut i el seu cor els hi estava amplament obert. Els alumnes, en arribar a ser grans, es recordaven de la bondat del G. Joseph. Anaven a visitar-lo per rebre els seus consells.

Cap de la família religiosa dels Germans tingué sempre una delicada distinció, una gran bondat guanyant tots els seus cors. Segons una expressió commovedora de Bossuet: "Va ser dolç en front de la mort com ho havia estat amb tothom".

El G. Joseph hagué de passar moments difícils, espinosos i complicats dels que no era fàcil la solució. Aquestes dificultats afectaren la seva salut. Va demanar anar a un lloc de repòs per refer-se. Va estar a Arcachon (Gironde), lloc saludable de pins i de mar i al cap d'un mes, havent estat voltat de l'afecte i pregàries dels Germans, lliurà la seva ànima a Déu l'1 de gener de 1897 als 74 anys. Hi hagué grans mostres de reconeixement de la seva persona. El President de l'Assemblea digué que "va fer prova d'intel·ligència, de rectitud, de saviesa i de moderació".

Seguidament es convoca el Capítol General pel 16 de març.

Frère Gabriel Marie, tretzè Superior General (1897- 1913)

FRÈRE GABRIEL MARIE (Edmond Brunhes) neix a Aurillac el 16 de novembre de 1834 d'uns pares molt cristians que, conjuntament amb un oncle canonge, l'educaren molt bé. A més la família Brunhes tenia interès per la ciència, qualitat que distingí al G. Gabriel Marie al llarg de la seva vida. Fou alumne de l'escola dels Germans a Aurillac. A l'edat de 16 anys fou admès al Noviciat de Clermont-Ferrand. Era petit d'estatura i de salut feble, però es va anar refent. Passat l'any de Noviciat va quedar un any com a professor suplent. Seguidament fou enviat a Brioude on hi va estar durant 20 anys i tingué un extraordinari èxit amb els alumnes preocupant-se de formar bons cristians; de fet, va elevar el renom d'aquesta escola. Al mateix temps, seguia perfeccionant la seva pròpia formació i preparant materials de matemàtiques que foren molt apreciats. Li foren atorgades "les palmes acadèmiques", cosa que no varià la seva habitual modèstia. L'any 1873 fou designat Director del Pensionat Nostra Senyora de França a Puy. Tingué fama molt reconeguda com a matemàtic i de bon mecenes dels Germans per la seva saviesa organitzant estudis per a ells. El 1878 fou Visitador del Districte de Puy i seguidament 1882 Assistent dels Germans Superiors Generals Joseph i Irlide. Arreu deixava estela de renovació intel·lectual. Essent Assistent del G. Irlide va presidir les Comissions encarregades de la composició i de la revisió de manuals clàssics.

El 1897, a l'edat de 63 anys fou elegit Superior General. Fou un generalat fecund però va haver de superar moments difícils amb el seu esperit coratjós i la seva profunda vivència religiosa. Però també es va sentir reconfortat per la canonització del Fundador el 24 de maig de 1900. Fou una càrrega pesada per més que no es va desconcertar. Com els millors superiors tenia les qualitats necessàries per als temps difícils: claredat de visió de la situació que es vivia, prudència en les decisions, paciència, sentit de les tradicions a conservar i a millorar.

El G. Gabriel Marie va promoure, com ningú, els estudis dels Germans i els bons mètodes. Va compondre manuals i en va fer compondre, multiplicar els consells, les circulars. Els Germans tingueren un gran èxit en exposicions universals sobretot a París l'any 1900.

Vetllà pel progrés moral i religiós dels Germans i alumnes; fou apòstol infatigable de la Regla i del zel apostòlic pels alumnes.

Durant els 16 anys del seu Generalat va recordar als Germans els grans principis de la vida religiosa, la sublimitat de la missió, els deures i l'obligació de romandre fidels.

Els Capítols Generals

El G. Gabriel Marie va haver de posar en pràctica les decisions dels 4 Capítols Generals tinguts durant el seu Generalat (1897, 1901, 1905 i 1907).

El 1882 ja s'havia decidit que el Noviciat fos d'una durada d'un any i un dia. Ara el 1905 es determina que el temps d'Escolasticat sigui de 3 anys i tendència a 4 i que es creï un Escolasticat Superior. Invitar als Germans a familiaritzar-se amb llengües estrangeres. I també es crearen 33 nous Noviciats Menors.

1907. Es decideix que no es conservaran a l'Institut subjectes sense vots.

1913. Es manifesta preocupació per la salut dels Germans i especialment dels Germans ancians.

I entre d'altres decisions preses. Insistència sobre la gratuïtat de les escoles segons el pensament del Fundador; afavorir l'ensenyament del cant sense perjudici de la pregària, ni del catecisme; no fer d'organista ni dirigir els

cants a l'església; abolició de l'ensenyament del llatí (en 3 Capítols Generals); enriquir la biblioteca de la comunitat; no modificar ni canviar les pregàries comunitàries que s'han de resar en llatí i no en llengua vulgar; es reconeix en algunes escoles la retribució escolar com una dolorosa necessitat; incrementar l'aprenentatge de la cal·ligrafia, l'Hàbit ha de ser de roba senzilla i prohibició rotunda del rabat de cel·luloide, tractar de suavitzar la prova de la malaltia dels Germans ancians, modificació de l'ensenyament en un internat orientant cap a l'ensenyament comercial i professional, evitar el 'surmenage' (acumulació o excés de treball), sobretot dels Directores i Visitadors, que té repercussions físiques en la salut, debilitament intel·lectual i religiós; prohibició de vestir jerseis de punt; no obrir internats ni escoles de pagament sense permís del Règim; al Postulant quan rep l'Hàbit se li dóna un nom amb que serà nomenat sempre; es permet l'ús del vestit civil només pels treballs que ho requereixen; conservar, sense cap modificació la fórmula de vots de 1725, es nega fer la foto del grup de capitulants.

Però, sobretot a petició de Capítols Generals s'edità la 11 edició de la Regla, una nova edició de la Regla de Govern i de la Guia de les Escoles. S'edità la Doctrina espiritual de sant Joan Baptista de La Salle del G. Exupérien, nova edició del Manual de pietat, es crea el Bulletin des Frères des Écoles Chrésiennes el 1907 i s'edita en part el Manual d'Obres de perseverança.

Però, a més de posar en pràctica les decisions capitulars hi haurà altres determinacions que presentarà el G. Gabriel Marie com veurem a continuació.

Administració

El Parlament francès volia la supressió de les Congregacions religioses d'ensenyança i ho va fer en dues etapes: 1901 se suprimeixen les Congregacions religioses no autoritzades; aquesta llei no afectava a la nostra Congregació degut a que fou reconeguda en l'època del primer imperi. Però El G. Gabriel Marie ja veia que s'arribaria a una segona etapa de suprimir tot ensenyament de les Congregacions religioses. I això arribà la llei del 7 de juliol de 1904 decretant l'abolició de tot ensenyament per part de Congregacions religioses.

A títol d'homenatge pòstum, els perseguïdors posaren algunes flors sobre la tomba de les víctimes. F. M. Buisson digué: "Els Germans de les Escoles Cristianes han estat durant tres quarts de segle, no solament associats, sinó incorporats a la Universitat; han comunicat alguna cosa del seu esperit propi de l'admirable Fundador... Sant Joan B. de La Salle ha estat el precursor intel·ligent que anava molt endavant de la seva època i que va consagrar 40 anys de plena dedicació pacient i inesgotable per la gratuïtat. Es una espècie de Pestalozzi catòlic un segle abans".

Dos dies després de la promulgació de la llei de 1904, va anar apareixent el tancament d'escoles en el diari oficial: 801 escoles, la tercera part de les escoles dels Germans a França van ser suprimides tot d'un cop. I seguidament la demolició va seguir per successius decrets. Aquest desastre espantà al G. Gabriel Marie, però de seguida es va sobreposar el vigor de la seva ànima i la confiança amb Déu. D'acord amb els seus GG. Assistents va organitzar l'expatriació de Germans a països hospitalaris: Bèlgica, Espanya, Itàlia, Anglaterra, Turquia, Egipte, Canadà, Estats Units, Mèxic, Sudamèrica, Índies i Austràlia. Fou una missió ben providencial. Així l'Institut es va estendre en diversos països.

Reflexionant sobre la situació a la que havien arribat va reconèixer: "No érem prou apostòlics. Déu ens fa mirar més lluny del nostre país d'origen per anar per tot el món, ja que tota la terra és del Senyor". El G. Gabriel Marie va voler assegurar la conservació de la vocació i preparava els Germans per a nous camps d'apostolat.

Germans exclosos de les escoles només els quedava la solució de disseminar-se anant a d'altres països o bé una aparent secularització per poder continuar les escoles. Els GG. Exupérien i Allais-Charles n'eren partidaris, en canvi el G. Maurice Lucien n'era totalment contrari. Una carta del Papa sant Pius X al G. Gabriel Marie i que aquest va fer conèixer a tots els Germans, reafirmava la supremacia de la vida religiosa sobre l'apostolat, va desorientar sobre el subterfugi pres en les preteses o aparents secularitzacions i va reforçar la desconfiança amb la secularització i va contribuir a que les secularitzacions no fossin ben vistes pels Superiors.

Hi havia qui pensava que la secularització, encara que aparent, era un perill per la vocació, per més que la vida comuna i la pobresa fossin més o menys assegurades, doncs produeix aïllament i d'aquí una vida més independent i lliure fins i tot amb el diner. El Capítol General de 1907 no va comprendre prou bé els secularitzats i s'hi feren restriccions en permetre-la. La Carta de sant Pius X va reforçar la desconfiança amb

la secularització. L'any 1904 es van secularitzar 2.488 Germans sobre uns 10.000 Germans a França (no es distingeixen secularitzats amb sortits). El 1705 hi havia 2.708 secularitzats i 1.261 sortits. Després de 1705 es comptaren 3.550 secularitzats i entre 1.500 i 2.000 sortits.

Distrito	(1903)	C. ret.	C. fr.	C. extr.	D. extr.	Muertos Soldados	Secular.	Salidos	Especiales	1905	
Paris	(1.367)	125	564	71	74	36	34	249	93	1.249	
Aviñon	(403)	53	125	34	20	14	18	58	55	382	
Bayona	(229)	22	57	58	3	10	5	74	1	230	
Besançon	(333)	64	19	9	137	17	3	30	53	332	
Béziers	(445)	51	149	68	49	11	20	20	70	440	
Burdeos	(380)	56	76		41	11	16	112		377	
Caen	(357)	45	76	1	17	5	25	109	49	354	
Cambrai	(437)	65	235	29	35	15		8	54	441	
Chambéry	(325)	46	40	55	30	11	11	76	33	307	
Clermont	(494)	43	59	5	110	13	4	174	80	492	
Grenoble	(455)	82	122		71	14	4	92	78	463	
Lyon	(433)	57	125		46	6	3	108	85	430	
Mans (Le)	(358)	65	35	3	18	7	19	160	11	347	
Marsella	(450)	54	135	86	13	12	15	16	97	428	
Moulins	(424)	61	68		58	11	8	182	32	420	
Nantes	(598)	55	147	14	32	21	21	221	87	598	
Puy	(409)	39	140	5	8	8	14	146	29	390	
Quimper	(476)	26	219	10	15	12	20	139	28	469	
Reims	(502)	69	79	104	67	16	2	84	87	478	
Rodez	(494)	56	22	18	89	11	7	229	80	513	
St-Étienne	(433)	60	66		43	11	4	158	94	436	
St-Omer	(421)	56	165		1	12	5	126	62	427	
Toulouse	(428)	41	103	47	20	17	4	137	33	428	
TOTAL	(10.651)	1.291	2.826	617	997	304	262	1.708	1.261	166	10.432

Distribució dels Germans en els Districtes francesos - 1903 i 1905

NOTA.

Per llegir aquest requadre:

C. ret. Estan en cases de Germans.

C. fr. Els Germans que queden en les cases de França. Són en nombre molt diferent segons Districtes.

C. extr. Germans de les cases establertes a l'estranger.

D. extr. Germans integrats en Districtes estrangers.

A la columna d'Especials els Germans mencionats com "en família"; molts d'ells es podrien de considerar com sortits. El mateix sobre un cert nombre de "secularitzats".

L'objectiu de la secularització era mantenir les obres escolars amb preocupació apostòlica. Per arribar a conservar el màxim d'obres possibles es demanà la col·laboració d'antics Germans, també d'altres Congregacions religioses i seglars.

El nombre de secularitzats disminuïa per decessos, expatriació o sortides. Malgrat tot la secularització va tenir també efectes positius, doncs van poder seguir funcionant diverses obres escolars. També és cert que un nombre de secularitzats es van trobar en situacions difícils en que es van sentir aser portats a abandonar l'Institut.

Entre aquestes dificultats es va creure convenient traslladar la Casa Mare de la rue Oudinot de París a Lembecq-lez-Hal a Bèlgica. Era una mesura de prudència perquè els arxius de l'Institut no caiguessin en mans dels revolucionaris. Cal tenir en compte que les escoles en mans de secularitzats rebien inspeccions per saber si vivien junts i formaven comunitat; en aquest cas serien suprimides aquestes escoles.

Obra pedagògica

El G. Gabriel Marie era molt reconegut arreu de França com a savi, conseller i impulsor de bones voluntats. Va aconseguir augmentar l'interès i el gust pels estudis entre els Germans. Els seus manuals eren models de bons continguts i metòdics. Entre les 120 Circulars que va publicar sobretot parla de l'ensenyament. Les seves converses i conferències incitaven a l'estudi, deia: "L'estudi és un deure d'estat i pels Germans joves, a més, és un deure estricte, una obligació professional per tota la vostra vida i una font de legítima joia".

Altar de sant J-B de La Salle a la Casa Mare de Lembecq

Els fets demostraren que aquells consells foren fructuosos i es manifestaren en diferents exposicions sobretot en l'Exposició Universal de París l'any 1900. Hi hagué reconeixement oficial de l'excel·lència dels mètodes i del valor de l'ensenyament amb diverses "palmes acadèmiques".

Obra religiosa

El G. Gabriel Marie era reconegut com un home de Déu i que treballava només per a Ell.

La seva màxima conducta era. "Glorifiquem Déu per les nostres obres exteriors i glorifiquem-lo sobretot per la fidelitat a la Regla". Tingué molt interès en la reedició de les Regles Comunes i de la Regla de Govern. En

les seves conferències, converses privades i circulars recordava amb incansable insistència que el religiós no viu de manera profunda i segura si no té per guia la Regla, que representa la vida marcada pel Fundador. Dóna importància i insisteix en tenir en compte la pobresa religiosa.

Fa compondre el Catecisme de Vots del que en fa freqüents comentaris, es publica també la vida d'alguns Germans perquè siguin referència i considerats models de la vida de Germà: GG. Scubilion, Albert, Salomon, Léon de Jésus, Auguste Hubert, Exupérien, Sécondien, Miguel, Gabriel de la Croix.

Pel Bulletin des Frères des Écoles chrétiennes vol que els Germans coneguin millor l'Institut i s'interessin per les seves obres.

Tenia sol·licitud pels Noviciats Menors, Noviciats i Escolasticats que visitava amb certa freqüència, interessant-se tant per la seva formació religiosa com acadèmica. Davant l'espectacle de nombrosos Germans joves fervorosos albirava un futur pròsper. Als Germans ancians els reconeixia la seva entrega a l'Institut i tenia delicades atencions ja que considerava que es santificaven pel sofriment en els seus últims dies d'una vida ben plena..

Recorria tots els centres de retir de França, Bèlgica, Espanya i Itàlia aportant la seva paraula clara, precisa i abundant.

Els fets van demostrar que la seva dedicació va donar bons resultats en tots els aspectes com ho demostra el reconeixement públic amb l'Exposició de 1900 i les palmes acadèmiques...

El G. Gabriel Marie va tenir molt interès pels estudis religiosos dels Germans i la catequesi. Sabem que Sant Pius X ho va reconèixer en l'audiència de l'11 d'octubre de 1903 dient al mateix Superior General: "Vosaltres, els Germans de les Escoles Cristianes, sou els Apòstols del Catecisme".

La seva missió de Superior General va anar desgastant les seves forces, i per aquest motiu en el Capítol General de 1913 va presentar la seva dimissió per a ser substituït per un Germà més jove i robust. Li fou acceptada i se li dedicà un testimoni de reconeixement a la seva abnegació en l'exercici del Generalat: "Els Germans s'inclinen amb sentiment de dolor davant les vostres repetides instàncies. Al menys, en nom de l'Institut volem dir-vos el viu i profund reconeixement per les grans obres que heu realitzat. Ens complau proclamar que el vostre generalat, sembrat d'excepcionals proves, haurà estat un dels més fecunds, un dels que en la família de sant Joan Baptista de La Salle serà el més justament estimat".

Posteriorment es dedicarà als seus treballs de matemàtiques i a compondre manuals clàssics, sent un bon exemple per a tots els Germans. reposà en la pau del Senyor el 24 d'octubre de 1916, als 82 anys.

L'INSTITUT AL LLARG DELS CAPÍTOLS GENERALS

38 I 39 (1956 – 1976)

Llegint'ho es podrà apreciar l'evolució de
l'Institut al llarg dels anys

Arxius Institut

<p>Capítol General Data / Superior General</p>	<p>CONTINGUTS</p>
<p>38è. Capítol General 9 maig 1956 – 22 dies Roma – 100 Germans G. NICET-JOSEPH</p>	<p>Es planteja el tema del sacerdoti a partir de diverses notes arribades i d'algun capitular que ho promou; majoritàriament es refusa la discussió. Es demana als Gns. Directors que siguin capaços de mantenir en la comunitat el primat de la vida espiritual sense descurar les altres necessitats dels Germans. Que donin la major importància al manteniment d'un clima familiar entre els Germans i que facin equip amb ells per a la bona marxa de l'obra. Es demana formació d'infermers amb aptitud i gust pensant sobretot en les cases de Germans retirats. Tots els Germans s'han de sotmetre a la visita mèdica anual. S'impulsa l'oració mental i vocal. Es demana la posada a punt de les oracions vocals partint de determinats criteris: simplicitat, sant Fundador, litúrgia. S'insisteix en l'ús del «coutumier» segons la Regla. Alleugerir l'horari del Recés, en favor de temps personal de reflexió i d'oració. S'insisteix en la recol·lecció mensual i la rendició amb el G. Director, al menys cada 15 dies. S'encarrega al Règim de continuar la revisió de les Regles. Es demana al G. Superior General un estudi objectiu sobre l'origen, naturalesa i abast del vot d'ensenyar gratuïtament. Escollir mestres seglars entre autèntics cristians que siguin vertaders col·laboradors de la nostra missió en l'Església. Els professors seglars han de respectar la clausura de la Comunitat. Que es redueixi al mínim el personal femení i s'observi la prudència. Els mitjans de cultura, d'informació i de transport es justifiquin pel nostre estat de religiosos-educadors. Es manté la lluita contra el tabac. Preocupació per la perseverança dels Germans: prendre cura de l'elecció de Directors i llur formació. Que al Capítols de vots es facin amb certa severitat, el recés de 30 dies de preparació a la professió perpètua. S'anima als Germans a propagar l'obra de la Unió de Catequistes de Jesús Crucificat i Maria Immaculada. Es mantenen les Congregacions del Nen Jesús i la Congregació Mariana. Es promou la Legió de Maria. Una preocupació major: preparar els camins del laïcat adult de l'A.C. Responsabilitat dels Germans en la formació d'aquest laïcat: que es prepari als Germans des de les cases de formació. Es promou el desenvolupament i creació d'escoles tècniques per a la formació cristiana dels joves treballadors. També obres peri i postescolars en bé d'ells. Preocupació per l'educació cristiana que s'inspire cada vegada més en el pla d'evangelització de l'Església i s'insereixi sobretot en el medi social per al que estem establerts. Nou impuls a l'expansió missionera; es demana intensificar el reclutament en els propis llocs de missió. Descartar subjectes ineptes per a respondre a les exigències de religió educador. Retardar l'edat d'admissió al Noviciat als 17 anys. Duració de Noviciat i Escolasticat, 4 anys mínim. Prendre cura de la selecció</p>

	<p>i preparació dels formadors. Que es beneficiï el Segon Noviciat al major nombre de Germans. Obrir nous centres de formació permanent, de 3 o 4 mesos. Assegurar els estudis religiosos de base complets abans d'anar a Comunitat. La formació espiritual en els Noviciats, sigui principalment de base doctrinal, escripturària i litúrgica; sobre aquesta base estudiar al Fundador. Afavorir la vida religiosa, apostolat i salut de Germans amb millor organització, reducció o agrupació d'obres. Preparar Germans en teologia i pedagogia catequística en algun lloc o Roma. Que hi hagi una Comissió d'Estudis Religiosos a cada Districte... que ajudi a organitzar els estudis dels Germans joves. Descentralitzar el pla d'estudis religiosos bàsics, actualitzar-los. Crear a Roma un Institut Superior de Cultura Religiosa per a religiosos laics ensenyants. Hàbit: s'assenyala la sotana i el rabat com hàbit intangible del Germà; el mantell es deixa obligatori per a cerimònies religioses de les Comunitats. Discussió sobre l'oportunitat de mantenir el nom de baptisme amb arguments utilitaris i teològics; predomina el criteri de la tradició; tendència a mantenir el nom de baptisme conjuntament amb el de religió. Accentuar la preferència per l'ensenyament als pobres, corregint la tendència vers les classes més elevades en detriment de les més desafavorides. Respectar la proporció de Germans adscrits a l'ensenyament popular. Vigilar la salut del G. Superior General (encàrrec especial al G. Vicari). S'insisteix en la presència propera dels GG. Assistents prop del G. Superior. El G. Visitador ha d'envoltar-se amb els col·laboradors que necessiti. Que s'asseguri el funcionament dels Consells. S'estructura la preparació del Capítol General fent que es prepari des de dos anys abans en els propis Districtes, amb possibilitat de participació dels Germans i amb les Comissions de treball que es formin. Es decideix que tot Districte, inclús els de menys de 100 Germans professos perpetus tindrà representant al Capítol. Es decreta un any de renovació en l'esperit de pobresa. S'institueix el 15 de maig com jornada a favor de la vocació educadora i de mestres cristians. S'estableix una Comissió Permanent a la Casa Generalícia en vistes a promoure el culte al Fundador i prosseguir i coordinar les investigacions relacionades amb la història, escrits i espiritualitat. Publicacions proposades: Prosseguir els estudis crítics de tots els escrits del Fundador i continuar les publicacions per donar a conèixer l'espiritualitat; procedir a la refundició de les meditacions del Fundador; reeditar adaptada la vida dels sants; resum de la història de l'Institut.</p>
<p>39è. Capítol General 25 abril 1966 – 5 mesos Roma – 124 Germans G. CHARLES HENRY</p>	<p>Es tracta a fons i amb amplitud la qüestió de la introducció del sacerdocí entre els Germans. A partir de 8 propostes afirmades per una gran majoria es reafirma el caràcter exclusivament laïcal de l'Institut. Al mateix temps, s'invita als Germans que prefereixin optar pel sacerdocí que no romanguin en l'ambigüitat i se'ls faciliti que puguin realitzar el seu desig fora de l'Institut. L'informe conté la reflexió del Capítol sobre aquest tema i es posa a disposició dels Germans. El Capítol dedica especial atenció a la vida comunitària dels Germans: Sembla que es pot legítimament considerar l'esperit comunitari com un element de la fidelitat del nostre Institut. S'organitza la vida comunitària, ja no sota la preocupació d'uniformitat i minuciosa reglamentació, sinó buscant la unitat interna i el testimoni de la fraternitat; es fomenta la iniciativa i responsabilitat personal. L'oració comunitària s'organitza segons les orientacions litúrgiques. Es demana interacció permanent entre la vida de fe personal i la de la comunitat. Moltes de les pràctiques tradicionals de comunitat queden notablement transformades: de la conferència del G. Director a la posada en comú i</p>

l'intercanvi d'idees; de l'acusació i l'advertència de defectes a la revisió comunitària i a la correcció fraterna. Entrevista periòdica al menys una vegada al mes. Elaboració d'un nou text de les Regles i Constitucions. Fou precedit per cinc projectes de Regles durant el període intercapítular. Tot l'Institut, a diferents nivells, va participar activament en l'elaboració. El nou text de Regles i Constitucions es caracteritza pel seu to espiritual, orientatiu, dinàmic i universal. Es proposa oferir motivacions segures i suggestives, més que normes concretes. La seva preocupació constant és ser fidel a l'esperit perdurable del Fundador. Respectuosa amb la persona s'ofereix com instrument per aconseguir la maduresa religiosa. La paraula gratuïtat desapareix de les Regles i Constitucions. Queda substituïda per "servei educatiu dels pobres", "presència en el món dels pobres", "promoure l'elevació dels pobres". Més explícita és la Declaració que aprofundeix i desenvolupa el "servei desinteressat als pobres", insistint en l'orientació "vers els més pobres". El vot de gratuïtat, com tal, és qüestionat per moltes notes provenint dels Germans i discutit en el Capítol. Això provoca un estudi de la seva significació: s'entén com expressió del compromís de l'Institut en el servei dels pobres i la voluntat de l'Institut en diferents nivells, de lluitar per mantenir aquesta orientació que forma part de la seva finalitat. S'anima als Germans a la col·laboració amb els no catòlics en països plurals, en el marc dels textos conciliaris sobre ecumenisme, a la col·laboració estreta amb la Jerarquia local, el clergat, els membres de les altres Congregacions religioses, els mestres seglars i els pares dels alumnes. S'afronta l'ús del tabac des d'una perspectiva més ampla que fins ara, la de la vida d'asceti i el compromís voluntari i per pobresa religiosa. Els problemes corresponents es resoldran amb esperit de caritat i tenint en compte les circumstàncies locals. El vot d'estabilitat a l'Institut es tradueix en "Fidelitat a l'Institut"; la fidelitat es presenta com garantia de la unitat del Germà. S'afirma la prioritat de la dimensió catequística del Germà. Descriu la catequesi en un sentit dinàmic, abraçant diferents nivells i aspectes de la iniciació cristiana. L'emmarca en el ministeri de la Paraula i subratlla la seva missió amb l'educació humana. Amplia la visió a noves formes d'exercir el ministeri de la Paraula, fins i tot en el cas que el Germà no pugui anunciar explícitament l'Evangeli. Anima als Germans a assumir aquesta funció en unitat amb tota la seva tasca. La perspectiva del ministeri torna a marcar la contemplació del servei del Germà a la llum de les Meditacions pel Recés. S'assenyala l'escola com instrument preferit en l'activitat del Germà... però al mateix temps s'accepten altres formes d'ensenyança i educació acomodades a les circumstàncies i a les necessitats del temps. Crida l'atenció sobre la necessitat d'actualitzar i renovar l'escola, els seus objectius, programes i mètodes; i l'exigència de fer atenció a les persones, a la vida comunitària dins de la institució escolar. Especial menció de la pedagogia de la llibertat i del protagonisme que ha de tenir la comunitat educadora, en la qual han de col·laborar gustosos els Germans amb els Seglars. El Capítol reafirma la seva orientació vers la joventut masculina, però admet que a partir dels condicionaments locals pugui fer-se mixta l'escolaritat. Impuls especial vers l'orientació missionera. Reconeixement del treball entre els cristians com plena part del nostre apostolat i de l'evangelització. Es funden els Secretariats Regionals per a les missions, en coordinació amb el Secretariat Missioner de Roma. Foment de les vocacions autòctones i esforç

d'incardinació de la cultura del propi país. Una de les preocupacions més notables d'aquest Capítol: clarificar i definir la identitat del Germà, el sentit de la seva missió, la seva raó d'ésser en l'Església i en el món d'avui. La reflexió del Capítol sobre el tema queda exposada, sobretot, en una de les Actes capitulars més importants: la Declaració del Germà en el món actual'; els restants decrets capitulars han de llegir-se a la llum de la Declaració, que es proposa als Germans com brollador d'inspiració per la seva pròpia renovació. S'estudia la identitat del Germà en el context de la vocació baptismal i en la interrelació de les vocacions especials. S'estructura la formació inicial sota els principis de respecte i atenció a la persona, preparació sòlida d'estudis religiosos i profans, vida de fe i comunitat, renovació bíblica. Se suprimeix el nom de religió. Hàbit: es manté la sotana i el rabat com hàbit oficial de l'Institut, però el seu ús queda facultatiu, segons les circumstàncies dels temps, llocs i necessitats. S'estableix el "Centre Internacional Lasal·lià" (CIL). Les noves Regles senyalen els pobres com destinataris preferents de l'activitat de l'Institut. Se subratlla que el servei dels pobres per l'educació és la finalitat de l'Institut i s'invita a cada Germà a solidaritzar-se responsablement amb aquesta finalitat, tant pel que fa a l'elecció d'obres noves com a l'orientació de les ja existents. Estudia les diverses dimensions de la pobresa en el món actual i compromet l'activitat apostòlica del Germà orientant-la vers el servei dels més pobres, sense excloure altres nivells de pobresa. S'impulsa el treball dels Districtes missioners a una dedicació preferent al servei d'ambients populars, sobretot dels més pobres. Sense nomenar-la directament, la Regla senyala la dimensió associativa respecte del "servei dels pobres per l'educació" i de la "fidelitat a l'Institut". La Declaració és més explícita i senyala, a més, la missió com objectiu de l'associació entre els Germans. Es realitza una descentralització del Govern, sobre el principi de subsidiarietat i el reconeixement pràctic de la maduresa i responsabilitat dels Germans. Sobre aquesta perspectiva es confecciona la nova Regla de Govern. El càrrec de Superior General deixa de ser vitalici. La seva elecció es fixa per un període equivalent al que va d'un Capítol General a l'altre; és reelegible. S'estableixen les funcions de Vicari General, com primer col·laborador i Conseller del Superior General, sense estar encarregat d'una Regió, però sí de l'obra missionera de l'Institut. Els Germans Visitadors són proposats al G. Superior General pels Consellers o Capítol de Districte. Ells, nomenaran els Directors. En els Districte on es judiqui oportú, el G. Superior General podrà nomenar un o varis Visitadors Auxiliars. Se senyalen noves atribucions al Consell General, les Conferències Regionals de Visitadors (nova institució), els Consells de Districte, els Capítols de Districte i Regionals. Es contempla la consagració religiosa sota la perspectiva d'expressió de Baptisme i en funció de la missió educadora. Resalta la visió positiva del sentit dels vots; supera amplament el juridicisme. Canvi dels noms dels vots específics de l'Institut: "Servei educatiu dels pobres" i "Fidelitat a l'Institut" tal com es recull en la nova fórmula de vots. El vot de fidelitat només es farà en la professió perpètua. S'admet per primera vegada la presència d'experts al Capítol, per a ser consultats. Nova Regla de l'Institut i Llibre de Govern (16 desembre 1967). Es constitueix com "Capítol especial", requerit pel Motu Proprio "Ecclesiae Sancte".

El nostre estimat Districte de Catalunya (VI a) Tretze anys d'una certa estabilitat 1981-1994

G. Ramon Font i Serra

INTRODUCCIÓ

La nostra petita, bonica i centenària història districtal segueix avançant. Durant aquests tretze anys ho farà de la mà de dues grans i bones persones, de dos Germans Visitadors que tenim la gran sort de seguir gaudint-los, els Germans Lluís Diumenge i Joaquim Morató.

Dos Germans diferents, amb grans qualitats, posades sempre al servei de tots amb creativitat, constància,

il·lusió, fermesa i tendresa alhora.

Dos Germans, amb visió de futur, plens de saviesa, iniciatives, lluitadors... No foren fàcils aquests tretze anys, com tampoc ho seran els següents... però van portar la nau districtal amb dignitat, creient en ells mateixos, creient i confiant amb tots els Germans que formàvem el Districte i que el 18 d'abril de 1981, a proposta del Capítol de Districte i amb l'aprovació del Consell General canvia de nom, passant a anomenar-se Districte de Catalunya... fins el 2010... en que, malauradament, vàrem desaparèixer pràcticament del mapa...

Recordem breument, al començar, el senzill recorregut d'aquests anys, els dos protagonistes que van animar les persones i les obres. Serveixin, també, com un petit, senzill i agraït homenatge a les seves persones i que puguin seguir plens de vida, salut i il·lusió, molts anys més!

Deia en el capítol anterior que "recordar, vol dir passar pel cor". Els meus records d'aquests dos Germans, parlaran més amb el cor que no pas amb el cap... Potser és així com hauríem de parlar sempre, oi? Per desgràcia veig que, sovint, no s'hi parla...

Recordar el Germà Lluís, és recordar una persona emprenedora, intel·ligent, dinàmica, lluitadora, avançada, propera... Com a bon empordanès i de Figueres, una mica "tocat per la tramuntana", és a dir, enèrgic, fort, decidit i alhora proper, amb un gran cor...

Recordar al Germà Joaquim, és recordar una persona plena d'experiència, d'idees, d'iniciatives, ple d'aquell seny tan propi dels manlleuencs de la plana de Vic, senzill, acollidor i amable, tocant sempre de peus a terra, però amb la mirada serena, tranquil·la i confiada.

Germans Lluís i Joaquim, moltíssimes gràcies per tot el que ens vàreu donar, per la vostra ajuda, amistat i comprensió, per tot!

Ah! I tots dos plens d'un gran esperit lasal·lià, fidels a l'Església, fidels a l'Institut, fidels al nostre petit i bonic país i profundament humans!

Dos Superiors Generals estan al front de l'Institut durant aquests anys. Els Germans José Pablo Basterretxea i John Johnston.

Tres Vicaris Generals: John Johnston, Genaro Sáenz de Ugarte i Álvaro Rodríguez. Com a Conseller General, el G. Martín Corral.

Dos Capítols Generals es van celebrar. El primer, l'any 1986. Setze Germans espanyols, escollits pels seus respectius Districtes ens van representar. La representació de casa

nostra va ser la dels Germans: Lluís Diumenge Visitador, Àngel Cirera, Director de la Casa Generalícia de Roma i Joaquim Morató, Cap d'Estudis de COU de La Salle Tarragona.

116 Germans de tot el món varen formar part d'aquest 41è. Capítol General. Vuit eren membres de dret i quatre designats pel G. Superior General.

El dos més grans eren el G. Nicet Joseph (12.02.1898) antic Superior General i el G. Romuald Rybicki (02.02.1917) Secretari del G. Visitador de Polònia. Els dos més joves: G. Hilaire Raharilalao (16.11.1949) Sots Director del Noviciat de Tananarive i el G. Paulus Dullius (04.01.1947) Director del Noviciat de Porto Alegre.

Set anys més tard, 1993, hi ha la celebració d'un nou Capítol, el 42è. amb la participació aquesta vegada de disset Germans espanyols representants de tots els Districtes. Del nostre hi assistiren els Germans Joaquim Morató, Visitador i Ramon Farrés i Frederic Gay, Visitadors Auxiliars.

132 Germans, en total, hi eren presents. Onze eren membres de dret. Quatre, designats pel G. Superior General, tres dels quals eren espanyols: G. Félix del Hoyo, Procurador General. G. Jordi Oller, Ecònom General, G. Bernardo Villar, Director del C.I.L.

Els dos més grans eren els dos antics Superiors Generals. El G. Nicet Joseph de 95 anys que no hi va assistir i el G. José Pablo (22.03.1917).

Els dos més joves G. Marek Mika (05.11.1957) Visitador Auxiliar de Polònia i G. Tadeusz Rucinski (27.11.1953) Director del Districte de Polònia.

Per primera vegada el G. Superior General va nomenar vint persones que van rebre el nom de

"Consultors", representants dels seglars de tot el món i que durant uns quinze dies van participar en les diverses tasques que s'anaven desenvolupant en els àmbits de l'educació, pastoral, catequesi, servei educatiu als pobres, justícia...

De casa nostra va ser escollit el Sr. Vicenç Fortunato Tallada, Signum Fidei

Abans de començar aquest període, un petit aclariment. Per qüestió d'espai i perquè no sigui massa llarg, aquest VIè apartat de la nostra història, el dividiré en dues parts. A continuació la primera, i en el proper PAX d'octubre, el període del Germà Joaquim Morató.

PRIMERA PART - PERÍODE DEL GERMÀ LLUÍS DIUMENGE (1981 – 1988).

El dia 1 de març de 1981 el G. Lluís ens dirigeix la seva primera circular, que per primera vegada estaran fetes amb la llengua del nostre país, Catalunya, dient-nos: “Vull portar-vos a tots dintre el cor”, expressant a continuació una cordial salutació a tots els Germans, als Missioners, als formants...

Ens diu també com el G. José Pablo, Superior General li va comunicar el seu nomenament el 20 de febrer escollit d'una terna en la que hi formaven part els Germans Joaquim Morató i Jaume Pujol. Els dos següents foren els Germans Ramon Grau i Rossend Cotonat.

Amb data 9 d'abril comunica al Districte el nomenament dels dos Visitadors Auxiliars: Germans Joaquim Morató i Jordi Oller.

El G. Lluís a causa dels compromisos amb el Sant Pius X no s'incorporarà plenament al Districte fins la meitat del mes d'abril, iniciant el seu treball sempre dinàmic, joiós i empenedor...

Dos esdeveniments importants d'aquest primer any foren el desenvolupament del Capítol Districtal celebrat en quatre sessions. La primera del 3 al 5 de gener, presidida pel G. Visitador anterior Àngel Cirera, la segona el 14 de març, la tercera del 13 al 16 d'abril i la quarta del 27 al 20 d'agost.

Hi van participar 44 Germans. 21 ens ho poden explicar a dia d'avui, 20 gaudeixen ja del premi definitiu dalt del cel i 3 van escollir, amb posterioritat, altres camins.

El G. Lluís s'adreça als Capitulars, al principi de la segona sessió, amb aquestes paraules: “Admiro, en aquests moments, la riquesa personal del Districte. Persones consagrades a Déu que viuen en comunitat al servei de l'educació en l'escola cristiana...”

Continuem el nostre treball capitular amb realisme i valentia. Siguem homes d'esperança avui, sempre i arreu. Mantinguem l'ànim. Siguem sempre testimonis de la gran notícia: Crist ha ressuscitat!”

El seu missatge a la clausura del Capítol serà aquest: “Hem d'agrair a Déu la seva assistència. Hem de recordar totes les persones que han pregat per nosaltres i pel nostre treball.

Agraïment a tots vosaltres que heu fet possible la realitat de somniar noves fites per al nostre Districte. Visqueu amb il·lusió tot el que hem aprovat i animeu els Germans de totes les Comunitats a fer de la mateixa manera. Que el Déu d'Amor ens ajudi, malgrat les nostres limitacions, a ser fidels al carisma del Fundador i a l'Evangelí”.

Cinc foren les Comissions:

1. Consagració religiosa: oració i vida de comunitat.
2. L'escola lasal·liana: formació en la justícia i servei als pobres.
3. Missió evangelitzadora de l'Escola: catequesi, pastoral juvenil, pastoral vocacional.
4. Formació inicial i permanent.
5. Govern i planificació.

Un llibret de 40 pàgines resum tot el contingut dels treballs i deliberacions fetes durant les quatre sessions.

Coses curioses que m'han cridat l'atenció, referent a la nostra vida comunitària : “Constatamos la problemática de los ocios comunitarios que se manifiesta en planes individualistas los fines de semana al margen de la comunidad, exceso de compromisos que prevalecen sobre los comunitarios. Antes de elaborar el Proyecto comunitario, la Comunidad se reunirá para comunicarse los Proyectos personales.

Que los días comunitarios sean verdaderos días de revisión y renovación tanto de la vida de oración personal como comunitaria”.

Han passat 40 anys i seguim com llavors... De què ens han servit tants mitjans, tantes reunions, tanta “parole”???

L'altre esdeveniment important va ser la celebració, a Roma, de la Reunió Intercapítular que, en aquelles èpoques es celebrava cinc anys després d'un Capítol General i cinc anys abans del següent.

Els mesos de maig i juny de 1986 es van reunir 120 Germans, dels quals 108 eres Provincials Titulars i Auxiliars de tot el món lasal·lià i Presidents de diverses Agrupacions. Estaven presidits pel G. Superior General, els sis Consellers i l'assistència dels Germans: Ecònom, Postulador, Procurador, Secretari General i Director del CIL.

Els Germans Visitadors espanyols foren 11. Dos del nostre Districte de Catalunya: Lluís Diumenge - Joaquim Morató i dels Districtes de Bilbao: Jesús Eguskiza - Martín Lasa. Del Central: Agustín Cabria - Fernando Izaguirre. de Valladolid: Francisco Tudanca - Gregorio de Frutos. I un d'Andalusia: Virgilio Rojo. Madrid: Toribio Gutiérrez i València-Palma: Andreu Rosselló.

A la tornada de Roma els dos Germans Visitadors envien una circular a tots els Germans iniciant-la amb aquesta pregunta: “Què han fet els Germans Visitadors a Roma”?

Un molt breu resum del que van dir. “El Germà és un consagrat en un món pluralista, que ha de gastar les seves energies en promoure la justícia i el servei als pobres. Diferents funcions que s'han d'exercir en les comunitats: organització, decisió, identificació... Separar, on es pugui i sigui possible les funcions de Director de Comunitat i de Centre. Formació inicial del Germà i formació permanent. Conviure amb els joves per proclamar, davant d'ells la nostra raó de ser a l'Església i al món”...

Es conserva a l'arxiu un llibret amb el contingut d'aquesta reunió que consta de quinze apartats.

La realitat districtal en aquests moments era la següent: Hi havia al Districte 350 Germans, 313 a Catalunya, 35 a altres Districtes i 2 d'altres Districtes que treballaven al nostre.

A les Cases de Formació: 21 Aspirants Menors, 31 Aspirants Majors, 3 Postulants, 5 Novicis, 15 Escolàstics.

Les Escoles eren 25, el total d'alumnes 21.781 dels quals uns 600 eren interns. S'impartien els següents ensenyaments: Preescolar només en 4 escoles, EGB, BUP, COU, Professional i l'Escola Universitària.

24 joves Germans van renovar els seus vots i promeses i cinc d'ells, com ja s'ha dit, es van consagrar a Déu i a La Salle per tota la vida.

Any 1981

A continuació i resumits hi hauran els records, fets, actes, vivències, aspectes més rellevants d'aquests anys seguint un ordre cronològic, començant per l'any 1981.

Periòdicament el G. Visitador ens anima per mitjà de les seves circulars, que es comencen a fer en català i que sovintegen al llarg de l'any. Vegem-ne algunes d'aquest primer any:

1 de març: “Germans, tingueu cura de mantenir l'esperit juvenil dels deixebles a qui La Salle volia que estiméssim entranyablement”.

9 d'abril: “Que les properes celebracions pasquals ens identifiquin permanentment amb el missatge de Crist Ressuscitat. Com Ell vivim per a Déu i per a millorar el servei dels nostres Germans”.

30 d'abril: “El temps pasqual ens invita a celebrar la vida que se sent present dins la nostra missió apostòlica. Que no es malmetin els plançons que veiem néixer i puguem celebrar la victòria sobre tot allò que ens mena a la mort quotidiana”.

20 de maig: “Cal fer esment de la gran quantitat de festes, convivències, activitats i d'altres celebracions que a l'entorn de la festa de sant Joan Bta. de La Salle, es celebren a tots els Col·legis. És un signe de vitalitat lasal·liana constant”.

27 de maig: “Aquests darrers dies del mes de maig podem encomanar a la Mare de Déu, totes les inquietuds i joies personals. També podem demanar la seva maternal benedicció per als nostres alumnes”.

14 de juny: “El nostre Capítol de Districte i la reunió intercapitular subratllen, allà on sigui possible, la necessitat de diferenciar la direcció del centre de la direcció de la comunitat. He pogut constatar que hi ha comunitats que ho desitgen. Us prego que anem fent camí dins d’aquesta direcció. Cerqueu els millors mitjans per trobar la persona més qualificada i demanem tots a l’Esperit que ens il·lumini”.

10 d’agost: “Els Germans José María Barcos, Eduard Blasco, Anton Clavé, Francesc Ferré i Josep Mª Pons faran la seva professió perpètua, desitgen donar el màxim relleu a l’acte de llur consagració a Déu i a l’itinerari de La Salle. Voldrien que fos un acte ple de sentit comunitari i us conviden a tots a la festa del proper 4 d’octubre a les 12 del migdia al Col·legi La Salle Bonanova.”.

(Faig un parèntesi, mai millor dit, per felicitar aquests cinc Germans que el passat, dia 4 d’octubre de 2021, festivitat de Sant Francesc d’Assís, s’esqueia aquell any el 8è. centenari del seu naixement, van celebrar – TOTS CINC – el quarantè aniversari de la seva Professió. L’enorabona!)

18 d’agost: “Segueix l’animació del G. Lluís: “Abans de començar el curs, cada comunitat busqui moments de trobada a fi i efecte de encetar l’elaboració del projecte Personal i Comunitari en línia amb el que es va dir a la Reunió Intercapitular de Roma”.

7 d’octubre: “Avui més que mai ens cal aprofundir la nostra visió de l’Esperit que Déu actua en cadascun de nosaltres, dels nostres deixebles i en tota l’Església. I l’Esperit ens mou, ens renova, ens comunica la joia de Déu i l’entusiasme pel seu Regne. L’esperit ens fa forts davant les dificultats”.

12 de novembre: “En els dies comunitaris que cada comunitat organitzi la dinàmica d’aquests jorns. Poden contribuir moltíssim a millorar la nostra relació d’acord amb les orientacions del Capítol de Districte. No vivim pas en un món feliç ni els homes som plenament bons. En nosaltres hi ha zones d’Advent, espais personals i comunitaris als quals encara no ha arribat la llum de Crist”.

12 de desembre: “Us desitjo, ja des d’ara un Nadal ple de gràcia apostòlica i de carismes comunitaris. Amb l’esforç personal i la pregària assolirem l’encontre amb Crist”.

Vint-i-vuit Germans van assolir el premi etern del cel durant aquest septeni. Els aniré intercalant en cadascun dels anys. Tres són els Germans que l’any 1981, a l’iniciar-se aquest període, ens van deixar:

Germà Bartolomé Luis – Lluís Sala. + (18.04.1981). Què n’era de bo, senzill, treballador... Sotsdirector de Figueres, Director de Palamós, Reus, La Seu d’Urgell, Cambrils, Sant Josep. Va ser un pare per a tots!

Germà Bernabé Andrés – Jaume Riera. + (03.05.1981). Tot un senyor, alt, ben plantat, diplomàtic, emprenedor. Director durant 38 anys a les següents escoles: Agullana, Sant Celoni, Josepets, Bonanova, Girona i Manresa. Dos anys Pro-director de Bonanova i dinou, Sotsdirector de Figueres. Era molt afable i correcte amb tothom i gran col·laborador de les biografies dels Germans difunts.

Germà Laureano Pío – Francesc Guiu. + 06.08.1981). La senzillesa i la bondat personificades. Vint-i-sis anys de la seva joventut els va passar a Argentina i Bolívia. Mestre dels petitons, encarregat de la roberia, infermer, refitoler, li agradava cantar “la cucaracha”... i sempre amb el seu somriure...

Ja des del principi s'informa a les comunitats dels següents temes:

- . Funcionament de l'Equip de Germans Visitadors.
- . Organització del Consell i Calendari del Consell.
- . Recessos a fer. Consultes, suggeriments...

Ja des del principi, també, es van convocant i entrant en funcionament les diverses comissions que van sorgint del Capítol Districtal: Equip de Pastoral, Planificació, Formació Permanent, Comissió d'Economia, de Pedagogia...

Comença la Coeducació en algunes escoles que s'anirà ampliant successivament al llarg d'aquests anys.

Mirant la situació econòmica districtal es veu que està completament i molt ben sanejada.

Segueixen les reunions periòdiques dels Abats i Provincials de Catalunya. El President en aquells moments era l'Abat de Montserrat Dom Cassià Mre Just.

Té lloc el 1981, la celebració del III Centenari de la fundació de les Escoles Cristianes i el Centenari del patrocini de la Verge de Montserrat a Catalunya. Cal agrair a Déu el do de tants anys de servei a l'Església i al nostre poble i expressar el nostre compromís de fidelitat a Déu i al nostre poble en el camí renovat de l'Escola Cristiana.

Any 1982.

del ple coneixement de la seva voluntat.

11 de gener: “Considerem el 4 de gener com un dia històric. Els nostres amics Maria Carme Galmes i Vicenç Fortunato han fet llur consagració perpètua com a membres de «Signum Fidei». Déu faci que s'augmenti el nombre d'aquelles persones que comparteixen la nostra missió i la nostra espiritualitat”.

2 de febrer: La festa d'avui ens convida a presentar-nos davant Déu amb el cor purificat. També nosaltres anem a l'encontre de Crist. El trobarem i el reconeixem quan partim el pa eucariístic, quan parlem d'Ell a la reflexió i a la classe, quan ens relacionem cordialment amb els nostres deixebles, quan ens comuniquem amb tots els membres de la gran família humana”.

“La meva presència enmig vostre durant el recés tindrà un doble objectiu: una conferència a tots el grups i posar-me a disposició dels Germans”.

L'any del campionat mundial de futbol celebrat en terres espanyoles i catalanes. La selecció italiana va ser la campiona. “El naranjito” no va donar gaire sort a l'equip espanyol...

Deixem el futbol i anem al que interessa... Com ens animava el G. Visitador en aquells moments? Amb un petit resum ho veurem:

Prego per a tots vosaltres i demano al Senyor que us ompli

2 de març: “En aquest temps de Quaresma deixem-nos amarar de l’esperit de penitència i conversió, que és esperit d’amor i participació. Seguint l’exemple de Crist, estiguem a prop dels despallats i ferits, i dels que el món ignora i rebutja”.

16 d’abril: “Els Germans Visitadors subratllem com a punts fonamentals del recés: el compromís actiu de comunitats i zones en actitud d’escolta per a captar les vibracions d’un missatge que bé cal que ens renovi en la nostra existència. La gran participació en les tasques organitzatives dels diferents actes. La varietat i riquesa dels models d’exercicis oferts als Germans així com la delicadesa de certes iniciatives”.

“Em sento obligat, un cop més, a manifestar el meu absolut agraïment al G. Joaquim Morató, ànima i promotor de la Primera Trobada La Salle de Cultura Catalana”.

“El relleu que tingueren els diferents actes varen ser la resultat de moltes hores de treball en equip i de molts afanys per servir la pròpia cultura, garantia de la nostra identitat com a poble. De nosaltres depèn que aquest primer pas contribueixi a multiplicar les iniciatives arreu de les nostres comarques”.

27 d’abril, solemnitat de la Mare de Déu de Montserrat: “L’Assemblea Plenària del II Congrés de l’Escola Cristiana ha coincidit amb la celebració dels dies comunitaris. Però l’esperit de servei ha permès la presència activa dels actes del dissabte. Voldria recordar les conclusions: l’educació, una tasca cada dia més complexa per l’exigència de creativitat i d’innovació. Millorar l’educació que impartim vol dir millorar el que som, el que tenim i el que fem. La constant actualització de l’escola només serà possible si el seu Equip Educatiu està en un procés de formació contínua”.

24 de maig: 82è. aniversari de la Canonització del nostre sant Fundador.

14 de juny: “Al comunicar el nomenament dels Directors diu: La comunitat religiosa ha d’oferir a cada poble i ciutat signes de pau, de joia i d’unitat. Ha de viure oberta als infants, joves, professors i pares. Un replantejament de la direcció s’albira com a indefugible. Director i Equip de Coordinadors ha de maldar per assolir una direcció ben col·legiada, establint objectius i mitjans d’acció. Han de mantenir la il·lusió i la fermesa de les decisions”.

21 d’agost: “En celebrar la memòria de sant Pius X demanem al Senyor que siguem constants en la fe i visquem unànimes en l’amor. Per al nostre creixement espiritual i apostòlic els Germans Visitadors considerem fonamentals: La nostra consagració a Déu. Viure la fraternitat. La missió apostòlica. Qualificació professional. Pastoral vocacional”.

“Tot a punt per començar un nou curs. Cerquem ideals de pau i contagiem els altres amb el nostre exemple”.

8 de setembre, naixement de la Verge Maria: “Que la germanor viscuda diumenge passat en la celebració del Dia del Districte ens acompanyi tots els dies del nou curs. Un curs, ple d’esperança, que posem sota el patrocini de Maria, Reina i Mare de les Escoles Cristianes”.

El llenguatge de les xifres. Han ingressat 12 aspirants en el Menor (10 dels nostres centres) i 10 en el major (7 dels nostres centres). L’Aspirantat Major compta amb 44 aspirants i l’Aspirantat Menor amb 18. El Postulantat l’integren 4 postulants que segueixen els estudis de COU.

De la totalitat dels tres grups de formació, 51 persones han estat educades a La Salle (71%) i 15 han sentit la crida en un altre entorn (23%).

15 d’octubre: “Hem de merèixer vocacions abundants i de valor, hem de tenir coratge de suggerir-ho”.

7 de novembre: “L’home ha d’obrir-se a la novetat que Crist va venir a portar al món, ens ha dit el Papa Joan Pau II en l’homilia de la Missa en el Camp Nou convertit en autèntica catedral. En una homilia de 28 minuts ens ha ajudat a discernir què esperen de nosaltres Crist, l’Església i la societat. La meva felicitació natalenca per a tots vosaltres, les vostres famílies i comunitats educatives. La meva felicitació la vull prendre de la 1ª carta de sant Pau als tessalonicencs: Que el Senyor faci créixer fins a vessar l’amor que us teniu els uns als altres. Que Ell refermi també els vostres cors. Que avanceu més i més.

8 de desembre, Concepció Immaculada de Maria.

La darrera circular de l’any la dedica al G. Charles Henry, antic Superior General amb motiu de la seva defunció. Home de gran acolliment, sempre rialler, disposat a interessar-se pels problemes de cada Germà.

Escoltava sempre, manifestava afecte, amb breus paraules eixamplava l'horitzó. Va ser un home d'Institut que gaudia amb les alegries de la família i sentia a fons les dificultats.

16 de desembre: "35 Comunitats religioses i educatives formaven el nostre Districte durant aquest any. Un total de 320 Germans animaven i educaven els 21.550 alumnes que omplien les aules. 5 Germans feien el CEL a Madrid i 2 el CIL a Roma. Altres 2 residien al Col·legi Maravillas de Madrid, 4 a la Casa Mare de Roma, 1 a les Antilles, 7 a Bolívia, 17 al Central d'Espanya, 2 a Centreamèrica i Perú i 1 a Douala i Orient. Quina riquesa!!!

Gran importància va tenir la Primera Trobada La Salle de Cultura Catalana. Molt bonic el cartell anunciador. Parla de Trobada, és a dir, de coincidència en un mateix lloc i amb el mateix objectiu que en aquest cas és el de conèixer i potenciar els valors, persones i coses del lloc on vivim, sense oblidar tota la resta de coses que ens han fet ser el que som i el que sentim.

Aquesta trobada va valorar l'esforç dels 600 participants que orientats i encoratjats pel professorat van presentar els seus treballs, els diversos enfocaments expressats de moltes formes.

Quatre Comunitats: Bonanova, Comtal, Gràcia i Tarragona estrenen la doble direcció. Un Germà Director de la Comunitat, un altre Director de l'Escola.

El resultat de l'avaluació feta demostra un bon grau d'acceptació i que s'incrementi el nombre de comunitats amb la mateixa experiència que farà que a molts dels nostres centres hi hagi dos directors... Ara, en canvi, moltes escoles no tenen cap Germà. Signes dels temps? Mediocritat?

Dels vint Germans que van emetre vots, nou segueixen caminant a La Salle a dia d'avui. Déu n'hi do!

S'ofereix una sèrie de reflexions sobre una possible reestructuració dels dos Aspirantats de Cambrils. Es creu que sobrepassar el nombre de 30/40 és un inconvenient per una animació com cal. Tant de bo que avui poguéssim dialogar sobre aquest tema oi???

El Capítol de Districte aprova la planificació de tots els centres educatius del Districte indicant els ensenyaments que cada un d'ells ha de tenir.

Un dels criteris és afavorir en la mesura del possible personal i mitjans educatius particularment als alumnes que viuen en ambients més necessitats.

Em sembla que no es va seguir massa aquesta planificació i cada centre va anar fent, potser, el que creia més convenient a les seves necessitats locals.

Fullejant les diverses Actes de les reunions del Consell de Districte es pot veure la diversitat de temes que es tracten, l'atenció als Germans, la quantitat de reunions i trobades que s'organitzen, el dinamisme que s'exerceix...

Potser, és una opinió personal, les actes dels actuals Consells són menys variades i hi prima molt l'aspecte econòmic...

Sovintegen les reunions dels Provincials i Abats de Catalunya en diferents llocs i sobre temàtica molt variada.

A la reunió del 19 de febrer de 1982 hi va participar l'arquebisbe de Tarragona Dr. Josep Pont i Gol. Vuit grans apartats van configurar la reunió tots ells molt interessants. En un d'ells es fa una crida a la solidaritat en defensa de la llengua, la cultura i la nació catalana. El tema fonamental del dia girava entorn de la pregària i els joves. Com preguem amb ells i com preguem nosaltres?

Un record, ara, pels nostres benvolguts Germans que ens varen deixar durant aquest any:

Germà Clemente Joaquín – José Martínez. + 17.02.1982. Li dèiem "Clemente el joven", per distingir-lo de l'altre "Clemente" molt més gran que ell. Home senzill i rialler. Amb 27 anys va prendre l'Hàbit i es va dedicar sempre a treballar senzillament ajudant tothom en les diverses tasques que li van encomanar.

Germà Pastor Juan – Joan Toya. + 29.03.1982. Molt Intel·ligent, excel·lent professor de matemàtiques, molt senzill i humà. Durant 16 anys va dirigir l'horta de Cambrils amb un estil propi dels pagesos de la seva terra nadiua a Hostalric.

Germà Julio María – Francesc Alert. + 11.09.1982. Barceloní de Gràcia. Gran alçada humana i religiosa. Dialogant, entregat, generós, enèrgic, músic, molt obert i d'idees avançades... Va dedicar molts anys a les missions en terres africanes.

Germà Alfredo Carlos – Pere Farrés. + 06.10.1982. Va portar amb molta resignació durant 50 anys la malaltia "Bechterew" consistent en una inflamació amb posterior descalcificació de totes les vèrtebres, que el feia anar molt encorbat i amb un constant patiment que va suportar sempre amb alegria i amb un somriure als llavis, ajudant sempre tothom particularment durant els 43 anys de la seva estada a Cambrils.

Germà Fernando Gil – Fernando Castellote. + 11.11.1982. Treballador incansable, infatigable i molt enèrgic. Procurador durant molts anys a Bonanova i després a Manresa i Sant Martí. Cuidava molt els detalls, la pulcritud i l'ordre. Senzill, alegre, gran lector i comunicador.

Any 1983

Què faríem ara sense els "mòbils"? Quanta dependència han originat... Dic això perquè: "El concepto de una red de radio celular se concibió en 1947, pero no fue hasta el año -1983- que se fabricó el primer móvil en Estados Unidos". També vivíem sense ells oi? i ens animaven les circulars del G. Visitador que mensualment arribaven a totes les comunitats. Comença l'animació...

6 de gener, Epifania del Senyor: "Gràcies de tot cor per les vostres felicitacions personals i comunitàries. Enhorabona per la seva creativitat i originalitat. Esperem, ens diu, la vostra vinguda, Germans del Consell General. Un interessant programa resumeix tot el que es farà al Districte durant l'estada dels Germans John, Vicari, Benildo i José Cervantes, Consellers".

"Hem viscut la fraternitat a nivell d'Institut. Aquesta podria ser la millor síntesi de la visita dels Germans Consellers que ha resultat molt positiva. Gràcies, Germans, pel vostre acolliment i l'esplèndida organització dels diferents actes i visites.

6 de febrer: "Desitjo que la carta que ens han dirigit sigui objecte de reflexió personal i d'intercanvi en els propers dies comunitaris".

2 de març: La circular que ens ha dirigit la dedica íntegrament al G. Eusebio Félix, antic Visitador del Districte (1946 – 1955), amb motiu de la seva defunció.

"Fou sempre un missatger d'amor i de joia, missatger de Jesús, de María, de La Salle. Amor a tots els Germans del Districte. Fins l'últim moment felicitava molts Germans i sintonitzava tant llurs angoixes com llurs realitzacions. Em consta la fruïció amb què llegia totes les nostres publicacions".

25 de març de 1983: "Comença l'Any Sant de la redempció. Vol ser un temps favorable de conversió, de gràcia i de perdó. Girem-nos vers Déu. Retornem a la Font de la nostra existència. Recordem-nos de la fidelitat a la qual hem estat cridats".

30 d'abril, 332è aniversari del naixement de sant Joan B. de La Salle. "Cal que donem sempre gràcies a Déu pel nostre recés i per la celebració joiosa de la Pasqua! Un reconeixement a tots els organitzadors i protagonistes actius. Enhorabona cordial a tots els Germans que han possibilitat la realització de la Pasqua Jove.

El 07 de maig presenta la Circular nº 418 amb l'esperança que cada Germà llegirà i estudiarà privadament i en comunitat, "dins un clima de fe en Déu, en l'Esperit i en els joves; i d'amor a la nostra família religiosa i a tots aquells que s'hi vulguin incorporar.

Patoral Vocacional i Formació Inicial els dos eixos fonamentals amb els quatre punts importants: actitud de conversió. Procés i llinars de formació. Relació preferencial amb Jesucrist. Paper essencial de la comunitat.

"Les festes del sant Fundador s'han celebrat arreu dels nostres centres. Hauran variat dates i continguts dels programes, però tots han estat units en un mateix himne d'afecte. Remarco el vessant religiós, cultural, esportiu".

29 de maig: "Faci el Senyor que aquests dies de fraternitat i de festa ens ajudin a copsar millor la nostra identitat religiosa, que s'ha de bastir cada vegada més de diàleg, esperit comunitari i amor".

12 de juny: “Quan el curs escolar arriba a terme vull agrair coralment a tots els Germans Directors allò que han fet, preferentment pels seus Germans”.

“En acabar el curs, confiem al Senyor la nostra sembra, la vocació, les persones dels nostres alumnes, la totalitat de la comunitat educativa i les nostres esperances”.

29 de juny: “El 23 de juny es van inaugurar els apartaments de Llivia gràcies a la destresa i enginy del G. Antoni Molinos. El criteri inicial és que els apartaments només els facin servir els Germans. No estan condicionats per a colònies o grups de nois”.

5 d'agost. La Mare de Déu de les Neus. “Amb molt de goig em plau convidar-vos a la celebració del Dia del Districte i a les Jornades de Pastoral Educativa. L'Eucaristia del Dia del Districte és un moment privilegiat per a redescobrir que som Església malgrat les moltes dificultats que vivim i també per a viure una sèrie de valors de la nostra vida religiosa que massa sovint oblidem”.

2 de setembre: “Tots compartim el goig de la celebració de les Jornades de Pastoral Educativa, de la convivència fraterna amb els Germans del Districte de València – Palma i del Dia del Districte. Gràcies per la vostra presència i participació activa. Procurem fer realitat el treball dels tallers i de les Reunions Comunitàries”.

El dia de la Mare de Déu del Roser, 7 d'octubre, es fa ressò d'una comunicació de l'Abat de Poblet, Maur Esteva i ens diu: Tant de bo poguéssim fer nostra la definició dels monjos de Poblet: Què fem? Doncs som i callem.

15 de novembre: “Vivim religiosament, sense que cap de nosaltres sigui un estudiós de la religió. Mirem de pregar, tot i que no sabem escriure tractats sobre pregària. Vivim en comunitat, però som incapaços d'enviar a cap congrés de psicologia la més elemental comunicació sobre dinàmica de grups”.

L'encert i el treball presideixen gairebé tots els projectes: es parla de nous estils d'animació de l'ensenyament religiós, de la dinàmica del Departament de l'Educació de la fe, de moviments apostòlics, de Setmanes de l'Educador/Vocacionals... Magnífic el testimoniatge d'una comunitat en la qual TOTS els Germans fan classe de Religió.

8 de desembre, Concepció Immaculada de Maria: “Jesucrist, do diví del Nadal. Jesucrist és l'autèntic do nadalenc fet a la humanitat, a la història, a cadascun de nosaltres. Per això, a tots els regals que fem per Nadal hi hauria d'haver alguna cosa d'aquest regal original que és Jesucrist, alguna cosa d'aquest gest de l'amor diví, que al capdavall no podia ni volia donar res que no fos ell mateix”.

La nostra vitalitat districtal segueix farcida d'esdeveniments. Molt breument resumits: Al Districte un total de 333 Germans. A les cases de formació hi ha: 18 aspirants menors i 43 majors, 4 postulants, cap novici, 9 escolàstics.

Uns 640 professors seglars animen, conjuntament amb els Germans, les nostres comunitats educatives en les que s'hi eduquen 20.500 alumnes. Uns 226 es dediquen a realitzar activitats no docents.

Se'ns anima a planificar, durant l'estiu, la nostra vida comunitària, vivint intensament l'esperit comunitari, atents a la formació permanent, també al lleure, fet comunitari el pla personal.

Una trobada Vocacional molt ben organitzada: Acolliment a Rupit, pregària i reflexions, visites a Rupit, dinar a Manlleu, sobretaula, jocs, audiovisual, eucaristia, comiat. Més complert, impossible!

Una bonica carta ens envien des de Roma els Germans Consellers que ens havien visitat recentment. Comenten el gran nombre i varietat d'obres que tenim, la importància de la identitat cristiana dels nostres centres amb la corresponent animació pastoral i la col·laboració de persones ben preparades, el compromís que hem de tenir amb el món missioner, fe, oració i senzillesa en les nostres vides.

Quatre Germans van canviar la comunitat on residien per la casa pairal del cel. Recordem, breument, els seus noms i les seves vivències:

Germà Leopoldo Andrés – Dativo Miguel Beramendi. + 10.02.1983. Bon navarrès, amb caràcter un xic fort. Professor, Prefecte i Director. Moltes comunitats, uns anys a Sudamèrica. Vital, treballador, enèrgic.

Germà Adolfo Luis – Lluís Sayós. + 03.05.1983. Dinàmic, emprenedor, visió de futur, diplomàtic, dialogant, home de classe, que no va deixar mai i excel·lent director durant 31 anys. Fundador de La Salle Paterna, impulsor del nou col·legi de La Seu d'Urgell, senzill i humil amb els nens de la Ciudad de los Muchachos. Un home bo!

Germà Jacinto Noel – Marcel·lí Domingo. + 10.08.1983. Elegant, bondadós, amable, tranquil. Director de La Seu d'Urgell i Mollerussa. Va ser procurador de La Salle Bonanova durant 28 anys i també, durant 7 anys, de La Seu d'Urgell.

Germà Cecilio María – Francesc Pola. + 11.11.1983. Nascut a Madrid, abandonat pels seus pares va viure a Saragossa a casa d'uns oncles. Entregat, generós, dedicat a la classe que va donar sempre amb molta competència, particularment a Tarragona on hi va residir durant quasi bé 30 anys.

El 03 d'abril va morir el Sr. Agustí Palom, pare dels Germans Antoni i Jaume i Afiliat a l'Institut des de l'any 1942. Amic entranyable dels Germans que, amb el seu esforç i treball va ajudar durant el trist període de la guerra civil a molts d'ells, aconseguint la llibertat dels que estaven empresonats. El seu zel i desinterès es pot considerar heroic.

Any 1984

El primer Macintosh fou introduït el 24 de gener de 1984 per Steve Jobs, convertint-se en el primer ordinador personal comercialitzat amb èxit. Totes aquestes eines son importants i útils, el contacte amb les persones, sentir-se animades i valorades ho és molt més.

L'animació segueix ja al començar l'any. El dia 6, festivitat dels Reis de l'Orient el G. Visitador ens desitja un any ple d'esperança i amor dins del carisma de sant Joan de La Salle, convidant-nos a aprofundir la fe personal i viure amb confiança la nostra tasca de catequistes.

El dia **29 de gener, festivitat de sant Benilde** subratlla les paraules del Papa Pau VI el dia de la seva canonització: "Va ser un mestre d'escola, humil, pobre, malaltís, en un poble de muntanya. N'hi hauria prou amb aquest títol per fer-lo sant?"

24 de febrer: "La Quaresma és un temps propici per la irradiació de la bonesa que s'hauria de desplegar en un ampli ventall d'actituds: estimació, austeritat, esperit de sacrifici, reflexió, ajuts econòmics... Manifestem solidaritat amb els que treballen amb els més pobres i marginats. El proper 8 d'abril ha de ser per a tots nosaltres un dia de celebració i de joia. Celebrarem el XXVè aniversari de la Consagració del Districte de Catalunya a la Mare de Déu i del trasllat de les despulles dels nostres Germans Màrtirs a Sant Martí".

14 de març: "No tan sols el dia lluminós, sinó també la nit, té els seus miracles. Hi ha flors que floreixen únicament en l'ermot, estels que apareixen únicament en l'horitzó del desert. Hi ha experiències de l'amor de Déu que solament ens són regalades en l'abandó més complert"

1 d'abril: Ens presenta l'itinerari de la visita de quatre dies que farà al Districte el G. José Pablo, Superior General, visitant Sant Martí, Torreforta, Cambrils, Reus, Figueres i Bonanova.

El 22 d'abril, festa de Pasqua ens convida a celebrar-la amb aquesta bonica cançó: "Ell enfortirà tota feblesa, us dirà com heu de pregar, posarà en els vostres llavis paraules de bondat. Ell canviarà tota tristesa pel gran goig de la fraternitat, vostre cor obriu joiosos a la llibertat".

Comenta àmpliament la visita del G. Superior i la festa a Sant Martí amb la presència del Sr. Bisbe de Vic Josep Maria Guix i de l'emèrit Ramon Masnou.

De la Pasqua Florida a la Pasqua Granada i **el dia 10 de juny** ens convida a omplir-nos de l'Esperit per santificar-nos i per santificar els altres. Demanem els dons de l'Esperit per a tots nosaltres. Amb el nostre capteniment, hem d'ajudar els altres a créixer en la vida religiosa.

Destaca les Noces de Diamant de La Salle Figueres, la formació permanent programada per l'estiu, la reunió dels Germans Visitadors de l'Arlep amb el Consell General.

24 de juny: "Em plau de convocar el Capítol del Districte de Catalunya que tindrà lloc del 2 al 5 de gener de 1985, primera sessió i del 8 a l'11 de juliol, segona sessió. Lloc: EUETT.

Membres de dret 12. Escollits, al menys dues tercers parts dels membres del Capítol, 28. 14 Germans seran escollits lliurement segons la llista del Districte. 14 Germans seran escollits per zones. Barcelona 6 Capitulars. Girona i Manresa, 2. Tarragona, 4.

2 d'agost: “Espero que tots els Germans ens farem un deure de participar en les Jornades de Pastoral Educativa dels dies 27, 28 i 29 d'agost. Ens cal una pregona conversió i revisió de les nostres actuacions a nivell personal, comunitari, pedagògic i educatiu”.

29 d'agost: “Durant aquest any volem, a nivell districte, potenciar les reunions i trobades per zones. Cada comunitat a més d'estudiar les qüestions que més interessin, convindria que les comunitats de cada zona fessin aportacions sobre els temes que indico (veure Circular 419, pp. 31 – 42). L'estil i manera de treballar ha de figurar en el Projecte Comunitari”.

1 d'octubre: “Ens acostem cada dia més a la gran data de la canonització del Beat Germà Miquel, ‘un sant que conegué el blau del nostre mar’. Per a nosaltres el proper dia 21 serà una benedicció molt especial del cel. La trajectòria del G. Miquel ens ha de motivar i dur a una renovació personal i comunitària”

24 d'octubre: La circular d'aquest dia ens ofereix els resultats de l'escrutini per a l'elecció de Delegats al Capítol de Districte.

President: G. Lluís Diuenge. Secretari: G. Ramon Farrés. Escrutadors: Gns. Ramon Anglada, Isidre Cuberes, Albert Marquet, Manuel Francisco Pérez, José Antonio Porras.

Germans amb dret de vot: 289. Paperetes rebudes: 283 (97,9%). Paperetes en blanc. 26.

Es consideren elegits els 14 Germans que han obtingut major nombre de vots. Aquests foren: Àngel Cirera, Ramon Grau, Josep Padró, Miquel Xancó, Josep Mestres, Salvador Fargas, Josep Guiteras, Antoni Clavé, Benigno Bóveda, Luis Lázaro, Ramon Farrés, Jesús Morer, Ramiro Saldaña, Jaume Godoy. (Com podeu veure, gaudim de la companyia de sis d'ells, vuit ens esperen dalt del cel). Que el Germà Miquel, nou Sant lasal·lià, ens faci sol·lícits i constants en la pràctica del bé.

28 d'octubre: La circular parla àmpliament del nou Sant amb els següents punts: “Una vigília d'expectació amb riuades de gent a la Plaça Sant Pere i a la Basílica. Va ser canonitzat un home dòcil, obediència, exemplar en vida i en pietat. Llum i ornament de l'Equador i de la seva Congregació. S'acabava de glorificar un mestre que havia convertit l'educació en el moll de l'os de la seva vida”.

En una homilia molt densa i ben estructurada de 22 minuts Joan Pau II va comentar els textos litúrgics del dia unint-los amb els fets característics del nostre Sant. Va presidir el nostre pelegrinatge el Sr. Cardenal de Barcelona Narcís Jubany i el seu “fidel acompanyant” G. Joan Casadesús.

28 de novembre: Es completen les dates dels Germans escollits en les diverses zones per formar part del Capítol de Districte.

Zona de Barcelona, Germans: Joan Sala, Daniel Cabedo, Modest Senmartí Antoni Palom, Joaquim Porrera.

Zona de Girona, 2 Germans: Jaume Prat i Salvador Coma.

Zona de Manresa, 2 Germans: Santiago Peribáñez, Just Monsó.

Zona de Tarragona, 4 Germans: Josep Mª Sans, Andreu Taberner, Carles Giol, Jesús García.

Vuit Germans ho deuen recordar bé. Cinc, ho deuen fer també però des de l'altra riba...

3 de desembre: En la darrera circular de l'any ens diu: “Nadal, una nova oportunitat per conèixer i estimar Jesucrist. Afegeix: no tingueu por d'acollir a Crist! Obriu de bat a bat les portes a Crist”.

Com a regal nadalenc els Germans Visitadors ens ofereixen tres llibres: Vivir en Comunidad. Els valors del Regne. La pedagogia operatòria.

Després d'aquesta interessant animació, alguns aspectes de l'activitat i fets desenvolupats durant l'any: Emotiu i entranyable va ser l'aplec festiu de Sant Martí amb motiu de la renovació de la Consagració del nostre Districte a la Mare de Déu i el 25è aniversari del trasllat dels Germans Màrtirs a la Cripta. Van presidir la celebració els dos Bisbes de Vic: Josep Maria Guix i Ramon Masnou i el nostre Superior General G. José Pablo. També va donar el títol d'Afiliat a l'Institut a Mn. Ramon Baltà, un capellà que ens estimava molt i, al morir, va voler ser enterrat al nostre cementiri de Cambrils.

A la pregària dirigida a la Mare de Déu li demanàvem: “Abraça amb amor de Mare el nostre món educatiu: alumnes, professors i pares que us confiem. Perquè tots, units en una mateixa comunitat, oferim un model d’escola evangelitzada i evangelitzadora. Ajudeu a créixer la llavor de la fe en el cor dels infants i dels joves”.

Un dinar esplèndid i festiu amb entreteniments –El Molí-, delícies del Mare Nostrum, corder de Sant Martí amb guarniment, fruita, dolç calafí, espumosos de l’Empordà, cafè i record de família... van cloure aquests bonica jornada.

Dels 18 Germans que renoven els seus vots a dia d’avui en segueixen 8. Seguiu caminant, tots plegats, amb pas ferm, segur i decidit.

Una llarga carta dirigida a tots els Germans del Districte ens envia el G. Superior General. Un breu paràgraf: “Hemos de felicitar cordialmente al Distrito. Y felicitarnos con él, por los misioneros que de él van saliendo y continúan una tradición de servicio a pueblos más necesitados de ayuda exterior. Vemos con agrado que hay más preocupación por su preparación y formación”.

L’escola i la catequesi, la pobresa, la pastoral juvenil, els nostres col·laboradors seglars, les vocacions, les obres, la formació i la vida de fe són els apartats que configuren la carta i que va ser motiu de reflexió.

Durant aquesta visita a casa nostra el Superior va ser entrevistat per La Vanguardia.

Del 14 al 19 de maig es van reunir a Roma els Germans Visitadors de l’Arlep amb el Consell General dialogant sobre els següents temes:

1. La nostra missió, la Lode, l’apostolat extraescolar.
2. Els Germans: La vida espiritual, Projectes comunitaris, estils de vida.
3. La Pastoral Vocacional. 4. La Formació inicial.
5. La Formació permanent.
6. L’animació Districtal.
7. L’estructura regional.
8. Les missions africanes.

Estan en marxa les eleccions per el proper Capítol Districtal i des de Roma anuncien que s’hauran de preveure i escollir els Germans, que a nivell mundial, participaran en el proper Capítol General a celebrar l’any 1986. Cal posar fil a l’agulla...

Hi va haver durant aquest any la II Trobada de Germans i Professors, realitzada a La Salle Figueres. 11 apartats van configurar la temàtica a tractar durant tres dies. Un dels apartats diu: “Els Germans i Professors inviten a tots els Germans a obrir-se a la comprensió, coordinació i col·laboració amb tot el professorat integrant de la comunitat educativa a fi i efecte de dur a terme l’obra comuna amb un mateix esperit i estil lasal·lià i anar canviant aquelles estructures que ho facilitin”.

24 Germans de tots els Districtes de l’Arlep van participar en les reunions del CELTE que deuria ser un dels primers que es van organitzar. Del nostre Districte hi van participar tres Germans: Miquel Casadesús, Pedro Lancís i José Antonio Panero. Pepe, ¿lo recuerdas?

Recordem, ara, els quatre Germans que ens varen dir “a reveure” al llarg d’aquest any:

Germà Elías Sebastián – Eudald Casadesús. + 19.03.1984. Un dels tres germans Casadesús i el primer a marxar cap a la casa de Pare. Discret, senzill, un breu directorat a Sant Celoni, sotsdirector a Teruel i Josepets, dedicat a la classe. La pèrdua de la memòria va ser una creu que va suportar amb resignació els darrers anys de la seva vida.

Germà Àngel Domingo – Àngel Lladó. + 19.05.1984. Gironí de naixement i figuerenc d’adopció on hi va passar 57 anys de la seva vida, 12 abans de la guerra civil i 45 després.

Enamorat de l’Empordà, de la seva gent, dels seus paisatges. Molt intel·ligent, entregat a la classe, amable, discret i senzill, avançat, obert i amb visió de futur.

Germà Lázaro Luciano – Luciano Fernández. + 17.08.1984. Petit, rodonet i molt simpàtic. Entregat i dedicat a les classes dels més petits. Va passar gran part de la seva vida a Cambrils, uns 40 anys en diverses etapes, dedicat a tasques senzilles, però necessàries fetes amb molt d'amor i amb el somriure sempre als llavis.

Germà Laurencio Benito – Maurici Segura. + 06.10.1984. Va passar gran part de la seva vida lasal·liana en diversos col·legis de França. Fou un gran professor de Manualitats i de Dibuix. L'any 1971 va ser destinat a Vielha essent un excel·lent professor de Música i de Pintura. La seva delicadesa ha quedat ben palesa en els molts quadres realitzats per ell.

Any 1985

Any Internacional de la Joventut – Participació, desenvolupament, pau.

Berga, Manresa, Montcada – Setanta-cinc anys de la seva fundació.

Congrés vint-i-cinc anys de la seva fundació.

El G. Francisco Romera va fer la seva Professió Perpètua. Set Germans van celebrar les seves Noces d'Argent. Dos d'ells, Manolo García i Jesús Núñez ja estan a la casa pairal del cel. Paco Güemes, José Luis Gutiérrez, Jesús Linares, Just Monsó i José Manuel Ruiz, segueixen contents i feliços a Cambrils, la nostra casa pairal de la terra.

I des de la Casa Provincial ens seguirà animant, un any més, el nostre G. Visitador, que comença així:

14 de gener: “Els Germans Capitulars hem avaluat la nostra vida religiosa-apostòlica en el període 1981 – 1984. És voluntat del Capítol que tots els Germans participin en la tasca que portem subsidiàriament. Desitgem que brolli en cadascú el desig de llegir amb pau i serenor tota la documentació que us ha estat tramesa”.

El que ve a continuació no figura en cap Circular però s'ha de fer constar el següent document:

“El Superior General del Instituto de los Hermanos de las Escuelas Cistianas, nombra al Hermano LLUÍS DIUMENGE PUJOL, VISITADOR TITULAR DEL Distrito de Catalunya por un período de cuatro años, y le designa así como Superior canónico y primer responsable de este Distrito, todo de acuerdo con el derecho común de religiosos y con las normas particulares de nuestro Instituto.

Dado en Roma, el 18 de febrero de 1985.

Hno. José Pablo Basterretxea, Superior General.

9 de març: “Febrer ens ha permès de celebrar per primera vegada la festa litúrgica de sant Miquel Febres. Tots hem donat gràcies a Déu. Ara ens pertoca fer palesa la seva consagració en el viure diari tot servint els infants i joves”.

“Atenció a la nostra dimensió contemplativa personal i comunitària. L'índex de la nostra capacitat animadora i formativa s'eleva sempre en la mesura que s'escampi i es desenvolupi la nostra renovació interior, la nostra dimensió contemplativa personal i comunitària”.

17 de març: Recordant-nos el recés ens demana: “Més generositat en dedicar temps i esforç d'interiorització en les pregàries comunitàries i personals. Magnanimitat per trobar-nos puntualment en els llocs del recés. Admetre el ritme de dues xerrades diàries que podran alimentar la nostra vida espiritual i apostòlica. Recordar els nostres Germans Difunts”.

20 d'abril: La Salle Montcada un “col·legi que fa poble” celebra el 75è aniversari de la seva fundació. Fan festa. Realitzen un gran treball, dut a terme amb feixuga seriositat i feliçment il·luminat per la fe.

No ens diu res, en les seves circulars, de la seva renovació com a Visitador del Districte. Sí que ens comunica, el 27 d'abril, el nomenament dels dos Visitadors Auxiliars. El G. Jordi Oller que segueix i el G. Joan Lluís Casanovas.

Fa un merescut elogi al G. Joaquim Morató dient: Gràcies G. Joaquim per la teva dedicació incondicional als Germans i Comunitats Educatives des del 19 d'abril de 1974. Tots els teus treballs ens han ajudat a avançar i posar-nos al dia per poder mantenir enlairat el nivell lasal·lià de la nostra escola. Gràcies pel teu exemple d'una visió dinàmica de la vida. Déu t'ho pagui.

El 09 de juny ens comenta l'animació col·legiada del Districte dient:

G. Lluís Diuenge, primer responsable i animador del Districte.

G. Joan Lluís Casanovas, animarà la formació inicial dels Germans joves, l'àmbit pedagògic i el camp de la Pastoral.

G. Jordi Oller, animarà els àmbits de l'administració, comptabilitat i laboral.

Desapareix la Llibreria Bruño del Carrer sant Pere més

Alt. Ho comunica el 27 de juny: "Per motius de relació, promoció, divulgació, així com imatge de la nostra activitat editorial, veiem convenient la necessitat d'instal·lar aquests serveis en un lloc cèntric de la Ciutat Comtal. En el moment que la Llibreria Bruño clou els seus múltiples serveis als Germans i Comunitats del Districte em sento obligat a donar gràcies públicament als Germans Joan Oliva, Antoni Molinos i Joaquim Horta per la seva entrega incondicional, cordialitat i servei. Que Déu els ho pagui amb escreix" .

El 3 de juliol ens recorda que durant l'estiu hem d'intensificar la nostra vida religiosa, disposant de més temps, pau i serenor. Que l'Eucaristia sigui el centre de cada jornada, ens hi mou el desig de revitalització pel nostre Districte i per l'Institut.

2 d'agost: "Espero que tots els Germans ens farem un deure de participar en les Jornades del Districte del mes d'agost. El Consell Districtal ha establert el temari: informació sobre el capítol de Districte, orientacions del Consell, Projecte Educatiu, avaluació dels equips Directius, Pastoral Juvenil i Vocacional, Tallers i comunicacions d'experiències, Publicacions, Reunions de Germans per edats".

2 de setembre: "La celebració del dia del Districte, les Jornades, la dedicació al Projecte Personal i Comunitari són signes reveladors de la nostra inquietud per construir el regne de Déu tot seguint les petjades de sant Joan de La Salle i dels més sants dels nostres avantpassats".

"Per vocació som catequistes. La catequesi suposa: Evangelització: anunci de la Paraula viva i eficaç. Celebració de la Fe: grups de reflexió, de pregària, celebracions... Compromís: per la justícia, la pau, el servei als marginats, pobres..."

20 d'octubre: "En el menjador de la comunitat de Berga he llegit: 'Tot servei és do d'amor'. No parem d'esforçar-nos fins que aquesta realitat resplendeixi en les nostres persones i comunitats. Que el proper 8 de desembre sigui el gran Dia d'Institut. Així ho va fixar el G. Superior General. Un dia de pregària i reflexió sobre tot pel que fa referència al capítol General. Una pregària adreçada a Maria, Mare de l'Església i del nostre Institut. Una pregària del temps d'Advent que reflecteixi la nostra esperança en la vinguda del Senyor.

11 de desembre: "Aprofitem el temps de Nadal per obrir camins d'apropament i estimació envers Déu, els Germans, els nostres deixebles, la comunitat educativa, els homes i dones que pateixen qualsevol tipus de marginació. Si ho fem així, aleshores també nosaltres sentirem el goig pregon del Nadal. La nostra realitat districtal en xifres durant aquest any i resumida és la següent:

Germans: 285. Professorat: Homes. 381. Dones.195. Personal no docent: Homes. 111. Dones. 90.

Alumnat: Preescolar: Nens.277. Nenes.137. E.G.B. Cicle Inicial: Nens. 2004. Nenes. 963.

Cicle Mitjà: Nens. 3625. Nenes: 1256, Cicle Superior: Nois 4286. Noies. 629.

B.U.P. Nois. 2434. Noies. 995. C.O.U. Nois. 427. Noies. 254.

Formació Professional: Nois. 1092. Noies. 418. Escola Universitaria: Nois. 788. Noies 45.

Al començar l'any es fan les votacions de sondeig per a l'elecció del G. Visitador. Els Germans amb major nombre de vots foren: Jaume Pujol, Lluís Diuenge, Àngel Cirera, Joaquim Morató, Jordi Oller, Ramon Grau.

Es procedeix a l'elecció dels tres representants del Districte al Capítol General. Varen ser elegits, en primera volta i per majoria absoluta, els Germans Lluís Diumenge, 169 vots i Joaquim Morató amb 154.

Els dos següents més votats foren els Germans Jordi Oller, 78 vots i Àngel Cirera, 77. Al no tenir majoria absoluta es va fer una altra elecció, resultant escollit com a tercer participant el G. Àngel Cirera amb 105 vots.

El Districte de Catalunya en Estat de Capítol durant aquest any: 1ª sessió: 2.3.4 de gener. 2ª sessió: 10 de febrer. 3ª sessió: 8.9.10 i 11 de juliol.

“Faig una pregunta: Germans Antoni Clavé, Lluís Diumenge, Joan Escalé, Salvador Fargas, Carles Giol, Josep Guiteras, Josep Martí, Josep Mestres, Just Monsó, Joaquim Morató, Jesús Morer, Jordi Oller, Jaume Palom, Antoni Perera, Santiago Peribáñez, Josep Maria Pons, Joaquim Porrera, Jaume Prat, Josep Maria Ramos, José Luis Rodríguez, Joan Sala, Josep Maria Sans, Modest Senmartí i Miquel Xancó, què recordeu d'aquelles jornades passats més de trenta anys? Ah! un record fet pregària pels 18 participants que gaudeixen ja del cel!

Quatre grans temes: El Germà un home consagrat a Déu. El seu Projecte personal – El Germà és un home obert a la relació personal – El Ministeri Testimonial – La creativitat en el nostre servei ministerial.

Del 1981 – 1984, 15 Germans surten a comunitat, 2 estudien a SPX, 15 moren, 15 deixen la Congregació.

La celebració de la Pasqua Jove i la Pujada a peu a Montserrat dos fets que any rere any van augmentant amb representació i activitats. A la Pasqua Jove hi van participar uns 450 alumnes/as dels nostres centres ben organitzats i dirigits per un bon grup de Germans. La 8a Pujada a Peu a Montserrat (26/27 d'abril) va comptar amb unes 700 persones aproximadament que “férem de la nit un espai on tots els nostres vents s'afilin i caminarem, pas rere pas, amb voluntat d'aurora”.

Una novetat. Alguns dels nostres Germans joves són cridats a fer el Servei Militar. Potser el Germans Josep Espuny i Josep Ignasi Solsona ens podrien, hores d'ara, explicar les seves vivències...

Recordant tres bons Germans que ens van deixar:

Germà Alonso Martín – Sebastián Jarque. + 28.02.1985. “Alfonsico” que li deiem, Baixet, simpàtic, rialler, acollidor, ple de bon humor. 52 anys a la Bonanova en dues etapes. La 1ª, 10 anys, abans de la guerra i la segona del 1940 al 1982. Classe, Prefecte del més petits i molts anys infermer, van ser les seves principals ocupacions, fetes sempre amb alegria, bon humor, interès, cordialitat.

Germà Carlos Juan – Joan Casadeús. + 08.05.1985. El gran dels tres germans Casadesús i el més extrovertit i alegre. Va morir sobtadament mirant la tele després de sopar. La direcció de les escoles i comunitats de La Seu d'Urgell, Puigreig, Cassà de la Selva, Berga i Manresa el va ocupar durant 23 anys de la seva vida. Sempre diligent, amable amb tothom, bon organitzador, posant les seves qualitats musicals, teatrals i artístiques al servei de tots.

Germà Jacinto Pedro – Josep Baraldés. + 15.11.1985. Un bon “pagès” per l'origen pairal i pels fets. Ple de seny, tranquil i amable. Classe en alguns centres del Districte per passar després al Districte Central on va realitzar tasques senzilles, però necessàries en les cases de formació de Premià de Mar, Les i Tejares. Durant deu anys (1936 – 1946) es va absentar de la Congregació per poder ajudar a la seva família que passava per uns moments molt dolorosos.

Any 1986

La Salle Sant Celoni i La Salle Horta, setanta-cinc anys d'història.

Declarat – Any Internacional de la Pau – per l'Organització de les Nacions Unides. (ONU).

1 de gener, ens diu en la 1ª Circular de l'any: ” Any del Capítol del Tricentenari. Un Capítol que vol trobar les petjades espirituals del Sant Fundador, per trepitjar fort i segur sobre els camins del nostre temps i confirmar l'Institut en la fidelitat als seus orígens, al carisma fundacional, vivent i actuant en nosaltres,

En la mateixa circular i amb uns versos de poema -Ara mateix- ens desitja així el nou any: “En clau de temps i amb molt de patiment. Vet ací com poder guanyar el combat que de fa tant de temps lliurem, intrèpids. En

clau de temps i potser en solitud, acumulant en cadascú la força de tots plegats i projectant-la enfora. Solc rere solc pel mar de cada dia, pas rere pas amb voluntat d'aurora”.

12 de febrer: “En la reunió districte dels Germans Directors vaig presentar el document ‘Arrels Cristianes de Catalunya’. Us convido a llegir-lo, a reflexionar-lo comunitàriament i a parlar-ne amb tota la comunitat educativa. L’amor a Catalunya és una part i forma de l’amor al proïme. Es tracta de la solidaritat bàsica amb les persones del nostre entorn, no només en la seva dimensió individual, sinó també en la seva realitat social: família, país, estament...”

27 de març, Dijous Sant: “Hem de compartir més la nostra pregària. Saber interioritzar els salms. Participar amb més pregàries personals. En determinades comunitats constitueixen problema algunes absències de Germans de primera i segona edat”. (Ara ens trobem, ja tots, a la tercera i quarta edat)...

4 d'abril, Pasqua de Resurrecció: Crist ha ressuscitat! Al-leluia! Bona Pasqua! Dilluns 7 d'abril comença el 41è Capítol General. Que l'Esperit ens trobi oberts per esdevenir veritables seguidors de Jesús, el Ressuscitat. Com Ell, totalment fidels a Déu i solidaris amb els homes. De manera especial amb els més desvalguts.

Ara, des de Roma, Informacions sobre el Capítol General.

15 d'abril: “La nostra sala capitular s'obre avui a tot el món. El G. Superior dóna la benvinguda a aquest microcosmos de vida eclesial i laical. Els Germans esperen de nosaltres un servei qualificat, ens diu el G. Visitador, el dia inaugural del Capítol”.

Tretze circulars anirà enviant a tots els Germans del Districte per a informar-nos del tot el que succeeix des de l'inici, 15 d'abril a la clausura 4 de juny: Algunes idees i/o titulars que després de tants anys potser ens poden ajudar a caminar: Fer front al futur amb esperit profètic. Les Congregacions s'han de tornar a fundar des de dins. No n'hi ha prou amb les bones idees. Interioritat i creativitat com La Salle: recerca, acollida, manifestació de l'Esperit. Avaluat per crear el futur. Transparència evangèlica de l'Institut: Consagració a Déu. Preparar el futur d'una forma més adient. Una comunitat unida i governada per a un millor servei. Un futur ple d'esperança i creativitat: qui pren el timó? Tres tendències: Continuïtat – Unir l'ahir amb l'avui – Obrir-se a l'esperança.

14 de maig: “El Germà John Johnston, elegit 25è. Superior General de les Escoles Cristianes. És el Superior General més jove en el moment de la seva elecció, des de 1838 (Fr. Philippe). Cal remarcar la gran qualitat de la seva vida religiosa. Home d'interioritat i de pregària intensa. Estima i viu la pobresa a nivell personal. Estima l'escola i somia en la seva revitalització a través d'un millorament a nivell d'evangelització”.

17 de maig: Elecció del nou Consell General: Germans Genaro Sáenz de Ugarte, Vicari. Vincent Rabemahafaly, Gerard Rummery, Martín Corral, Eugène Bedel, Joseph Hendron.

Les paraules del G. Martín Corral, Conseller, adreçades a tots els Germans d'Espanya i Portugal manifesten una salutació cordial i fraterna. Exposa la seva valuosa disponibilitat al servei de tots els Germans.

14 de juny: Tornant de Roma ens diu: “Prego al Déu de l'amor que ens faci veure que l'esperit de fe ha d'animar les nostres vides d'una manera molt particular. Després del Capítol i davant d'un nou curs hem de tornar-nos més que mai a Déu. Perquè, si l'home sense Déu es només home, l'home és més que home quan compta amb Déu.”

“Us desitjo unes bones vacances. Que reposeu físicament, mentre enfortiu l'esperit mitjançant la pregària, la meditació de la paraula, l'Eucaristia, la lectura espiritual i la fraternitat.

7 de juliol. “El dia d'ahir passarà a la història de Catalunya pel fet dels incendis. Tot el bosc de Sant Martí ha cremat. Els Germans i nois de colònies han viscut una situació terrorífica de foc. Gràcies a Déu les persones no han sofert cap mal. Que Ell ens ajudi a recrear la natura i ens ompli de seny”.

2 de setembre. Beat (ara sant) Salomó: “La primera professió dels Germans Novicis tindrà lloc el capvespre del dissabte 27, a San Asensio. Tots hi sou convidats i, de manera especial, les comunitats d'on són antics alumnes els Germans novicis”. Dels quatre novicis que van fer la Professió gaudim avui del Germà Joan Camps, home bo, amable, senzill i intel·ligent.

9 d'octubre. “Tots els Germans esteu convidats a participar en la trobada que farem a Sant Martí el dissabte 8 de novembre. Tindrà com a objectiu participar en una lectura compartida dels primers capítols de la nova

Regla. La Regla defineix el sentit de la vida dels Germans i s'apliquen a penetrar el seu sentit, l'estudien i la mediten per assimilar-ne les riqueses”.

13 de novembre: Ens comunica la desaparició del G. Jordi Peris i ens diu: “En aquests moments goso demanar-vos serenor i pregària. Els mitjans humans sembla que no aconsegueixen donar-nos llum suficient per a ajudar-nos a assolir un final immediat i exitós, com tots desitgem”.

26 de novembre: “Dedica la circular a parlar, de nou, sobre el G. Jordi Peris, explicant quines són les seves motivacions, dient que ha estat localitzat i que vol construir, de bell nou, el seu futur. Ens diu: Tots nosaltres estimem les persones. Estimar vol dir respectar, comprendre i compartir els interessos dels altres”.

2 de desembre: Ens comunica el desenllaç final: “El nostre Germà Jordi Esteve Peris i Prat ha marxat cap el lloc de l'alegria i de la vida plena. (A.C.S.)”.

Explica tot el procés seguit i acaba dient: “No cal repetir, però sincerament vull tornar a recordar el nostre profund agraïment a les Comunitats de Manresa i del postulantat, i a moltes altres persones de Manresa i d'arreu que s'han interessat en la resolució del cas. A tots vosaltres, us agraïxo de tot cor la vostra serenor i la vostra solidaritat fraterna”.

Una vegada més viurem el Nadal. “Amb paraules, gestos i celebracions. Farem present el Nadal amb tot el que això significa d'humà i de diví. En la mesura que deixem que les coses penetrin en la nostra vida, aquestes manifesten la seva sacramentalitat. És a dir, es tornen significatives i úniques per a nosaltres”.

Fets més o menys rellevants que es van succeint al llarg de l'any i que donen vida al Districte i ens van motivant a tots.

“Situación actual del Distrito de Catalunya”. Un document de sis pàgines explica la situació districtal dient, evidentment, de manera molt resumida:

El punt nuclear el constitueixen les persones dels Germans. Ells són la nostra gran riquesa i reclamen la nostra atenció més gran.

El Districte compta amb 106 Germans que superen els 65 anys. 130 Germans animen les 24 obres que tenim amb l'ajuda de 569 professors/es.

El Districte és el primer d'Espanya en nombre d'alumnes i de noies amb un total de 19.854.

Des de 1982, 9 Germans han anat a treballar a Àfrica i un a Bolívia. La totalitat de Germans que treballen fora del Districte és de 35.

Les nostres aules segueixen plenes:

Sis centres tenen educació preescolar amb una mitjana de 30 alumnes per classe.

22 centres animen l'EGB amb una mitjana de 40,7 alumnes per classe.

B.U.P. Hi ha 4 centres no subvencionats amb una mitjana de 37,8 alumnes i 8 centres subvencionats amb 38 alumnes de mitjana.

Els 5 centres de C.O.U. tenen una mitjana de 43 alumnes per classe.

Els 6 centres de F.P.1 compten amb 35 alumnes de mitjana i els 4 centres de F.P.2 amb una mitjana de 29.

No hi havia patiment tractant-se d'omplir les aules. Ara sí... i em sembla que cada vegada n'hi haurà més.

Sovintegen les trobades amb Germans i Professors motivades per l'animació de les nostres obres. Una d'elles es fa a La Seu d'Urgell a l'acabar el curs. Entre altres temes es parla de: potenciar l'aspecte tutorial a l'escola, reunions mensuals per mantenir la unió entre Germans i Professors. Promoure vocacions des de la Comunitat Educativa. Analitzar la problemàtica actual de cada escola. Coneixement de l'entorn socio-cultural.

El dia del Districte el G. Josep Enric Escaño es va consagrar Déu i a l'Institut amb la seva Professió Perpètua. 35 anys després segueix treballant il·lusionat i entregat en terres africanes.

El G. Andrés Alonso (Andresín, tot i que no li agradava gaire aquest nom) va celebrar els 50 anys de Professió Perpètua i 10 Germans, les seves nocces d'argent. Ho poden explicar: Raül Calvo, Jordi Oller, Joaquim Porrera, Ricard Serra. Els altres sis: Daniel Cabedo, Josep Ignasi Farrés, Fermín Hermosilla, Isaías Martínez, Francisco Rosillo i Andreu Taberner gaudeixen ja del merescut descans dalt del cel.

Un informe parla dels Germans joves. N'hi havia uns 20 amb professió temporal. Déu n'hi do si ho comparem amb l'actualitat.

Se'ls anima a participar en activitats de caire pastoral i tots es dediquen plenament a l'escola. La classe els ha de desvetllar il·lusió, aquesta s'encomana i els més grans haurien d'ajudar-los més.

17 Germans joves demanen renovar els vots. Segueixen i, ben ferms. avui: Josep Canal, Joan Casas, Josep Espuny, Joan Carles Jara, Josep Ignasi Solsona i, dalt del cel, Antoni Salgado.

I també dalt del cel i des d'aquest any, ens esperen...

Germà Florencio Ramón – Ramon Coll. + 09.03.1986. Gironí pels quatre costats, de la Garrotxa. Va morir sobtadament a Sant Celoni, la seva comunitat. Home molt senzill, molt humà i tranquil. Tota la vida dedicada íntegrament a la classe a Girona durant 22 anys, Figueres, 7 i Sant Celoni, 24.

Germà Leopoldo Ramón – Ramon Torres. + 13.11.1986. Era d'Agramunt i tant dolç com el torrons del seu poble. Molts anys donant classe, sotsdirector del Noviciat d'Es Pont d'Inca, durant 8 anys, molts el recorden per la seva bondat, 13 anys treballant al Districte Central i tornada a la classe, sempre amable i rialler.

Germà Alfonso Pablo – Lluís Olivé. + 10.12.1986. Caràcter fort, ferm i alhora alegre. Molt treballador, dedicat completament a la classe en tots els centres, destacant els 16 anys que va passar a Cambrils on era molt apreciat. Director de Montcada, estimava i es feia estimar per tothom. Va morir sobtadament, a Figueres, mentre dormia.

Any 1987

La Salle – Horta celebra el 75è aniversari de la seva Fundació.

Any Internacional de la Vivenda per les Persones sense Llar. (O.N.U.).

Any per seguir treballant i sentir-nos reconfortats i animats mensualment i sempre des de la casa Provincial.

14 de gener: “Hem celebrat el misteri del Nadal. Com Maria ens cal aprofundir la vivència i la reflexió sobre què vol dir ser llum, alliberar els desvalguts, portador de pau, missatger de bones noves. Demanem a Maria que ens ajudi a créixer, durant l'any 1987, en l'esperit de fe i zel, distintiu del carisma Lasal·lià”.

En el 50è aniversari del trasllat de les Relíquies de sant Joan B. de La Salle a Roma fou aprovada la nova Regla. Després de donar-ne gràcies a Déu cal reconèixer l'esforç del G. Superior i el seu Consell en dialogar amb la CRIS. Entrarà en vigor el 8 de setembre.

25 de febrer: Pau, identitat i conversió són els tres punts de la Carta del G. Superior. “Us convido a fer-ne una lectura reflexiva, per compartir –tot seguit- a nivell comunitari el que ens diu. Ens demana ser homes d'esperança i de pau, treballar en la conversió, evangelitzar, mostrar-nos disponibles per la missió, convertir les nostres comunitats en evangelitzadores, treballar en la pastoral vocacional...”

Us prego que, de manera especial en els dies de Setmana Santa, ens afanyem amb deler i amb una fe ben animosa a celebrar la Pasqua. Oferim al nostre món de consum els fruits de la llum. Aleshores la Pasqua de Resurrecció esdevindrà festa, esperança, consolació, acolliment, amor.

7 d'abril. 268è aniversari de la mort del sant Fundador. “Una esperança que es gronxa de cor en cor” l'hem sentida els 70 Germans i professors els dies 11,12 i 13 d'abril a Sant Martí. Preteníem aprofundir la nostra fe, descobrir les necessitats dels joves a qui servim, celebrar la salvació de Déu”.

20 de maig: “El 15 de maig va morir a Cassà de la Selva el Sr. Joaquim Albertí, afiliat a l'Institut. El seu amor a La Salle es concretava amb fets d'una gran magnanimitat. La família i el treball van ser el seu nord, el país la seva arrel, la música el seu repòs i la fe una llum per a tots”.

31 de maig, l'Ascensió del Senyor: “A les portes de l'Any Marià (Pentecosta 87 – Assumpció 88) vull convidar-vos a llegir i reflexionar la Carta Encíclica de Joan Pau II, Redemptoris Mater. El Papa hi ha reflectit dues de les preocupacions més pregones de l'Església: trobar l'itinerari de Maria en el pelegrinatge de la fe i proposar-la a tota l'Església com a icona d'unitat”.

l'escola lasal·liana avui-. La trobada va resultar d'un gran nivell. El document fou presentat, molt acuradament, pel G. Ramon Farrés.

Amb goig ens convida, el 26 de juliol, a la celebració del Dia del Districte. Ho fa poèticament: “vetlleu el curs del vent i fem preguntes, que cada mot sigui una vela hissada i cada gest una gran porta oberta... només viu qui pregunta”.

Dos Germans van fer la seva consagració perpètua: Joan Casas i Antoni Salgado. Tres van celebrar les noces d'Argent: Lluís Diumenge, Jaume Lladó, Josep Mestres. Dos, les noces d'or: Jaume Casademont, Josep Sarri.

juliol 87. El Consell de Districte extraordinari, ha aprofundit l'Enquesta dels Germans i ha fet una anàlisi del present que vivim amb les seves llums i ombres. Preocupa la disminució creixent dels Germans, la disminució d'alumnes i l'afany que pares i professors tenen de mantenir les estructures actuals en quant a nombre d'aules. Ens urgeix preparar creativament l'animació i el futur de les nostres comunitats educatives.

15 d'agost, l'Assumpció de la Mare de Déu: Que Maria, Assumpta al cel, ens ajudi a endinsar-nos en la fidelitat a Déu i en el servei als infants i joves d'avui.

2 de setembre: “En nom del Districte em plau agrair als Germans Léon Lauraire, Jaume Pujol i Pedro Gil la seva saviesa i el seu testimoni engrescador. Ens han ajudat a copsar el sentit de la Regla per poder-la viure en plenitud a partir del 8 de setembre, festa del naixement de la Verge Maria”.

16 d'octubre: “Cada matí: 5 minuts de reflexió”. Des del començament de curs gaudim d'aquesta eina imprescindible per vitalitzar una tradició lasal·liana. L'Editorial ofereix una sèrie de suggeriments engrescadors. Aprofitem tanmateix els esdeveniments diaris per dialogar i fer pregària.

26 d'octubre: Dedicar la circular per oferir-nos els resultats de l'escrutini per a l'elecció dels Delegats al Capítol de Districte de 1988. Hi surten a la llista 66 Germans amb un ventall de vots que van dels 120 el primer als 12 dels tres darrers. Hi surten, a més, els 11 Germans amb vots temporals. 66, en té el més votat. i 8 els dos darrers.

30 de novembre: La circular complementa l'anterior amb els resultats de l'escrutini dels Germans que representaran les diverses zones.

Ens demana que resulta imprescindible, però, “la participació de tots cara el futur si volem prendre volada, a partir de la realitat. Necessitem la força de l'Esperit, però també de les persones. Hem de posar-hi la nostra fe, la nostra esperança i un treball amarat d'amor”.

9 de desembre: Sant Nadal en la Pau i l'Amor de l'Emmanuel! “Miquel Martí i Pol ens ha recordat, en un vers d'una bellesa i una precisió admirables, que ‘l'essencial es diu amb senzillesa’. És ben cert que a tots ens falta encara molta humilitat per a poder parlar o escoltar amb senzillesa. En aquest Nadal i Any 1988-Capitular-us desitjo la senzillesa del Déu-amb-nosaltres”.

Fent un petit recorregut per aquest 1987, aniré comentant el següent:

Els pressupostos comunitaris dels col·legis i les inversions gaudeixen de bona salut i estan molt ben detallades.

Esplèndides les Jornades de Tarragona destinades a l'educació de la nostra joventut, particularment dels més pobres.

En un clima de fraternitat, una idea clau: l'escola lasal·liana s'ha de caracteritzar per intentar aconseguir l'educació del cor.

Perquè l'escola marxi bé, l'alumne ha de ser el protagonista. Hi ha d'haver acolliment per part de tots. Es constata que existeix un "refredament social" davant l'ideal cristià (veig que ve, aquest refredament ve de lluny...), es vol una fidelitat creadora, tornar al carisma lasal·lià.

Una altra trobada, aquesta a Sant Martí i de Germans, van fer una crida a l'optimisme de cara a Pastoral Vocacional.

Suscitar, acollir, acompanyar, tres eixos que s'haurien de potenciar:

Des del "Bureau Central d'Education" de Roma, ens ofereixen un senzill llibret titulat "Características de la Escuela Lasaliana Hoy". Realitzat per un grup de divuit Germans dels Districtes europeus. Els participants espanyols foren: Germans Ángel Bravo, Madrid. Juan-José Brunet, Bilbao, Francisco Cabello, Andalusia, Ramon Farrés, Catalunya. Gregorio de Frutos, Valladolid. José Mª Martínez, Central d'Espanya i Lorenzo Tébar, València-Palma.

Les enquestes fetes pels Germans sobre la realitat districtal i la feta sobre el Servei Pastoral demostren un alt grau de participació, amb molts apartats i ben especificats.

Seria molt llarg fer un resum acurat. Destaco algunes coses que em criden l'atenció, sobre tot si les comparem amb els moments actuals.

30 Germans feien classe de religió als cicles inicial i mitjà d'EGB i 36 al cicle superior. 36 a BUP. 18 a FP (1er. i 2on). 9 a COU. Total: 142...

Algunes de les preguntes que vàrem contestar, i que segueixen essent actuals, són aquestes:

- . Em sento cridat a ser Germà per ajudar els joves en la seva fe?
- . En quin grau em sento "home de Déu" més que "home del món"?
- . Tinc por dels canvis d'avui i dels que podrà esdevenir-se el demà?
- . Visc amb joia la meua vocació? Em sento insatisfet, descontent, passivament resignat?
- . Alimento una certa amargor que manifesto, amb comportaments que no són constructius?
- . L'oració mental és, per a mi, una conversa amorosa amb el Senyor?
- . Tinc clara la meua identitat i em sento animat a presentar-la als altres fent una crida vocacional?
- . La meua escola és un lloc d'evangelització? És prou visible el seu caràcter cristià?
- . Accepto cordialment la col·laboració dels seglars en la realització de la nostra missió?
(Potser ara -2022- podríem preguntar-nos: Ens troben a faltar els seglars a aquelles escoles – massa que ja no hi som?)

N'hi han moltíssimes més... Fariem un bon exercici si hi reflexionéssim. Podrien ser un bon tema per a futurs recessos...

Pau – Identitat – Conversió, és el títol de la Primera Carta Pastoral del G. John Johnston Superior General amb motiu de l'Any Nou.

Els Germans Vicari General i Martín Corral anuncien una visita als Districtes de l'Arlep. Estaran, presents al nostre, del 27 al 29 de febrer (any de traspàs).

Els objectius que es fixen són: Conèixer millor la vida personal, comunitària i apostòlica dels Germans.

Estudiar amb els Germans i responsables l'animació i el govern del Districte.

Compartir el nostre coneixement i experiència de l'Institut a nivell internacional i les nostres esperances i preocupacions en aquesta etapa post-capitular.

Cinc Germans, després d'haver compartit molts anys entre nosaltres, van marxar cap el cel per seguir compartint amb tots els que han precedit. Són els següents:

Germà Leoncio Abel – Joan Serret. + 01.02.1987. Alt, ben plantat, delicat i bo, ple de seny i disposat sempre a ajudar tothom i treballar pel bé de tots. Director de l'Escola Gratuïta de la Bonanova, Comtal, Manlleu i Josepets. Sotsdirector de Manresa i Procurador de Bonanova. Excel·lent xofer, li encantava conduir i viatjar, posant-se sempre a disposició de tots.

Germà Lactancio Carlos – Carles Tàpies. + 25.06.1987. Bona persona, seriós i intransigent. No sabies per on agafar-lo. Donava la impressió que vivia un xic amargat. 11 anys de la seva vida (1952 – 1963) els va passar a l'Amèrica Llatina. Passa uns anys a Tejares i torna al Districte on hi passà els darrers anys de la seva vida a Manlleu, La Seu d'Urgell i Sant Martí.

Germà Daniel Juan – Restituto López. + 28.09.1987. Petit i eixerit, seriós i treballador, ànima de poeta. Director de Montcada i Carcaixent, Sotsdirector del Noviciat d'Es Pont d'Inca, Ecònom de la Bonanova durant divuit anys, sempre ficat dintre de les dependències de la cuina, servint i ajudant tothom particularment als empleats.

Germà Adolfo Rafael – Francesc Teixidor. + 20.11.1987. Fill d'Olot, enamorat de Figueres, la capital de l'Alt Empordà on hi va passar 22 anys de la seva vida en tres etapes. Els sis primers anys després de la guerra en va ser el Director i el gran constructor. Va ser també Director de Manlleu. Va dedicar 15 anys de la seva maduresa a Cuba, Veneçuela i Perú. Home abnegat, treballador i ferm.

Germà Alejandro Francisco – Alejandro Valderrama. + 23.11.1987. Amable, senzill, comprensiu. Va dedicar 22 anys de la seva joventut educant, amb molt d'èxit, el jovent de La Salle Bonanova. Vint anys Director abnegat i molt eficient d'Horta, Santa Coloma de Farners, Gironella, Mollerussa i Sant Celoni essent apreciat per tots.

Any 1988.

Any de traspàs i any de canvi al front del Districte. El G. Lluís acaba la seva etapa de servei i el G. Joaquim Morató començarà la seva, que veurem en el proper apartat si Déu vol.

En el seu discurs d'obertura del Capítol Districtal analitzarà, considerant que són vàlides de cara el futur, les quatre perspectives ofertes en el Capítol anterior:

1. Qualsevol programa d'acció només serà vàlid en la mesura que visquem oberts a la veu de l'Esperit que diàriament ens crida a través de la paraula de Déu i dels esdeveniments.
2. Oferir un nou estil d'animació cristiana de tots els centres comptant amb la integració cada vegada més forta dels seglars en la nostra espiritualitat lasal·liana.
3. Estudiar, planificar i actuar de manera decidida en la Pastoral Vocacional.
4. Educar arreu i molt en concret per a la justícia i al servei dels pobres.

Algunes idees, extretes del seu discurs:

"Pensem que allò que tenim entre mans és l'obra de Déu? I si Ell vol que l'animem i conduïm de manera diversa, per què entossudir-nos com si fos la nostra obra?."

En aquest període de 7 anys: 10 Germans han decidit canviar de Districte: 1 Andalusia, 2 Madrid, 7 Valladolid; mentre altres 6 Germans han passat a diversos serveis de Madrid o de Roma. En aquest punt, també cal apuntar 3 reincorporacions.

5 Germans en el curs actual fan el servei militar.

Hem de ser conscients que les nostres comunitats no donen la prioritat que caldria a la vida en comú. Els Germans de 36 a 55 anys, teòricament un sector dels més actius, manifesten la seva insatisfacció.

L'alumnat ha disminuït en 7 anys de 2.410 alumnes.

S'ha produït un augment significatiu de l'alumnat femení, 334.

A mesura que els efectius districtals minven i que tots plegats anem creixent en edat, existeix el perill que les comunitats es tanquin sobre elles mateixes. Aleshores la vida queda bloquejada i podem oferir una vida religiosa de museu, sense projectes, sense creativitat per a dur a terme la causa del Regne de Déu.

Preocupen i ens interpel·len a tots les nombroses sortides de Germans joves.

Es decideix (1984 – 1985) unir el Noviciat amb el del Districte de Bilbao. Després de passar-hi dues promocions, l'any 1986 – 1987 no hi ha novicis.

Uns 30 Germans han participat del CEL durant aquest set anys, 11 del CIL i 7 del CELTE.

La finalitat del capítol és doble: Promoure les aplicacions del Capítol General i procedir a una avaluació de tots els aspectes de la vida del Districte”.

Acaba la seva intervenció recordant l'apòstol Pau: “Visqueu sempre contents, no us canseu mai de pregar, doneu gràcies en tota ocasió. Això és el que Déu vol de vosaltres en Jesucrist.

Santa Maria ens acompanyi a magnificar el Senyor. Demanem a Déu la seva benedicció”.

Després d'aquesta primera sessió ens envia unes quatre circulars. Un breu resum:

12 de gener: “El Districte té necessitat d'actors i de responsables com també de projectes mobilitzadors. Hem d'escoltar els Germans que creen i fan coses, que es posen en camí per donar resposta als reptes d'avui. Hem de mirar amb ulls ben acollidors tot allò que neix i fer sentir la veu de l'esperança”.

3 de febrer ens comunica els resultats de l'escrutini per a la proposta de Germà Visitador que figuren més avall. El 12 de març comença dient:

“Benvolguts Germans: Pau i Bé! “Al servei dels Germans” (Regla 132).

El Germà Joaquim Morató i Comerma ha estat cridat per Déu, a través de la mediació comunitària, per exercir el ministeri de Visitador Titular del Districte de Catalunya.

En comunicar-vos aquesta bona notícia, em plau felicitar l'elegit i demanar-vos a tots que li manifestem el nostre goig i li oferim la nostra disponibilitat com a persones consagrades, perquè pugui viure el present, en tota la seva integritat, encarat endavant.

I en aquest moment el nombre de persones que formàvem el Districte de Catalunya és aquest:

Germans: 256.

Germans que donen classe (estiguin o no a l'Administració): 188.

Germans en l'Administració o Serveis Auxiliars: 24.

Germans Jubilats: 27.

Estudiants: 9.

En Formació Permanent: 8.

Novicis: 9.

Fora del Districte: Roma, Central, Altres. 40.

Postulants: 2.

Aspirants: 10.

Dedicació del Personal seglar – Docents: 604

Dedicació total: 237 homes – 184 dones.

Dedicació parcial: 137 homes – 46 dones.

Dedicació del Personal seglar – No Docents.

Dedicació total: 78 homes – 53 dones.

Dedicació parcial: 11 homes - 15 dones. Total: 157.

Alumnes: Nois: 13.221 - Noies: 6.131. Total: 19.352.

Durant el mes de gener es procedeix a la votació de sondeig per a l'elecció del nou Provincial.

Germans amb dret a vot: 256.

Paperetes rebudes: 253.

Paperetes en blanc: 20.

Els deu Germans més votats foren:

Àngel Cirera: 106 vots. Joaquim Morató: 105 vots . Jordi Oller: 88 vots. Jaume Pujol: 60 vots. Josep Martí: 45 vots. Ramon Grau: 39 vots. Joan Lluís Casanovas: 35 vots . José Luis Rodríguez: 34 vots. Rossend Cotonat: 27 vots. Josep Guiteras: 18 vots.

El G. Lluís s'acomiada així del Districte: “Des de la primera comunicació, 1 de març de 1981, us he portat tots dins del cor. Un cop més us repeteixo: Estimeu-vos, que l'amor tot ho lliga i perfecciona. Dialogant amb tots al llarg de 13 visites, he comprovat que hi ha en tot Germà, sempre un racó o un altre de bondat innocent on resplendeix pura la imatge de l'Amor de Déu. Gràcies per haver-me donat entrada en la vostra interioritat.

De tots i cadascú de vosaltres en conservaré un record molt grat”.

G. Lluís, moltes gràcies pel teu mestratge, per les hores, unes alegres, altres plenes d'angoixa dedicades a les persones i a les obres, pel teu entusiasme,

encoratjament, dinamisme, visió de futur i bondat. 35 anys després i als teus 84 segueixes amb la força, bondat i dinamisme de sempre. Que sigui per molts anys més!

Acaba una etapa de set anys, en va començar una altra de sis, estimats i dirigits pel G. Joaquim Morató, que en la maduresa dels seus 60 anys, avui en té 93, ens va demostrar àmpliament com estimava i estima les persones, les obres, el Districte. Però això ho escriuré properament si Déu vol!

BREU PRESENTACIÓ DEL SALM 116

Continuaré caminant a la presència dels Senyor

G. Ramon Grau i Estany

📄 El Salm 116 és un salm d'acció de gràcies

Mostra un moviment oscil·lant de l'ànima entre el record dels tràngols soferts en el passat i l'eufòria de la situació present. Aquesta vibració vehement de l'ànima es fa **poema d'amor i agraïment, amb incisos de lamentació, súplica o confiança**. Alguns trets a remarcar:

- Exhibeix una pietat jove, ingènua i lleial marcadament introspectiva. La primera línia és una confessió que marca tot el Salm. Tot i ser tan elemental, aquesta formulació absoluta i en primera persona no és freqüent en el Saltiri [18:1]: **Jo t'estimo de tot cor, Senyor**. {Començaments freqüents: Jo t'exalto, Jo et dono gràcies, Jo et beneixo..}. Shökel
- Ens ofereix la reacció d'una ànima que reconeix la bondat i **tendresa** [5] de Déu, el Déu que la manté, finalment, en una situació de pau i estabilitat.
- En altres salms similars (31, 32, 38..) s'hi fa menció dels *enemics* i s'hi expressen sentiments de *penediment*. Curiosament aquests dos elements falten en aquest Salm 116. *L'orant no atribueix els seus mals a culpes personals, ni pròpies ni alienes; es considera senzillament lleial al Senyor* [6 i 16].

Tots els sentiments, que són molts i variats, pivoten sobre un eix únic que va de l'amor [verset 1] a la confiança [verset 10].

S'insinuen quatre situacions crítiques angunioses feliçment superades:

- Espiritualment, **una greu aflicció interior**: Dintre meu l'angoixa i el neguit [3].
- Físicament, **una malaltia** o perill imminent de mort: Ha alliberat de la mort la meva vida [8].
- Socialment, **un desencís** de l'entorn: La mentida està instal·lada al cor de l'home [11].
- Globalment, **un esclavatge** no definit: Vós em trencàreu les cadenes [16].

Són conjuntures, que solen "saludar-nos" de passada o "enganxar-se" a nosaltres tossudament en el llarg viatge de la nostra existència.

Invocació del Senyor, del nom del Senyor.

Quatre vegades apareix l'acció d'invocar el Senyor [2,4,13 i 17]. A l'Antic Testament aquest verb { אָרַק, qara' = clamar, cridar, invitar, anomenar, **invocar** }, es troba més de 700 vegades. En el cas present significa "dirigir-se a algú amb veu alta per tal d'establir-hi contacte". És una aspiració vehement d'establir una comunicació, una relació urgent. És un verb d'alt contingut espiritual, freqüent en el camp de la pregària.

En el Salm 116, l'orant **invoca** el Senyor quatre vegades:

- Per resoldre les situacions negatives [versets 2 i 4]
- Per agrair l'ajuda rebuda [versets 13 i 17].

SALM 116

Acció de gràcies després de grans dificultats

¹ **Estimo de tot cor el Senyor**

perquè ha escoltat la meua veu suplicant,

² s'ha inclinat cap a mi per atendre el meu clam,
tant bon punt **l'invocava**.

³ **M'envoltaven els llaços de la mort,
tenia davant meu les seves insídies,
i dintre meu l'angoixa i el neguit.**

⁴ **Vaig invocar** el nom del Senyor:
" Ah, Senyor, salveu-me la vida ".

⁵ ***El Senyor és just i benigne,
el nostre Déu sap compadir;***

⁶ ***el Senyor salvaguarda els senzills,
jo era feble i m'ha salvat.***

⁷ Recobra la serenor, ànima meua,
considera el que ha fet per a tu el Senyor:

⁸ **Ha alliberat de la mort la meua vida,
els meus ulls d'anegar-se en el plor,
els meus peus, de donar un pas en fals.**

⁹ Continuaré caminant a la presència del Senyor,
en el país de la vida.

¹⁰ Crec amb tot el cor, tot i que deia:

" Que en sóc de dissortat ",

¹¹ **tot i que deia, veient-me perdut:**

" La mentida està instal·lada al cor de l'home ".

¹² Com podria retornar al Senyor
tot el bé que m'ha fet ?

¹³ **Invocant** el seu nom, alçaré el calze
per celebrar la salvació.

¹⁴ Compliré les meves promences,
ho faré davant de tothom.

¹⁶ Ah, Senyor, sóc el vostre servent,
ho sóc des del dia que vaig néixer.

Vós em trencàreu les cadenes.

¹⁷ Us oferiré una ofrena d'acció de gràcies,

invocant el vostre nom;
compliré les meves promences,
ho faré davant de tothom. **Al·leluia !**

Mare de Déu de Montserrat a la Santa Cova

**Mare de Déu de Montserrat,
Vós que sou l'estel resplendent del matí,
Vós que vetlleu sempre pel vostre poble,
Vós que portàreu al món aquell qui és l'esperança,
us demanem que gireu envers nosaltres el vostre dolç esguard,
que estengueu la vostra mà protectora sobre tota la humanitat,
que escolteu les pregàries dels qui us invoquen.**

**Que aquells qui estan malalts puguin recobrar la salut
i que en els moments de debilitat no els manqui mai el consol.
Que els professionals sanitaris que en tenen cura
siguin assistits sempre per l'esperit de saviesa i de fortalesa.
Que els qui tenen responsabilitats polítiques
sàpiguen prendre les decisions correctes en benefici del bé comú.
Que en els cors dels qui compartim la incertesa del moment
present
sorgeixin la confiança i la serenitat d'un món millor.**

**Santa Maria de Montserrat,
que intercediu constantment per nosaltres davant del vostre Fill,
a través de les veus dels escolans que posem sota la vostra
protecció.**

"Las clases burguesas eclesiásticas y políticas secuestraron el valor y la grandeza de María"

Discurso revolucionario de María de Nazaret

"María fue una mujer de Nazaret, un pueblo despreciado, del que nadie esperaba que saliese algo bueno"

"El canto del Magnificat (Lucas 1,46-55), que contiene

uno de los fragmentos más revolucionarios de toda la Biblia"

"Lo que realmente fue María no tiene absolutamente nada que ver con las imágenes que hemos hecho de ella como si perteneciera a la alta burguesía de todos los tiempos"

"Si María viviera hoy, diciendo ahora lo que entonces dijo, sería calificada de revolucionaria, violenta, subversiva, y por supuesto comunista"

Faustino Villalibre

Estos días de Navidad, el recuerdo de María de Nazaret recobra un especial protagonismo. Le dedicamos

este comentario con gran afecto y gratitud, presentando una imagen de ella que no es la habitual, pero que creemos que es más coherente con lo que fue la realidad de su vida y con el gran mensaje que nos transmite para la realidad de nuestro tiempo.

Para sacar las mejores conclusiones de la **Biblia**, tenemos que partir de que no se trata de un libro histórico, aunque recoja numerosos datos históricos, sino que se trata de la transmisión de un mensaje para un proyecto de vida digna y gratificante, basada en la justicia, el amor, la igualdad, la

fraternidad, el respeto mutuo, la solidaridad, la paz. Ese es su contenido esencial. Leerla desde este punto de partida nos descubre su extraordinaria riqueza.

Pero para captar bien ese mensaje hay que leerlo desde la realidad concreta de cada momento histórico en que nos toca vivir, porque se trata de un libro para la vida.

Pues bien, **María fue una mujer de Nazaret, un pueblo despreciado, del que nadie esperaba que saliese algo bueno** (Evangelio de Juan 1,46), situado en Galilea, una región pobre, dominada por el imperio romano, sometida a esclavitud, a pobreza, a onerosos impuestos a pagar al César romano. De hecho, María era una esclava, una mujer sencilla, del pueblo, del sector social considerado más pobre y despreciable. En Caná aparece entre los sirvientes, no entre los sentados a la mesa. La ofrenda que ella y José hicieron al presentar al niño Jesús en el templo, fue la ofrenda de los pobres (Ver Levítico 12,8).

Esto ya nos basta para encuadrar el mensaje de este comentario: Cuando María acude a casa de su prima Isabel para atenderla y acompañarla en la última etapa de su embarazo, del cual va a nacer Juan Bautista, Isabel se emociona al recibir la visita de su prima, tanto que exclama: **“así que llegó la voz de tu saludo a mis oídos, saltó de gozo el niño en mi seno”**. Esto nos dice bien claro que los sentimientos de la madre se transmiten al niño ya antes de nacer. En este caso fueron sentimientos de alegría, pero si hay mala relación en el matrimonio, malos tratos, tristeza, violencia, o incluso hambre de la madre durante la gestación, como pasa a millares en el Tercer Mundo, todo eso, sin duda también afectará negativamente al niño/a, ya antes de nacer.

Se le atribuye a Napoleón esta frase: “La educación de un niño comienza veinte años antes de su nacimiento, con la educación de sus padres”. Frase certera y lapidaria.

A continuación, en el Evangelio de Lucas Luc. 1,46-55, viene la respuesta de María a Isabel, **el canto del Magnificat, que contiene uno de los fragmentos más revolucionarios de toda la Biblia**. María se dirige a Dios diciendo que Dios “desplegó el poder de su brazo para dispersar a los soberbios. Derribó a los poderosos de sus tronos y ensalzó a los humildes. A los hambrientos los llenó de bienes y a los ricos los despidió vacíos”.

Lo que realmente fue María no tiene absolutamente nada que ver con las imágenes que hemos hecho de ella como si perteneciera a la alta burguesía de todos los tiempos: impoluta, candorosa, ingenua, recatada, pudorosa, con manos de sangre azul y cara angelical..., porque las clases burguesas eclesiásticas y políticas secuestraron el valor y la grandeza de María en su dimensión humana y comprometida, poniendo incluso por delante a la Virgen antes que a María.

Si María viviera hoy, diciendo ahora lo que entonces dijo, sería calificada de revolucionaria, violenta, subversiva, y por supuesto comunista por esas mismas clases burguesas y conservadoras. Por mucho menos de lo que ella dijo, los conservadores político-religiosos de hoy, que incluso se confiesan practicantes, califican públicamente al papa Francisco con esos calificativos, y aún peores.

En tiempos de María, la inmensa mayoría de la gente era muy pobre, esclava, sin los más elementales derechos. Las condiciones de vida de los pobres eran durísimas: se les podía tratar como a cualquier propiedad, regalarlos, venderlos, subastarlos en el mercado, alquilarlos, o incluso matarlos. **Eran mercancía, no personas.**

El estudio de 2.000 esqueletos exhumados de los cementerios de los barrios periféricos romanos durante 15 años de excavaciones, reflejan que las fracturas de huesos eran muy frecuentes entre los romanos de la clase obrera y otros muchos pertenecen a personas que murieron de cáncer óseo, mal alimentadas, y que era habitual la artritis crónica en hombros, rodillas y espalda, que está presente en esqueletos de personas que murieron a la temprana edad de 20 años. (Fuente: Periódico del pasado, noticias de prehistoria y arqueología). Otras investigaciones calculan que la vida media de las clases pobres del imperio estaba en torno a los 30 años, pero en las clases altas de Pompeya duplicaba esa edad.

A María, primero, y a Jesús después les tocó vivir esta realidad. **María se clasifica a sí misma como esclava; dio a luz en una cuadra y la cuna fue un pesebre.** De hecho, aún hoy, muchas mujeres dan a luz en condiciones similares o aún peores, o tiran a la criatura en un contenedor de basura o viva en el monte, como vimos estos días: ¡A dónde conduce la miseria, la impotencia, la ignorancia o la desesperación! San Pablo dice que Jesús era un esclavo más, pasando por uno de tantos. El propio Jesús dice que no tenía ni siquiera donde reclinar a cabeza. A Jesús llegaban continuamente enfermos de toda clase de enfermedades: ciegos, sordos, parálíticos, leprosos, enfermos mentales, hambrientos. Su respuesta era curarlos y alimentarlos a todos. Jesús quería que todos estuviesen felices y contentos.

En aquel contexto de una sociedad tan injusta, la gran mayoría llena de sufrimientos y penurias, aplastada por el poder del imperio romano y la riqueza de una minoría que lo poseía todo, proclamó Jesús su mensaje de liberación, posicionándose a favor de los pobres y en contra de los ricos y poderosos, proclamando un mensaje de vida y esperanza para todos. Esto se repite constantemente a lo largo de los Evangelios.

Tanto el mensaje de María como el de Jesús, aún hoy, después de más de 2000 años, siguen en pleno vigor, pues formamos parte de una sociedad donde el poder y dinero siguen siendo los amos del mundo, con un capitalismo neoliberal feroz que daña a la humanidad y al planeta, y que cada vez acapara más poder y más dinero, haciendo a una minoría inmensamente rica y poderosa, y dejando a una gran mayoría sumida en una mera subsistencia, en la pobreza y la indigencia, agrandando una brecha de desigualdad cada vez mayor entre ricos y pobres generadora de infinitos sufrimientos y penalidades para los más empobrecidos del mundo, lo cual es radicalmente contrario al Reino de Dios que Jesús quiso establecer en este mundo, basado en la justicia, el amor, la igualdad y la fraternidad, la paz y la vida digna para todos.

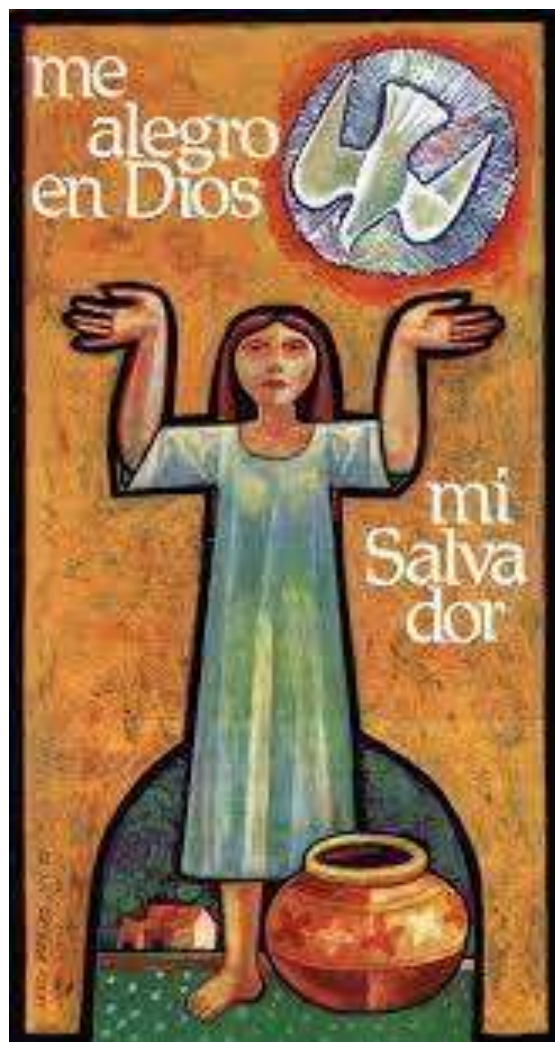
Sigue, por tanto, siendo necesario lo que dice María: acabar con la riqueza de los ricos y la pobreza de los pobres, bajar de sus tronos a los poderosos y ensalzar a los humildes, llenar de bienes a los hambrientos y despedir a los ricos vacíos. Para María es necesario que se acaben los ricos para que se acaben los pobres. Resulta verdaderamente sorprendente, admirable y conmovedor que María tuviese una visión tan certera y luminosa de la realidad de su tiempo. Ni millones de los que nos decimos cristianos, la tenemos hoy así de clara. La coherencia entre el mensaje de María y el de su hijo Jesús es verdaderamente admirable.

Lo que no vaya por esa línea trazada por María y por Jesús ciertamente no es coherente con el Reino de Dios, que es justicia, igualdad, amor, fraternidad para todos los seres humanos en este mundo. No es coherente con lo que Jesucristo practicó y enseñó. No es coherente con el Dios que María proclamaba.

El Papa Francisco quiere una la Iglesia que retorne al Evangelio, que sea coherente con Jesucristo y su mensaje para el bien inmanente y trascendente de la humanidad.

Para ello convoca un nuevo Sínodo. Necesita nuestro apoyo, para que su celebración sea un antes y un después en la vida de la Iglesia, porque otro Mundo y otra Iglesia son necesarios para el bien de la humanidad y del planeta que la sostiene.

No depende de nadie, más que de todos nosotros, los seres humanos, hacerlo posible, para que “haya vida y vida en abundancia para todos”. Para eso vino Jesús a la tierra, cuya venida recordamos estos días. María, digna de la mayor admiración y confianza, nos señala el camino.

“El monestir de Montserrat continua sent avui un dinamitzador social i econòmic pel país”

Glòria Barrete –CR

L'any 2019 [Montserrat](#) va assolir un nou rècord de visitants, arribant als 2,67 milions. L'any 2020, però, i degut a la pandèmia de la Covid-19, la caiguda de visitants va ser del 70%, percentatge de caiguda molt similar al de l'any 2021 en què la caiguda de visitants representarà el 60%. Què suposa però que una persona visiti Montserrat? Es genera un retorn quantificable econòmicament parlant? Un estudi de la [consultoria EY](#) encarregat per la Fundació Abadia de Montserrat 2025, ha analitzat l'impacte de la institució Montserrat i la seva influència en termes de contribució econòmica i social directament derivada de la seva activitat, en base a les dades de 2019. Els resultats mostren com per cada euro invertit a Montserrat el retorn és de 19,5 euros, alhora que per cada lloc de treball directe generat el retorn és de 8,5 llocs de feina indirectes i induïts més.

“Quan parlem de monestirs benedictins sovint es fa referència a que a l'Edat Mitjana eren els dinamitzadors socials i econòmics d'un territori”, ha recordat **Ignasi M. Fossas**, majordom-administrador del monestir de Montserrat. Una influència, però, que tot i semblar d'èpoques molt pretèrites es manté avui a Montserrat. “Teníem la intuïció que això encara aquí passava avui”. L'informe, presentat avui en roda de premsa, posa de manifest com “Montserrat continua sent avui

un dinamitzador econòmic i social pel país”, pel que fa a creació de llocs de treball, retorn econòmic al PIB català i a projecció internacional del territori.

L'estudi s'ha centrat en les dades de l'Abadia de Montserrat i les seves entitats dependents i associades: Publicacions de l'Abadia de Montserrat SA, L'Agrícola Regional SA, Central de Reserves de Montserrat SAU, Gestió de Serveis de Montserrat SLU, Fundació Abadia de Montserrat 2025, Montserrat Energia SL i Funicular Aeri de Montserrat SA (societat participada al 60%). L'any de referència és el 2019.

Així, per cada euro invertit a Montserrat el retorn quantificable és d'uns 19,5 euros. La contribució econòmica total de Montserrat ha estat, així, de 314,5 milions al PIB català, generat a través de compres i visitants. La contribució augmentada es dona sobretot en el sector de la hostaleria, la restauració i el turisme. Catalunya és el principal origen dels visitants dins de l'Estat espanyol. D'entre els visitants provinents de fora de Catalunya, la majoria prové de Madrid seguit de València i Càceres. La majoria dels visitants estrangers són de països europeus, essent també molt rellevant el pes dels originaris d'Amèrica i d'Àsia. Principals procedències de visitants estrangers: 15% EUA, 12% Rússia, 7% Corea del Sud, 4% França i 3% Alemanya.

Una altra dada significativa és que per cada lloc de treball generat directament a Montserrat es contribueix a generar indirectament 8,5 llocs de treballs. Així, hi ha 6.210 llocs de treball dels quals 655 són directes, 4.708 indirectes i 847 induïts.

Les bones dades de visitants són del moment pre-pandèmia. **Josep Altayó**, director general d'Agrícola Regional SA, ha reconegut que preveuen una davallada de visitants pel 2022 d'un 30% respecte a les dades del 2019. “És difícil mantenir aquest nivell de caiguda”, ha assegurat, esperant que la recuperació del turisme, sobretot internacional, sigui una realitat. “Si no es recupera el turisme internacional no només patirà Montserrat sinó que també tota Catalunya en el sector turístic”. Malgrat les ajudes derivades de la pandèmia, ha reconegut que “sense ajudes la recuperació serà molt lenta”.

El beat Llull, presentat a Roma com a precursor del diàleg amb l'Islam

Andrea Acali / Exaudi - CR

El Pontifici Institut d'Estudis Àrabs i Islàmics (Pisai) va acollir una important jornada sobre la figura de Ramon Llull, beat i filòsof mallorquí, que va tenir una notable influència en la cultura medieval entre el segle XIII i XIV sobre el diàleg interreligiós i la llengua catalana, de la qual n'és considerat un dels pares. La jornada es va celebrar entre el 18 i 20 novembre.

"Il beato Raimondo Lullo: il personaggio e il suo rapporto con l'Islam" era el títol de les sessions, ajornades diverses vegades per la pandèmia, organitzades conjuntament pel Pisai, l'Ateneu Universitari Sant Pacià de Barcelona i l'Escola Superior d'Estudis Medievals i Franciscans de la Universitat Pontifícia Antonianum.

Tres dies de debat sobre la rellevància de la figura de Llull, amb l'aportació d'importants estudiosos de l'enorme obra de l'escriptor medieval, però també sobre la seva rellevància religiosa. Les actes de les jornades, publicades amb antelació precisament perquè es van ajornar per la pandèmia, van ser editades pel director de Pisai, el pare **Diego Sarrió Cucarella**, i contenen l'aportació, entre d'altres, d'estudiosos com **Jordi Gayà**, **Maribel Ripoll Perelló**, **Xavier Calpe** i **Marta Romano**.

Les jornades van ser obertes pel cardenal **Miguel Angel Ayuso Guixot**, president del Pontifici Consell per al Diàleg Interreligiós, expresident de Pisai, mentre que el discurs de cloenda va ser encarregat al prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe, el cardenal Luis F. Ladaria, mallorquí com Llull. Entre altres

intervencions, hi van participar el bisbe de Mallorca, **Sebastià Taltavull**, i el postulant de la causa per la canonització del beat, **Gabriel Ramis**.

La figura del beat és especialment rellevant en el context del diàleg interreligiós que tant estima el papa **Francesc**. El cardenal Ayuso ha subratllat com Lull va definir el Mediterrani com "el mar de l'únic Déu i de les moltes comunitats de creients". També ha reiterat com el seu "ideal d'harmonia universal" és "precursor d'aquesta fraternitat universal que està al centre del compromís pastoral del papa Francesc". "Un personatge complex –va concloure– amb intuïcions modernes, amb llavors de diàleg que perduren fins i tot avui”.

Una idea que comparteix **Armand Puig**, rector de Sant Pacià que no va poder participar presencialment però va enviar el seu discurs: "Lull era el més modern dels antics, va més enllà del seu temps. En la seva visió comparteix el somni de la fraternitat universal i no exclou ningú de la recerca de la veritat”.

El bisbe de Mallorca va destacar tres característiques de Lull: "L'amor savi, la pregària humil i el diàleg sincer resumeixen un personatge, que és un regal per al nostre poble i per a tota l'Església. El pensament, la tasca i la personalitat de Lull poden tocar avui la sensibilitat de tothom”.

En el seu informe, el pare Ramis va fer balanç del procés de canonització i proclamació de Lull com a Doctor de l'Església: "El procés jurídic ha acabat positivament; ara tot està en mans del Papa”.

La clausura de la jornada va ser confiada al cardenal Ladaria, "no com a expert sinó simplement perquè sóc

conciudadà de Lull", va dir el prefecte. "Per a mi una figura coneguda: quan vaig assistir a l'església de Sant Francesc, que és una meravella, vaig entrar per la porta lateral i a l'esquerra vaig trobar el sepulcre de Lull. Era com una amistat. Vaig poder contemplar la seva imatge a totes les esglésies de Mallorca. Estic content perquè els estudis sobre ell avancen i el seu exemple és llum i força per a tots nosaltres. Lull és amic de l'Amat", va dir el cardenal referint-se a un dels llibres del beat. "Això defineix què és ell en el fons del seu ésser. Que el

seu impuls missioner sigui també el nostre”.

Ramon Llull, Sebastià Taltavull, PISAI, Diego Sarrió., Episcopat, Pensament, Religions

Totes les generacions, amb Taizé a la Sagrada Família

Roger Vilaclara/Laura Mor –CR)

Què busquen els joves a Taizé? Què els ha mogut aquest diumenge a passar més de dues hores de pregària a la Sagrada Família amb aquesta comunitat ecumènica? En entrevista al prior de Taizé, el germà **Alois Löser**, ha contestat a Catalunya Religió: “Això no m’ho heu de preguntar a mi, jo no puc contestar pels joves”.

Ningú no els ha preguntat els motius; cadascú té els seus. Però tothom s’hi sent acollit. Més de dues mil persones, de totes les edats, han participat a la pregària de Taizé que s’ha

celebrat al temple de Gaudí amb motiu dels actes d’inauguració de la Torre de Maria. Joves i no tant joves, famílies amb nens petits, adolescents i gent gran que han omplert del tot la basílica. Com l’antic rector del temple, **Lluís Bonet**: “Aquesta no ens la podíem perdre”, ens ha dit mentre buscava una cadira on seure.

“Per què els joves no troben això avui a l’Església?”

Són gent de parròquia, de les escoles cristianes, del lleure educatiu i de moviments d’acció catòlica. Alguns religiosos, però també moltes persones sense cap vincle eclesial actiu. “A Taizé és evident que hi ha una recerca espiritual, del sentit de la vida. I per què els joves no troben això avui a l’Església? A casa seva, a les seves parròquies i als grups que hi ha?”, apunta el germà Alois en l’entrevista. I hi afegeix que aquesta és una pregunta que es fan. I, alhora és la raó que els motiva a “acollir-los a Taizé i aquest vespre aquí a la Sagrada Família”.

Un cop més s’ha fet evident la bona relació de Taizé amb Catalunya. Com el 2019 a la basílica de Santa Maria del Mar o a les trobades europees de joves celebrades a Barcelona, la més recent l’any 2000. Una amistat travada amb els anys, que ajuda a la continuïtat d’una espiritualitat oberta i acollidora a casa nostra. Una fe basada en la confiança, en la descoberta de l’Evangeli, el silenci i el cant, que arriba a les noves generacions.

“És bo que els infants preguin entre nosaltres”

El prior de Taizé ha fet un breu parlament, acompanyat de quatre nens i nenes, davant de l'altar. “És bo que els infants preguin entre nosaltres, ells ens han transmès la llum de Crist i volem preparar un futur de pau dels més petits”, ha dit el germà Alois. Un gest que parla de l'aposta per la senzillesa de la comunitat.

El germà Alois ha agraït ser a Barcelona i ha recordat els “llogams d'amistat que ens uneixen des de tant de temps”. Ha dedicat unes paraules a Maria: “Ella sabia en qui dipositar la confiança”. Per a Alois, la seva figura “ens condueix cap a Déu”. “Potser és això el que indica l'estel de dalt de tot de la torre de la Mare de Déu”, ha dit.

També ha parlat de Gaudí i l'ha descrit com un “arquitecte de la llum”. Ha destacat el seu lligam amb la natura: “en ella hi podia copsar alguna cosa de l'absolut de Déu que tant desitjava comunicar”.

Una comunitat que sosté

Davant de l'altar, els més joves i la comunitat de monjos de Taizé que els han acompanyat, amb els germans catalans, **Pere i Bernat**.

“El fundador de la comunitat de Taizé, el germà Roger, tenia molta devoció a la Mare de Déu; trobava en ella un testimoni de confiança en Déu”, ha dit **Anna Roig**, membre de l'Acollida de Taizé a Barcelona. Roig, que ha conduït l'acte ha recordat que **el papa Francesc** demana que les diòcesis “hagan llo” i surtin al carrer.

El delegat de Joventut de la diòcesi de Barcelona, **Carlos Bosch**, ha subratllat les paraules del papa a l'encíclica *Fratelli Tutti*: “Ens cal una comunitat que ens sostingui, que ens ajudi i en la qual ens ajudem els uns als altres per mirar endavant”.

També ha intervingut el cardenal arquebisbe de Barcelona, **Joan Josep Omella**, que ha assenyalat tres signes: la creu de Jesús, la icona de la Mare de Déu i el company de Jesús, expressat en cadascun dels participants. “Som cadascú de nosaltres, Jesús posa la mà damunt de les nostres espatlles i vol acompanyar-nos”.

Abans d'iniciar la pregària, un grup de joves han fet una petita representació amb l'objectiu de manifestar que “l'obra de Gaudí és ja una pregària”, tal com ha explicat Anna Roig. El teatre visual de titelles i objectes ha escenificat la construcció de l'estel de la Mare de Déu i la passió d'Antoni Gaudí per aquesta creació. Una escena que “vincula la nostra pregària amb l'esperit de l'obra de Gaudí” i que vol expressar “com la llum i la bellesa del temple ens interpel·len avui”.

Han participat també a la pregària l'abadessa de Sant Benet de Montserrat, **Maria del Mar Albajar**, l'abadessa de Sant Pere de les Puel·les, **Esperança Atarés**, la secretària general de l'escola Cristiana, **Meritxell Ruiz**, el rector de la Sagrada Família, **Josep Maria Turull**, l'arquitecte director, **Jordi Faulí**, els bisbes auxiliars de Barcelona, **Sergi Gordo** i **Javier Vilanova**, el comissionat de Diàleg Intercultural i Pluralisme Religiosos de l'ajuntament de Barcelona **Khalid Ghali**; **Felip Roca**, director de Serveis de Relacions Internacionals i **Eduard Ibáñez** en representació de la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya.

EDUCAR EVANGELITZANT, DES DE LA DINÀMICA ENTRE COMUNITAT I MISSIÓ

Sessió de Formació

G. Josep Espuny i Crespo

Amb aquest tema es va desenvolupar la **webinar** que vam compartir el matí del 5 de febrer, i que va estar animada pel Gmà. Javi Núñez. Ens va oferir un seguit de reflexions a la llum de la feina que va desenvolupar en la seva tesi de llicenciatura en Teologia Pastoral a l'*Institut Catholique* de Paris.

La nostra societat està instal·lada en un canvi constant; això, que ja d'entrada és una contradicció, va ser definit com a "societat líquida" pel filòsof Zygmunt Bauman. L'expressió va tenir èxit perquè dibuixa molt bé la dificultat per encaixar-hi conceptes com institució, contemplació, o espiritualitat, que en el millor dels casos apareix amb límits molt difusos. Per això, i en aquest context tan secularitzat, l'Església fa temps que ha deixat de ser una referència general, i les institucions

que, com la nostra es dediquen a l'educació cristiana senten que viuen en una crisi crònica. Malgrat tot, hem de ser conscients que l'evangelització pot començar, i de fet sovint ja era així sempre, quan s'obre l'entrada de l'escola.

La porta d'accés a la persona és l'educació. La nostra és una escola de vida, on el centre és l'alumne, on es vol fer un servei a la societat, i on la proposta de valors vol ser explícitament cristiana, per bé que plenament oberta a totes les maneres de pensar. Per això parlem sovint d'*educació integral*. No pot ser d'altra manera, i des d'aquesta perspectiva educar i evangelitzar són accions simultànies. En realitat això fa que els valors, els objectius, les estratègies i les activitats invitin a alinear els dos verbs. Si no fos així acabaria havent-hi una incoherència constant. Perquè això no passi la comunitat educativa, en el nostre cas comunitat lasal·liana, ha de ser el pilar de la dinàmica entre comunió i missió. És ella qui millor la pot visibilitzar i donar-li autenticitat. I generalment ho ha de fer sense estridències, amb el testimoniatge diari que sol ser el més fecund i més eficaç.

Alguns desafiaments que són actuals i que continuaran en el futur:

- Cada batejat és cridat a ser un evangelitzador i un missioner.
- Evangelitzar passa moltes vegades per saber acompanyar i oferir una cultura vocacional.
- L'educació ha de ser inclusiva, altrament li mancarà un tret essencial.
- Ens cal estar atents a reptes com promoure una "ciutadania global", una ecologia integral, una societat cada dia més justa, una pedagogia de la fraternitat.
- La formació continuada de l'educador vocacionat.

De vegades els reptes ens desanimen quan percebem que som pocs i que tenim una projecció social cada vegada més minsa. Cal confiar, però, que el nostre segueix sent un *kairós*, un temps de salvació que ens demana estar atents i esperançats.

COL·LEGI JOAN MARCH, DE VIELHA (1980 a 1988), 3ª part

G. Francisco Fuertes Villalba

Curs 80-81 Es parla del marc legal del Joan March

La comunitat: GG. Ignasi Camp, Dir. Lorenzo Álvarez, Francisco Fuertes, Santi Mateu, Lluís Sayós, Antoni Prat, Josep Mª Segú, Maurici Segura.

Total d'alumnes matriculats: serien al voltant de **490**

Nous estatuts del Col·legi JOAN MARCH, segons document oficial copiat a continuació.

Col·legi Joan March
Carretera de la Bonaigua, s/n
VIELLA (Lleida)

ILMA. SRA. MARIA RUBIES I GARROFÉ, Cap de Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament a Lleida.

En relació a la nota rebuda del "Cap de Serveis Territorials del Departament d'Ensenyament a Lleida" referent a l'Estatut de Centre del Col·legi Joan March, tramès a aquesta Administració amb data 17 de gener de 1981, podem dir el que segueix.

1.- Adjuntem nou Estatut de Centre corresponent al Centre Integrat Joan March, domiciliat a Viella, carretera de la Bonaigua s/n.

2.- En quant a la Titularitat del Centre, fem constar el següent:

a) La classificació definitiva es concedí al Col·legi Joan March constant com a titular el "Patronat de la Fundació d'Ensenyament a la Vall d'Aran (GG. de La Salle)" (vegi's Ordre Ministerial del 8 de Novembre de 1973, BOE 292).

b) Amb contracte firmat entre el "Patronat de la Fundació d'Ensenyament a la Vall d'Aran" i l'Institut dels Germans de les Escoles Cristianes, consta la "cessió d'ús de la totalitat englobada del Col·legi Joan March als Germans de les Escoles Cristianes" ens els termes amb què es precisa en l'esmentat contracte.

3.- En el present Estatut fem referència a "les faltes de disciplina dels alumnes i les correlatius sancions, així com els òrgans o subjectes del Centre competents per a imposar-les"

Esperem que amb el nou Estatut i els aclariments que l'acompanyen haguem donat bona resposta a la sol·licitud d'aquesta Administració.

Signen i segellen el document:

Àngel Cirera, Provincial.- Ignasi Camp, director. - El Secretari del Patronat d'Ensenyament de Vall d'Aran.

Vielha, a 2 de març de 1981

Un tema recurrent és el càrrec de responsable de disciplina a l'internat. Els que jo he conegut han estat:

Gmà. Rossend Cotonat . No hi havia problemes importants en la relació amb el Director (G. Jordi Alòs)

Gmà. Emilio Martínez (3 cursos). Van començar a aflorar certs problemes d'enteniment amb el G. Ignasi Camp especialment, semblava que els interns de la Federació d'Esquí eren intocables. Es veu que l'assumpte transcendia a la Federació d'Esquí i portava problemes

Gmà. Santi Mateu (2 cursos). Les seves actuacions foren ben encertades a l'internat i a l'escola. Tots dos vam gaudir i ens vàrem entendre molt bé. El G. Santi Mateu en feia una activitat d'ensenyar a expressar-se amb obres de teatre als seus alumnes de classe i als voluntaris que s'apuntessin a fer teatre. Aquesta activitat va suposar per a ell un bon disgust amb el Sr. que cobrava els drets d'autor quan es feia pagar entrada a les

representacions al teatre. Cal a dir que aquest cobrament era una aportació voluntària en benefici dels actors per poder finançar-se una excursió o cosa semblant. Val a dir que el Germà va sortir d'aquesta contrarietat molt disgustat i que, des d'aleshores, l'activitat de teatre ja va ser història passada.

Gmà. Ernesto Esteban (2 cursos). Va començar amb el G. Ignasi Camp i seguir amb el G. Santi Temprado fins que el va haver de deixar, amb aquest últim director, per allò que comentàvem, respecte de la intromissió del director en la feina de l'encarregat dels interns. El G. Ernesto no tolerava indisciplines vinguessin d'on vinguessin

Aquí s'acaba la llista dels responsables de l'internat. A la pràctica s'havia acabat la feina a fer. El G. Provincial es va encarregar de finiquitar l'internat no enviant cap altre Germà que continués aquesta feina. La Federació d'Esquí pensava recol·locar els seus esquiadors a JACA. A Vielha només en quedarien els interns de la Vall d'Aran en una mena de "escola fogar" i de dilluns a divendres.

Curs 81-82 *Es parla ja de canviar d'administració del Joan March*

Galícia - Finisterre

La comunitat: GG. Ignasi Camp, Dir. Lorenzo Álvarez, Ernesto Esteban, Francisco Fuertes, Lluís Sayós, Antoni Prat, Josep Mª Segú, Maurici Segura. Causa baixa el G. Santi Mateu, Va ser enviat, per aquesta època, a les missions d'Àfrica.

Total d'alumnes matriculats: serien al voltant de **430**, la Federació Catalana de l'Esquí havia retirat els seus esquiadors de l'internat de Vielha, al Joan March.

Informació objectiva i concreta de la gestió i passos realitzats per la FUNDACIÓ DE ENSENYAMENT de la Vall D'ARAN i evolució de la mateixa durant el període

de 1981 a 1983, oferta pel Sr. José María Llinàs en representació del Patronat.

1.- L'origen de la Fundació es situa en 1892, en què es crea el Patronat anomenat ESCOLA DE GRAMÀTICA DE LA VALL D'ARAN amb uns títols a perpetuïtat en poder del Bisbat a favor dels Germans de les Escoles Cristianes LA SALLE que la van regir gratuïtament.

2.- L'1 d'abril de 1967 es va crear la FUNDACIÓ D'ENSENYAMENT DE LA VALL D'ARAN mitjançant escrit notarial atorgat pels veïns de tots els pobles de la Vall d'Aran, amb caràcter benèfic-docent, per contribuir a desenvolupar el nivell d'ensenyament cultural i professional dels habitants de la Vall d'Aran i canalitzar les iniciatives particulars a tals fins i, concretament segons l'article 4t dels Estatuts:

* La construcció d'edificacions aptes per a la prestació d'aquelles activitats i el seu lliurament a persones o institucions públiques, civils o eclesiàstiques que es comprometin a omplir aquelles finalitats sota les condicions contractuals que s'estableixin.

* A coordinar amb l'Estat l'estructura i desenvolupament de l' Ensenyament Primari i Ensenyament Professional.

* Col·laborar amb els Municipis especialment en tot el referent a Col·legis Lliures Adoptats de Segon Ensenyament, Centre Municipal de Batxillerat ...

3.- Aquests objectius han estat àmpliament complerts mitjançant la construcció del 'JOAN MARCH amb aportació molt important i decisiva de FECSA, la dels Ajuntaments i les aportacions dels veïns i residents de la Vall i els seus noms figuren en l'esmentada escriptura, i que va ser inaugurat el 13 d'octubre de 1968 per les autoritats civils i religioses.

La promoció cultural i professional dels infants i joves de la Vall s'ha dut a terme progressivament per l'Escola Pública i el Col·legi dels Germans que s'unirien a les Germanes de la Sagrada Família per concentrar al Col·legi JOAN MARCH a la majoria dels alumnes d'EGB de la Vall, que continuaran els seus estudis al Centre

d'Ensenyament Professional de Primer Grau amb les especialitats d'Administratiu i Electricitat o al Centre Municipal Homologat de Batxillerat d'Ensenyament Mitjà.

La creació d'un pensionat per als alumnes allunyats de la zona, que després s'ampliarà amb els equips de Promeses de la Federació d'Esports d'Hivern i altres compromisos i casos especials.

La promoció d'un POLIESPORTIU amb pista de gel i piscina olímpica que serà el complement obligat de la neu i lloc de gimnàstica dels escolars. (Fins aquí el primer foli del document)

Canvi amb la nova planificació de la Generalitat

S'han creat Escoles Públiques en gairebé tots els pobles per atendre els nens de Preescolar, Cicle Inicial i Mitjà. S'ha creat l'EGB complet a Lés i Bossòst i s'han ampliat els graus de l'EGB a Vielha que han concentrat gran nombre d'alumnes als Centres Públics, perquè tenen ensenyament, transport i menjador gratuït. Això unit al projecte de creació d'un centre públic d'EGB de 16 unitats a Vielha que deixaria buit el Joan March i sense possibilitat de realitzar les finalitats i objectius de la Fundació. Davant tota aquesta situació el Provincial de La Salle i el seu Consell i davant de la manca de vocacions, demana comprensió i col·laboració per reorganitzar els 4 grups de responsabilitats que porten els Germans: EGB, FP, BUP i pensionat... Per tot això s'ha fet un CONTRACTE el dia 3 de juny de 1983. Aquí el Patronat pren l'acord de "cedir l'ús dels locals d'ensenyament". El 7 de juny s'envia a l'Ajuntament el contracte de "cessió de l'ús d'aules" perquè la Generalitat planifiqui i coordini l'ensenyament de tota la Vall en el Col·legi JOAN MARCH. El Patronat conserva la propietat i es reserva els locals del pensionat, (fins que la Generalitat construeixi una moderna residència de 80 places), així com la residència dels GG. i la granja per assegurar la seva presència i permanència a la Vall. A canvi l'Ajuntament ha de carregar amb les despeses de llum, calefacció, neteja i manteniment de l'edifici. La Generalitat ha de responsabilitzar-se de: l'ensenyament, el transport, el menjador que ha de ser gratuït per a alumnes i professors. A més es compromet a que el JOAN MARCH es destini a les finalitats i objectius de la Fundació, segons els seus Estatuts i que el Patronat conservi les seves funcions i drets i sigui escoltat al Consell General i Consorci d'Ajuntaments de la Vall.

Curs 82-83 Forta pressió per canviar l'administració del Joan March en favor del Estatal.

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir., Lorenzo Álvarez, Ernesto Esteban, Francisco Fuertes, Lluís Sayós, Antoni Prat, Josep Mª Segú, Maurici Segura. El G. Ignasi Camp acaba els 6 anys de Director. Donem la benvinguda al G. Santiago Temprado, que serà l'últim Director.

Total d'alumnes matriculats: 450, torna a remuntar una mica.

La marxa del Col·legi és similar al període anterior, per ara. Més endavant ja veurem si canvia i en quin sentit.

Hi ha dos Germans que, per la seva feina, comento a continuació:

- **El G. Lorenzo Álvarez** que, fins quan fou traslladat a Tarragona, va desenvolupar una feina ben important com: 1.- deixar constància documental gràfica dels esdeveniments col·legials a tot el llarg de cada curs (era el nostre fotògraf oficial). 2.- Tenir cura de la llibreria del Col·legi per proveir de material escolar fungible a tota persona que el necessitava, ja fossin professors o alumnes. 3.- Fer la vigilància al menjador, en especial al migdia. Pel seu talent seriós obtenia un bon ordre en el menjador amb els alumnes. 4.- Un entusiasta de la neu, per això ens var ser un bon estímulo per als principiants; totes les pistes de Baqueira li eren ben conegudes i gaudia amb aquest esport un tant complicat per als principiants. 5.- Fer el que fa qualsevol professor: preparar i donar les classes encomanades amb una professionalitat exquisida.

- **El G. Antoni Prat (Antoine per a molts).** Un gran Germà amb qui no podies tenir cap baralla de res i sempre ocupat: 1.- Mentre li van donar oportunitat de fer classe als petits de primària ho va fer amb rigor. 2.- Molt donat al treball, de vegades esgotador, per treure el millor profit d'unes treballadores abnegades com són les abelles. ¿Qui no ha tastat la mel empotada pel G. Antoine? A la Vall d'Aran tothom sabia a qui acudir si se'n topava amb un eixam, penjat a on sigui, fora del seu rusc d'origen. 3.- Cuidar d'una granja d'animals diversos: Porcs, Coloms, Gallines, Conills, Ànecs, Indiois. Per sorpresa ens oferien sovint, a taula, quelcom de la seva granja; era una bona forma de variar els àpats. 4.- Cultivar l'hort: en especial patates i diverses verdures; i collir l'herba del prat de l'altre costat del riu Garona. 5.- Devoció especial tenia per les misses i no importava, si ja havia estat en una, que agafés la bici tot deixant el treball i anés corrent a una altra. 6.- A l'estiu gaudia de tenir al seu costat al seu Germà Josep. No calia preparar-li una habitació perquè ell preparava un altre llit dins la seva habitació i allí dormien tots dos.

Curs 83-84 Gestions per canviar l'administració del Joan March en favor del Estatal.

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir., Lorenzo Álvarez, Antoni Prat, Josep Mª Segú, Maurici Segura. Desapareixen els GG. Ernesto Esteban, Francisco Fuertes, Lluís Sayós

Amb aquests canvis desapareixem les dues persones que ateníem a l'Internat a més del G. Lluís Sayós per la seva salut molt delicada. Jo havia estat destinat a fer el CEL a Madrid.

Total d'alumnes matriculats: **No consta als arxius de la Residència** (és probable que no es fes arribar el document de l'històric d'aquest curs a la Residència)

Ja es veu en el document, que surt presentat a finals de novembre del curs següent, que el Col·legi Joan March marxava en la direcció de trencar el bon enteniment entre La Salle i el Patronat; dues són les causes aparents que cal esmentar: 1^a. La falta de Germans que ja començava a fer-se evident a totes les comunitats i 2^a. El tancament de l'Internat tal com era conegut fins ara. Cal llegir atentament aquest document que continua el relat.

GENERALITAT DE CATALUNYA

DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT

SERVEIS TERRITORIALS DE LLEIDA

Reunió que va tenir lloc a Vielha, a les 16 hores del dia 26 de novembre de 1984

ASSISTENTS:

Sr. Varela, Cap dels S. T. E. A Lleida. - Sr. Tous, Batlle de Vielha. - Sr. Rúbies, Inspector d'EGB.

Sr. Duró, Coordinador d'FP. - Sr. Temprado, Representant de la Comunitat La Salle.

Sr. Cases, Director del Col·legi Públic de Vielha. - Sr. Cester, Director del Centre de Batxillerat.

Sr. Clemente, Director del Centre d'FP. - Sr. Martínez, Diputat Provincial.

Sr. Calbetó, President de l'APA. - Sr. Mur, dels Serveis Territorials d'Ensenyament.

Sr. Huguet, dels Serveis Territorials d'Ensenyament

ABSENTS:

Sr. Llinàs, President del Patronat de la Fundació d'Ensenyament de la Vall d'Aran.

No va assistir encara que estava convocat. Es va intentar comunicar amb ell abans i durant el decurs de la Reunió.

Assumptes que es van tractar:

1.- Panoràmica de l'Ensenyament de la Vall d'Aran.

1.1 Educació General Bàsica. Es mantindrà com fins ara el Cicle Superior de Lés-Bossòst sense que en aquests moments estigui definit quina serà la ubicació del Cicle Superior, ja sigui Les sol, Bossòst sol o ambdós Municipis.

Pel que fa a l'Alt Aran és propòsit de potenciar Salardú com a Cicle Inicial i Mitjà de manera que no calgui que els nens de Baqueira de 1er. a 5è. baixin a Vielha.

Les inversions en obres es preveuen a Salardú i Artíes.

1.2. Batxillerat i Formació Professional.

Els actuals centres de Batx. i d'F.P. es proposarà la seva transformació en Centre Públic d'Ensenyament Secundari d'acord amb el que es disposa en el Decret 306/1.984 (DOG de 7 de Novembre)

Encara que el nombre d'alumnes que es preveu de 16 a 18 anys no és massa elevat s'intentarà que el futur centre pugui escolaritzar tot el període d'Ensenyament Secundari (14 a 18 anys).

Es faran gestions perquè la transformació es dugui a terme pel curs: 1985-86, sense que això suposi un compromís formal en aquella data.

... I CONTINUA EL DOCUMENT, abordant les següents qüestions importants:

2.- *PROBLEMÀTICA DE LES DESPESES DE FUNCIONAMENT...*

3.- *TRANSPORT, MENJADOR, RESIDÈNCIA...*

4.- *BIBLIOTECA I TELÈFON...*

Aquests tres punts finals (2, 3, i 4) que representen una càrrega molt gran, en quant a despeses, no la podien assolir La Salle i les famílies dels alumnes; crec que això va pesar molt a la balança i en contra de que La Salle pogués continuar a Vielha com fins ara havia fet.

Sabem que a qui va tocar finir aquesta situació va ser l'últim director del Col·legi molt a pesar seu; ell hauria somiat amb un altre rumb, a ser possible. Igualment d'incòmode estaria el G. Provincial Lluís Diumenge, que es trobà amb aquest problema.

Curs 84-85 *Segueixen les Gestions per canviar l'administració del Joan March en favor del Estatal.*

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir., Lorenzo Álvarez, Antoni Prat, Josep Mª Segú, Maurici Segura. El G. Maurici Segura patirà una malaltia vírica desconeguda que el portarà a l'hospital de Reus per a ser tractat a la UCI. Poc després morirà. Vaig tenir l'oportunitat de visitar-lo quan jo era a la Barceloneta.

Total d'alumnes matriculats: 230. Amb aquest nombre d'alumnes ja es veu que el rumb del Joan March ha canviat i que el repartiment escolar a la Vall d'Aran s'ha modificat en el sentit de cursar els alumnes els seus estudis en el centre més proper. Jo havia acabat el CEL a Madrid i, en comptes de ser retornat a Vielha, el Germà Provincial em va destinar a Barceloneta. Em necessitava més a la Barceloneta que no pas al Joan March en estat de transformació definitiva.

El G. Josep Maria Segú seguirà, fins a la seva jubilació de l'escola i passat el curs 87-88, fent la seva tasca a Vielha . Ell ha estat una de les persones clau en la vida del Joan March: 1.- Fent la seva tasca com llicenciat destinat al Col·legi Lliure Adoptat. 2.- Com animador de les misses a la parròquia els dies festius. 3.- Acompanyant a la comunitat en les pregàries comunitàries. 4.- Sent el reporter literari per al Districte amb les seves publicacions de "Ondas Aranesas" que molts recordaran i que comptava

les seves passejades per la Vall d'Aran. 5.- Un cop jubilat encarregant-se de les publicacions districtals com són: Biografies dels Germans difunts i el Llibre del "Centenario de la Província de Catalunya" del que he pres algunes anotacions seves per a la 1ª part d'aquest estudi històric del Joan March.

Curs 85-86 *Segueixen les Gestions per canviar l'administració del Joan March.*

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir. Lorenzo Álvarez, , Antoni Prat, Josep Mª Segú. Aquesta comunitat no serà modificada fins acabar el curs 87-88

Total d'alumnes matriculats: 230

Curs 86-87 *Segueixen les Gestions per canviar l'administració del Joan March.*

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir., Lorenzo Álvarez, Antoni Prat, Josep Mª Segú.

Total d'alumnes matriculats: no consta a l'històric però van disminuir.

Curs 87-88 *Segueixen i acaben les Gestions per canviar l'administració del Joan March.*

La comunitat: GG. Santiago Temprado, Dir., Lorenzo Álvarez, , Antoni Prat, Josep Mª Segú.

Amb aquest curs acaba la seva etapa com a Visitador el G. Lluís Diumenge i al següent curs trobem com a nou Visitador al G. Joaquim Morató que haurà de treballar força amb les diverses administracions que tenien interessos per l'ensenyament a la Vall d'Aran per liquidar la tasca dels Germans a la Vall d'Aran i tancar definitivament la comunitat de Vielha, en finalitzar el curs 89-90.

Total d'alumnes matriculats: 155. Ja s'ha anat posant en pràctica el funcionament dels diferents centres escolars de la Vall d'Aran.

Al proper article i últim sortiran els documents de transformació del Joan March en Centre Públic i l'acomiadament dels Germans per les autoritats civils, socials i educatives.

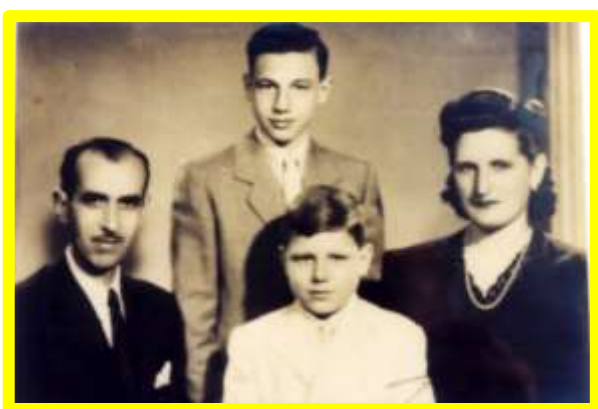
Entrevista al G. Raül Calvo

PAX

Hola, G. Raül, ja saps que en cada PAX publiquem una entrevista feta a un Germà per ordre cronològic d'edat i seguint aquest criteri aquesta vegada et pertoca a tu i t'invitem a respondre-hi, amb la seguretat que serà del gust dels Germans com en entrevistes anteriors. ¿Acceptes la invitació?
Sí, ben gustosament.

Podries parlar-nos dels teus orígens familiars i dels primers anys de la teva vida?

Doncs sí. Vaig néixer el 15 de febrer de 1936 en el barri de Gràcia, a Barcelona. He tingut la sort, i en dono gràcies a Déu, d'haver tingut uns pares molts cristians, igual dels meus avis d'una i altra banda. Tots van contribuir a que tingués una educació cristiana que m'ha marcat al llarg de la meva vida. El meu pare Enrique Calvo Gimeno, originari de Villahermosa del Río (Castellón) i la meva mare Remedios Garcés del Garro originària d'Alfaro (La Rioja). I vam ser dos germans Enrique i jo. La meva mare va morir el 1941 d'una gastritis i pulmonia quan jo tenia 5 anys i el meu germà Enrique en tenia 11. Aquell dia em van conduir a casa de

la meva tia, que era la meva madrina, que vivia dos pisos més amunt del nostre, on hi vaig passar la nit. Al dia següent em va dir: "Aniràs a casa, entraràs a l'habitació, faràs un petó a la mare i després tanques la porta". Així ho vaig fer. I seguidament vaig veure el meu pare assegut en una cadira en el passadís plorant copiosament. Posteriorment... el pare es va casar en segones núpcies amb Victòria que vam tractar sempre com a mare, amb qui van tenir una filla la Maria Victòria i sempre tots ens havíem tractat com a germans per igual.

L'any 1942, quan tenia 6 anys, el meu pare em va inscriure en el col·legi dels Germans del carrer sant Salvador, d'on n'era el Director el G. Just Cervera. Hi vaig estar fins el 1949. El 13 de maig de 1945 vaig fer la Primera Comunió amb molt fervor i potser va ser l'inici remot de la meva vocació doncs em volia donar del tot a Déu. A tot el grup ens hi preparà el G. Just Cervera.

Del col·legi recordo, entre moltes coses, l'aprenentatge de la lectura corrent quan anava a la 2ª classe, feta en petits grups de lectura, on llegíem la vida de Jesús, que ens donava un bon aprenentatge sobre Jesús. En els meus 7 anys i mig de col·legi jo no era dels millors de la classe, el meu germà Enrique sí era un 'excel·lent', jo em consideraria un 'notable'. Quan al final de curs hi havia repartiment de premis havia aconseguit alguna medalla, però mai un diploma.

Era Congregant Marià dels Lluïsos de Gràcia on teníem tertúlia i també formació. Resàvem la Sabatina. Igualment, havíem fet alguna visita a l'hospital de sant Pau i al Cotolengo on vèiem tota mena de lamentables situacions dels malalts.

Sóc amant de la Sagrada Família i quan tenia 6 anys amb el meu germà Enrique vam anar a visitar-la i la vam veure en situació deplorable, plena de pols i conseqüències de la crema que s'hi va fer durant la guerra. Ja m'agradaria veure-la acabada del tot, que diuen que seria el 2026, centenari de la mort de Gaudí i possible beatificació.

He pogut visitar les poblacions natal dels meus pares passant per Saragossa i visitant el Pilar, i quan tenia 3 anys vaig pujar l'escaleta per besar el mantell de la Verge.

Cada dia, després de sopar, durant una mitja hora, els germans parlàvem amb el pare que ens explicava moltes coses del seu poble i de la seva infància i joventut. En tinc molt bon record.

Pel que dius sempre et vas sentir ajudat, protegit i educat per la família. Enhorabona. ¿Podries dir-nos ara com et sorgí la idea de ser Germà de La Salle?

A la cinquena classe vaig tenir de professor el G. Miguel Sergio (Josep Bagué), fou en el curs 1947-48. Tots l'estimàvem i ell em va parlar de la vocació de Germà. Junt amb un altre company ens va fer quedar a classe després de les 12 h. i ens va manar fer una còpia. Vers les 12,30 h. li entregàrem la còpia i mirant-nos ens va dir: "Un de vosaltres dos ha de ser Germà". Seguidament, nosaltres vam marxar corrent a casa i vaig dir al meu company: "Escolta, d'això jo res". En tornar al col·legi a la tarda em vaig trobar amb el Germà: "Allò, ja m'ho pensaré". I així se m'inicià el camí i procés de la meva vocació. A partir de llavors m'entregava la Crònica mensual del

Noviciat Menor que llegia amb interès i la trobava interessant

Els diumenges anàvem a Missa a la Parròquia i el G. Eusebio Arraya, llavors Director, em dedicava uns minuts explicant-me quelcom de la vocació. A finals de febrer de 1949, el G. Eusebio, després de la petita xerrada després de Missa sobre la vocació, em va dir: "Acabaràs aviat el col·legi, cal que prenguis una decisió". Li vaig respondre: "Bé, sí". I m'afegí: "Digues-ho a casa". Li vaig respondre: "Jo no els dic res; en tot cas els hi diu vostè". Uns dies després, va ser el meu germà Enrique que va dir al meu pare: "El G. Director vol parlar amb vostè". El meu pare va reaccionar i adreçant-se a mi em digué: "Alguna hauràs fet de les teves". Jo, que sabia de què anava, vaig callar. A la tarda després de berenar vaig anar als Lluïsos i en retornar vaig pensar que el pare coneixia la notícia. La mare Victoria em va dir: "De manera que ja no ens estimes, que te'n vas de Germà". Vaig perdre tota por i vaig respondre: Els estimo molt i vull ser Germà".

Certament que Déu et va anar conduint per camins que no haguessis pensat mai i després d'haver madurat la idea et senties decidit, sembla.

El 22 de febrer el G. Director va entrar a la meua classe perquè m'acomiadés dels meus companys i un d'ells va dir: "Se'n va al Seminari". El 23 d'abril de 1949, festa de sant Jordi, entrava al Noviciat Menor de Cambrils a l'edat de 13 anys. M'hi van acompanyar els GG. Eusebio Arraya, Director, Luis Carlos Taules el meu professor de 1er de Comerç i el meu germà. Hi anàrem en tren i en arribar a Cambrils ja ens esperava la tartana que

ens conduí a la Casa Sant Josep. Vam ser rebuts pel G. Ireneo Clemente, Director del Noviciat Menor, que havia estat també alumne de Gràcia. Vaig anar coneixent La Salle i circumstància rere circumstància em va anar penetrant la crida del Senyor responnent-hi positivament. Molts anys després, havent de presentar als meus alumnes de filosofia la figura d'Ortega i Gasset, en vaig aprofundir el " jo i les meves circumstàncies" i em referia a mi mateix.

Mentre vaig estar a Cambrils em vingué a visitar primer el meu pare tot sol i poc després el pare amb la mare Victòria. Em digueren: "Si vols tornar a casa la porta està oberta". Jo vaig respondre: "Això m'agrada i vull quedar-me aquí". Encara guardo la impressió d'estranyesa en saber per primera vegada que un company s'havia retirat a casa. Jo pensava que tots

estàvem allà per ser Germans.

El meu comportament en el Noviciat Menor no era del tot correcte; discutia i discrepava amb el G. Ambrós Canut, com ho feien també altres companys. Ja sé que era conseqüència de la meua entrada en l'adolescència. Amb els demés Germans mai no vaig tenir cap problema. El G. Director em va cridar i em va dir: "El G. Agustí et portarà a Barcelona i passaràs uns dies a casa" . Així va ser. Els pares aprofitaren per comprar-me unes sabates. Al dia següent, diumenge, hi hagué la processó del Corpus pels carrers de la Parròquia; em vaig posar la medalla dels Lluïsos i hi vaig participar. El dilluns vaig regressar a Cambrils. Em pregunto perquè m'enviaren a casa quan en aquella època a ningú donaven permís per visitar la família, ni de vacances. ¿Fou una delicadesa del G. Director Ireneo, que havia estat alumne de Gràcia?

L'any 1950 amb motiu de la festa del Fundador vam tenir una vetllada en la que se'm va demanar recitar la poesia d'Orizana sobre el quadre del Fundador amb les 5 races, que encara recordo.

Crec que el 1950 hi hagué un traspàs de lloc el Noviciat Menor de Cambrils a Es Pont d'Inca, oi?

Doncs, sí. A l'estiu de 1950 tots els novicis menors de segon batxillerat ens enviaren a continuar la nostra formació, al Noviciat Menor d'Es Pont d'Inca, que tenia un cert estil francès. Jo tenia 14 anys. En tren fins a Barcelona i vaig poder visitar la meua família i veïns de l'escala que demanaven per mi amb certa freqüència. A les 10 h. del vespre preniem el vaixell 'Ciudad de Palma' fins a Palma. Apropant-nos al destí estàvem a coberta i vèiem espectacles

molt bonics i també La Dragonera. A Palma ens esperava el G. Teodoro Antonio, Sotsdirector del Noviciat Menor, menorquí que fou una persona molt agradable.

Pel que em dius sembla que a la casa d'Es Pont d'Inca hi havia reminiscències franceses...

Fins 1941 la casa encara pertanyia al Districte d'Avignon i a partir d'aquesta data pertany al Districte de Catalunya. En un recó del pati central hi havia una campana que tocava quan arribava un Superior. Tot el personal de la casa hi acudia i el G. Director General li donava la benvinguda. La cultura francesa hi era ben

patent a la casa: grans pintures en el menjador del Noviciat, a la Sala Sauvant, representant els Germans que van fer d'infermers el 1870 en la guerra Franco Prusiana, escenes de la Gran Guerra de 1914-18... les imatges i decoració de la gran Capella... lectura en francès al menjador durant l'esmorzar, les peticions del que necessitàvem ho havíem de fer en francès.

El Director era el G. Santiago Nicolás, gran home i excel·lent músic. Amb ell vam aprendre que no havíem d'esperar que els altres ens fessin les coses, sinó que les féssim nosaltres mateixos per arribar a ser persones de valor i no una càrrega per als altres. La formació que vam rebre buscava fer-nos més

independents i personals, menys dependents dels formadors. Ens sentíem valorats. Vam veure la diferència amb Cambrils. A l'estiu anàvem a banyar-nos a la platja de can Pastilla; ens hi desplaçàvem en grups de tres fins arribar al pinar on passàvem el dia. El bany solia durar una hora o més. De tant en tant apareixien meduses que havíem d'evitar doncs són molt urticants. Després, entre tots, preparàvem el dinar d'acord amb el que havíem portat. També teníem una gran bassa a la finca on hi van posar unes baranes per poder-nos banyar i ens ho passàvem molt bé.

La festa del Noviciat Menor el 21 de novembre, Presentació de la Verge Maria, era molt celebrada amb Missa solemníssima, jocs, cants i dinar extraordinari. De tant en tant, teníem exàmens de catecisme; el G. Director passava per les classes i si tota la classe responia teníem dret a un passeig en el que podíem disposar de pa, oli, ametlles, figues i fèiem un bon berenar. Però, per la resta de l'any el menjar era fluix comparat amb Cambrils.

El G. Sotsdirector Teodoro Antonio, tots els vespres després de sopar ens llegia a la sala de reunió llibres molt populars l'any 1950; tots seguíem amb atenció les aventures d'un missioner d'Alaska i de tant en tant feia alguna pregunta per atreure l'atenció i també ens ensenyava algun cant. Després venia l'oració de la nit i la pujada als dormitoris.

El dia de la Immaculada de 1950, aconsellat pel G. Director vaig fer la meua consagració com esclau marià; aquesta devoció m'ha ajudat molt al llarg de la meua vida en moments decisius vocacionals i com a cristià.

El G. Director Santiago Nicolás, bon mallorquí, ens va fer visitar llocs emblemàtics de Mallorca: la Cartoixa de Valdemosa on hi ha el piano de Chopin qui amb George Sand hi van passar l'hivern de 1838-39; pujant la muntanya de la Serra de la Tramuntana arribàrem a les ermites i des d'una hi havia un mirador meravellós sobre el mar. També visitàrem el Santuari de la Mare de Déu del Lluç, la patrona de Mallorca. Em va sorprendre l'autocar que ens hi va portar, semblava de les pel·lícules de 1930 o d'abans.

Veig que has tingut un doble Noviciat Menor amb experiències una mica diferents. I després?

El 2 de juliol, festa de la visitació de Maria, vam deixar el pavelló del Noviciat Menor i anàrem al pavelló del costat, per fer el Noviciat durant 2 anys. Després de 4 mesos de Postulantat el G. Visitador Eusebio Félix presidí la vestició de l'Hàbit de Germà i se'ns va donar el nom de Germà. Havent-nos demanat sobre quin nom teníem preferència jo li vaig dir 'mentre el segon nom sigui Maria, em pot posar de primer el que vulgui'. I se'm donà el nom de Julián Maria, que va ser el meu nom fins el Capítol General de 1966, que vaig reprendre el nom de baptisme, Raül. El meu padrí va ser el G. Josep Bagué, que fou professor meu a Gràcia. Vaig tenir

la satisfacció de la presència dels meus pares i germans. Vam prendre l'Hàbit 30. I fins l'actual data quedem 6 perseverant i 5 difunts que també han perseverat.

Dos dies a la setmana treballàvem a l'hort a les ordres del G. Salvio.

Els dijous de l'estiu teníem passeig de tot el dia, sortint després de la Missa i l'esmorzar. Fèiem l'oració i la meditació en grups de tres i després quedàvem lliures pels resos de migdia i el dinar que preparàvem nosaltres mateixos per torns. Era freqüent tornar a casa amb la sotana amb unes grosses taques blanques de suor.

El 29 de juny de 1954 vam fer els primers vots amb molt fervor certament i des d'aquest dia ja érem Germans de les Escoles Cristianes amb tots els drets i deures. Molts deien que durant el noviciat van conèixer el Fundador. Per a mi va ser a l'Escolasticat amb el G. Argimiro Felipe, conjuntament amb el missatge de Crist amb la donació al Pare. Al dia següent de la professió vam embarcar fins a Barcelona i Cambrils per fer l'Escolasticat.

I ara l'Escolasticat... una altra etapa formativa...

L'Escolasticat era la tercera etapa abans de sortir a comunitat per fer escola. En principi durava tres anys que vaig poder fer-los. N'estic molt agraït i em facilità per l'exercici de missions posteriors, sobretot a la República Dominicana. Aprofundíem en la vida consagrada, la vida de relació i de servei. Només el primer any vaig tenir de Director el G. Argimiro Felipe i fou un any transcendental per a mi en la forma de donar sentit a l'espiritualitat. Les reflexions que ens feia cada matí em van calar fons i em van fer pensar molt en la persona de Jesús i amb la seva relació amb el Pare, seu i nostre. Estudiàvem Magisteri, Belles Arts i Música.

Vaig escriure al G. Superior General manifestant-li el meu desig d'anar a missions i a la tercera vegada em va dir que no insistís doncs ja estava a la llista.. Vaig deixar de pensar-hi fins el 1977 que ho vaig reiterar.

L'any 1954, amb motiu del centenari de la proclamació del dogma de la Immaculada es coronà l'estàtua de la Mare de Déu de la Capella. El G. Argimiro Felipe va instituir, durant un mes anterior a la festa, el res del Rosari perpetu. Per grups de tres, d'acord amb les llistes organitzades, agenollats davant de l'altar de la Verge Maria de la Capella resàvem el Rosari fins el 8 de desembre en que vingué el Cardenal de Arriba i Castro a fer-ne la coronació.

Has dit que el G. Argimiro Felipe només va ser el teu Director en el teu primer any d'Escolasticat i llavors?

Ens vingué de Director el G. Mariano Magaz, home bo, amable i comprensiu. Com que jo tenia una certa habilitat pel dibuix em va demanar de fer uns gràfics i esquemes per les seves conferències dels diumenges. També em va tocar actuar en certes obres de teatre: El Príncipe encadenado de Calderón de la Barca que vaig fer el paper de Segismundo i en el Gran Teatro del mundo vaig fer el paper de mundo i en una petita obra sobre La Salle em va tocar fer el paper de La Salle. Tot això em facilità un millor coneixement de la literatura espanyola i l'actuar amb naturalitat davant del públic. Les tardes dels dimarts seguíem el cursos de Belles Arts donats pel Sr. Lluís Saumells, escultor de l'estàtua en bronze del Fundador amb dos nens, de Tarragona. També teníem cursos de solfeig del Conservatori de Música de Tarragona. En art vaig tenir un excel·lent, però en solfeig em vaig quedar en un aprovat.

En un passeig extraordinari el G. Magaz va llogar un camió i amb permís de la Guàrdia civil vam anar de passeig al Delta de l'Ebre. Alguns ens vam banyar, però em vaig tenir la impressió que el fons era fangós. En

una altra ocasió vam visitar el Monestir de Poblet. El P. Abat ens acollí al seu despatx i vam tenir una agradable conversació amb ell.

Hi hagué algunes anècdotes jocoses. A l'estiu anàvem dues vegades a banyar-nos a la platja de Vilafortuny. Una tarda al sortir de casa ens va caure un xàfec que ens va deixar completament molls i en tornar a casa el corredor era una bassa d'aigua regalimada de les sotanes ben xopes.

Dues vegades a la setmana teníem treballs manuals a l'hort i altres. Una vegada amb un company havíem de transvasar l'oli que ens arribava amb bidons de 100 litres. En una

ocasió al meu company se li relliscà el cub i jo vaig ser banyat amb oli.

Però hi hauria a més altres coses ben interessants

En iniciar el meu tercer any d'Escolasticat el G. Lluís Abel, el nostre universal professor, m'encarregà de presidir les oracions de tota la casa a la capella. Em va dir que ho fes amb veu timbrada i assossegada i em va entregà un diapasó que donava el "La" i que sempre prenguéss aquest to. També, fent exercicis de gimnàs, el meu grup havia de fer exercicis respiratoris quan estaven regant la finca amb aigües brutes... ja ho podeu suposar. Els del Frente de Juventudes m'atorgaren en juny de 1957 el diploma d'Instructor d'Educació Física.

El mes de març de 1957 a sis Escolàstics ens van enviar a mesurar la finca de sant Martí Sesgueioles. Érem els GG. Just Monsó, José Manuel Ruiz, Josep Muntaner, Marià Aguar i jo mateix. Ens acompanyava el G. Abel Lluís. Tota una setmana recorrent muntanyes i prenent punts d'observació que anotava el topògraf. I vam trobar que la finca tenia 11 Km de perímetre. I així vaig acabar el meu Escolasticat.

I ara deuries començar la vida de missió escolar, on va ser per primera vegada?

Va ser a Figueres on hi vaig estar de 1957 a 1962. Al començament era Director el G. Lambert Munt, religiós convençut i una mica difícil en el tracte comunitari. M'assenyalaren la classe de tercer grau, amb nens de 8-9 anys. El primer dia m'hi vaig trobar una mica estrany però de seguida vaig prendre el pols. Vaig quedar content d'aquest primer any. En el menjador estava amb el G. Director i Germans grans i feien la crítica del que jo deixava escrit a la pissarra i com que això no m'agradava, vaig prendre la resolució de dictar als alumnes els deures que havien de fer. El bon G. Arcadi Xargayó ja no podia donar la seva opinió i jo quedava tranquil.

A l'estiu de 1959 vaig anar a la Rectoria Vella de Sant Celoni rebent classes de llatí del G. Joan Font i vaig arribar a traduir paràgrafs de Ciceró i em va donar la nota de 9 sobre 10. Vaig quedar-ne content. En una de les sortides vam anar a Breda i ens vam banyar al riu; vaig estar punt de caure en un pou de 4 m. i sort que un Germà m'allargà el braç i em va salvar; en vaig

quedar impressionat. Ho considero una especial ajuda del Senyor.

Sempre vaig tenir els mateixos alumnes fins a 3er batxillerat ja que canviava de classe cada any conjuntament amb ells. Entre els alumnes vaig tenir a Lluís Llach durant tres anys. Vaig col·laborar amb els alumnes de la Creuada Eucarística, els Congregants del Nen Jesús i la Congregació Mariana. El 1961 em demanaren l'organització dels esports i els dijous a la tarda acompanyava els interns a la "Finca".

Molt emotiva per a mi fou la celebració de la meva Professió Perpètua de Germà de La Salle el 2 de juliol de 1961, llavors festa de la Visitació de La Verge Maria a santa Isabel. Hi assistiren els meus familiars. Fou a sant Martí Sesgueioles. En el recordatori hi vaig posar els meus cognoms, cosa que estranyà una mica al G. Visitador, doncs no n'era costum en aquella època.

Veig que has viscut una vida ben plena i de total dedicació des de la teva joventut

Després de Figueres el G. Visitador Plàcid m'envià a l'Aspirantat Major de Cambrils on hi vaig estar de 1962 a 1969. S'hi cursava 3er i 4t de batxillerat i la Revàlida corresponent. El 1962, tenint 26 anys, vaig pujar per primera vegada a Montserrat amb la família, visita que repetia tots els anys àdhuc quan venia de vacances estant a Santo Domingo.

El G. Joaquim Morató era el Director de l'Aspirantat fins 1964, any que fou nomenat Director de l'Escolasticat. Els dos anys que fou el meu Director van ser molt feliços per a mi i li tenia molta estima. Formàvem la comunitat els GG. Àngel Cirera com a Sotsdirector, Antoni Baqueró que va reemplaçar al G. Morató el 1964, Jesús Sirisi bon músic, Joaquim Porrera i Jaume Lladó. Entre altres eventualitats vàrem anar a veure la Passió a Esparraguera i també posteriorment vam fer una bona calçotada.

Recordo que el 1964 hi hagué una passa de grip molt forta inclús els GG. Morató i Cirera s'hi van trobar afectats. S'organitzà un dormitori pels contagiats i els Germans els ajudàvem en el repartiment de medecines i l'alimentació.

De 1963 a 1968 vaig estar encarregat del cor, dirigir els cants a la capella i també de la rondalla, formada per bandúrries, llaüts i guitarres. Com era abans del Concili fèiem Misses polifòniques: Perosi i Nostra Cinta sobretot. També vam augmentar el cant de Nades en el temps nadalenc que promovia amb gaudi.

El 1965 em vaig permetre vestir un xandall per arbitrar un partit de futbol i el G. Visitador Abraham Royuela em feu una renyina per no portar sotana.

El meu pare em va entregar la bicicleta que ell feia servir per anar a treballar. Jo la vaig cedir per als aspirants que anaven a la catequesi a Reus; els vaig acompanyar alguna vegada, però ells eren més experts ciclistes que no pas jo.

En fi, en els meus 7 anys d'estada a l'Aspirantat Major vaig ser-hi com professor 4 anys, Sotsdirector 2 i Director 1. Vaig tenir un problema amb els Germans joves de la comunitat: ells eren partidaris de que els Aspirants passessin el dia de Nadal amb la família i jo preferia que hi anessin després de Nadal i s'hi quedessin fins a començaments de gener. Això produí una mica de mala maror. Al final vaig haver de cedir. Però en tinc molt bon record de la meva estada a l'Aspirantat Major.

I quina etapa t'ha tocat de fer a continuació?

Conjuntament amb els Germans Salvador Coma i Jaume Pujol vam anar a París per fer estudis a l'Institut Superior de Pastoral Catequística, situat a l'Institut Catòlic. Residíem al Foyer Lasallien de la rue de Sèvres on hi érem uns 40 Germans estudiants de diversos Districtes. Al costat de l'Institut Catòlic hi ha l'Església del Carme, on van estar empresonats molts sacerdots i religiosos en l'època del Terror, entre ells el G. Salomó, ja canonitzat. Recordo amb satisfacció les classes de Bíblia donades pel P. Pierre Grelot, que el G. Jaume Pujol havia gravat en magnetòfon i jo les vaig copiar a màquina. Igualment dels professors Gérard Defois que

posteriorment va ser Secretari de la Conferència de bisbes de França i Arquebisbe de Lille, Jacques Audinet, Pierre Liégé, Pierre Pilet... En vaig quedar satisfet.

Una vegada vaig anar amb el G. Pujol a una conferència sobre "le mariage à l'essai". Y apenas començada la conferència va entrar un grup d'extrema dreta cridant "Le Père Liégé ne parlera pas, il est un communiste". El P. Liégé, dominic, és un reconegut teòleg i era professor nostre. Van arrencar els micròfons i produïren gran desordre

fins que entrà la policia.

No vaig poder fer gran acció apostòlica, però vull destacar la catequesi a un grup de nens i nenes d'un Liceu i que preparàvem per la Primera Comunió.

El curs 1971-72 va estar amb nosaltres un prevere mexicà, religiós de l'Esperit Sant, i teníem oportunitat de tenir una eucaristia en espanyol: la fèiem en la meua habitació que jo preparava per aquest motiu. Se'ns hi ajuntaven alguns Germans Latinoamericans.

El 29 de febrer de 1972 va morir el meu pare. Vaig poder ser-hi al seu costat des de l'última situació d'agonia. Tota la família estàvem al voltant del seu llit i vam pregar pel seu etern repòs. Tornat a París i veure'm sol em vaig sentir trist i vaig plorar, però em vaig refer pensant que el Senyor és la meua ajuda.

El juny de 1972 vam acabar la nostra estada a París i el G. Joaquim Morató, llavors Director de Bonanova ens envià la furgoneta on hi vam carregar totes les nostres pertinències i el Sr. Francisco ens va portar fins a Barcelona.

La vida segueix i suposo que t'assenyalarien alguna altra missió i en un lloc concret.

El G. Visitador Ramon Grau em destinà a La Seu d'Urgell. El Director era el G. Joan Font, Sotsdirector el G.

Àngel Casadesús, el G. Josep Guiteras que em va substituir quan vaig acabar el meu directorat el 1980, i els Gns. Manuel Lafuente, Fernando Soto responsable dels alumnes grans, David Domènech, Antonio Martínez. Marcelino sempre a Secretaria, Llorenç Guiu, Leandre Font ecònom del districte una pila d'anys, Josep Mas, Francesc Climent, Pere Girona amant de la dieta vegetariana i que em va donar ajudes pels necessitats de la República Dominicana. M'assenyalaren les classes de francès i religió en el 6è d'EGB i també en el curs de

Professional. L'ambient entre el Professorat i la Comunitat de Germans era bo. Excepte amb el Director preocupat per la qüestió econòmica. He estat a La Seu d'Urgell 8 anys: 2 com professor i 6 com Director.

Sempre he sentit atractiu per les muntanyes i m'ha agradat recórrer-les sigui jo sol o amb els Germans i interns; els voltants de La Seu hi ha llocs privilegiats per aquesta afició.

Una anècdota curiosa. Aprofitant la nocturnitat un grup d'alumnes entraven a la piscina i prenien un bany a la llum de les estrelles. Una nit amb el G. Casadesús els vam escridassar. Van sortir-ne ràpidament, sense roba, i saltant la tàpia van desaparèixer. Uns dies després la superfície de la piscina estava plena d'herba. Va ser la revenja, ens semblava. El G. Casadesús va passar tot un matí per fer-ne la neteja.

Vaig tenir força relació amb la diòcesi. Vaig fer part del Consell Parroquial de sant Ot i teníem les reunions de 10 a 12 pm; a la Parròquia de santa Magdalena vaig ajudar la litúrgia de Mn. Xavier Parés. Els membres del Consell vam tenir una reunió amb el bisbe Monsenyor Martí Alanís a Gerri de la Sal, i vaig intervenir amb l'ús d'audiovisuals a la catequesi. Vaig treballar amb Mn. Domènec Sangés, que donava classes de religió, especialment amb els interns i les Misses per grups.

Veig que la teva estada a París ha estat fructífera en litúrgia, catequesi, pastoral...

Com ja he dit anteriorment, en tres ocasions diferents havia escrit al G. Superior General d'anar a missions. Cada vegada m'havia respost que ja estava en llista. I així ho vaig deixar. Però el 1976, el G. Pedro Fernández amb qui havia coincidit a París i era Visitador de les Antilles, de viatge cap el Capítol General, va passar per Barcelona i m'invità a anar a Santo Domingo per ajudar-los. M'ho vaig replantejar i amb motiu de passar per la Seu el G. Pablo Basterrechea n'hi vaig parlar i em digué que en parlés primer amb el G. Visitador, que era el G. Àngel Cirera que ho va comunicar al Consell i m'hi autoritzà. I el 1 d'agost de 1980, tenint 44 anys, vaig

viatjar a Santo Domingo. A l'aeroport m'esperava el G. Agustín Enciso amb qui he tingut bona amistat durant els meus 37 anys a la República Dominicana. El viatge de l'aeroport d'arribada a Higüey, lloc del meu destí, em va ser una novetat. Em vaig sentir molt ben rebut per tots els Germans. HIGÜEY va ser el meu primer destí del 1980 al 1988. El Col·legi Juan XXIII de La Salle ocupa una gran extensió de terreny.

Als dos dies d'arribar el G. Agustín em va portar a uns cursos d'Adaptació Pastoral on m'hi vaig trobar conjuntament amb altres religiosos nous arribats. Van ser dues setmanes intenses al "Centro Manresa Loyola". Em

van anar molt bé per comprendre el dominicà en els aspectes cultural, religiós, nacional i relacional.

El 1980 a Higüey hi havia entre 20 a 30 mil habitants, ara amb el turisme i hotels en té 230.000. La gent és molt religiosa. Quan se celebra la festa de la Verge de l'Altagràcia, el 21 de gener, hi van més de 60.000 pelegrins. El President de la República no hi falta cap any, cosa que vaig poder comprovar fent jo de Mestre de Cerimònies de la Basílica. Els pelegrins dormen a l'interior de la Basílica o als voltants. Els Germans anàvem a Missa de les 8 h. i així durant 8 anys vaig gaudir de la protecció de la Verge Maria.

Quan vaig arribar a Higüey hi havia només 6 aules i es va determinar construir-ne 4 més fins arribar a 10. Els alumnes pagaven 2 dòlars al mes (1 \$ = 1,27 pesos dominicans). Em va correspondre a mi continuar les obres.

A més de les classes em vaig dedicar a activitats pastorals i d'apostolat. El bisbe de la

diòcesi de La Altagràcia em va nomenar Delegat de la Diòcesi per l'ensenyança de la religió, cosa que m'obligava a passar pels Liceus. I cada mes havia d'anar a Santo Domingo a reunir-me amb la Secretaria de l'Estat per l'ensenyança de la Religió i percebia una retribució de l'Estat. Durà 3 anys.

El 1982, el bisbe em demanà exercir de Mestre de Cerimònies de la Basílica Catedral i havia de procurar que tot es desenvolupés amb precisió i dignitat. Durant un any vaig haver de substituir al Rector del Seminari, que ell va aprofitar per anar a París a finalitzar uns estudis. Cada vespre, després de sopar amb els Germans,

anava al Seminari, que estava a 3 minuts de la comunitat, els feia algunes reflexions i acabàvem amb el res del Rosari.

De 1982 a 1984 feia algunes xerrades a un grup d'adults que es preparaven per ser catequistes. Alguns diumenges per la tarda anava a una Missa a un Hotel de la cadena Barceló i el Mossèn m'encarregava de fer una mini homilia en francès o català i ell ho feia en espanyol o anglès, segons les circumstàncies. Vaig apadrinar el Baptisme de 7 nois (5 de 9 a 13 anys i 2 de 17 anys), dels quals en conservo el nom i hi mantinc alguna relació. De 1984 a 1987 cada any fèiem convivències d'un dia amb els alumnes.

Amb el Rector de la Parròquia ens ocupàvem de la Pasqua Juvenil. Setmanalment ens reuníem per sectors i barris i ens servíem d'uns fulletons per preparar la Pasqua.

Vers el 1985 amb un grup d'alumnes de 14-15 anys vam anar a caçar; era la meva primera vegada; portàvem escopeta de balins i vaig aconseguir batre dos ocells, que després vam posar en el dinar preparat per nosaltres mateixos. Els dissabtes anàvem a banyar-nos al riu en un lloc que el denominaren el "charco de Raül" on tot era ben net.

El dia de Reis amb el G. Director vàrem anar a visitar el Club Mediterrani, recentment obert, i en tornar a Higüey un policia ens va detenir i fer tot un seguit de preguntes... i en veure que no en treia res ens va dir: "Podeu marxar, però que consti que no m'heu donat res" (esperava una "mordida"). També em va venir a parlar un alumne dient-me que la policia li havia detingut el motor fins que li donés uns diners; jo vaig anar a parlar amb el policia elogiant aquest alumne i li va tornar el motor. El clergat i els religiosos són ben considerats i cal aprofitar-ho en bé dels necessitats.

El culte als difunts és d'una gran religiositat popular i barreja de superstició. L'Església tracta d'educar en la forma de resar pels difunts.

El 1986, vaig celebrar les NOCES DE PLATA de la meva Professi6 religiosa. A les 8h. en la Missa de la Basílica davant dels fidels assistents vaig renovar els meus vots i la meva total entrega al Senyor per la vocaci6 lasal·liana. Vaig voler donar testimoni des de la meva condici6 de religi6s. I amb aquesta celebraci6 s'acaba la meva estada a Higüey.

Una primera estada ben completa i plena en l'escola i en diverses activitats àdhuc diocesanes

Acabada la meva estada a Higüey vaig ser destinat al COLEGIO DOMINICANO DE LA SALLE DE SANTO DOMINGO on vaig estar de 1988 a 1998. Érem cinc Germans a la comunitat.

El Col·legi consta de dos pavellons construïts en l'època del Dictador Trujillo, que ho afavorí. Després del 2000 es construí un tercer edifici de tres plantes que es destinà a la part tecnol6gica: computadores, sala d'audiovisuals... Entre els dos pavellons un gran pati cimentat, on els alumnes formen cada dia i canten l'himne nacional. També s'hi celebren efemèrides escolars com la Graduaci6 al final del curs, la Missa de Confirmaci6, el Jurament a la Bandera el 26 de febrer, festa de la Independència Dominicana. En alguna ocasi6 hi assisteix el President de la Repùblica. En tots ells assistien les famílies. Quan

vaig arribar-hi la comunitat estava situada a la tercera planta i constava de 8 habitacions, sala comuna de banys i dutxes, cuina i sala d'estar-menjador. Vaig ser-hi durant 10 anys la primera vegada.

Em van assignar les classes de Filosofia, Educació de la Fe i Art de 4t batxillerat, la dels finalistes. Els cursos estaven triplicats, 35 per aula i això em donava uns 105 alumnes. Aquestes matèries les vaig impartir fins el 2015. Sempre em vaig entendre molt bé amb els alumnes, sempre molt respectuosos i atents a les explicacions. Així se'm simplificà l'acció educativa i d'orientació. En les classes d'art intentava obrir-los a la bellesa internacional mostrant vídeos i diferents audiovisuals. Per les classes de Religió jo mateix vaig compondre un llibre basat especialment en la història i evolució de l'Església i una sèrie de temes orientats al

desenvolupament de la persona. Vaig procurar que la relació amb els alumnes fos fluida i franca tant en l'aula com fora d'ella aprofitant conjuntures especials: viatges, anades a la platja i en convivències de tres dies que es feien en llocs oberts a la naturalesa.

Amb el Rector de la Parròquia ens ocupàvem de la Pasqua Juvenil. Setmanalment ens reuníem per sectors i barris i ens servíem d'uns fulletons per preparar la Pasqua.

De 1988 a 1998, cada dimarts a la tarda donava unes classes de litúrgia a novícies de diferents Congregacions religioses. Alguns anys s'hi afegiren alguns novicis. Els comentava el valor i transcendència de la litúrgia com expressió d'oració de l'Església i manifestació misteriosa de Jesucrist a l'Església i com viure els diversos temps litúrgics de l'any. De l'experiència d'aquestes classes i de Mestre de Cerimònies a la Catedral d'Higüey vaig compondre un llibre "Aproximación al hecho litúrgico".

Del 1988 a 1998 vaig encarregar-me de la catequesi d'un barri pobre, fundada per un Germà amb anterioritat. Hi anàvem amb alumnes i fèiem la catequesi per grups asseguts a la vorera del carrer fins que vam poder fer-ho en una capella. Aquests nens no sortien mai del seu barri i per això al final del curs els treïem en autocar i donàvem una volta durant més d'una hora i mitja per Santo Domingo.

El curs 1993-94 un grup de 4t batxillerat va crear una comunitat de reflexió que durà només dos o tres anys degut a que els estudis universitaris que feien no els permetia retrobar-se amb facilitat, però l'amistat va seguir efectiva. Cada divendres de 8 a 10 h. del vespre teníem una reunió en el col·legi. Sempre els tractava algun tema que incidís en la seva vida. Tots ells havien estat catequistes al barri pobre de Santo Domingo.

De 1990 a 1996 en una muntanya de 900 m. hi havia una petita escola de nens molt pobres. Hi anàvem dues setmanes al mes d'agost. Impartíem lliçons d'educació, higiene, maneres de tractar a les persones grans... A migdia ens venia la mestra que ajudada per altres mares, ens oferien un dinar típic de la contrada. A la tarda els fèiem catequesi i abans de les 4 h. els nens havien d'anar-se'n a casa. Nosaltres dormíem en un local d'asserradora en catres i havíem de posar una taula de fusta sota el matalàs per no enfonsar-nos. I al matí ens rentàvem la cara amb un got d'aigua, doncs s'havia d'estalviar. En dèiem "Campo Misión. El Pinar".

A Santo Domingo Vaig apadrinar a 25 alumnes pel Sagrament de la Confirmació. També el 1995 vaig ser ministre del Sagrament de Baptisme en un cas en perill de mort i que havent buscat un capellà em va dir que li era impossible anar-hi i que ho fes jo mateix emprant bé la fórmula. I així ho vaig fer.

A finals de gener de 1988, tres Germans i dos postulants vam pujar al Pic Duarte (3.089 m.). Una vertadera aventura, vam caminar des de les 8 h. del matí fins a les 6 h. de la tarda. Les Antilles quedaven sota els nostres peus. Vaig intentar menjar un plat d'arròs però van venir uns nens amb cara de gana i després d'haver-ne pres dues cullerades els el vaig donar. Vam tornar a casa amb una camioneta. Vam repetir aquesta aventura 7 vegades més.

El 12 d'octubre de 1992 amb motiu del 5è centenari del descobriment d'Amèrica, el Papa Joan Pau II va visitar la República Dominicana. El bisbe de la diòcesi m'envià una nota dient-me que estés a Higüey i actués com Mestre de cerimònies. I quan el Papa va arribar a la Catedral el vaig haver de rebre i explicar-li el retaule i la imatge de la Verge de l'Altagracia, Protectora de la República Dominicana, i vaig haver d'exercir de Mestre de Cerimònies en la Missa Papal.

De gener a juliol de 1992 vaig estar al CIL de Roma. El Districte de Catalunya, per mitjà del G. Visitador Morató, es feia càrrec de les despeses, cosa que li vaig agrair. El G. Jaume Pujol em va venir a buscar a l'aeroport de Fiumicino. Hi havia el G. Ramon Bosch i

amb ell vaig ballar una sardana el dia que ens corresponia mostrar quelcom del Districte. Vaig poder visitar llocs històrics de la ciutat de Roma i també Assís, Pompeia... Interessant la peregrinació per la ruta del Fundador molt ben preparada en tots els aspectes i cal dir fervorosament seguida per part de tothom. París, Reims, Rouen, Parmènia...

Déu n'hi do!... És una vida sense parar...

I ara un altre centre de missió: SANTIAGO DE LOS CABALLEROS (1998-2002). Vaig ser Director de comunitat de tres Germans. El Director del Col·legi era un seglar. Igual que en el Col·legi de Santo Domingo tenia els alumnes de 4rt batxillerat i els donava Filosofia, Religió i Art. Per la filosofia intentava donar aplicació per la vida dels alumnes.

En un barri dit de Cienfuegos vaig donar catequesi setmanal amb alumnes catequistes. Imprimia en un full-guia el tema que facilitava l'explicació dels catequistes. Hi havia tres categories: petits, mitjans i alguns grans. Al començament es feia asseguts a la vorera del carrer i després ja vam poder tenir un saló.

L'any 2002 ens converteixen en Delegació actuant com a Delegat el G. mexicà Adalberto Aranda. Ens va doldre perdre la nostra autonomia dominicana, però vam arribar al convenciment que és el que calia fer.

I després?

Vaig ser destinat a SANTO DOMINGO per segona vegada. Em nomenen Director del Col·legi Dominicano La Salle del 2002 al 2006. Constituïm una comunitat de 5 Germans. El primer dia del curs, quan em vaig dirigir al claustre vaig col·locar els quatre Directors de Secció, tots seglars, al meu costat ja que són ells qui tenen la responsabilitat de les respectives seccions, tant de professors/es com d'alumnes i de pares. Vaig voler donar a entendre que no volia exercir una direcció unipersonal, sinó col·legiada.

En el recés Districtal de 2002 vaig celebrar les Noces de d'Or de vestició d'Hàbit. Se m'entregà un pergamí de Benedicció Apostòlica de Joan Pau II.

Des de 1981 a 2012 m'he dedicat a la preparació d'alumnes a la Confirmació. Vaig ser padrí de 54 i amb la majoria he pogut tenir contacte. El 2005 vaig invitar al Nunci de la República Dominicana perquè realitzés les confirmacions i va accedir gustós i àdhuc es manifestà disposat per estar al servei del col·legi amb el que fos necessari.

Amb els alumnes sempre he tingut una relació estreta i fructuosa. Vaig poder formar diferents grups de comunitat o de reflexió: un amb els "finalistes" nomenat Comunitat i un altre amb els de 3r batxillerat nomenat Àgape.

En aquests anys diverses vegades per Setmana Santa vaig al Monestir de la Trapa de Jarabacoa per a consultar amb un monjo el meu atractiu per la vida contemplativa. Se m'aclarí l'assumpte i vaig deixar de preocupar-me'n totalment.

El 2007 el G. Delegat del Districte, G. Adalberto Aranda em va demanar fer unes classes de litúrgia als 6 novics d'Haití durant 10 dies. Ho vaig fer en francès com era natural. El penúltim dia el G. Director m'acompanyà a fer una volta per la capital. Vaig veure el barri "Citè Soleil", molt pobre, amb cases adossades de tal manera que quan hi ha un terratrèmol, per petit que sigui, s'esfondren totes amb moltes víctimes. I amb això dono per finalitzada la meua explicació de la segona estada a Santo Domingo.

Però dius que has estat durant 37 anys a la República Dominicana, què ve ara?

Seguidament al Col·legi de SANTIAGO DE LOS CABALLEROS per segona vegada (2006 a 2017). Érem 3 Germans a la Comunitat. Jo m'encarregava de la Celebració de la Paraula de Déu, doncs només teníem eucaristia els diumenges a la parròquia.

Amb tots els professors i professores del col·legi vaig procurar tenir-hi bona relació. El Director seglar del col·legi em demanà fer unes xerrades als professors orientant-los en l'exercici del ministeri. Vaig participar en altres activitats amb ells: pedagògiques, formatives-religioses, recessos en Advent i Quaresma. També amb el professorat vam fer passeigs interessants.

Com en els col·legis anteriors a les classes impartia Filosofia, Història de l'Art i Educació de la Fe. Per la filosofia em servia d'un llibre escrit per tres autors dominicans. Procurava obrir als alumnes a noves idees en el pensar. La Història de l'art amb fotografies i vídeos d'internet; també algunes vegades havíem anat a la ciutat per descobrir estils d'edificis. En Educació de la Fe intentava que coneguessin les ensenyances de l'Església sobre temes de la seva vida present i futur com a pares/mares de família.

En el curs 2006-2007 vam crear un grup de reflexió i trobada que en dèiem “Hermandad” que donà bon impuls a l’acció catequística i social. Vam aconseguir, en ocasió del mes d’octubre, que el Rosari fos entès, seguit i estimat.

El 4 de gener de 2008 es van acabar les converses i treballs per constituir el nou Districte “Antillas-México Sur”. Des de llavors hi ha hagut intercanvi de Germans Mèxic Sud, República Dominicana, Haití i Puerto Rico.

Amb gran pena, doncs no hi havia data per finalitzar la meva estada a Antillas, veia que se m’acostava. Ho vaig deixar en mans del meu Pare, Déu. Estic satisfet d’haver aconseguït quelcom al que m’hi sentia cridat des dels meus 12 anys. El Senyor m’ho va possibilitar. Els anys passats a la República Dominicana m’han significat un regal que Déu m’ha fet sense merèixer-ho. L’exemple d’altres Germans m’ha contribuït a fer més viva la crida de Déu que sentia com realització de la meva persona. Al llarg de la meva vida docent crec que he orientat 3.160 joves.

Si ho entenc bé, ara se t’acaba la teva estada i activitat ben fecunda i intensa en tots els sentits a la República Dominicana

Acabada la meva estada de 37 anys a les Antilles, el 22 de juny de 2017 acompanyat pel G. Gerardo Pérez vaig arribar a Barcelona i vaig estar una setmana amb la família. Després el G. Visitador Josep Guiteras, em conduí a la Casa Sant Josep de Cambrils, on em sento molt ben cuidat per un bon servei d’infermeria.

El G. Ramon Pascual, animava l’oració dels Germans de la infermeria i vaig veure que hi havia dies que no ho podia fer. Em vaig oferir per suplir-lo i ara ho faig jo cada dia. Aquest compromís m’ha obligat a investigar en els evangelis, en homilies buscades a internet. Això em demana unes hores d’ocupació cada dia, que faig gustosament.

Aquest temps que passo a Cambrils el considero un temps de recés extra: temps per reflexionar, temps d’investigació dels evangelis, cada dia buscant comentaris sobre ells. I així i ben tranquil fins que Déu ho vulgui.

Moltes gràcies G. Raül per les teves respostes en aquesta entrevista. Crec que tots hi veurem una vida vocacionalment convençuda i ben plena. El Senyor segur que t’ho recompensarà.

La SalleXperience: fe, cultura i vocació per als joves

Roger Vilaclara,-CR

Fotografia: Taller Robotics | La Salle.

Despertar una nova sensibilitat en els joves a través del diàleg entre fe i cultura. Amb aquest propòsit ha arrencat aquest curs La SalleXperience. Un projecte de l'àmbit de pastoral de les escoles La Salle de Catalunya que pretén potenciar l'interès dels joves per a l'acció social, la interioritat i la fe.

El projecte neix de la inquietud de fer veure que “fe, cultura i vocació són tres aspectes que poden relacionar-se perfectament”, explica **Concepción Revuelto**, delegada de pastoral de La Salle Catalunya. Sota aquesta premissa, s'ofereixen experiències de pastoral lligades a les tres branques de coneixement. Per aquest motiu, la iniciativa es divideix en tres tipus de tallers: Robotics per al vessant tecnològic, Deb(v)at per l'humanístic i ImaginArt per a l'artístic.

Tecnologia, humanitats i art

Cadascuna de les propostes treballa la fe d'una manera diferent. El vessant tecnològic, per exemple, “aposta per una nova visió de la robòtica”, diu Revuelto. Una robòtica “al servei de la societat i de les persones més vulnerables”. Amb aquests tallers es contraposa “la tendència a creure que el coneixement científic i tecnològic és oposat a la fe”, segons Revuelto. Ho fan a través de reptes que les diverses escoles treballen i comparteixen entre elles per crear-los i millorar-los conjuntament.

En el vessant humanístic es vol fomentar l'esperit crític centrant-se, també, en "la importància de la fe en les diverses cultures del món" a través d'una lliga de debats. Per aquesta primera edició, la temàtica escollida és la llibertat d'expressió. Uns debats que culminaran amb una trobada final dels diferents grups participants de les escoles que se celebrarà el 7 d'abril. Aquesta trobada estarà conduïda per una persona experta en la temàtica. Per a La Salle, també és important que la persona "compti amb una experiència de fe concreta i tingui una visió cristiana".

En l'àmbit artístic, les escoles ja havien organitzat altres anys uns concerts solidaris. La idea és poder ampliar aquesta proposta a través de la pintura, l'escultura i l'escriptura. Però, de moment, "anem de mica en mica i assegurem el que ja havíem fet anys anteriors", diu Revuelto.

Totes les propostes inclouen espais de reflexió per als joves que es complementen amb fragments bíblics o referències de la implicació concreta de Jesús. A més, Revuelto destaca també "el sentit de pertinença a La Salle" com un dels objectius principals del projecte.

Llibertat d'organització per a les escoles

El projecte està destinat a infants i joves de 5è de primària fins a Batxillerat. Són joves voluntaris que s'apunten als tallers perquè volen, però les escoles ho treballen dins l'horari escolar. Es fa d'aquesta manera perquè, segons Revuelto, "ens adonem que és molt difícil fer que els adolescents i joves tinguin una dedicació d'aquest tipus fora de l'horari escolar". Tot i això, el projecte permet que cada escola s'organitzi a la seva manera.

La proposta neix arran dels concerts solidaris que organitzaven anualment diverses escoles de La Salle conjuntament. "Una proposta de pastoral que els alumnes valoraven molt positivament", explica Revuelto. El 2020, a aquesta trobada se li va dir 'Matinal Musical' i es va dividir en dues parts. Al matí els alumnes van participar de diversos tallers sobre música espiritual i d'interioritat així com d'expressió emocional artística. A la tarda va tenir lloc el concert solidari. Després de la valoració positiva d'aquesta trobada, el departament de pastoral va començar a plantejar el treball en els tres àmbits de coneixement que, posteriorment, s'acabaria definint com La SalleXperience.

Abiertos al universalismo de la fe que entra en toda cultura

Papa Francisco, Vatican News

La liberación obtenida con el bautismo, de hecho, nos permite adquirir la plena dignidad de hijos de Dios, de forma que, mientras permanecemos bien arraigados en nuestras raíces culturales, al mismo tiempo nos abrimos al universalismo de la fe que entra en toda cultura, reconoce las semillas de verdad presentes y las desarrolla llevando a plenitud el bien contenido en ellas.

De este modo, "en la llamada a la libertad" se descubre - tal como indicó el Papa - "el verdadero sentido de la inculturación del Evangelio", que "toma la cultura en la que vive la comunidad cristiana y habla de Cristo, pero con esa cultura", respetando "lo que de bueno y verdadero existe" en ellas. Una tarea sin embargo "no fácil", pues "son muchas las tentaciones de querer imponer el propio modelo de vida como si fuera el más evolucionado y el más atractivo".

¡Cuántos errores se han realizado en la historia de la evangelización queriendo imponer un solo modelo cultural!

Papa Francisco

PER MOLTS ANYS !

**Germans: Emilio Fernández *7.02.1932. Jesús Borràs *1.05.1932.
Severino Miguélez *3.08.1932. Modest Senmartí *19.11.1932.
Noranta anys! - Per molts anys**

G. Ramon Font i Serra

Benvolguts Germans Emilio, Jesús, Severino i Modest!

Complireu durant aquest 2022 noranta anys de vida, plens de salut, alegria, joia, il·lusió, clars de cap, seguint treballant pel bé de tots, com ho heu fet sempre al llarg de tota la vostra vida!

No tothom arriba a aquesta edat com hi heu arribat vosaltres! Donem-ne gràcies al bon Déu, Senyor de la vida, demanant-li que us segueixi donant força i energia per seguir al peu del canó amb la generositat i entrega de sempre!

Mirant el vostre curriculum, veig que n'heu fet molta i bona de feina en els diversos llocs on us han enviat. Sempre educant, ensenyant, animant, dirigint, donant-vos desinteressadament als altres, des de ben joves, en les diferents comunitats i escoles on heu estat, estimant la classe, els alumnes, les persones, les obres, ocupant diversos càrrecs i serveis...

Noranta anys! Una bona ocasió per felicitar-vos, desitjar-vos el millor i recordar-vos, molt resumidament, alguns trets de tants anys de servei generós i il·lusionat.

Germà Emilio.

Comtal va veure els teus inicis apostòlics i pedagògics ben entregats als petits. Caràcter amable i servicial sempre. Enèrgic, emprenedor. El teu pas com a Director de La Salle – Mollerusa ho demostra perfectament. T'hi van enviar per tancar-la, però no la vas tancar, la vas ampliar, modernitzar i gràcies a tu, a la teva empena i visió de futur, tenim l'esplèndida Mollerussa d'avui...

Molts anys a l'Àfrica dedicat als més pobres i senzills, educant-los amb les teves grans qualitats. Ara portes molts anys a la teva estimada Mollerusa envellint, ajudant, acompanyant... Moltes gràcies Emilio i cuida't!

Germà Jesús.

Vas començar amb els petits de Gironella, per continuar amb els de Reus i seguint, durant molts anys, amb els nens i nois de Manlleu. Aquí et vaig conèixer. Sempre alegre, cordial, servicial, abnegat...

Anys de servei generós i eficaç als nens de La Salle – Port i a l'Aspirantat de Cambrils. Entregat i bondadós Director de la Ciudad de los Muchachos, Palamós, Cassà de la Selva, on tothom et recorda per la teva bondat.

Molts anys a Gràcia i a la Casa Provincial, dedicat amb cos i ànima al servei de tots, ocupat amb l'arxiu que, gràcies a tu i al teu generós servei i dedicació de moltes

hores, està perfectament organitzat. Mai t'agrairem prou aquest valuós treball i servei!

Segueix Germà i amic Jesús caminant amb la il·lusió i el somriure de sempre, segueix essent feliç i fent feliços als altres!

Germà Severino.

Trempat, enèrgic, decidit. Sempre servicial i generós amb tothom! Sempre treballant pel bé de tots ja des de l'inici.

Vas començar a Josepts on hi vas estar bastants anys, dedicat a la classe i fent de Prefecte. Aquells prefectes de "los viejos tiempos" que ho feien tot, tenien temps per a tot i tot ho feien bé. Tu, un d'ells.

No m'equivoco si dic que portes Manlleu al cor. Hi vas estar també bastants anys, t'hi vas dedicar amb cos i ànima, hi vas fer molts amics que encara avui t'estimen i recorden. Ets simpàtic i bondadós i això t'ha obert les portes i el cor de tots!

Però on has fet i segueixes fent amics és a La Salle – Horta on hi portes 35 anys dedicat a la classe durant molts cursos i a diverses activitats posteriorment.

Segueix bon amic, essent un jubilat ben actiu, ajudant i estimant tothom. Ho has fet sempre!

Germà Modest.

Crec no equivocar-me si dic que tu també portes Manlleu al cor. Aquí passes i hi has passat molts anys de la teva generosa vida lasal·liana, en diverses etapes. Primer, com alumne, després, com a Professor, Prefecte, Director de Col·legi i de Comunitat i ara, feliçment jubilat, però ben actiu.

Director, per breu temps, de La Salle Horta, Director de Col·legi i Comunitat de La Salle Bonanova.

Dirigint i portant, plenament dedicat durant vuit anys, l'economia del Districte de Catalunya en moments difícils, però que amb el teu seny, tranquil·litat i empenya, pròpies de la gent de la plana de Vic, d'on ets fill, vas desenvolupar aquest servei amb èxit, generositat i algun maldecap també...

Sempre i en tots els llocs treballant pel bé de tots amb iniciativa, bona voluntat, energia, senzillesa.

Germà Modest, segueix ferm, decidit i bo!

Quasi, per acabar, un breu, però emocionat record, pels cinc Germans que haurien celebrat els noranta. Els celebren dalt del cel i, ben segur, que s'uneixen i feliciten als seus companys i amics. Aquests són els seus noms:

Germà Jesús García.	*4.01.1932.	+ 22.11.2016. 84 anys.
Germà Antoni Barbal.	*3.07 1932.	+ 18.03.2020. 87 anys.
Germà Manuel Gómez.	*7.04.1932.	+ 15.07.2012. 80 anys.
Germà Luis Lázaro.	*13.09.1932.	+ 10.10.2018. 86 anys.
Germà Jaume Mas.	* 25.09.1932.	+ 16.03.2021. 88 anys.

Seguim vivint esperançats, contents i feliços... agraït al Senyor el gran do de la vida d'aquest nou Germans i també la de tots nosaltres.

Un efecte col·lateral

G. Antoni Perera Parramon

Des de fa dos anys, la covid ha impactat directament en la salut i la vida de moltes persones, però ha tingut també repercussions imprevistes en altres àmbits: econòmics, organitzatius, d'equipaments...

Un d'aquests efectes indirectes ha estat, a La Salle Gràcia, la transformació de la capella en un gimnàs.

Segons informacions rebudes, les exigències sanitàries de distància i ventilació van motivar el trasllat d'aparells i exercicis gimnàstics a la capella. Va ser una petició del Club Esportiu, que ja havia formulat en temps anteriors a la pandèmia, sense que li fos acceptada.

Des de fa bastants anys a La Salle Gràcia funcionava

aquest Club amb una secció de gimnàstica femenina molt nombrosa, creixent i avalada per premis importants. Aquesta vitalitat i èxits s'havien aconseguit en les instal·lacions del gimnàs col·legial i amb la utilització dels patis.

L'ocupació de la capella podia semblar justificada per una emergència imprevista, però amb la superació del perill de la covid i la progressiva supressió de restriccions, és justificat plantejar la recuperació de l'espai de la capella per a usos religiosos i pastorals.

La supressió definitiva d'una capella que es va establir canònicament i ha funcionat durant dècades no es pot decidir sense motius molt sòlids. Abans de 2020 era un espai que havia acollit actes relativament freqüents de l'escola i del Cercle, i també trobades i celebracions de grups i del Sector. Hi tingué lloc la celebració eucarística del 125è aniversari de La Salle Gràcia (2017).

S'ha dit que la transformació de la capella en local esportiu te precedents en altres

col·legis nostres. D'un cas més no caldria fer-ne gran problema... Crec que és un argument comparatiu feble. En el cas present es disposava d'un espai ampli d'esport i la capella, molt digna, mantenia la seva destinació, tot i que en grau millorable. Altres institucions comparables de la ciutat de Barcelona han mantingut, a vegades amb adaptacions creatives i d'ús flexible, les seves capelles.

Com he avançat, el Club Esportiu es va desenvolupar, va créixer i es va consolidar amb trofeus destacats utilitzant el gimnàs bastant ampli del subsol i els patis. Potser una alternativa a destinar la capella a la gimnàstica seria millorar en el que calgués aquest gimnàs.

Un document emmarcat a la sagristia indica que l'any 1961 es va erigir, per concessió del Dr. Gregorio Modrego Casaus un "oratorio semipúblico" a la "Casa-colegio La Salle Gràcia" i indica el procediment que s'haurà de seguir en cas que es vulgui dedicar a altres finalitats.

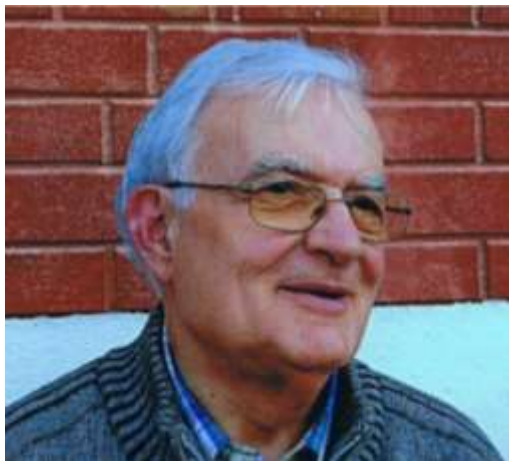
En la decisió que es prengui quan tornem a la normalitat, crec que cal sospesar els valors educatius i d'escola cristiana que estan en joc.

(A les fotos: eucaristia del centenari; primera comunió; pregàries amb grups de primària; ús actual e la capella, gimnàs al subsòl)

Paraules al pare, Vicenç Fortunato i Tallada

Carme Fortunato i Galmes

El pare, en Vicenç Fortunato i Tallada va néixer a Barcelona el 3 de març de 1937 i moria a Terrassa l'11 de desembre del 2021. Va créixer al carrer Ausiàs Marc, a la porteria del número 9 i va estudiar a La Salle Comtal de Barcelona. Aquest fet va determinar tota la seva vida, doncs molt aviat va sentir l'impuls de ser Germà de La Salle, però en ser fill únic, no va poder ser. Anys més tard es va conèixer amb la mare, una dona marcada per una profunda religiositat.

El pare i la mare es van casar, van tenir un fill i tres filles: el Moisès, la Cari, la Carme i la Raquel. La Salle va ser un membre més de la família Fortunato Galmes, o una gran objectiu, amb qui el pare va compartir i així que no parava mai a casa, entre la feina a la Residència Provincial, La Salle Barceloneta i les múltiples activitats que l'ocupaven.

En Vicenç feia que tot funcionés, tenia cura de tot i de tothom. Tothom l'estimava i amb tothom tenia una paraula amable, un somriure i una mà per ajudar. El pare tenia un do per a l'organització i per a coordinar grups. Tant podia organitzar una missa, maquetar un fulletó, gestionar la venda de loteria en butlletes, com muntar un contenidor per enviar a Madagascar o al Perú i engrescar tot l'alumnat i professorat. Quants estius els va dedicar a les colònies de La Salle Barceloneta, i quanta gent el recorda agraïda!

Un home dinàmic i amb gran activitat. Sabies que arribava perquè senties el tintineig de les claus que duia penjant de la cintura. A voltes pensaves que era com l'home invisible que arribava a tot arreu. Humil i constant com a una gota, aconseguia tots els seus propòsits amb aquesta perseverança i obstinació.

L'anhel de ser Germà de la Salle potser va ser un dels motius que van dur al Vicenç i a la M.Carme a comprometre's una miqueta més amb la Salle i endegar la Comunitat Signum Fidei a Barcelona, sent un dels primers matrimonis testimonis de fe i exemple de vida lasal-liana.

En Vicenç era molt dolç, la seva passió pel sucre el va fer recórrer totes les pastisseries de Barcelona, i fins i tot, va treballar fent torrons i mones a la pastisseria d'En Pere Mestres, germà del Germà Josep

Mestres, gran amic del pare. D'amics el pare va tenir-ne molts. Recordo noms de Germans: Morató, Grau, Miguélez, Adriano, Vadillo, Palom, Manuel Olivé, Diumenge, Federico, Pujol... no em voldria oblidar cap nom, si us plau perdoneu-me els no mencionats. El pare sempre va tenir un record per a tothom enviant, puntual cada desembre, les Nades que arribaven a casa de tots aquells a qui estimava (quan ell ja no ho va poder fer, se'n va encarregar la seva esposa M. Carme).

De natura inquieta, sempre portava alguna de cap i un cop jubilat es va dedicar als seus néts i a la catequesi a la parròquia de Les Fonts i també el van fitjar per a formar part de l'Associació de Veïns i Propietaris de Les Fonts on va ser secretari i més endavant president. Això ho sé de bona tinta perquè sovint em tocava corregir alguna de les moltes cartes que escrivia.

Defectes el pare també en tenia, avui em venen dos al cap era molt tossut (com a

bon descendent d'aragonesos) i reservat. És per això que no puc explicar gaire més. Moltes coses se les callava i ara, serà el vostre torn explicar-me-les.

Fa tants anys que enyoro el seu consell, perquè això sí que ho tenia, sabia escoltar amb atenció. Va ser una pena que l'Alzheimer l'anés aïllant. Va ser molt dur per als seus estimats veure com dia a dia perdia capacitats, però sort en tenim de que mai va perdre la seva capacitat d'estimar. La seva mirada d'amor profund queda gravada als nostres cors in aeternum.

FENT LA CONSAGRACIÓ DE SIGNUM FIDEI
Amb el G. Manel Olivé, co-fundador de Signum Fidei

Amigo Vicente:

Hoy es un día triste, muy triste.

Decimos adiós a Vicente.

Con tristeza pero con la certeza,
como dice la canción de folk "Vell pelegrí"
de que está yendo hacia un destino claro :

"m'en vaig allà a veure el Pare,
cansat el cor de caminar,
pero estic segur que a l'altra vida,
m'acollirà Deu piadós".

Manel Plasencia

Todos los que estamos aquí conocimos a Vicente, pero todos también habremos conocido a un Vicente distinto.

Lo hemos conocido como esposo enamorado de Mari Carmen, su gran compañera, que caminó y trabajó siempre a su lado y que nos dejó sólo hace unas semanas. Fue una pareja unida, con un mismo proyecto, unidos siempre en la salud y mucho más, si cabe, en la enfermedad.

Le conocemos como padre que luchó por sus hijos y por sus nietos a los que, me consta, amaba infinitamente. Tuve la gran suerte de participar de su vida familiar. Moisés, Cari, Mari Carmen y Raquel -de la que tengo el honor de ser padrino- fueron el centro de su vida, aunque no siempre entendieran del todo el código de prioridades de Vicente.

Le vimos también como compañero de trabajo,

como animador social,

como profesor,

como hombre totalmente entregado a La Salle

como vecino,

como hombre de fe, cristiano de profunda convicción ...

Cada uno de nosotros tiene, seguro, una visión diferente de él, pero todos coincidiríamos en los rasgos básicos,

que nos permitieron ver en él una persona extraordinaria,

que nos hicieron quererle y

que nos harán recordarle siempre con cariño.

Coincidiríamos sin duda en destacar su entrega y generosidad,

su entusiasmo por La Salle y por la gente de La Salle,

su capacidad para organizar, hacer y resolver,

su enorme preocupación por los demás, siempre desde el respeto y el cariño.

Fue una persona normal pero optó de forma decidida y permanente por darse a los demás y tratar, en la medida de sus fuerzas y posibilidades, de mejorar el mundo que le rodeaba. Y lo hizo trabajando con el método mas sencillo, lento pero eficaz: preocupándose por mejorar la vida de las personas que estaban a su alrededor.

Pude compartir con él muchos años de actividad, especialmente en el ámbito de La Salle, trabajando con grupos de juventud, organizando actividades y realizando turnos de colonias, casi siempre en la vieja casa de

Bagà, acompañado de muchos jóvenes monitores, de Mari Carmen su esposa que cuidaba la cocina -algunas veces con la ayuda de la abuela- y del buen Hermano Josep Mestres.

Aprendí mucho de él.

Y estoy triste porque no se lo dije las suficientes veces.

Con su ejemplo, sus palabras e incluso con las cartas que nos enviaba, nos enseñó a mí y a muchísimos otros jóvenes como construir nuestro futuro.

Aplicaba para ello una mezcla de bondad y tozudez que le servía para convencer más que para ordenar.

Lo hacía como el mejor educador, sin coartar, sin obligar, animando, sugiriendo, implicándose.

Creo que consiguió lo que muchos pretenden y pocos consiguen: ser querido y respetado por todos los que tuvimos la fortuna de conocerle y compartir su vida.

Descansa en paz, Vicente.

Dale a Mari Carmen el abrazo que no pude darle.

Y saluda de parte de todos nosotros a los muchos amigos que antes que tú emprendieron el camino eterno hacia "l'altra vida, on ens acollirà Deu piadós".

Bagà: Font Nostra

Trobada de monitors i part de la família

AMIC, GERMÀ

MANUEL FARIÑAS (1944-2022)

G. Cesc Farré i Pallarès

Aquí no hi trobareu una biografia, ni una necrològica, només bocins de vida compartida.

La primera trobada amb en Manel va ser l'any 1972 a La Salle Congrès. Des de feia dos anys jo entrenava els equips de futbol de la Penya Barcelonista La Salle Congrès, que dirigia amb gran entusiasme el Germà Pere Madrenas. Era l'entreteniment que m'allunyava de la tensió i agressivitat de la gestió empresarial.

El Germà Manel, més jove que la resta de la Comunitat de Germans, es va implicar immediatament en la Penya. El bon enteniment va ser immediat. A poc a poc va néixer entre nosaltres una amistat que ja mai més es va perdre.

M'agradava, sobretot, la relació i l'actitud del Manel amb els joves. Semblava posseir un imant que els atreia al seu voltant. Malgrat tot no era un mestre "complaent" i segur que quan estava molest pel comportament de la seva classe no mostrava la seva cara més amable.

Avui en dia diríem que en Fariñas era un emprenedor. El seu cap bullia amb idees i projectes. I el món de les seves idees quedava sempre limitat per unes estructures que no li permetien volar. Parlàvem molt i sovint es mostrava desanimat i en alguns moments enfadat. M'impressionava veure com aquesta imatge es transformava quan ens trobàvem amb joves; qualsevol tristesa, dolor o preocupació es mudava en energia positiva. Era quelcom màgic.

Ben aviat vam començar a promoure activitats. I d'aquí va néixer el grup de teatre format en gran part pels mateixos joves dels equips de futbol i les noies de l'escola veïna. Obres com "La Cantant Calba" d'Eugene Ionesco, muntatges sobre poesies de Salvador Espriu, "Gente Bien" de Santiago Rusiñol...

Després vam crear el "Grup Juvenil La Salle Congrès" on diferents activitats culturals, diàlegs, reflexions, completaven la formació dels joves.

Van tres anys intensos. Els caps de setmana eren el nostre principal espai: Partits de Futbol (Camp de La Salle Bonanova), Assaig de teatre, sovint a la Rectoria de Sant Celoni, reunions o excursions amb el grup juvenil...

I com que els projectes no s'aturaven, amb l'equip de futbol vam participar en una gira esportiva per Àustria. En aquesta sortida, crec que de dues setmanes, vaig acabar de conèixer en Manel. Proper, exigent, assumint riscos, veia en aquesta gira una oportunitat d'anar molt més enllà en la formació dels joves que ens acompanyaven.

En Fariñas em va obrir les portes de la Comunitat del Congrés. Però sobretot em va obrir la ment i el cor a la vocació de Germà, que va capgirar com un mitjà tots els meus projectes. Encara que només fos per això, sempre t'estaré agraït.

Miquel Xancó, Fariñas, Daniela, Cesc_1985

El Germà Manel va anar a fer el CEL Regional (1975-76) i allà va patir una forta crisi. Em va demanar amb urgència que l'anés a veure. Jo feia el Noviciat, vaig demanar permís i hi vaig anar. Va ser just un anar i tornar. En Manel necessitava un espai per desenvolupar les idees que aquí no podia trobar. La resolució va ser anar a Bolívia. El que ha fet allà és enorme, les dificultats, també. Això no obstant la seva obra segueix, obra que val una vida consagrada com la del nostre amic Manel. Haurem de recuperar la memòria del molt que va impulsar i realitzar a Bolívia. Fa uns anys et van fer a Tarija, un acte d'homenatge i el grup "Libertad" et van cantar la cançó "Para vos Manuel". La trobareu a YouTube i també a Google podeu trobar la lletra.

https://www.youtube.com/watch?v=JUHmzGvBUjY&ab_channel=GrupoLIBERTAD

En la cançó dues paraules defineixen molt bé al Germà Manuel: "Soñador y Rebelde".

Vaig poder parlar amb ell uns dies abans de morir. Van ser moments en què la vida se li feia difícil de suportar, però mai va abandonar la lluita. Molts serem els qui tampoc abandonarem el teu record. Allà on siguis ens retrobarem.

NOTÍCIA RECIBIDA DE COCHABAMBA

Cochabamba 19 de enero.

Hno. Jaume: reciba un cordial saludo

Doy contestación a su correo.

El Hno. Manuel estuvo en Tarija unos 40 años (en Santa Cruz un año, otro año en Cochabamba y otro en La Paz)

Por lo que yo sé fue el fundador del colegio La Salle de Tarija, director varios años; profesor; trabajó mucho con los Cursillos de Cristiandad; fundador de la Universidad Católica en Tarija; creo que estaba metido con los Derechos Humanos. Orientaba a matrimonios, alumnos con problemas.

Muy querido en Tarija, lo mismo que al Hno. Felipe Palazón, cuyo aniversario de su muerte recordamos hoy día.

Reciba un fraternal saludo y unión de oraciones,

H. Vidal Páramo López

Hem rebut una ininteressant "Breve reseña de los GG. Felipe Palazón i Manuel Fariñas en Tarija", feta pel G. David del Campo, enviada pel G. Vidal Pàramo López que trobareu a:

<https://docs.google.com/document/d/1KiApQU2K32D9WBVP5jz9AUcgfQ5avChC/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Consejo Municipal de Tarija

Homenaje Póstumo al H. Manuel Fariñas Pérez

CONCEJOINFORMA/EL concejo Municipal de Tarija, rindió homenaje póstumo al Hno. Manuel Fariñas mediante la entrega de una Ordenanza Municipal en el cual destaca su gran vocación de servicio en la búsqueda de la justicia a través de la solidaridad y el amor al prójimo inspirados en el Evangelio, aportando al desarrollo de Tarija y Bolivia. Este reconocimiento fue entregado por el Presidente del Consejo Municipal, César Mentasti y la Concejal Marcela Guerrero, impulsora de esta distinción póstuma, a la familia España, que cobijó al “Hno. Manuel” durante muchos años en Tarija.

El Hno. Manuel Fariñas Pérez, llegó a Tarija, en 1976 para trabajar en el Colegio Antoniano, en 1984 fundó el Colegio La Salle de Tarija, poco tiempo después permitió que sea el primer Colegio La Salle con alumnas. En 1993 fundó la Universidad San Bernardo de la que fue su Rector posteriormente Universidad Católica Boliviana en Tarija.

"Levanten su corazón y compartan conmigo la felicidad de estar con Dios"

***El Movimiento de Cursosillos de Cristiandad,
invita a la Eucaristía conmemorando el primer mes del
sensible fallecimiento de nuestro
asesor espiritual, maestro, hermano y amigo:***

Hno. Manuel Fariñas P

Que se celebrará el día viernes 11 de febrero de a Hrs. 19:00
En la Capilla San Pablo de la Casa del Cursillista
Ubicada en el Barrio Bolívar calle Numa Romero Del Carpio

Invitación extensiva a: Familia Cursillista,
Instituciones a las que en vida perteneció y
Población en general

 Movimiento de Cursosillos de Cristiandad de Tarija

TOCANT EL CEL

*Passen els anys ... , les xacres no perdonen.
Ens hem fet vells, les forces han minvat.
Les veus d'abans s'apaguen tremoloses,
però... l'esperit del "Grup" s'aferra a "l'AMISTAT".
Quan puc cantar al sol i a les estrelles
i a l'Univers, que és obra del Senyor.
Quan puc fruit de tanta meravella, em
bat el cor. Tot ell vessa de goig.*

*De lluny estant ressonen melodies
guarnit l'ahir d'històries i conviures ...
Records tots ells viscuts en plenitud.*

*Junts hem escrit el llibre amb les memòries.
Toquen ja "el Cim", serens "Las Viejas Glorias"
seguint l'Estel que ens guia dret Amunt".*

*Ignasi Romeu
Diada de Reis 2022*

**BON ANY!
“D’UNA AMISTAT”**

**Poesia dedicada als
“GRUPS D’UNA AMISTAT LASAL-LIANA”**

CRÓNICA DE TAMI

Diciembre 2021

H. Vicente Bartolomé Lera

Ciertamente, amigos del Centro de Formación Rural de Tami, ¡un largo silencio! Un silencio que, en estos días de fin y principio de año, es necesario romper para deseáros unos buenos días de Navidad y un 2022 que colme vuestros mejores deseos.

Familias del Centro

Seguramente algunos de vosotros habéis pensado que el Centro ha sucumbido a los revueltos tiempos que vivimos... ¡No! Sigue vivo y muy vivo tras haber superado la etapa 2021.

Después de un año en el que no pudimos recibir a las familias para su formación, no ha sido fácil retomar la marcha normal. Superando la inercia del 2020 y la incertidumbre que la sombra de pandemia proyectaba, nos pusimos a preparar la campaña. A pesar de nuestra determinación, el reclutamiento de familias no fue fácil y nuestro amigo covid-19 quiso buscar alojamiento entre nosotros -y lo encontró en quien os escribe-.

El 6 de abril comenzaron a llegar las primeras familias. Seguirían otras, hasta llegar a ocho. No nos importó el número tan

reducido. Nuestra tarea de desarrollo rural no se ha detenido. La campaña comienza: preparación de las parcelas, cortar la leña para cocinar, domar los nuevos bueyes, preparación de compost...

Todo listo para empezar la siembra, pero la lluvia no llega... La formación no se detiene: curso de salud, alfabetización, transformación de productos agrícolas. Mayo llega a su fin y la lluvia no nos permite depositar las semillas en el surco... La formación continua: agricultura, ganadería, gestión familiar...

El once de junio, ¡al fin! Podemos comenzar a sembrar. En cuatro meses debemos hacer los trabajos que normalmente se realizarían en seis. Hay que repensar el plan de cultivos para adaptarse a la nueva situación... A pesar de todas las dificultades hemos marcado un hito histórico en la vida del Centro: ¡No hemos utilizado ni siquiera un gramo de abonos químicos, los cultivos han recibido nuestro compost!

Pero la formación y los trabajos campestres no dicen todo de lo vivido en el Centro. Como en todas las poblaciones hemos vivido la enfermedad. Un padre operado de apendicitis, otro con hepatitis, no han faltado las vacunaciones -primera

y segunda dosis- y, sobre todo, el paludismo que, en la época de lluvias, es la estrella a la hora de minar la salud.

Hemos celebrado la vida acogiendo a los cinco niños -cuatro de las familias en formación y otro de una monitora- que han nacido en el Centro. Los pequeños del “jardin d’enfants” se han encargado también de dar animación en el día a día.

En agosto celebramos el día de plantación de árboles. Para comenzar, cada familia plantó tres árboles, pequeños y mayores, todos manos a la obra... Después vino la gran plantación, 684 árboles depositados en tres parcelas. Una comida especial hizo diferente la jornada.

La fiesta grande tuvo lugar el 23 de octubre. Juegos, representaciones, regalos comida todos juntos y danzar, danzar como es la costumbre por estas tierras. Si las restricciones impiden música a todo volumen, se danza con un tam-tam, con la música del móvil... nada impide manifestar la alegría con la danza...

Y así, con las alegrías, trabajos, enfermedades... con el día a día... se llegó al final. El 17 de diciembre celebramos el adiós a las familias. Retornaron a sus poblados con dos bueyes y otros utensilios. Contentos con lo vivido y con la ilusión de poner en práctica lo aprendido para que su existencia pueda mejorar en el futuro. Los monitores esperamos que todos consigan salir de la pobreza que les ha atrapado hasta el momento.

Para mí es un motivo de alegría cerrar esta campaña, la décima de mi estancia en Tami. Contemplar todo lo recorrido en estos años... y el gozo de poder entregar el testigo a los que serán los responsables de continuar la tarea de ayudar a las familias campesinas a mejorar su existencia: los monitores que se han entregado a esta misión y a la comunidad de tres Hermanos de La Salle que se han incorporado en los últimos meses para participar en la tarea de sembrar el futuro.

A vosotros que recibís esta crónica, pediros que continuéis manteniendo el interés de lo que pasa en este rincón de la sabana togolesa.

Familia plantando un árbol

Comida el día de fiesta

PARAL·LELISME

Avui se'ns demana crear el futur i això suposa audàcia i risc al mateix temps.
Tot profetisme ha significat sacrifici, de vegades molt dolorós...
El Papa ens dóna exemple, i malgrat tot, ell segueix obrint l'Església de futur.
El Sínode sobre la Sinodalitat, vol portar-nos cap una Església sinodal
que demanarà escoltar, prendre la paraula i celebrar la Paraula de Déu i l'Eucaristia.
Jesucrist va obrir un futur passant per dificultats i incomprendiments fins a la creu.
Sant Joan Baptista de La Salle va obrir un futur
i avui hi ha persones compreses en aquesta aventura.
El Papa ens pregunta "si estem preparats per l'aventura d'aquest viatge".
L'amic Ramon M. Ripoll ofereix a la nostra consideració aquest "paral·lelisme".

Ramon M. Ripoll i Borrell

Cal dir-ho: al dia d'avui parlar de paral·lelismes i comparacions és arriscat: es presta a lectures equivocades encara que s'hi afegeixi l'obligat 'salvant totes les distàncies'. Però no em puc contenir de fer-ho: per amor: exposant-me a interpretacions esbiaixades. Es tracta de la repetició de les històries: es tracta de parlar de recorreguts de sant Joan de La Salle i Sor Lucía Caram: de temps tan distants i circumstàncies tan diferents. Els dos són uns grans lluitadors: pels pobres, pels desvalguts té sentit una lluita sense treva, una lluita que incomoda la societat.

De sant Joan de La Salle recordem aquell poema de Salor (Germà Saturnino Lorenzo, Pascual Plumed):

.....
*Nada arredra a nuestro apóstol:
ni la sátira violenta,
ni el fragor de la tormenta,
ni el rugir del Aquilón.
Cual experto timonel
puesta en Dios la confianza
lleva en calma y mar bonanza
su endiablada embarcación.*
....

Tots dos surten de la seva zona de confort

Sant Joan de La Salle és d'una família adinerada i noble. Obté el grau de canonge de la seva localitat, Reims. Només li cal anar resant salms i anar cobrant....	Sor Lucía és una monja de clausura: la seva feina és resar (contemplar Déu) i treballar (no sé si fent tortells de Nadal). Vida i cel assegurats.
--	---

Els atreuen irresistiblement els pobres

Per a sant Joan l'entorn són els nens pobres que vaguen pels carrers, sense escola, sense educació: no pot deixar de mirar-los i compadir-se-n.	Per Sor Lucía és la pobresa, malgrat la seva clausura, és impossible no veure la misèria de la gent: no pot deixar de mirar fora i compadir-se.
---	---

Necessiten un marc doctrinal nou

És com automàtic: l'esquema espiritual ha de girar 180°. S'ha convertit en rebel. A l'estructura que crea hi ha un eix fonamental que se situa a Saint Yon: a allà es dirigiran tots els atacs conservadors: és problema d'estructura mental.	Sor Lucía no pot callar: surt a ràdio, televisió: explica coses que a ella li semblen fonamentals per un cristianisme ben entès: això provoca simpaties fervoroses, però també lluites, incomprendiments a desdir: es converteix en rebel.
---	--

La nova 'comunitat'

La revolució arriba quan constitueix la seva nova comunitat: és sorprenent: tots els membres són laics: ell es converteix en un d'ells: els uneix l'amor a exercir una docència vers els nens pobres més que altre concepte espiritual.	És sorprenent: Sor Lucía s'integra en una nova comunitat: els seus membres estan units per un projecte social comú, però són diversos en altres creences, sexe i condició: semblaria impossible
---	---

Nou sentit d'organització

Escola és quelcom completament diferent a allò que s'havia entès fins el moment: per sistema s'introdueixen procediments diferents: cal aprofitar espais, temps i recursos: l'escola és gratuïta i global: s'aboleix l'ensenyament per tutors individuals	L'ajut al necessitat deixa de ser 'caritat': és un deure que té tota persona que pot fer-ho. Jamai t'ha de donar les gràcies el foraster, l'immigrant, el pobre, el malalt, el limitat... ell és el teu germà que requereix una atenció especial
---	--

Tràfecs protocol·laris

Tota l'organització no encaixa massa en els esquemes mentals de la societat: és, ni més ni menys, revolucionària. La nova congregació ha d'establir-se també a Roma fins aconseguir un status que li permeti la subsistència amb garanties	La situació de Sor Lucía i de tot el monestir esdevé contradictòria: vida contemplativa versus vida activa social. Finalment Roma ha d'obrir un camí per encaixar les dues reivindicacions
--	--

"El *Document Preparatori del Sínode* ens recorda el context en el qual es fa el Sínode: una pandèmia mundial, conflictes locals i internacionals, el creixent impacte del canvi climàtic, les migracions, les diferents formes d'injustícia, el racisme, la violència, la persecució i l'augment de desigualtats en la humanitat, només per citar alguns factors. A l'Església, el context també està marcat pel sofriment que experimenten els menors d'edat i les persones vulnerables "a causa d'abusos sexuals, de poder i de consciència comesos per un notable nombre de clergues i de persones consagrades". Dit això, ens trobem en un moment crucial en la vida de l'Església i del món. La pandèmia de la COVID-19 ha posat en evidència les desigualtats existents. Al mateix temps, aquesta crisi global ha revifat el nostre sentit de que tots estem en el mateix vaixell i que "el mal d'un perjudica a tots" (FT,32). El context de la pandèmia COVID-19 afectarà, sens dubte, el desenvolupament del Procés Sinodal. Aquesta pandèmia mundial crea vertaders desafiaments logístics, però també ofereix una oportunitat per a promoure la revitalització de l'Església en un moment crític de la història de la humanitat, en el qual moltes Esglésies Locals s'estan interrogant el camí que cal seguir".

(*Vademécum per al Sínode sobre la Sinodalitat*)

FENT UN COP D'ULL AL PAX 259, DE GENER 2022

G. Ramon Font i Serra

Amb el nou any, va arribar puntualment el PAX 259. Cal seguir agraint l'esforç del G. Jaume i del seu Equip i animar-los perquè segueixin dedicant part del seu temps per seguir fent del PAX un bon nexa d'unió entre tots els Germans de la Zona.

Una bona manera de fer palès el nostre agraïment seria llegir-lo i col·laborar-hi. Ni una cosa ni l'altra costa gaire. El sentiríem més nostre i l'estimaríem més. Per què no ho fem?

Bé, feta aquesta petita introducció, a continuació, el meu petit granet de sorra, comentant el que m'ha cridat l'atenció del PAX 259 amb les corresponents reflexions personals. Repeteixo el que ja he dit en altres ocasions, s'hi pot estar d'acord o no, pot agradar o no... Aquesta és la meva manera de pensar i veure les coses, aquestes són les meves dèries, aquestes són les meves manies. Qui no les té?

Plana 7. “El Sínodo no se hace para que todo siga igual”. Lluís Marín de San Martín, Sots-Secretari del Sínodo dels Bisbes diu:

Em pregunto: Per què fem els nostres Capítols Districtals? Per què fem els nostres Capítols Generals? Han canviat gaire les nostres vides, el nostre Institut, han canviat per a bé, després de tantes reunions, tants documents, l'arxiu n'està farcit, tantes teories?

Planes 9 a 13. “Sinodalidad para sanar la parálisis eclesial”. Interessant el contingut d'aquestes planes. A la meva manera, les resumeixo així:

Una mica “paralitzats” sí que hi estem oi? L'edat, la manca de vocacions, l'arraconament que estem patint, la pandèmia... no contribueixen gaire a viure esperançats, amb ganes de moure'ns... i potser fem com aquell paralític que es va passar 38 anys assegut, desanimat, desencisat... esperant que algú amb idees, empenta, iniciativa, ganes, moguéssin les aigües...

No sé, no sé, però em dóna la impressió que en aquests darrers anys ens ha mancat empenta, ens han mancat lideratges forts, a tots els nivells, que moguessin les aigües, és a dir, el nostre petit món lasal·lià amb nova saba, vigor, creativitat, il·lusions...

“Aguas agitadas” diu a la plana 11. Poca agitació, poc moviment poca il·lusió, en definitiva i per desgràcia, poc lideratge. A veure si ve algú i “nos agita”! Ens fa falta!

Planes 25 a 29. Parlen del Germà Superior General Irlide. Durant nou anys (1875 – 1884), va servir i dirigir l'Institut. Va ser, en el seu mandat, quan els Germans varen arribar a Espanya (1878) i Catalunya (1879). Pel que he llegit d'ell i de la seva obra, crec que va ser enèrgic, generós, emprenedor, agosarat, amb visió de futur...

“Plena, enèrgica i fecunda va ser la vida del G. Irlide. Nascut per manar i per la lluita, va governar l'Institut amb decisió”, ens diu a l'acabament d'aquestes planes. No serà potser això el que falta, el que ens falta avui?

Planes 30 a 33, resumeixen molt breument la **història de sis Capítols Generals.** Estem, segons ens han dit, a les portes d'un nou Capítol General. Només sis Germans espanyols hi assistiran i cap de casa nostra... quan en els darrers Capítols hi participaven dos, tres i alguna vegada, fins i tot, quatre... Què hem fet o no hem fet o hem deixat de fer per arribar a aquesta trista situació?

Planes 39 a 43. El G. Felipe García ens explica quines són les activitats que desenvolupa a Sudan del Sud.

Suposo que les haureu llegit. Són molt interessants i emocionants.

Només vull comentar ara i aquí, la meva admiració envers el G. Felipe que ha estat capaç de deixar les comoditats pròpies del món on vivim per seguir treballant, a la seva edat, en favor dels més pobres i desemparats en terres ben llunyanes. Moltes gràcies Felipe pel teu testimoni!

I comentar, també, encara que em repeteixi, les presses que hi han hagut a casa nostra per tancar, abans d'hora, comunitats, per arraconar-nos, per tallar-nos les ales...

Planes 43 a 51. Què bonica l'entrevista feta al G. Just Monsó! Tota ella plena de detalls, de caliu familiar, de

vivències, de records... Un perfecte resum de la seva vida i de les seves activitats, fetes sempre amb senzillesa, discreció, fraternitat, amabilitat, serenitat, entrega, cordialitat...

Moltes gràcies G. Just per la teva vida, farcida de treball, sense fer soroll, sense cridar l'atenció, però rica i plena, bonica, entregada totalment als altres, servint-los, ajudant-los, estimant-los. Que el bon Déu et doni salut, força, il·lusió per seguir ajudant i estimant tothom. Tant de bo fóssim com tu!

Planes 59 a 77. Dedicades als nostres estimats Germans Guillermo Fernández i Pedro Lancis, dels que guardarem sempre un gran record i estimació.

Totes les planes són un reflex d'aquesta estimació, de tot el que ens van donar, del seu treball, esforç i il·lusió.

He fet les petites biografies dels dos Germans, he après a estimar-los i m'he adonat de la seva riquesa humana, cristiana i religiosa, del seu amor a l'Institut, a la classe, dels seus valors i qualitats que es posen de manifest, també, en aquestes planes. Segur que ells i tots els altres Germans, des del cel, ens ajuden i donen força per seguir caminant i lluitant com ells van fer.

Penso, però, una cosa... tots aquests merescuts elogis que els hi fem quan han mort, per què no els hi vàrem fer en vida? Per què no ens dediquem de quan en quan a lloar, a reconèixer i agrair el que molts Germans fan? Per què sovinteja una certa fredor en les nostres relacions i som incapaços, moltes vegades, de felicitar i agrair el que fan els altres?

Per què alguns pensen, ho he sentit, que totes aquestes manifestacions són un xic "cursis", que estan fora de lloc? Per què aquesta manca de sentiments, de detalls?

Després d'aquest petit comentari trobo bonic el que diu el Papa Francesc a la plana 84: *"Soñemos como única humanidad, como caminantes de la misma carne humana, como hijos de esta misma tierra que nos cobija a todos, cada uno con la riqueza de su fe o de sus convicciones. Cada uno con su propia voz, TODOS HERMANOS"*! Ho som realment? Ens esforcem per a ser-ho? Malgrat tot, seguim somiant...

Plana 104. "Mis 50 motivos". Amic i Germà Antonio, què bonics aquests "50 motivos" que ens ofereixes amb

motiu dels 50 anys de la teva Professió Perpètua! Què bé que resumeixen el que ets i el que has fet i fas! Tota una vida dedicada amorosament als altres, estimant i educant als nens i joves amb molta, molta tendresa, gaudint amb les petites coses de cada dia i fent-les gaudir als altres...

Em meravella, Antonio, la il·lusió i les ganes amb que treballes, encara, fent i organitzant la catequesis parroquial, ajudant la comunitat i escola amb diversos treballs, fets tots i sempre amb un generós somriure. Segueix així i moltíssimes gràcies!

Planes 111 a 114. Les nous. El racó de la salut, dels aliments. Aquesta vegada se'ns parla del les nous i del seu valor nutritiu. Reconec que m'agraden i molt, que tenen moltes vitamines... Però es podria parlar també de la varietat que haurien de tenir els nostres àpats, de la qualitat dels nostres aliments diaris, de pujar una mica el pressupost per tal de millorar la qualitat del que mengem, de donar idees als dietistes a l'hora de fer els menús tenint en compte l'edat que tenim...

Resumint: en aquest aspecte s'ha de millorar i molt... Es fa? Es vol fer realment?

Planes 124 – 125. Les anècdotes lasal-lianes del G. Ricard Serra. Em fixo amb la nº 84 i amb el que li va contestar el G. Jaume Mas (acs) a un nen: “Mira, com que et portes malament, et tancaré dintre d’aquest ordinador. Em dius el teu nom i cognoms”?

Llavors estaven i segueixen estant de moda els ordinadors, ara, a més, els mòbils i altres eines del mateix estil... tothom, tothom, nens, joves, vells... pendents de l'aparell “a tiempo y a destiempo, con ocasión y sin ella”, a totes hores... Voleu dir que no ens hem tornat, uns més que altres, una mica tocats de l'ala?

Planes 126 – 127. El G. Lluís Diumenge fa, com sempre, un interessant comentari de la pel·lícula “Claret”. La vaig veure i em va agradar molt. Sempre he tingut una devoció especial a aquest sant de casa nostra. Durant un any (1849 – 1850) va ser Rector del meu poble de Viladrau, va plantar la primera creu al cim del Matagalls. El meu avi comentava que, fins i tot, hi va fer un “miracle”, apagant el foc d'una gran casa pairal.

En els seus escrits parla dels Germans de les Escoles Cristianes, dient als seus deixebles que “donàvem molt bé la classe” i que ells haurien de fer

el mateix. Ho diria ara?

Per avui ja n'hi ha prou. Que sant Antoni Maria Claret i sant Joan de La Salle, des del cel, ens ajudin a ser una mica com ells i fins la propera ocasió si a Déu plau!

Reimaginem la nostra vida de Germans

Consells per a les persones grans

Canal Salut

Les persones grans són més susceptibles a patir complicacions si contrauen el coronavirus i això els pot generar angoixa i por. A més, l'experiència del confinament els pot resultar especialment dura si viuen soles.

Seguir alguns consells pot ajudar a gestionar la situació de la millor manera possible.

- **Desconnecteu**
- **Parleu cada dia amb una o més persones de confiança**
- **Cuideu-vos i gaudiu!**
- **Mengeu i beveu sa**
- **Moveu-vos**
- **Demaneu ajuda si ho necessiteu!**
- **I si cuideu una persona gran...**

Desconnecteu

- Eviteu estar tot el dia pendants. Reduïu el nombre de vegades que mireu, llegiu o escolteu notícies que us produeixen angoixa. Amb un parell de cops al dia n'hi ha prou!
- Eviteu els programes sensacionalistes de televisió o ràdio.
- Utilitzeu la tècnica que més us agradi o us funcioni per relaxar-vos, com ara les respiracions profundes, escoltar música, fer activitats o moviments que us facin sentir bé,

Parleu cada dia amb una o més persones de confiança

- Tingueu un telèfon fix o mòbil a mà, i manteniu-lo actiu i carregat.
- Parleu per telèfon (o feu videotrucades) o WhatsApp cada dia amb persones que estimeu, de confiança, sobre les preocupacions, les activitats que feu, les receptes que prepareu i com us sentiu.
- Tingueu a mà una llista amb els telèfons del CAP, dels familiars, del taxi, etc. Si teniu servei de teleassistència, tingueu el botó a prop vostre.
- Demaneu que us comprin les coses que necessiteu (menjar, medicació, etc.) i que us les portin a casa i les deixin al replà.
- Si podeu utilitzar-ho, participeu en grups de WhatsApp amb amistats, familiars, veïnat, etc.

Cuideu-vos i gaudiu!

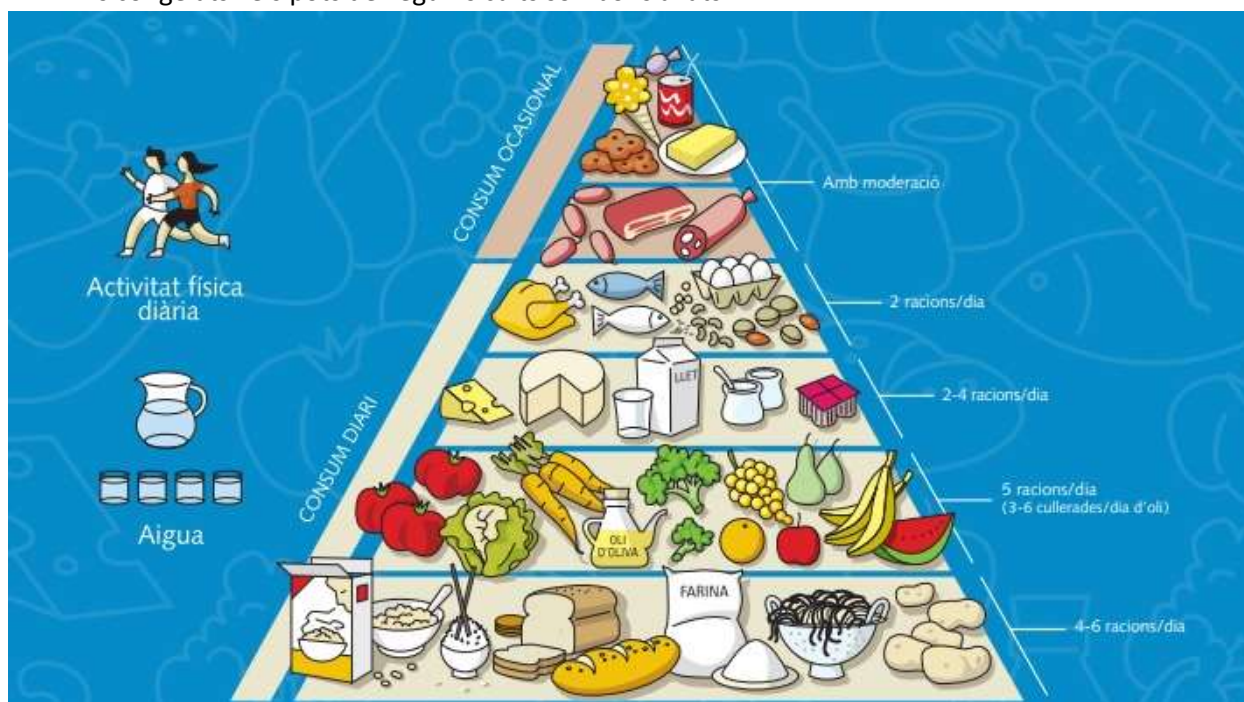
- Centreu-vos en el dia a dia, viviu el moment, busqueu les coses positives, penseu que tot això passarà.
- Mantingueu les rutines i els horaris habituals per llevar-vos, dutxar-vos, fer els àpats, anar a dormir.
- Mireu el calendari cada dia. Feu coses diferents segons el dia de la setmana.
- Dutxeu-vos diàriament, vestiu-vos i arregleu-vos.

- Prioritzeu les activitats que més us agradin: llegir, fer passatemps, cuinar, escoltar música, escriure, pintar, veure pel·lícules, etc.
- Si en teniu, sortiu a la terrassa o al balcó. Obriu les finestres diverses vegades al dia i que us arribi directament l'aire i el sol (necessari per produir vitamina D). Busqueu els llocs de la casa més alegres o lluminosos i intenteu passar-hi el temps.
- Descanseu al vespre. Dormiu prou hores (8-9 h). Us pot ajudar una infusió relaxant abans d'anar al llit.
- Preneu la medicació habitual i feu els mateixos controls a casa que feu normalment.

Mengeu i beveu sa

- Prepareu àpats saludables i que us agradin, amb força hortalisses, fruites fresques i de temporada, llegums i aliments integrals.
- Els congelats i els pots de llegums cuits són bons aliats.

- Serviu racions petites ja que, en tot cas, sempre podeu repetir.
- Tingueu molta cura amb la higiene de mans, aliments i superfícies de la cuina.
- Netegeu fruites i verdures afegint a l'aigua unes gotes de lleixiu segons les recomanacions habituals.
- Separeu els aliments crus dels cuinats.
- Cuineu bé la carn.
- Guardeu els aliments cuinats a la nevera de seguida o bé congeleu-los.

- Beveu aigua sovint. Si és de l'aixeta, estalviareu viatges, diners i residus plàstics. També infusions fredes o calentes, brous o suc de verdures.
- És millor no beure alcohol. No fumeu.
- Planifiqueu els àpats i feu una llista de la compra setmanal per donar a la persona que us doni suport per anar a comprar.

Mouveu-vos

- Camineu pel passadís i les habitacions diverses vegades cada dia.
- Durant el dia, aixequen-vos de la cadira cada hora i moveu-vos un parell de minuts.
- Quan mireu la televisió, aixequen-vos per canviar el canal en lloc de fer-ho amb el comandament. També podeu fer estiraments i/o exercicis flexionant els turmells i els genolls.
- Feu una taula d'exercicis físics diaris senzills per realitzar a casa una vegada al dia.

Demaneu ajuda si ho necessiteu!

Si us sentiu angoixats o estressats durant dies, demaneu ajuda (a la família, a les amistats o al vostre centre de salut de referència).

I si cuideu una persona gran...

Les persones grans, especialment les que presenten deteriorament cognitiu o demència, poden estar més ansioses, irritables, estressades, agitadaes, desorientades o absents quan estan confinades.

En aquestes situacions, és fonamental mostrar suport continuat, transmetre calma i tenir paciència.

- Intenteu que la persona estigui ben informada del que passa i entengui el motiu del no poder sortir de casa i de l'absència de visites.
- Compartiu fets senzills sobre el que està passant i doneu informació clara sobre com reduir el risc de contagiar-se amb paraules que puguin comprendre.
- Repetiu la informació sempre que sigui necessari. Comuniqueu les instruccions de manera clara, concisa, respectuosa i pacient.
- Faciliteu-los el contacte virtual freqüent amb la família i els amics i amigues.
- Ajudeu-los a posar en pràctica tot el que s'ha explicat anteriorment. La majoria de les recomanacions són adequades per a la persona que cuideu i per a vosaltres mateixos.
- Busqueu coses que il·lusionin a les persones que cuideu. Parleu amb elles dels temes que els preocupen, però especialment, també d'altres temes que les distreguin i facin passar el temps d'una manera més agradable, per exemple mirant fotos, compartint el que saben i/o les seves experiències.
- Tingueu cura de vosaltres mateixos: tant el confinament com la cura de les persones suposen un esforç emocional.

9 fruites i verdures per gaudir durant l'estiu

L'estiu és excepcional per moltes raons: dies llargs amb més hores de sol, més temps lliure, temperatura que ens permet estar a l'aire lliure i, sobretot, perquè és una estació que ens ofereix una collita espectacular de verdures i fruites fresques.

María Llamas

L'estiu és el moment perfecte per tastar fruites i verdures noves dels horts casolans, els horts urbans, comunitaris i els mercats locals. La jardineria domèstica és una forma assequible d'afegir més fruites i verdures a la dieta.

Els horts urbans i comunitaris poden ajudar a millorar els nivells d'activitat física, l'accés a fruites i verdures i, fins i tot, algunes evidències suggereixen que augmenten la disponibilitat de fruites i

verdures per postres, cosa que promou una alimentació saludable, redueix l'obesitat i millora la salut mental i la connexió social dels qui participen a l'hort. **Els mercats locals són una altra manera d'afegir varietat i millorar l'accés a fruites i verdures.**

Podríem dir que l'estiu és la bonança, la febre de l'or, l'olla brillant al final de l'arc de Sant Martí per als amants de les verdures. Els productes de temporada tenen unes condicions organolèptiques i una qualitat nutricional superior. Com que són de temporada, ens assegurem que

estiguin en el punt més fresc, ja que s'han recol·lectat en el millor moment, cosa que garanteix **més concentració de nutrients.**

La calor d'aquesta època de l'any fa que optem per plats més lleugers i refrescants, i per això la naturalesa, que és molt sàvia, ens brinda moltes fruites i verdures riques en aigua que ens mantenen hidratats en aquests dies tan sufocants.

Les fruites d'estiu són **albercocs, préssecs, nectarines, prunes, figues, melons o síndries.** Entre les verdures de temporada trobarem **carbassó, cogombre, tomàquet, pebrot, pèsols i faves.**

Hi ha mil maneres de preparar-les: en amanida, en una sopa freda refrescant, en forma de carpaccio, marinades, a la graella, com a acompanyament d'un plat principal. A continuació, dono algunes claus per fer brillar aquests ingredients a la taula aquest estiu:

Els tomàquets

Els tomàquets es troben en el millor moment, sucosos i plens de sabor. Trieu-los brillants, madurs i tasteu varietats diferents per comparar matisos diversos. Podrem fer una senzilla amanida de tomàquet tallat a làmines, amb un bon raig d'oli d'oliva i herbes fresques; o també un gaspatxo clàssic. Per preparar conserves de tomàquet, feu grans quantitats de salsa de tomàquet i guardeu-les en pots al buit per gaudir-ne durant l'hivern.

El carbassó

El carbassó és una hortalissa molt lleugera i suau. N'hi ha de varietats diferents; els més habituals són els verds fosc, que són els típics de la Mediterrània; els clars, amb una pell verda clara gairebé blanca, i els grocs, que són més dolços i amb una textura més tova. **Podem aprofitar tant el fruit com les flors** i són molt versàtils. Casen molt bé amb herbes com la menta, l'alfàbrega, l'estragó o l'anet. Que siguin aigua en un 95%, els fa ideals per a cremes fredes, amanides fresques a base de tires de carbassó marinades amb oli i llimona, a la graella o laminats sobre una pizza.

Els raves

Rics en ferro i vitamina C. Aquesta verdura cruixent i picant despertarà qualsevol paladar. Els més comuns són els roses per fora i blancs per dins, però n'hi ha de molts colors –morat, verd o groc–, tots amb lleugeres variacions de gust. Es poden servir crus amb un rajolí d'oli i llimona, confitats, en làmines molt fines en amanides, en juliana per a un risotto o rostits uns minuts per transformar aquest toc picant en una verdura dolça i suau.

El cogombre

És essencial a l'estiu per la seva frescor i quantitat d'aigua. El cogombre combina molt bé amb tàperes, anet o cacauets. Una làmina mitjanament gruixuda pot ser la base d'un bon aperitiu: una mica d'hummus i pebre vermell i ja tenim un aperitiu sorprenent per a un sopar amb amics. També apareix en salses a base de lactis, com el tzatziki. Una altra forma de gaudir-ne és en una sopa refrescant amb alvocat, coriandre, alfàbrega i menta, decorada amb uns cirerols. Trieu els de **mida mitjana**; si la pell resulta molt amarga es pot treure, així com les llavors si fem una amanida o salsa amb antelació.

Els pebrots

Els pebrots, de tots els colors, ajuden a pair i **tenen cura de la vista i pell**. Es poden tallar en forma de bastons per a una safata d'aperitius deliciosa i atractiva; o es poden rostir i servir amb unes boletes de mozzarella i unes fulles d'alfàbrega fresques, o amb un carpaccio de bacallà. Trieu els més petits per a preparar uns pebrots farcits amb una amanida de quinoa, per exemple.

L'albergínia

Amb aquest color tan profund, l'albergínia és una de les verdures amb més substància. La manera més saludable i digestiva de consumir-la és **rostita sencera al forn o a la planxa**, perquè no absorbeixi massa greix. Encaixa perfectament amb la resta de verdures d'estiu com el pebrot, carbassó o tomàquet i casa de meravella amb herbes com l'orenga, farigola, marduix o julivert. M'encanta a la graella en sandvitxos, saltada amb tomàquet per a un plat de pasta o cremada/rostita al foc per preparar un deliciós mutabal –paté d'albergínia, tahina, all i llimona– amb la polpa.

La síndria

Hidratant i lleugera. És la gran ambaixadora de l'estiu i una de les fruites més demandades en aquesta època. La síndria, tot i que és aigua en un 92%, té vitamina A, B6, C, calci, ferro i fibra. **Trieu-les fermes, pesades i que emetin un soroll buit quan els donem uns copets amb la mà.** A més de prendre-la al natural, es pot posar en amanides amb menta i formatge feta, en gaspatxos amb tomàquet, en forma de sorbet o fins i tot al grill queda molt bé. Un suc de síndria, cogombre i menta amb un polsim de picant es convertirà en la vostra beguda preferida aquest estiu.

El préssec

No hi ha res com un bon préssec fresc, madur, sucós i ple de sabor. La seva pell vellutada els fa inconfusibles. Les varietats més conegudes són el de vinya, que és groc per dins i per fora, i el d'aigua, que és més vermell per fora i amb un to pàl·lid per dins. Abans d'arribar al punt de maduresa òptim es poden posar en amanides, rostits a la graella i amanits amb llavors de fonoll, sàlvia, espígol o menta. Quan estan en el punt àlgid, més sucosos, gaudiu-ne tal qual o en gaspatxo, en una crep o en una melmelada casolana; també els podeu afegir a l'aigua per donar-li sabor o congelar-los i després triturar-los per preparar un gelat saludable i rapidíssim.

Les figues

Aquest fruit tan dolç és ric en potassi, calci i magnesi, a més de vitamina K, i aporta molta fibra. Així doncs, ajuda a pair, a controlar el colesterol i té cura de la pell. Trieu-les madures i tingueu en compte que aguanten uns 2-3 dies a la nevera. Les figues són molt delicades, de manera que intenteu que no s'aixafin ni donar-los cops. De receptes amb figues n'hi ha poques, però es poden afegir a les amanides, combinen molt bé amb ruca, escaroles o créixens, a més de fruita seca i tofu, i també podeu posar unes làmines de figues sobre torrades untades amb mató i unes gotes de vinagre balsàmic, o sobre una pizza. Les podeu fer a la graella i servir-les

amb carn o peix, o elaborar-ne pans o melmelades.

Aquest estiu vols sopar amb receptes fàcils i sanes?

Amb la versió estiuenca del curs "Sopars fàcils i sans" us convidem a gaudir al màxim dels **sabors de l'estiu amb ingredients naturals i frescos** en el seu millor moment i que necessiten poca preparació per brillar. En aquest curs hi ha receptes **saludables, delicioses i senzilles** i que podràs crear gairebé en un tres i no res. Jugarem amb espàrrecs, carbassons, gaudirem dels préssecs, prunes i molts altres ingredients més.

La coach i xef **María Llamas** té molts anys d'experiència al capdavant de cuines professionals, creant plats i planificant els processos de producció. Sap de bona tinta com cal organitzar-se per ser més eficient, treure tot el suc possible als ingredients de temporada, aprofitar al màxim el temps i divertir-se a la cuina.

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

La pregària és, sobretot, transformació i acció

Buidar és el receptacle per escoltar. Quan el receptacle és ple d'objectes no pot rebre res més. Per ser receptiu m'he de desempallegar de velles andròmines. La pregària és escoltar, però, justament per això exigeix el treball de desaferrar-se, de buidar-se, de deslligar-se de tot allò que col·lapsa el jo i el fa inhàbil per esdevenir l'oient de la Paraula... Escoltar la Veu, hostatjar-la en el meu ésser i transformar-la en acció: heus ací el programa que vaig entendre que havia de portar a terme en aquella etapa de la meua vida. És aleshores que vaig comprendre que la pregària no consisteix solament a escoltar, a rebre; era, sobretot, transformació i acció.

G. Jaume Pujol i Bardolet

El camí del fracàs i el camí de l'èxit són el mateix, però recorreguts de manera diferent (Dr. Alonso de Puig)

Es una expressió que m'ha cridat l'atenció i, a més, hi estic d'acord. El resultat dependrà sobre quines siguin les nostres actituds en el moment de recórrer el camí que ens pertoca fer. Per veure què hi ha en el fons d'un recipient ple d'aigua és necessari que l'aigua estigui tranquil·la; igualment, la persona ha de ser capaç d'un esperit serè, tranquil, optimista... i no deixar-se posseir per cabòries. Dues persones poden viure una mateixa situació: una en treu creativitat, èxit, millora en la seva vida... i l'altra es deixa absorbir pel pessimisme, la inoperativitat, i es submergeix en la tristesa i potser i tot en la depressió. Angoixar-se representa viure un problema més que causa bloqueig i mal viure. A França hi havia (potser encara) un grup d'escoltes que tenia com a lema "À cœur vaillant rien d'impossible". En un grup d'excursionistes tots

fan el mateix camí: n'hi ha que canten rient i estan satisfets i n'hi ha que gemegen i demanen si encara falta molt per arribar a la meta.

G. Jaume Pujol i Bardolet

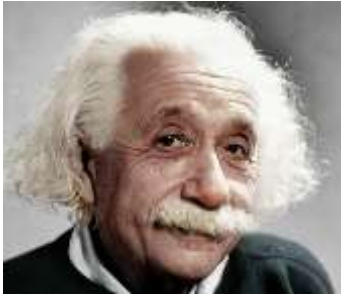
La felicitat segons Buda

“La felicitat és la conseqüència, per una part, de fer accions que contribueixen en benefici d'altres persones, i d'altra part, de l'entrenament per netejar les impureses de la ment”. La ment és el gran instrument de la felicitat, si s'utilitza correctament. Cada persona ha de ser capaç de viure feliç i això representa un treball dia a dia de netejar la nostra ment. Per què, en situacions semblants hi ha persones sempre felices i contentes i altres sovint tristes i gemegant? Com traspasar la línia fronterera entre el soc feliç i el no puc ser feliç? La pràctica del mindfulness (ment sanament plena) hi ajuda certament i consisteix en buidar-se de pensaments negatius i omplir-se de pensaments positius o d'energia positiva. Cal prendre consciència del present que es viu, superant tota temptació de bloqueig, i des d'aquesta realitat tractar de construir el futur.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Einstein. "La religió sense la ciència és cega, la ciència sense la religió és coixa"

Crec que és cert la religió sense la ciència podria viure's sense encarnació amb el món i a la seva història, a través de la qual ens parla el Senyor... podria viure's d'una manera tancada i àdhuc fanàtica. La ciència sense la religió podria viure's sense transcendència i sense objectius que donen sentit a la vida. Cal tenir en compte que la ciència i la tecnologia tenen les seves arrels en la rica, meravellosa i complexa Creació de Déu. Cal unir doncs religió i ciència. La religió dóna sentit i significació a la vida. L'home no pot viure d'espatlles ni al món ni a Déu, car li faltaria el sentit i significació de viure. La persona que no troba sentit a la vida és víctima d'un patiment continu.

G. Jaume Pujol i Bardolet

La nostre responsabilitat sobre el Planeta, la Mare Terra

Hem de ser conscients que hem fet coses que no havíem d'haver fet contra la creació de Déu o no hem fet el que havíem de fer, ens porta a la consciència de la realitat humana. La realitat del nostre planeta ens desafia i ens convida a ser conscients de la responsabilitat que tenim pels danys que hem comès, a fer conversió ecològica per penedir-nos dels nostres actes perjudicials i a seguir una educació ecològica (LS 209-215) per reforçar el valor de la vida, la dignitat i l'existència humana amb comunió amb el Déu Creador, els uns amb els altres, i amb tota la creació pel benestar integral de tots els éssers vius.

Prem Xalxo (Roma)

Cumbre de los obispos europeos: "Llamamiento a la unidad del Viejo Continente"

"El Evangelio de Jesús nos recuerda que nadie está solo, ni debe estarlo, que los más débiles deben tener un trato preferente. Que no hay libertad ni progreso sin los demás, porque cada uno de nosotros es un bien para todos: personas, familias y estados".

A los fieles: "Estamos a vuestro lado, nuestra misión nos impulsa a caminar juntos hacia el futuro de un continente nacido de un destino de belleza, civilización, tradiciones, lenguas y sentimientos compartidos, unidos en una sola alma".

Papa Francisco

El Papa Francesc se sent Pastor d'una Església sense fronteres

És indispensable estar prop de les noves formes de pobresa i fragilitats des de les quals som cridats a reconèixer Crist sofrent encara que això aparentment no ens porti beneficis tangibles i immediats els sense sostre, els toxicodependents, els refugiats, els pobles indígenes, els ancians cada cop més sols i abundants. Els emigrants em plantegen un desafiament particular pel fet de ser Pastor d'una Església sense fronteres que se sent mare de tots. Per això exhorto els països a una generosa obertura que en comptes de témer la destrucció de la identitat local sigui capaç de crear noves síntesis culturals. Que belles són les ciutats que superen la desconfiança malaltissa i integren els diferents, i que fan d'aquesta integració un nou factor de desenvolupament! Que boniques són les ciutats que, fins i tot en el seu disseny arquitectònic, estan plenes d'espais que connecten, relacionen, afavoreixen el reconeixement de l'altre.

Papa Francesc, EG 210

Somnis del Papa sobre Europa/Món

Somnio una Europa/Món que es fa càrrec del nen, que com un germà auxilia el pobre i aquell que arriba a la recerca d'acollida perquè ja no té res i demana refugi. Somnio una Europa/Món que escolta i valora els malalts i els ancians, i que no els redueixi a objectes improductius descartables. Somnio una Europa/Món on ser emigrant no és un delictes sinó més aviat una invitació a un compromís més gran amb la dignitat de tot ésser humà. Somnio una Europa/Món on els joves respiren l'aire pur de l'honestedat, estimen la bellesa de la cultura i d'una vida senzilla no contaminada per les infinites necessitats del consumisme; on

casar-se i tenir fills són una responsabilitat i una gran alegria i no un problema a causa de la manca de treball prou estable. Somnio una Europa/Món de les famílies amb polítiques realment eficaces, centrades més en els rostres que en els números, en el naixement dels fills més que en l'augment dels béns. Somnio una Europa/Món que promou i protegeix els drets de cadascú, sense oblidar els deures envers tothom. Somnio una Europa/Món de la qual no es pugui dir que el seu compromís envers els drets humans ha estat la seva última utopia. Gràcies.

Papa Francesc en la recepció del Premi Carlemany

La figura del políedre de l'Església

És una figura molt estimada i reiterada pel Papa Francesc. La sinodalitat que estem vivint és precisament l'aplicació del políedre en la forma de viure en l'Església. Ja no estem en un sistema piramidal, sinó d'una piràmide invertida. Tots, sense excepció, hem d'escoltar-nos doncs cada persona som una baula del conjunt. L'Església, segons el Papa, ja no és una piràmide ni una esfera, sinó un políedre en el que cada cara té la seva especialitat i color, constituint, entre totes, una unitat. Tampoc es tracta de dir que l'Església és una democràcia plena, doncs el Papa en té l'última paraula. La consideració de

l'Església-políedre permet l'expressió de les diferències particulars de cada cultura i tradició, constituint una pluralitat que enriqueix l'Església. I el Sínode pot molt bé permetre una Església-políedre en que cada cara – cada cultura- tingui l'expressió que li és pròpia. Prescindir d'alguna cara és destruir el políedre.

G. Jaume Pujol i Bardolet

S'ha globalitzat la indiferència es té un culte idolàtric al diner

Des del punt de vista del liberalisme econòmic, la mundialització és denunciada pel Papa Francesc com el sistema on «la persona humana ha estat treta del centre i ha estat substituïda per una altra cosa». Perquè s'ha globalitzat la indiferència es té un culte idolàtric al diner. S'ha globalitzat la indiferència: Què m'importa a mi el que els passa als altres mentre jo defensi allò que és meu! Perquè el món s'ha oblidat de Déu, que és Pare; el món ha esdevingut orfe perquè ha arraconat a Déu.

Des de llavors l'esquerda entre els rics i els pobres, que són exclosos i marginats, ha augmentat a tots els nivells. Una petita part de la població mundial posseeix la riquesa mundial. El treball beneficia més al capital. Els països pobres són explotats. La mundialització liberalista impedeix la solidaritat, i instal·la la privatització on la competència és el valor imperant. Paralitza la solidaritat fins i tot dins les famílies. No uneix, divideix i oposa.

Mons. Jean Mbarga (Yaoundé),

Balconejar....

Balconejar, mirar des del balcó el que passa al carrer. Vivim circumstàncies que són preocupants com la crisi climàtica, la pandèmia que no ens deixa, els fluxos emigratoris, la situació dels exiliats, la crisi religiosa, situacions de fam i de manca de respecte als imprescindibles drets humans, guerres, violències... Les persones que estem ben assortits tenim la temptació de mirar-nos-ho des del balcó com si fos un espectacle, encara que desagradable. Cert que hi ha persones implicades en aportar solució a aquests greus problemes, però d'altres viuen la dita catalana: "tip jo, tip tothom", tot tancant els ulls per no veure tan lamentable situació. Una resposta pot

ser: què puc fer-hi jo que ja tinc els meus problemes per sobreviure. Però, anem al gra. S'ha tingut una cimera a Glasgow, la CUP 26. S'han pres unes decisions que comprometen als governs... esdevindran realitat? O bé els interessos de les respectives nacions, sentint necessitat de ser potència econòmica, deixaran en segon pla aquestes decisions, com ha passat en anteriors cimeres, per exemple la de París? Hi ha la temptació de dir: "Farem el que podrem". S'anirà pol·lucionant el planeta? Seguirà la política de que els rics siguin cada vegada més rics i els pobres cada vegada més pobres? No ho voldríem pas. Els polítics hi tenen una gran responsabilitat.

G. Jaume Pujol i Bardolet

La guerra es una massacre inútil

Fa cent anys s'elevà el crit de Benet XV, que havia estat bisbe de Bolonya, que definia la guerra com una «massacre inútil» (Carta als caps dels pobles bel·ligerants, 1 d'agost de 1917). Dissociar-se en tot de les dites «raons de la guerra», semblava a molts quasi un afront. Però la història de sempre ensenya que la guerra és sempre i només una massacre inútil. Ajudem-nos a «repudiar la guerra», a emprendre camins de no violència i camins de justícia, que afavoreixin la pau,

perquè davant la pau no podem ser indiferents, ni neutrals.

Carlo Petrini

Els Papes postconciliaris i el diàleg interreligiós... Diàleg "és un viatge sense fi" (Papa Francesc)

Durant els últims 50 anys, cada Papa ha contribuït d'alguna manera, a l'avenç del diàleg entre religions, el papa Joan XXIII amb l'impuls que va donar al document *Nostra aetate*, el Papa Pau VI amb la creació del Consell Pontifici per al Diàleg interreligiós, el papa Joan Pau II amb la visita a les sinagogues i mesquites i amb l'organització de la Trobada d'Assís on es varen reunir els líders de les principals religions del món per pregar junts i el papa Benet XVI amb un compromís teològic seriós amb qüestions de pluralitat

religiosa. En gran part, el papat, per tant, ha jugat un paper constructiu i proactiu en el foment del diàleg interreligiós. Sota el papa Francesc, el compromís amb el diàleg amb altres religions sembla que només ha fet que accelerar... Des del rentat dels peus de la noia musulmana el Dijous Sant en els primers mesos del seu papat fins a la signatura del Document sobre la Fraternitat humana per a la Pau Mundial i la Convivència amb el gran Imam d'Al-Azhar, tot just fa uns mesos, el Papa Francesc ha procurat exemplificar la necessitat i l'harmonia interreligioses... «L'adopció d'una cultura de diàleg com el camí; la cooperació mútua com el codi de conducta, l'entesa recíproca com a mètode i criteri» s'han convertit en una tornada i un *leitmotiv* per apropar el Papa Francesc les altres religions. Pel Papa Francesc "el diàleg és un viatge sense fi"-

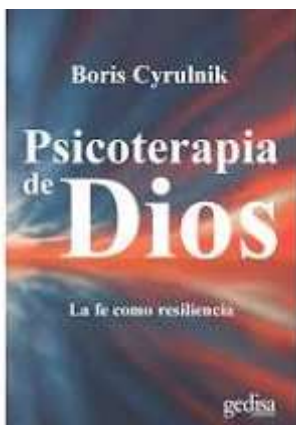
Mons. Félix A. Machado (Vasai Índia)

LECTURES ÚTILS

G. Jaume Pujol i Bardolet

CYRULNIK, Boris. Psicoterapia de Dios. Editorial Gedisa 2018, 253 páginas

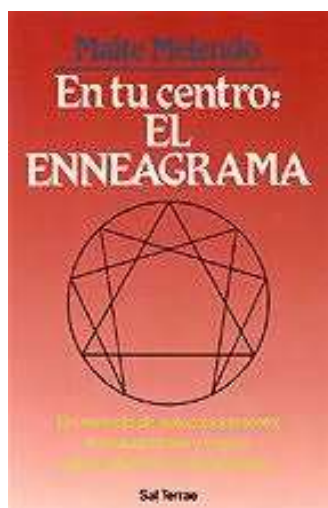

¿Por qué las religiones siguen contando con excelente salud en el mundo, a pesar de que los progresos de la ciencia nos muestran cada vez con más detalle un universo vacío? ¿Cuál es la razón del progresivo ascenso de las distintas religiones dentro de contextos culturales laicos? Boris Cyrulnik lleva a cabo un análisis apasionante de las razones profundas por las que muchos seres humanos necesitan seguir creyendo. Entre ellas destaca las ventajas adaptativas que tiene la religión, tanto en sus experiencias individuales como grupales, por cuanto ayudan a adoptar de sentido a la existencia humana. Esta obra nos acerca de forma amena la sugestiva teoría de la mente y a la estrecha relación que existe entre el hecho religioso y la cultura, que cual demuestra la profundidad de la interacción entre las primeras figuras de apego en la primera infancia y la transmisión del sentimiento religioso. Dios es una figura protectora y una extensión del amor de los padres. De ahí que ante las adversidades de la vida, el

sentimiento religioso resulte ser un factor importante de resiliencia, Pero Cyrulnik también nos advierte: el hecho religioso puede desviarse hacia una interpretación fundamentalista. En tal caso, el sentido que aporta al sujeto tiene peligrosos costes sociales, ya que tales sentimientos van de la mano de la negación a aceptar al que tiene una cultura y una espiritualidad distintas, llegando a deshumanizarlo como a un enemigo.

Contraportada del llibro

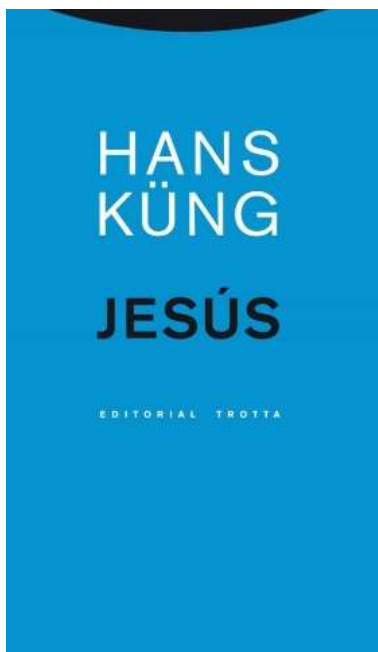
MELENDO, Maite. En tu centro: el Enneagrama. Sal Terrae 1993, 192 pàgines

La lectura d'aquest llibre permet l'inici d'un camí interior d'un mateix per arribar a conèixer el propi "jo essencial", doncs no poques vegades vivim i actuem des del nostre "ego", que és una valoració excessiva del jo essencial. Es creu que l'Enneagrama té els seus orígens fa més de dos mil anys en el que avui és Afganistan. És una antiga saviesa recollida i transmesa pels mestres Sufís. El Sufisme és una rama mística de l'Islam. L'Enneagrama amb nou punts, tal com el coneixem avui es deu al bolivià Òscar Ichazo que va començar a impartir classes sobre el Enneagrama l'any 1960. L'objectiu, doncs, és arribar al coneixement profund dels 9 tipus de personalitat descrits en l'Enneagrama. I ara aquesta mística o espiritualitat està estesa tant per Orient com per occident. Quan ens endinsem en el coneixement propi ens interessa saber si estem centrats en el nostre jo essencial (el que un és realment) o en el nostre ego (el jo distorsionat o exagerat). I per això cal tot un procés de discerniment. El jo essencial i l'ego són dues cares de la mateixa persona. Hi ha 9 manifestacions del jo essencial o centrat que ens encaminen a viure centrats des del jo essencial, evitant viure

descentrats o dominats per la compulsivitat de l'ego. L'autora parla que el jo essencial es descobreix en grups organitzats d'unes 25 persones que comparteixen juntes de forma vivencial i totalment voluntària la recerca personal en un ambient tranquil i serè. Hi ha dos nivells: El primer consisteix en una introducció a l'Enneagrama per identificar la teva personalitat-tipus per saber com has de seguir vivint la teva manera de ser. El segon és per a un major aprofundiment. En fi, "endinsar-se en el coneixement de l'Enneagrama és endinsar-se en el coneixement del propi interior; arribar a la font de la pròpia energia interna, desvetllar els obstacles i resistències pels que un mateix impedeix que aquesta energia fluixi fàcilment i li permeti viure amb més plenitud i autenticitat i gaudir més en les relacions interpersonals".

HANS KÜNG. Jesús. Editorial Trotta 2012, 215 páginas

En la clase de catecismo aprendíamos fórmulas dogmáticas que no entendíamos. Jesucristo como «segunda persona de la Santísima Trinidad», una persona divina con dos naturalezas, una humana y otra divina. Luego, en Roma, asistí durante todo un semestre a un curso en el que se enseñaba una semejante «cristología desde arriba», por una altura por así decir celestial, junto con las herejías contra las que habían luchado los concilios y el emperador y además las respuestas a menudo poco convincentes, a las dificultades que ya por entonces se manifestaban. Verdad que superé sin problemas los no del todo fáciles exámenes en latín, pero ¿y mi espiritualidad? Esta más bien quedó insatisfecha. Lo que más me interesó durante mucho tiempo fue la ingeniosa teología paulina, mientras que los evangelios me resultaban demasiado familiares.

La figura de Cristo no adquirió para mí un verdadero interés hasta que, después de mis siete años en Roma, tuve ocasión, gracias a la moderna ciencia bíblica de conocer a Cristo «desde abajo», por así decir desde la perspectiva de sus primeros discípulos: como una figura histórica real. El estudio concienzudo de la literatura exegética, tanto católica como evangélica, en conexión con mis cursos, seminarios y publicaciones se vio espoleado por mis enormes ganas de saber más acerca de este

«desconocido» Jesús terreno.

Y es que la esencia del cristianismo no es un contenido dogmático abstracto o una doctrina general sino, desde siempre una *figura histórica* viviente: Jesús de Nazaret. Es así como a lo largo de los años fui elaborando el perfil singular del Nazareno sobre la base de la abundantísima investigación bíblica de los doscientos últimos años, examinándolo todo con minucia y pasión, justificándolo con precisión y presentándolo de forma sistemática. Es más, llegué a dedicar mis homilias al entero evangelio de Marcos, desde su primer a su último versículo, y a continuación también al sermón de la montaña.

Presentación del propio Hans Küng

MARTÍNEZ OCAÑA, Emma. Es tarde, pero es nuestra hora. Narcea, 176 páginas

Licenciada en Historia y en Teología espiritual. Ha sido profesora de Psicología de la Religión y de integración y madurez Psico-espiritual en la Universidad Pontificia de Cimillas. Psicoterapeuta individual y de grupo, orienta Ejercicios Espirituales y talleres de integración psicoespiritual. Es miembro de la Institución Teresiana, de la Asociación de Teólogas Españolas y de Mujeres y de Teología. Escribe periódicamente en revistas especializadas y es autora de otros cinco libros de la misma colección.

Este libro, aunque fraguado y pensado a lo largo de los últimos años, ha brotado durante el confinamiento provocado por la COVID-19. No es solamente una reflexión sobre el acontecimiento en sí y sobre lo que podríamos aprender de él, sino una mirada a las causas más profundas, con la finalidad de alertar ante la urgencia y la gravedad de la situación actual: *Es tarde*.

Al mismo tiempo, la autora quiere unir su voz y tantas otras que nos están alertando de la urgencia de realizar cambios profundos para salvar la vida en nuestro planeta y a nuestra especie en él: *Es nuestra hora*.

Es nuestra generación la que tiene que responsabilizarse. Pero será *madrugada*, es decir, aún estamos a tiempo, aún es posible emprender los cambios, en vez de derrotismo; a lo largo de estas páginas encontraremos una llamada a la esperanza activa y comprometida.

La contraportada del libro

CHICO GONZÁLEZ, Pedro. Diez cartas de San Juan Bautista de La Salle sobre diez gestos. 2021, 271 páginas

Les biografies sempre són escrites per persones externes al biografiat. Però, en aquest cas, és el mateix Sant Joan B. de La Salle que ens dicta la seva biografia mitjançant 10 cartes adreçades als lasal·lians del segle XXI. En aquest llibre és el Fundador qui parla relatant 10 gestos significatius de la seva vida i fent algunes correccions a algunes biografies escrites sobre ell i també del film “El Señor de La Salle”. **1.** Explica les situacions difícils que va haver de superar pel fet de conviure amb una comunitat de mestres: la família no ho comprenia i li semblava que era en descrèdit de la família. **2.** Tot el procés de renúncia a la canongia (i a la prebenda) perquè creia que li restava temps per dedicar-se a les escoles i funda completament confiat en la Providència de Déu com l’hi havia recomanat el P. Barré. **3.**

L’anada a París per fundar escoles en la capital del Regne malgrat l’oposició de l’arquebisbe de Reims; La Salle creia que la fundació s’havia d’estendre per arreu de França i fins i tot, amb el temps, per arreu del món. **4.** Sobre el vot heroic, expressió que La Salle corregeix dient que fou un vot arriscat i remarca que Nicolau Vuyart va fer molt per l’establiment de les escoles i retreu que en el film se li digui traïdor. **5.** Envia dos Germans a Roma com afirmació total de la seva fidelitat i de la fundació al Sant Pare i a l’Església de Roma. Fa grans lloances del G. Gabriel Drolin per la seva fidelitat a l’Institut durant tants anys i quedant tot sol. **6.** El plet promogut pel pare de l’abat Clément, amb motiu de l’establiment d’un Seminari de Mestres rurals a Saint Denis, havent avançat La Salle 5.200 lliures que va perdre al fallar-se en contra d’ell. **7.** Peregrí a Marsella visitant les comunitats del sud de França. **8.** Sembrador de llum al sud de França. El seu recés a la Cartoixa de Grenoble i a Parmènia. **9.** Carta de fidelitat a l’Església reaccionant enèrgicament contra les calúmnies de jansenista i apel·lant a un nou Concili. **10.** El testament del Fundador on reafirma els últims consells als Germans de llavors i del futur. De fet, la lectura del llibre es fa molt atractiva doncs tens tota la impressió que és Fundador qui et parla. Fent-ne un recorregut trobem: Etapa prèvia (1678-1682); Inicis a Reims i nomenament dels mestres com a Germans (1682-1688); Primera etapa a París (1688-1698) creixement lent i dificultats amb Sant Sulpici; Segona etapa d’expansió nord i sud amb moltes dificultats (1698-1712); Peregrinació vers el sud i dificultats al nord (1712-1714); Anys de Saint-Yon, redacció de llibres i última etapa de la seva vida. El Fundador recomana als Germans del segle XXI de no deixar-se emportar pel pessimisme degut a la disminució del nombre de Germans i a l’edat avançada. Cal confiar en la Providència.

ROJAS MARCOS, Luis. La força de l’optimisme. Edicions 62, 2005, 201 pàgines

Rojas Marcos és un psiquiatra, nascut a Sevilla, que resideix a Nova York des de 1960 dedicat a la medicina i a la salut mental. “L’optimisme és una força molt potent, capaç d’influir de manera positiva en tots els àmbits de la nostra vida. . Per això, aprendre a sentir i pensar en positiu és una inversió summament profitosa que multiplica les possibilitats de viure sans i feliços”. La paraula optimisme ve d’«optimus», el millor; fou emprada per primera vegada per Leibniz en el segle XVII. Genera energia positiva generant creativitat per a formes millors de viure en bé de la civilització. El binomi «optimisme-pessimisme» constitueix la identitat de les persones i prediu la realitat quotidiana de les persones; poden tenir influències fisiològiques doncs els gens del cos juguen un paper importants i també de l’entorn social en el que es viu. Hi ha persones efusives per excés de sang (sanguínies),

n’hi ha que són melancòliques per excés de bilis negra, n’hi ha d’irritables a causa de la bilis groga i n’hi ha de flegmàtiques parsimonioses i gansoneres. La subjectivitat de cada persona fa que els mateixos avatars puguin ser vistos i viscuts amb optimisme o en pessimisme. L’optimista té una actitud positiva, en canvi, el pessimista la té negativa i viu en la inseguretat i la mateixa por de fallar li fa fallar. L’optimista més fàcilment manifesta agraïment i demana perdó pels errors. L’optimisme intervé en la salut, Sèneca deia: “L’anhel de curar-se constitueix la meitat de la nostra salut”. També facilita les bones relacions, la satisfacció i positivitat en la feina, en la política, en l’esport, en la medicina, etc... Cal remarcar que un coeficient alt d’intel·ligència, per ell mateix, no garanteix una vida feliç. L’autor procedeix d’estudis seriosos fets per grups de científics que va citant. Resultat d’un estudi realitzat els països en més alt índex d’optimisme són per aquest ordre: Dinamarca, Suècia, Suïssa, Noruega, EUA, Itàlia, Canadà, Irlanda, França Espanya, Mèxic i Argentina. Per contra, els més pessimistes també per aquest ordre: Rússia, Ucraïna, Geòrgia, Corea Nord, Turquia, Índia, Pakistan, Brasil i Xina. Val la pena la lectura, doncs està molt documentat.

Torralba, Francesc. El valor de tenir valors. Editorial ara, 2012, 278 pàgines

Presento aquest llibre fent espigolant dites de tan reconegut autor: “Els valors no són realitats que es deixin posseir o agafar. Més aviat, són fonts d’inspiració, són fonts d’inspiració, motor de l’acció. Es poden definir com horitzons de referència, però també com la força motriu, com el que empeny a actuar, a moure’s i a viure... No es poden mesurar ni quantificar, però es poden jerarquitzar... dir allò que és més valuós en la nostra vida; allò que ens sosté en les hores difícils, el que realment ocupa la nostra ment i sacseja el nostre cor”. Cada persona pot fer la seva piràmide de valors segons els propis horitzons i destins de referència que mai assolirem plenament. Cada persona actua segons els propis valors que defineixen la seva identitat. És feliç el que és transparent amb la seva jerarquia de valors; la infelicitat suposa opacitat. Els valors van incorporats a la persona com tatuats a

l'ànima. L'autor parla del valor de callar, de parlar, de perdonar, de plorar, d'acollir, de pensar, de preguntar, de començar, de perseverar, de donar, de comprometre's, d'acomiar-se fins i tot a l'hora de la mort i de viure l'ara. En l'exposició de cada un d'aquests valors hi fa un seriós discerniment, degut a que l'ego pot infiltrar-se i viure'ls i exercir-los per vanitat, per ostentació... “Tenir valor de tenir valors és practicar l'autenticitat; plantar cara al burleta, al cínic i a l'hipòcrita. És tensar la corda, no acostentar-se amb allò que fa tothom. És apostar per l'ara sense oblidar el passat i sense esperar un futur millor... Suposa ser humil, mantenir-se fidel, viure amb poc, no sentir la necessitat d'exhibir les qualitats... És pregar quan tots es riuen de la pregària, donar la mà quan l'altre la refusa, lluitar per millorar el món encara que ningú no ho vegi”. El passat no el podem alterar i el futur no el podem garantir. Podem reconciliar-nos en la memòria ferida i no furgar en els mals del passat; no quedar atrapats pel rancor. Però també podem acollir el futur amb humilitat i esperança, però no podem edificar castells sobre el no-res. El present no és el prolegomen del futur; és valuós en si mateix, encara que no hi hagués futur, encara que el futur fos molt fosc i ens frustressin totes les expectatives. La lectura d'aquest llibre esdevé profitosa tant per un discerniment dels valors com per la manera de viure'ls, que és ja un gran valor.

MELENDO, Maite. Vivencias desde el Enneagrama, DDB 1999, 255 pàgines

En aquests últims anys hem assistit a una abundant oferta de llibres sobre l'Enneagrama, tant nacionals com estrangers. Uns són d'iniciació, altres d'aprofundiment i altres d'especialització en àrees més delimitades, com són els d'espiritualitat, de relacions interpersonals, de connexió amb d'altres enfocaments, etc. Tot això manifesta el gran interès que ha suscitat -i segueix suscitant- aquest tipus de personalitat entre un públic cada vegada més ampli.

Maite Melendo, pionera del tema a Espanya, va escriure el primer llibre en llengua castellana: *En tu centro, el Enneagrama*. Uns anys més tard i fruit d'una experiència acumulada, ha volgut recollir en aquest segon volum quelcom diferent de l'abundant bibliografia existent en el mercat. En efecte, l'encert i l'originalitat del llibre consisteix en saber articular testimonis directes i aportacions específiques de persones que han emprat

l'Enneagrama com eina conductora del seu canvi personal. Són, doncs, vivències, camins i experiències molt reals i, al mateix temps, molt directament encaminades a aconseguir el centrament, la sanació i la integració postulats per aquest antic model de saviesa. Aquests exemples, extrets de la vida i de les dificultats del propi procés personal, no els troba el lector en altres llibres. La forma narrativa, els exercicis, els aforismes, la quantitat de casos personals recollits, resulten ser plenament serendípics i estan plens de gran poder de suggeriment.

Contraportada del llibre

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 98:

Expliquen que a un Germà el van enviar provisionalment a un altre Col·legi, per substituir a un altre que estava malalt.

El Germà va arribar el vespre. Va fer pregària i va sopar amb la Comunitat. Va anar a dormir a l'habitació que li van indicar. El dia següent va fer la llavors llarga pregària del matí i va esmorzar amb la Comunitat. Però després, veient que no s'aixecava de la taula per anar a classe a substituir el Germà malalt, el Germà Director li va dir: **“Que no va a la classe del Germà malalt?”**

Davant de la sorpresa de tots va dir: **“Ah, no. El Germà Visitador em va dir que vinguéss uns dies a fer-vos companyia, perquè teníeu un Germà malalt. Des d'ahir vespre que “us faig companyia” a la capella i al menjador. Però no em va precisar que també hagués d'anar a classe.”**

Anècdota nº 99:

En el Col·legi antic de Tarragona, el Germà Visitador Plácido va venir per fer la visita regular. Ens va dir que patia una febre intestinal i que per això tenia els llavis inflats. No ens ho acabàvem de creure

i corria el rumor que potser havia tingut un accident de cotxe.

Perquè no observéssim amb detall la seva cara, per a l'entrevista personal ens rebia al despatx (el que li deixava el Director Germà Gervasi Sanz) amb el llum apagat.

Quan li va tocar el torn al Germà Jaume Andreu, que havia estat professor d'ell a Guissona, li va dir:

“Germà Visitador: a mi vostè no m'enganya. Els llavis inflats no són de febre intestinal, sinó d'un accident de cotxe que, per desgràcia, haurà tingut”

“Sí, va replicar ell. Però no ho digui als altres Germans”

Naturalment, al Germà Jaume li va faltar temps per córrer a explicar la veritat als altres Germans de la Comunitat:

“Li he arrencat el secret. M'ho ha confessat! Va tenir un accident de cotxe!”

Anècdota nº 100:

Era el curs 59-60 a Figueres. El Germà Pro-Director, el Germà Sixto Vicente ens va dir a la Comunitat: "Per celebrar la recentment instaurada festa de sant Josep Obrer el dia 1 de maig, els Paüls ens demanen si podem anar-hi a cantar la Missa Solemne"

Vam acceptar gustosos. I va sortir molt bé, perquè els nombrosos Germans de la Comunitat formàvem un bon cor. Acabada la Missa, el Germà Vicente ens va dir:

"Han cantado Vdes. muy bien. En agradecimiento les he preparado una sorpresa. Ahora iremos a casa de un exalumno que nos invita a ver por televisión el desfile militar que se celebra en Madrid."

Crec que per a tots els Germans de la Comunitat va ser el seu bateig de televisió. Jo, en canvi, ja n'havia vist al Col·legi Beulah Hill de Londres, al final de l'estada de dos anys a l'Escolasticat de Dogmersfield College.

Anècdota nº 101:

El nostre grup excursionista A.C.C.P.E. o "Coldejou" va anar moltes vegades a Pratdip i voltants per fer-hi excursions. El Germà Jesús Sirisi, fill de la vila, ens solia buscar llocs per dormir dins dels nostres sacs. La primera vegada va ser una casa propietat de l'Ajuntament on guardaven, entre altres coses, llibres que els enviava la Generalitat de Catalunya.

Aquesta primera vegada, amb la seva simpatia i poder de convocatòria, el Germà Sirisi va convèncer una bona colla de mainada del poble que l'endemà pugessin amb nosaltres al Mont-rodon. Ens va fer una foto en el cim, publicada en el meu volum del Baix Camp.

Altres vegades vam dormir en el poliesportiu i en el bar del costat ens feien alguna cosa calenta que ens servís de sopar. Sempre gestionat pel Germà Jesús.

Una vegada va dir que ens acompanyaria a l'ermita de Santa Marina.

Va demanar al seu germà, el rector de Pratdip, que li deixés la clau. Però, davant de la seva sorpresa i de la nostra, el mossèn va exclamar:

"No, no et deixaré pas la clau. Et conec massa. Sé que te la quedaries i no me la tornaries. Us acompanyaré jo mateix amb la clau per obrir-vos"

Com sabem els que el vam conèixer, el Germà Jesús Sirisi era tan inquiet, entusiasta i nerviós que dèiem que "Sirisi rima amb defici"

Una vegada que amb els nostres excursionistes vam anar a missa dominical a Vandellòs, on de vegades celebrava també mossèn Sirisi, esperant que comencés, el Germà trespava pel presbiteri amunt i avall, fent els preparatius per a l'Eucaristia, de la qual ell faria també les monicions i animaria els cants.

En aquestes, teníem dues "beates" en el banc de davant nostre. I vam sentir que una deia a l'altra:

"Veus?, aquest és el germà del mossèn i l'ajuda molt. És mig capellà o no sé ben bé què. I per això l'ajuda molt"

RENT

Grup de Teatre La Salle Montcada

No hay más que hoy

28 Novembre 2021

G. Lluís Diumenge i Pujol

RENT és un musical rock de Jonathan *LARSON* qui mai va arribar a conèixer l'èxit de la seva obra. La matinada del 25 de gener de 1996, el mateix dia en què començaven les representacions, va morir a casa seva per un aneurisme d'aorta. Després d'una bona acollida va fer el salt al *Nederlander Theatre* de Broadway on va romandre en cartellera 12 anys. Va obtenir diversos Premis Pulitzer i Tony al millor musical.

Està basat en l'òpera *La Bohème* de PUCCHINI. Abraça tot un any de la vida d'un grup de vuit joves artistes que lluiten per sobreviure i encarar tota mena d'obstacles en el dur *Alphabet City*, barri de l'*East Village*, en el Districte de *Manhattan*, dels anys 90, sota l'amenaça de la SIDA. Amb un missatge universal: "gaudeix de la vida avui, perquè pot ser demà ja no hi seràs".

Per què **RENT** resulta tan especial? Sense cap mena de dubte pel seu sentiment optimista i per diversificar el rostre dels seus personatges tan propers a la vida real, que no es pot evitar sentir-s'hi involucrat.

El seu guió sempre actual connecta amb la realitat del que està passant al carrer. Els personatges ens expliquen la seva vida de manera ben propera i totalment sincera. Respecten, per damunt de tot, la llibertat d'expressió. Converteixen els seus problemes en reptes a superar: conèixer gent nova, nous enfocaments de la vida i un estil positiu per fer front als alts i baixos de la vida.

El *primer acte* comença amb *Mark*, director de cinema i narrador, presentant en *Roger* que afina la guitarra. Comparteixen pis en la nit de Nadal. Sense diners no hi ha inspiració. Es revoltent contra *Benny*, propietari del pis. Es neguen a pagar el lloguer (**RENT**). Anem coneixent la resta dels personatges. Uns, víctimes de la SIDA, i altres, addictes a la droga.

En el *segon acte*, veiem tota la companyia trobant inspiració per dur a terme els seus projectes artístics. Canten *What your own*:

NO HAY MÁS QUE HOY!

"No hay más que hoy" narra la historia de un grupo de jóvenes que viven en el mundo difícil de Nueva York de los años 90, que luchan por expresarse a través de su arte y que "miden sus vidas en amor". Estos amigos se esfuerzan por alcanzar el éxito y la aceptación mientras soportan los obstáculos de la pobreza, la enfermedad y la epidemia del SIDA.

Benjamin Coffin III
 Benny para los amigos. Antiguo compañero de hijo de Mark, Roger, Collin y Maureen, y actual propietario del edificio. En el pasado, tuvo una relación con Mimi. Ahora está casado con Alison Gray, hijo de una acomodada familia y planes de alojar a los indigentes del solar para construir un estudio llamado Cyberware.

Mimi Marquez
 Mimi es bailarina del club Cat Scratch, Bene/Viv y es adicta a las drogas. Vive en el mismo edificio de Mark y Roger. Su única familia es su madre, aunque las separa la distancia. Tiempo atrás solía salir con Benny. Dentro del caos que hay en su vida, ella sabe que no hay más que hoy y por eso vive intensamente. Cuando conoce a Roger no sabe que en él encontrará el fuego que faltaba en su vida.

Yornel Arjona

Aynabel Coscolluela

Roger Davis
 Roger es cantante y guitarrista. Vive en el mismo edificio que los dos chicos del VH1. Vive con Mark y espera escribir una canción significativamente cuando él muera. Está, así, un poco loco, pero Roger sea capaz de vivir el presente y disfrutarlo con todo.

Tom Collins
 Collins es un joven entusiasta y profesor de universidad. Enamorado de la vida y prometedora, él que con su lecha puede cambiar una sociedad que le da la espalda. Vive rodeado de su mundo lo que le hace el corazón, apasionado y feliz, al presente y con el miedo de no saber el tiempo que el VH1 puede ofrecerte. Lo que no se espera Collins al ver que el nuevo look es conocido a Angeli en un momento, lo que le cambiará la vida.

Guillem Millán

Mark Cohen
 Mark es un joven de 20 años. Vive en Nueva York con su mejor amigo Roger, un gran diseñador indomable. Mark es artista y bohemio, y está formando una película documental con imágenes de sus amigos. A él le gustaría vivir disfrutando sus propias creaciones pero se ve obligado a formar parte de una industria alocada que no le interesa para poder sobrevivir y pagar el alquiler. Es creativo, sensible pero aún sigue estudiando de nuevo. Maureen, Mark, era el técnico de Maureen, que se acorta, pero hace unos días lo completó.

Paul Herrero

Maureen Johnson
 Maureen es una artista y activista que hace performances. La idea que le da su pasión para vivir que Roger desaloja al solar de la calle 11 en el que viven Benjamin, y Maureen también una relación con Mark, pero lo abandona por Joanne. Es muy coqueta y Maureen lo mal (tiene complejos) en sus relaciones. Aunque es muy egoísta, tiene un gran corazón.

Joanne Jefferson

Angel Dumott
 Angel es una Drag Queen que vive en un apartamento que comparte con los chicos de Nueva York, donde se encuentra por la calidad de Tom Collins. Forma parte de un grupo de gente que lucha contra el SIDA. No le ha pasado, no sé, pero en su momento le esperaba una vida con humor, risa y amor.

Eric Pulido

Mairena Gratz

Adaptación del musical RENT por el Grup de Teatre La Salle Montcada, con guion y música originales de Jonathan Larson.

No respiris massa a fons.
 No pensis en tot el dia.
 Endinsa't en el treball.
 Condueix cap un altre lloc.

Vius als Estats Units, al final del mil·lenni i quan vius als Estats Units, al final del mil·lenni, ets allò que tens.

Arriben a preguntar-se quina és la millor manera de mesurar el temps. Ho expressen amb *Seasons of Love*:

525.600 minuts!
 Com es mesura un any en la vida?
 Mesurar amb l'amor.

Les estacions de l'amor.
 És hora de cantar.
 La història mai acaba.

Celebrem.
 Recordem un any en la vida dels amics.

RENT ha afavorit el creixement de la popularitat del teatre musical entre les joves generacions. Surts de l'espectacle amb una injecció d'optimisme i carregat d'energia positiva.

Cal felicitar els artistes per la seva acurada, digna i joiosa interpretació.

En nom de la comunitat de La Salle Horta, agraeixo al G. ANTONIO DOMÍNGUEZ la seva invitació.

ALTRES LECTURES POSSIBLES... LINKS D'INTERÈS...

Constitució Apostòlica “Praedicate Evangelium” sobre la reforma de la Cúria romana i el seu servei a l'Església i al món

https://drive.google.com/file/d/1geR4LV6objNM_Lh5BSj0F4zcZpYGk5u9/view?usp=sharing

“Praedicate Evangelium”: la apuesta definitiva del Papa por una Iglesia sinodal, más laica y profundamente samaritana

https://docs.google.com/document/d/1y-69z_R0TBcrJ7tMRd4iOtDTrHbhGvgV/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Sant Josep: Paternitat i Tendresa

<https://docs.google.com/document/d/14faKIZGVH6D0nZOdkhGKGD823BSEFa6/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

La oración no es una vía de escape, ni un rito mágico... es el modo de dejar que Dios actúe en nosotros

<https://docs.google.com/document/d/1RRC7l8FI69qrQJT9Sva11myWgeg1yjD/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Cristina Inogés, membre Comissió Sínode 2021-23 “Estamos en Sínodo para un proceso de sinodalidad”.

<https://www.youtube.com/watch?v=LrFrcBpgto>

Susana Nuin: “Formación en el marco de la sinodalidad y de todas las demás respuestas de la Iglesia”

<https://docs.google.com/document/d/1xzJJo9S6yWiP54w5Z3TGCFvcLFkieCII/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

El Papa denuncia que los emigrantes en Libia "capturados por los traficantes, venden las mujeres, torturan a los hombres y los hacen esclavos"

https://docs.google.com/document/d/1_o4dBZmGmTdql2oDty8MHxvcmlFv9les/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

El Papa de Lesbos y de la Sangre de Cristo

https://docs.google.com/document/d/1-jpP_eVHtM1NBh_SPgpMqllFtFBn_qee/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

El clamor del Papa en Lesbos: “¡No dejemos que el ‘Mare Nostrum’ se convierta en un desolador ‘Mare Mortuum’! ¡Detengamos el naufragio de la civilización!

https://docs.google.com/document/d/1F7nrv8tLdEeWXTdcV45s_OzmXtdHe3RW/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Francisco lanza la Fundación ‘Fratelli Tutti’ para ‘ofrecer soluciones a los sufrimientos del mundo’

<https://docs.google.com/document/d/1zn4lCPVal2ksiAMI0cJnNJug5Klu2o7Y/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Clara Pardo, Manos Unidas: “Permitir que una sola persona muera de hambre... fracaso de la humanidad

https://docs.google.com/document/d/12GSeeK9rql_qENPqIAC17hVT4kmgMeCZ/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Histórico encuentro telemático entre Francisco y Kirill para poner freno a la guerra de Ucrania

https://docs.google.com/document/d/1d_AKSSAX2mIY1fN6t_UtDEP-OCbwyah/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

El Papa vuelve a llamar a Zelensky... está haciendo todo lo posible para poner fin a la guerra

<https://docs.google.com/document/d/1n6OP7FGC5YPPY-2aD5WZBHuaU9Qw1hbm/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Cirilo, el Patriarca ruso blasfemo

<https://docs.google.com/document/d/1EKAZyjIETgCyZlZk4oml-axj3hPaDhk/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Sviatoslav Shevchuk, Primado de la Iglesia greco-latina a Ucrania

<https://docs.google.com/document/d/1G02fCDxZLKCoPt-WnHF6bX1ZU36Vb6fq/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Carta abierta de un metropolitano a Cirilo: “Alza tu voz para detener esta guerra monstruosa y sin sentido”

<https://docs.google.com/document/d/1xvVZ8QrejEoaUwurOnXykpR8XjVF7kEP/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

El deán de la Iglesia Ortodoxa a Madrid contra la invasión de Ucrania

<https://docs.google.com/document/d/1xvVZ8QrejEoaUwurOnXykpR8XjVF7kEP/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Al menos 236 sacerdotes y diáconos de la Iglesia Ortodoxa Rusa, contra Putin: “Guerra fratricida”

<https://docs.google.com/document/d/1xvVZ8QrejEoaUwurOnXykpR8XjVF7kEP/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Teólogos de todo el mundo condenan la invasión rusa de Ucrania: “Es un ataque a la civilización humana”

https://docs.google.com/document/d/15pW_Uiv5A7HlzlrpUx8bI4IJP0JeXoyh/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Manifiesto de teólogos y activistas creyentes: “La invasión de Ucrania es un acto criminal, no aislado”

https://docs.google.com/document/d/12GSeeK9rql_qENPqIAC17hVT4kmgMeCZ/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

El Papa clama contra la guerra: “En nom de Déu us demano, atureu aquesta massacre”

https://docs.google.com/document/d/1Zv6HMOyIMkdT_lbxqBqggBrH3QJRX-iB/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Franciscus: Oremos juntos

https://docs.google.com/document/d/1SccZSBw4irDXWVNI_KBI6fUEAAgphZiq/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Francisco reitera su voluntad de viajar a Kiev si eso frena la guerra

<https://docs.google.com/document/d/1RO8wzvpYFkrLlwxCCWF2F9ollvK4kQ2l/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

El grito del Papa al mundo: “Corremos el riesgo de no escuchar los gritos de dolor y desesperación de muchos de nuestros hermanos y hermanas”

<https://docs.google.com/document/d/1eeNt7EVmS4GYANswmzY0Erzy5YzMRtoy/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Blanquerna-URL i La Salle-URL llancen el grau en Enginyeria de la Salut

https://docs.google.com/document/d/1SccZSBw4irDXWVNI_KBI6fUEAAgphZiq/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Francisco: “Los padres que se enfrentan a todos los desafíos por sus hijos son héroes”

https://docs.google.com/document/d/1fW6gjz7Rp84_W_rcVKLuWVl8fLGtVwu6/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Los Acuerdos Iglesia-Estado y la “evolución laicista” en España, eje de las reuniones de los obispos en Roma

https://docs.google.com/document/d/12EjF35gQ0GIkX81lk_PsKbc0tkYpiLaV/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Ramon Llull y la cultura árabe

https://docs.google.com/document/d/1gCdru_BLdnXHul_Z3SrMrpOkmEA2VGOv/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Rutilio, Spessotto, Lemus y Sofórzano, mártires de la justicia y el Evangelio en el Salvador ya son beatos

<https://docs.google.com/document/d/1byGpl31mHZ5danVgsSGlyLmuLN1b7oUn/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

El Papa bautiza a 16 pequeños en la Capilla Sixtina

https://docs.google.com/document/d/1D_lq86bhXYXS5Ylg-cohoJbASSGJ61f/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Francisco, a Jerónimo II: “Sigamos juntos en este camino de fraternidad y paz”

<https://docs.google.com/document/d/1cqiu32gveXOkFUfIDoPw75FHKzXAmghv/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

La carta del Papa a los matrimonios (y divorciados) de todo el mundo: “Que estar juntos no sea una penitencia sino un refugio en medio de las tormentas”

<https://docs.google.com/document/d/1zMYm4bVwcTKXgR7UPxYEd6l5HpN3lax4/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

La denuncia ‘ecológica’ de Omella: “¿Cuántos años hace que el 0,7 se iba a destinar a los más pobres? ¿Cuántos países lo han hecho?”

<https://docs.google.com/document/d/1u0pilg5IDoc7Qwl-OLw36zXhlweaBfmP/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Omella se resiste a tirarse al monte

https://docs.google.com/document/d/14ZzDBbo_xD3fehagstH9sS_kBQNkVB81/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Santos Montoya: “Sueño con una Iglesia que sepa imitar a Jesús en el modo de estar en el mundo”

<https://docs.google.com/document/d/1cXQLj0vpeDECgGikuWEwTQo14AJw8DEM/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Fernando Bermúdez: “Las religiones no son rivales entre ellas, sino que se complementan como las notas de una divina sinfonía”

<https://docs.google.com/document/d/1DGpHm42MI9mh2h265j7tuSQpyiAzTn4e/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

l’Afganistan com és avui i com era fa 50 anys

<https://docs.google.com/presentation/d/1Uigov8YX1XgzTDjwgaRfcSdPC9kF6NeA/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Testimonio: Philippe Demeestière: “Los pobres no son un plan quinquenal”

https://docs.google.com/document/d/12EjF35gQ0GikX81Ik_PsKbc0tkYpiLaV/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true

Isidre Ferreté: “la nostra essència és la presència al barri”

<https://docs.google.com/document/d/1dHyMha8HBb2U5tQYpx9KLyWQgdTjTUpo/edit?usp=sharing&oid=107489250827301748094&rtpof=true&sd=true>

Rapport du Centre de Formation Rurale de Tami

https://drive.google.com/file/d/1Hhn9_z5rElUeQy_5D9YJNzIhu-ceYNuc/view?usp=sharing

Govern de Catalunya i Ajuntament de Manresa: Acte institucional d’obertura de la commemoració dels 500 anys d’estada de Sant Ignasi de Loiola a Manresa

<https://www.catalunyareligio.cat/ca/govern-ajuntament-manresa-inauguren-any-ignasia>

EL SAHARA MÉS MORTAL QUE EL MEDITERRANI

Milers d'emigrants moren en el desert del Sahara

Argèlia abandona 13.000 emigrants al desert

SUMARI

Sinodalitat: “Tots som Església”	2
Editorial	3
Bisbe Nicolás Castellanos. Cinc peticions al Sínode sobre la sinodalitat	4
Verbo Divino: La sinodalidad, una exigencia en la que la Iglesia està llamada a realizarse	5
Cristina Inogés abre el Sínode: “Es Bueno y saludable corregir los errores, pedir perdón por los delitos cometidos y aprender a ser humildes	6
“Praedicate Evangelium”: “Las 7 claves de la Constitución Apostólica del Papa Francisco para la Reforma de la Curia Romana”	9
G. Jaume Pujol i Bardolet: Presentació de la Carta Pastoral 2021 del G. Superior General	11
G. Ramon Font i Serra: “Contemplo con alegría vuestra firme esperanza” Carta Pastoral del G. Robert Shieler, Nadal 2021	12
Laura Mor-CR. Així és el nou ritu d’institució de catequistes	14
Jesús Bastante. Francisco:” ¿Qué rostro de Dios anunciamos en la Iglesia, el Salvador que libera y cura o el Temible que aplasta bajo los sentimientos de culpa?”	16
Sor Lucía Caram: Francisco es la voz que clama en el frío cementerio sin lápidas del Mediterráneo	20
Jesús Bastante. Histórico encuentro entre Francisco y Kirill para poner freno a la guerra	22
G. Salvador Balart i Altés. Les altres guerres oblidades	24
Jesús Bastante. Francisco advierte a la vida consagrada contra “el virus del narcisismo o la obsesión del protagonismo”	26
Alberto Ares. Rutilio Grande: “Que para todos llegue la mesa, el mantel y el conqué”	29
Catalunya Religió-Foessa: “Una de cada tres persones de la diòcesi de Barcelona viu en exclusió social”	32
Epifanio a Kirill: “Venga a Ucrania y llévese a sus hijos que murieron por la idea de la ‘Gran Rusia”	34
G. Jaume Pujol i Bardolet: “Seguint les petjades del Fundador despès de 300 anys, període 1884-1913. Frères Joseph i Gabriel Marie” (12è i 13è Superiors Generals)	36
Arxius Institut: L’Institut al llarg dels Capítols Generals 38è i 39è (1956-1976)	43
G. Ramon Font i Serra, El nostre estimat Districte de Catalunya (VI a). Tretze anys d’una certa estabilitat (1981-1894)	47
G. Ramon Grau i Estany. Presentació del salm 116. Continuaré caminant en la presència del Senyor	72
Pregària a la Mare de Déu de Montserrat a la Santa Cova	74
Faustino Villalibre. Discurso revolucionario de María de Nazaret: El Magnificat	75

<u>Glòria Barrete: El monestir de Montserrat continua sent avui un dinamitzador social i econòmic del país</u>	78
<u>Andrea Acali / Exaudi – CR. El beat Ramon Llull, presentat a Roma com a precursor del diàleg amb l'islam</u>	80
<u>Roger Vilaclara/Laura Mor. Totes les generacions amb Taizé a la Sagrada Família</u>	82
<u>G. Josep Espuny i Crespo. Sessió de Formació: “Educar evangelitzant, des de la dinàmica de la comunitat i missió”</u>	84
<u>G. Francisco Fuertes Villalba. Col·legi Joan March de Vielha, 3a part (1980-1988)</u>	85
<u>PAX. Entrevista al Germà Raül Calvo</u>	91
<u>Roger Vilaclara. La SalleXperience: Fe, cultura i vocació per als joves</u>	105
<u>G. Ramon Font i Serra. “Per molts anys”: Germans que faran 90 any en el transcurs de 2022: Emilio Fernández, Jesús Borràs. Severino Miguélez i Modest Senmartí</u>	107
<u>G. Antoni Perera Parramon. Un efecte col·lateral</u>	109
<u>Carme Fortunato i Galmes: Paraules al pare, Vicenç Fortunato i Tallada</u>	111
<u>Manel Plasencia: Amigo Vicente</u>	113
<u>G. Cesc Farré i Pallarès: “Amic, Germà Manuel Fariñas (1944-2022)”</u>	115
<u>Noticia recibida de Cochabamba</u>	116
<u>Consejo Municipal de Tarija: “Homenaje póstumo al H. Manuel Fariñas Pérez”</u>	117
<u>El Movimiento de Cursillos de Cristiandad al H. Manuel Fariñas</u>	118
<u>Ignasi Romeu: “Tocant al cel” (Grups d’una amistat Lasal·liana)</u>	119
<u>H. Vicente Bartolomé Llera: Crónica de Tami, diciembre 2021</u>	120
<u>Ramon Ripoll i Borrell: “Paral·lelisme”</u>	122
<u>G. Ramon Font i Serra. Fent un cop d’ull al PAX 259, gener 2022</u>	124
<u>Canal Salut: Consells per a les persones grans</u>	127
<u>Maria Llamas: 9 fruites i verdures per gaudir durant l’estiu</u>	130
<u>Divers. Punts de reflexió</u>	133
<u>G. Jaume Pujol i Bardolet. Lectures útils</u>	137
<u>G. Ricard Serra i Feu. Anècdotes Lasal·lianes</u>	141
<u>G. Lluís Diumenge i Pujol: Rent, grup de teatre La Salle Montcada. “No hay más que hoy”</u>	143
<u>Altres lectures possibles... links d’interès</u>	145
<u>El Sahara més mortal que el mediterrani</u>	149

OS daré
un futuro
L L E N O D E
esperanza
Jer 29,11

Un sí a l'Amor